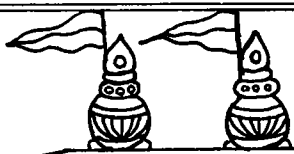
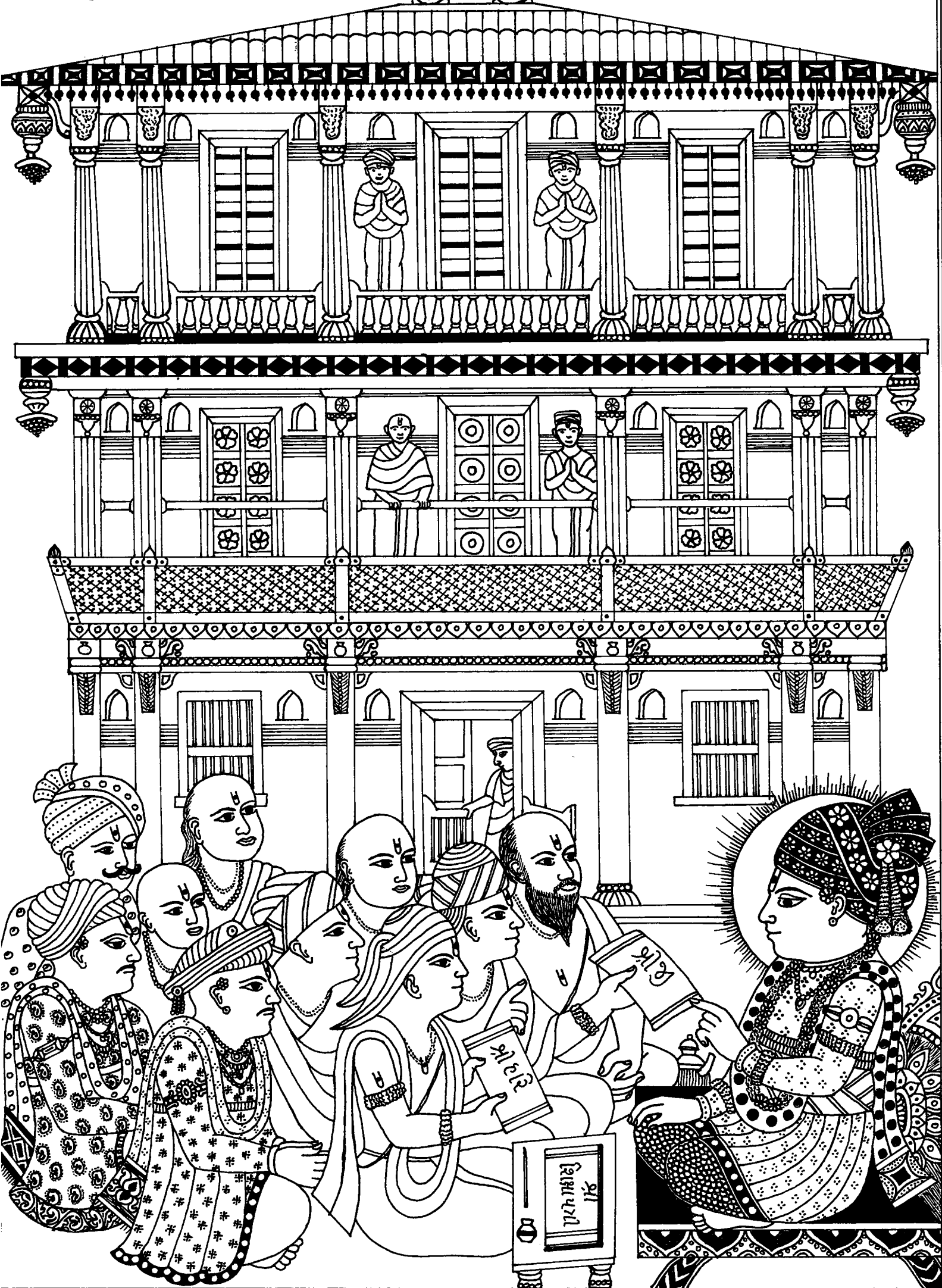


શ્રીગુ મહારાજ નિવાસ



કરતા તે હરિ મંડપ



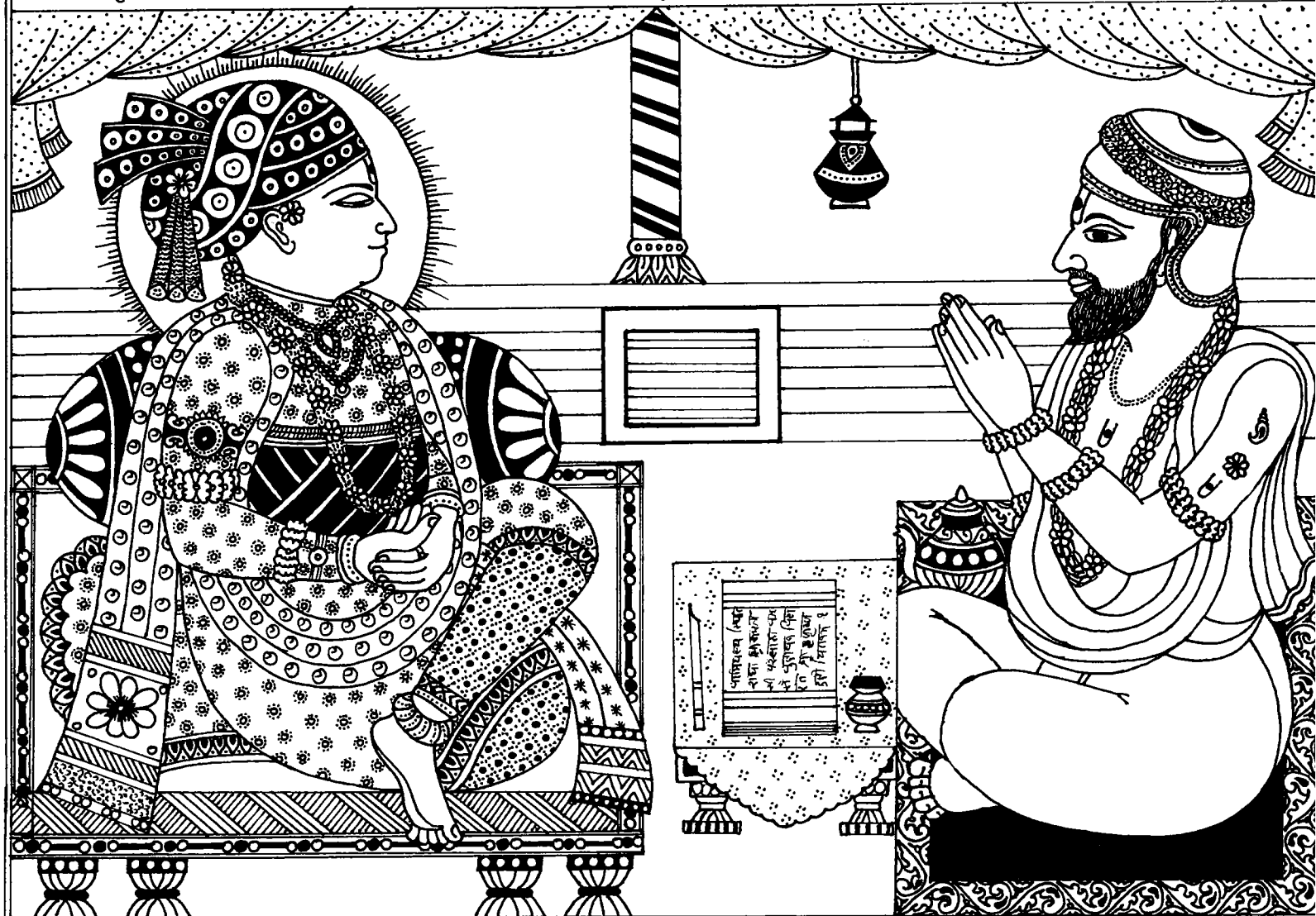
શ્રી સ્વામિનારાયણભગવાન પૃતાલયમાં સર્વે શાસ્ત્રોનો સાર ડાહીને  
શિક્ષાયત્રી લખવાનો આરંભ કરે છે.



શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન શિક્ષાપત્રી નો આઠ દિશાઓમાં પ્રવાર કરવાની સંતોને આશા આપે છે.



હું જે તે મારા હૃદયને વિષે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનનું ધ્યાન કરું છું; તે શ્રી કૃષ્ણ કેવા છે, તો જેના ડાબાપડખાને વિષે રાધિકાજી રહ્યાં છે અને જેના વક્ષઃસ્થાનને વિષે લક્ષ્મીજી રહ્યાં છે. અને વૃંદાવન ને વિષે વિહારના કરનારા છે. ૧





શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન સર્વજીવહિતાર્થે પોતે લખેલી શિક્ષાપત્રીની સંતો દ્વારા આઠ નકલો તૈયાર કરાવે છે.



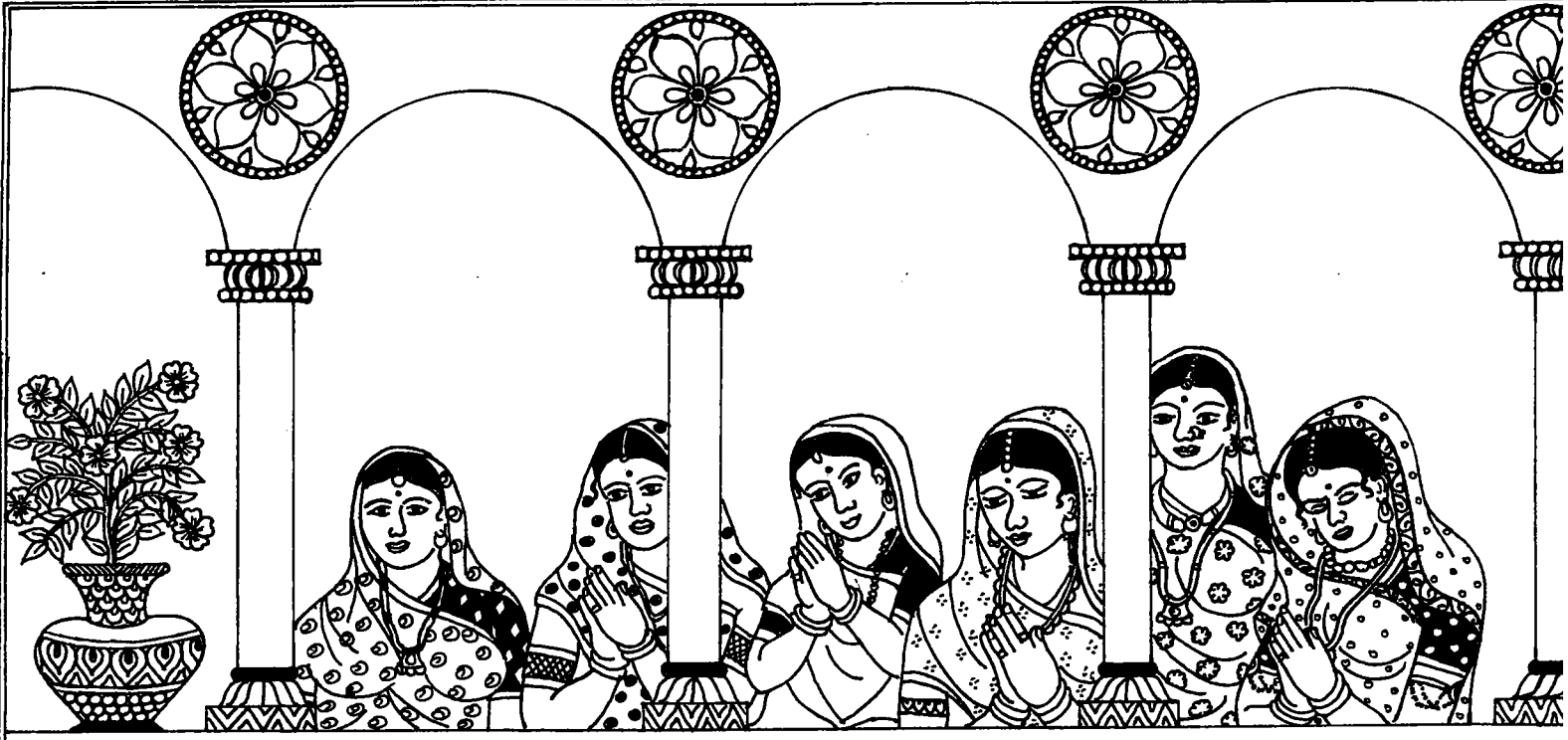


અમને વૃત્તાલય ગામને વિષે રહ્યા એવા સદ્ગુણ સ્વામી-જે અમને તે અમને, જે તે નાના પ્રકારના જે સર્વે દેશ તેમને વિષે રહ્યા એવા જે અમારા આશ્રિત સર્વે સત્સંગી તે પ્રત્યે શિક્ષાપત્રીને લખીએ છીએ, ૨

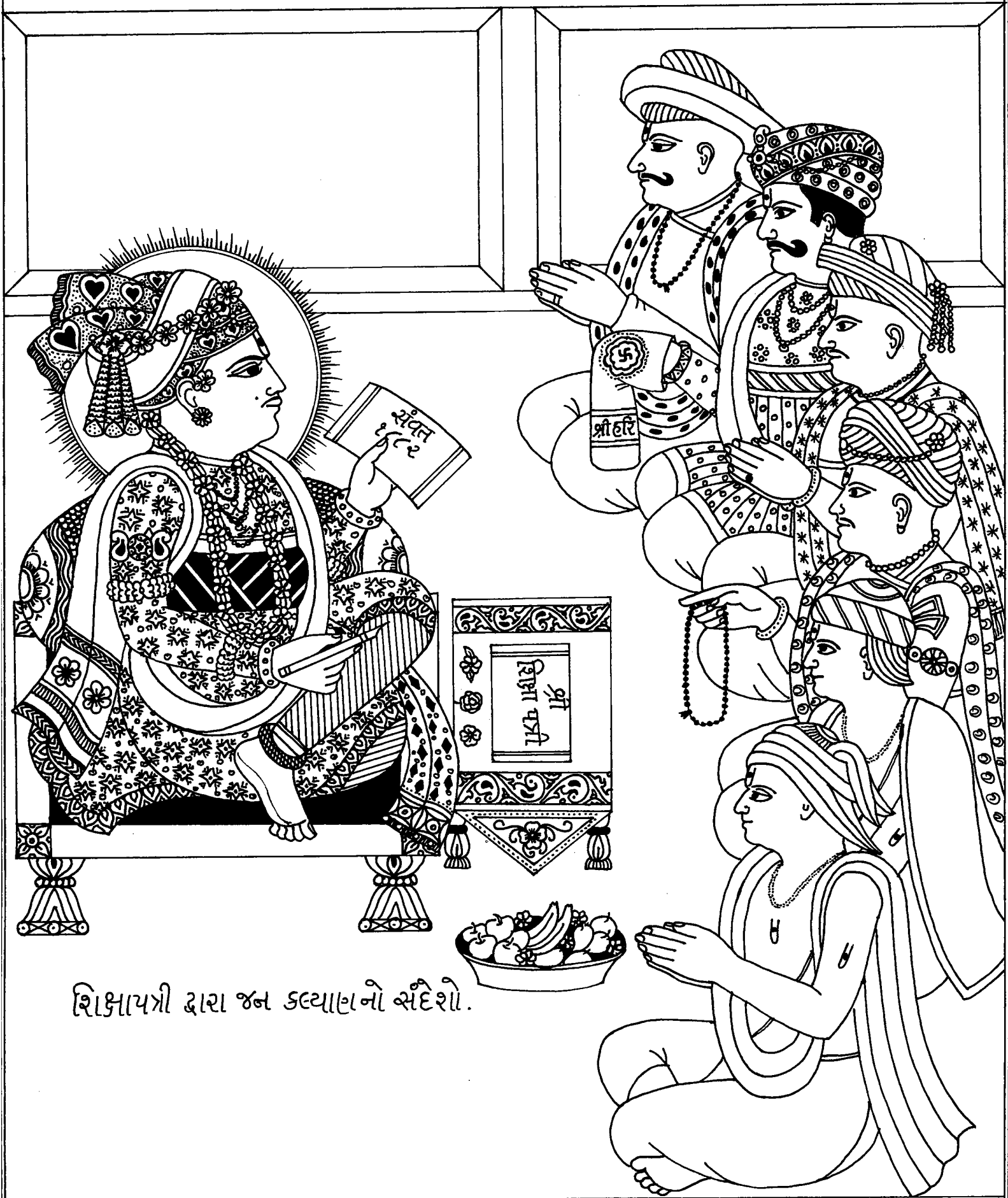
શ્રીભક્તિ ધર્મમળવાસુદેવ સ્વામી



અને પોતાના આશ્રિતજે ભક્તજન તેમની જે સમગ્ર પીડા, તેના નાશ કરનારા એવા અને ધર્મે સાહિત જે ભક્તિ તેની રક્ષાના કરનારા એવા અને પોતાના ભક્ત જનને મનવાંછિત સુખના આપનારા એવા જે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન તે જે તે અમારા સમગ્ર મંગળને પિસ્તારો; ૨૧૨

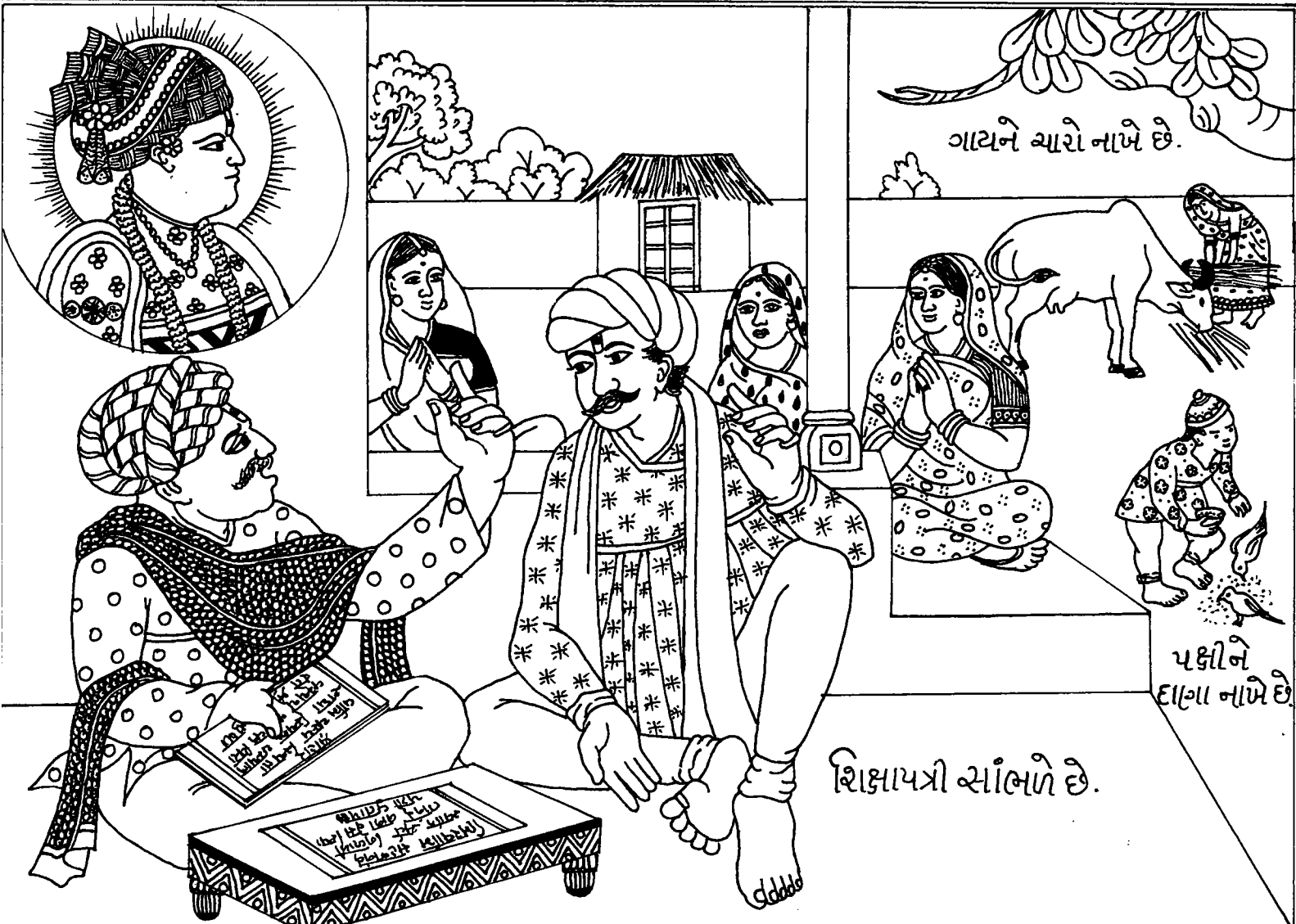


શ્રી ધર્મ દેવ પડી છે જન્મ જેમનો એવા જે અમારા ભાઈ રામ પ્રતાપજી તથા હરિશ્ચરામજી, તેમના પુત્ર જે અયોધ્યા પ્રસાદ નામે અને રઘુવીર નામે (જેને અમે અમારા દત્ત પુત્ર કરીને સર્વે સત્સંગી ના આચાર્યપણાને વિષે સ્થાયન કર્યા છે ; ૩ તથા અમારા આપ્તિત એવા જે મુકુંદાનંદ આદિક નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી તથા અમારા આપ્તિત જે મયારામ ભટ્ટ આદિક ગૃહસ્થ સત્સંગી ; ૪ તથા અમારે આપ્તિત જે સુવાસિની અને વિદ્યા એવી સર્વે બાઈયો તથા મુક્તાનંદ આદિક જે સર્વે સાધુ ; ૫ એ સર્વે-તેમણે, પોતાના ધર્મની રક્ષાના કરનારા અને શાસ્ત્રને વિષે પ્રમાણ રૂપ અને શ્રી-મન્નારાયણની સ્મૃતિ એ સહિત એવા જે અમારા રૂડા આશીર્વાદ તે વાંચવા ; ૬



શિક્ષાપત્રી દ્વારા જન કલ્યાણનો સંદેશો.

સંવત ૧૮૮૨ (અઢારસો બ્યાસી) ના મહાસુદિ પંચમીને દિવસે આ શિક્ષાપત્રી અમને લખી છે, તે પરમ કલ્યાણકારી છે; ૨૧૧



ગાયને ચારો નાખે છે.

પક્ષીને દાણા નાખે છે.

શિક્ષાપત્રી સાંભળે છે.

અને આ શિક્ષાપત્રી લખ્યાનું જે જારાગ છે, તે સર્વે-તેમણે, અંકાગ્ર મને કરીને ધારવું અને આ શિક્ષા-પત્રી, જે અમે લખી છે, તે સર્વેના જીવને રિતની કરનારી છે, ૭



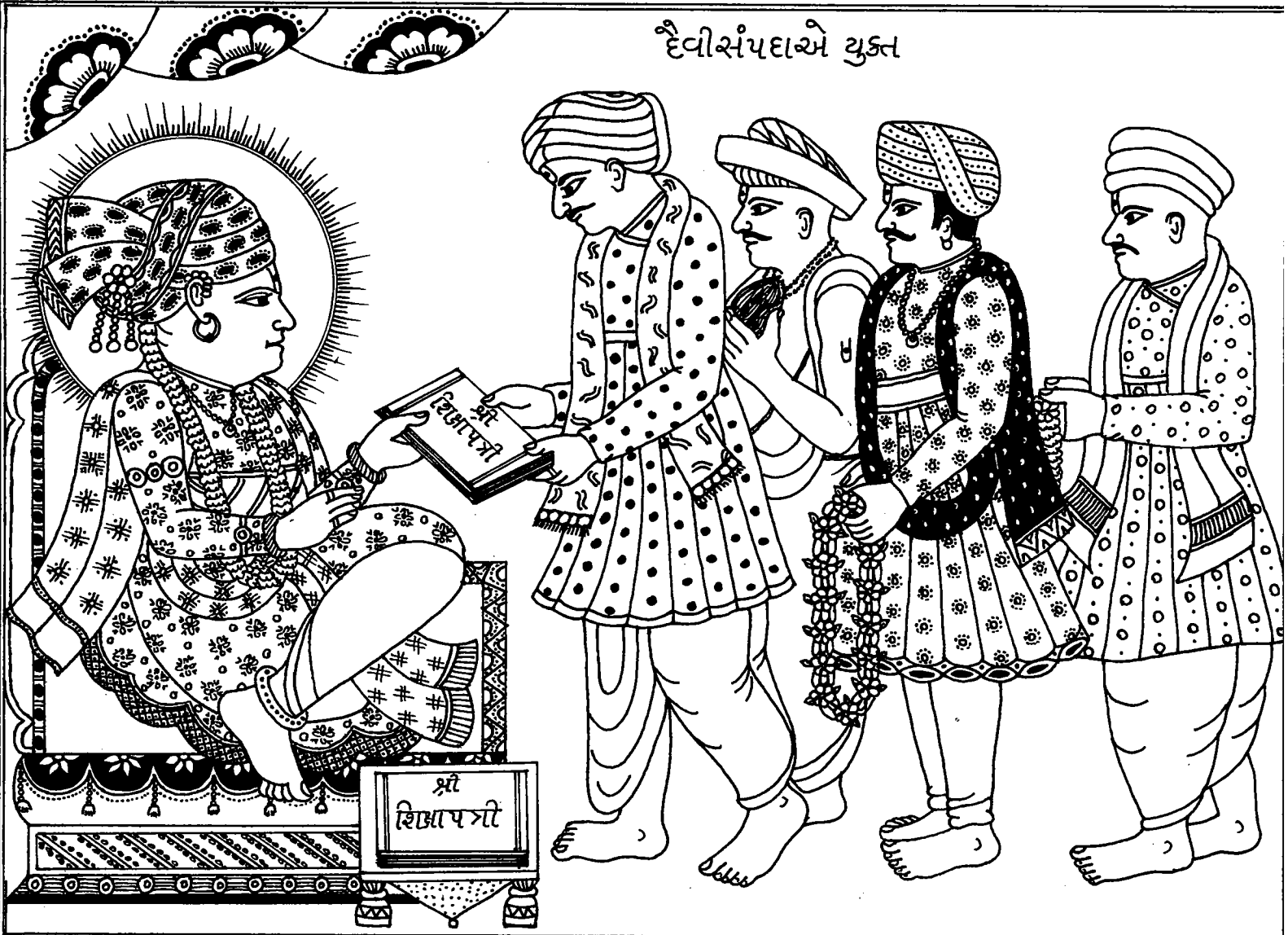
ભોજન

ભજન

કથા

અને શ્રીમદભાગવત પુરાણ આદિક જે સત્શાસ્ત્ર-તેમણે જીવના કલ્યાણને અર્થે પ્રતિપાદન કર્યા એવા જે આદિંસા આદિક સદાચાર તેમને જે પાળે છે, તે મનુષ્ય જે તે, આ લોકને વિષે ને પરલોક ને વિષે મહાસુખિયા પાવે છે. ૮

દૈવી સંપદાએ યુક્ત



આસુરી સંપદાએ યુક્ત



અને આ જે અમારી શિક્ષાપત્રી, તે જે તે દૈવી સંપદાએ કરીને યુક્ત જે જન હોય, તેને આપવી, અને જે જન આસુરી સંપદાએ કરીને યુક્ત હોય, તેને તો ક્યારેય ન આપવી, ૨૧૦



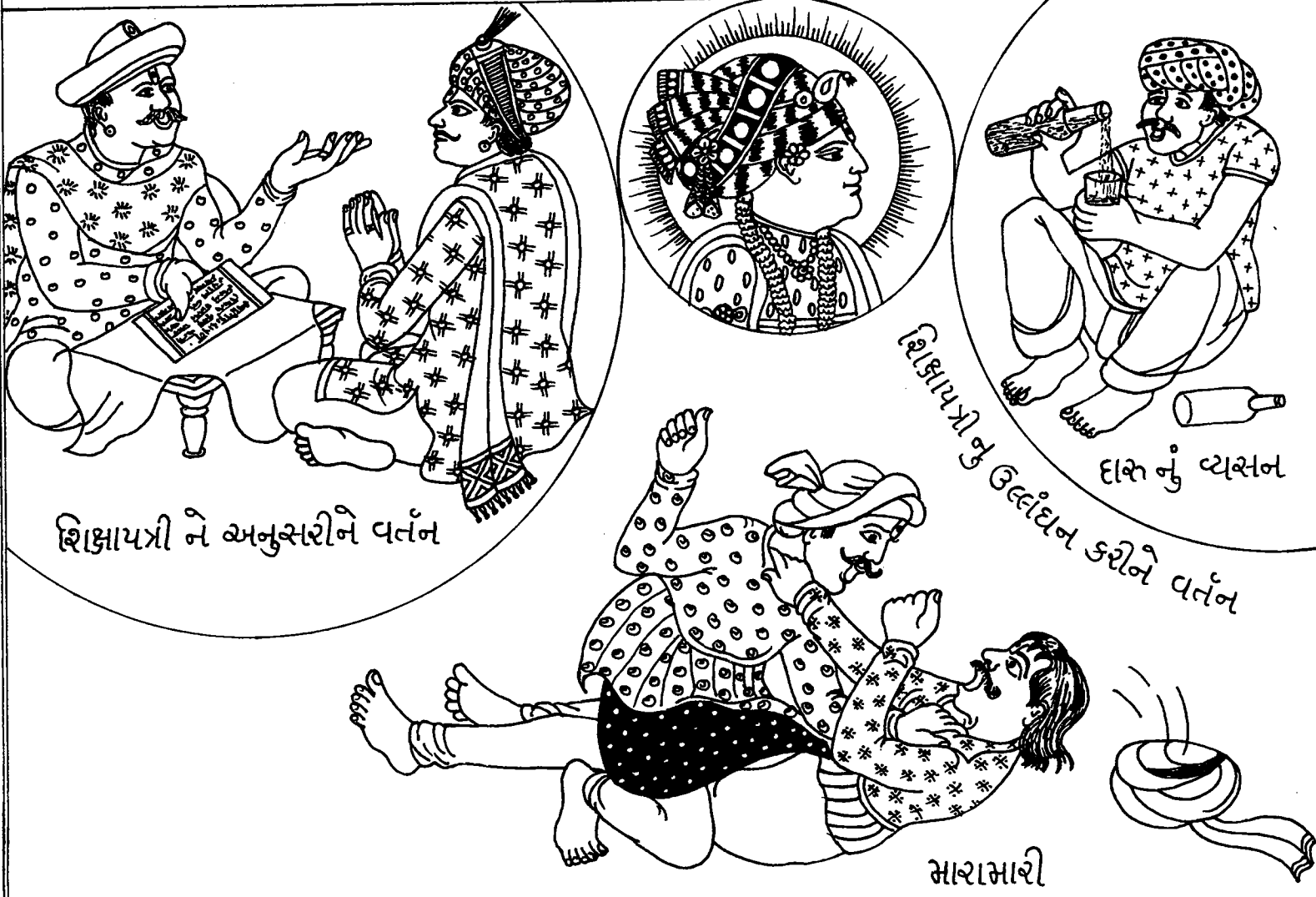


સદાચારના ઉલ્લંઘન  
થી દુઃખી થાય છે

સ્ત્રીને મારે છે.

ગાયને મારે છે.

અને તે સદાચારનું ઉલ્લંઘન કરીને જે મનુષ્ય પોતાના મનમાં આવે તેમ વર્તે છે તેનો કુબુદ્ધિ વાળા છે અને તે આ લોક તથા પરલોકને વિષે નિશ્ચયે મોટા કષ્ટને જ પામે છે; ૯



શિક્ષાયત્રી ને અનુસરીને વર્તન

શિક્ષાયત્રી નું ઉલ્લંઘન કરીને વર્તન

દારૂ નું વ્યસન

મારામારી

તે મોટે, અમારાશિષ્ય એવા જે તમે સર્વે, તેમગેતી પ્રીતિએ કરીને આ શિક્ષાયત્રીને અનુસરીને જ, નિરંતર સાવધાનપાળે વર્તવું, પાગલા શિક્ષાયત્રીનું ઉલ્લંઘન કરીને વર્તવું નહિ; ૧૦

શિક્ષાપત્રીની પૂજા કરે છે.



આદર થકી પૂજન કરે છે.



અને આ શિક્ષાપત્રીને વાંચી સંભળાવે એવો કોઈ ન હોય, ત્યારે તો નિત્ય પ્રત્યે આ શિક્ષાપત્રીની પૂજા કરવી, અને આજે અમારી વાળી, તે અમારું સ્વરૂપ છે, તે રીતે પરમ આદર થકી માનવી, ૨૦૮



રૂની હિંસા



માંકડની હિંસા



પ્રાણીની હિંસા



ચાંચડની હિંસા

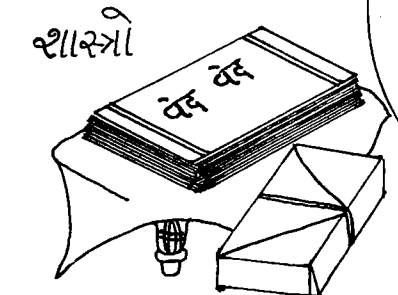
હવે તે વર્ત્યાની રીત કહીએ છીએ જે અમારા જે સત્સંગી તેમણે, કોઈ જીવપ્રાણી માત્રની પાલ હિંસા ન કરવી અને પ્રાણીને તો ઝીલા એવા જુ, માંકડ, ચાંચડ આદિક જીવ તેમની પાલ હિંસા ક્યારેય ન કરવી; ૧૧



દેવતાને અર્પે હિંસા



પિતૃને અર્પે હિંસા



શાસ્ત્રો

અને દેવતા ને પિતૃ તેમના વરને અર્પે પાલ બકરા, મૂગલા, સસલા માછલા આદિક કોઈ જીવની-હિંસા ન કરવી, કેમ જે અહિંસા છે તેજ મોટો ધર્મ છે, એમ સર્વ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે; ૧૨

નિત્ય પાઠ કરે છે.



પ્રવાણ કરે છે.



નિત્ય પાઠ કરે છે.



પ્રવાણ કરે છે.



અને અમારા જે આપ્રિત સત્સંગી, તેમણે આ શિક્ષાપત્રીનો નિત્ય પ્રત્યે પાઠ કરવો, અને જેને ભાગતી આવડતું ન હોય, તેમણે તો આદર થકી આ શિક્ષાપત્રીનું પ્રવાણ કરવું; ૨૦૮

સ્ત્રી માટે હિંસા



ધન માટે હિંસા



રાજ્ય માટે હિંસા



અને સ્ત્રી ધન અને રાજ્ય તેની પ્રાપ્તિને અર્થે પાગ ડોઈ મનુષ્યની હિંસા તો કોઈ પ્રકારે ક્યારેય પાગ ન જ કરવી; ૧૩



ગાળે  
ટૂંપો ખાઈને



તીર્થ ને વિષે



પર્વત પરથી પડીને



ઝેર ખાઈને

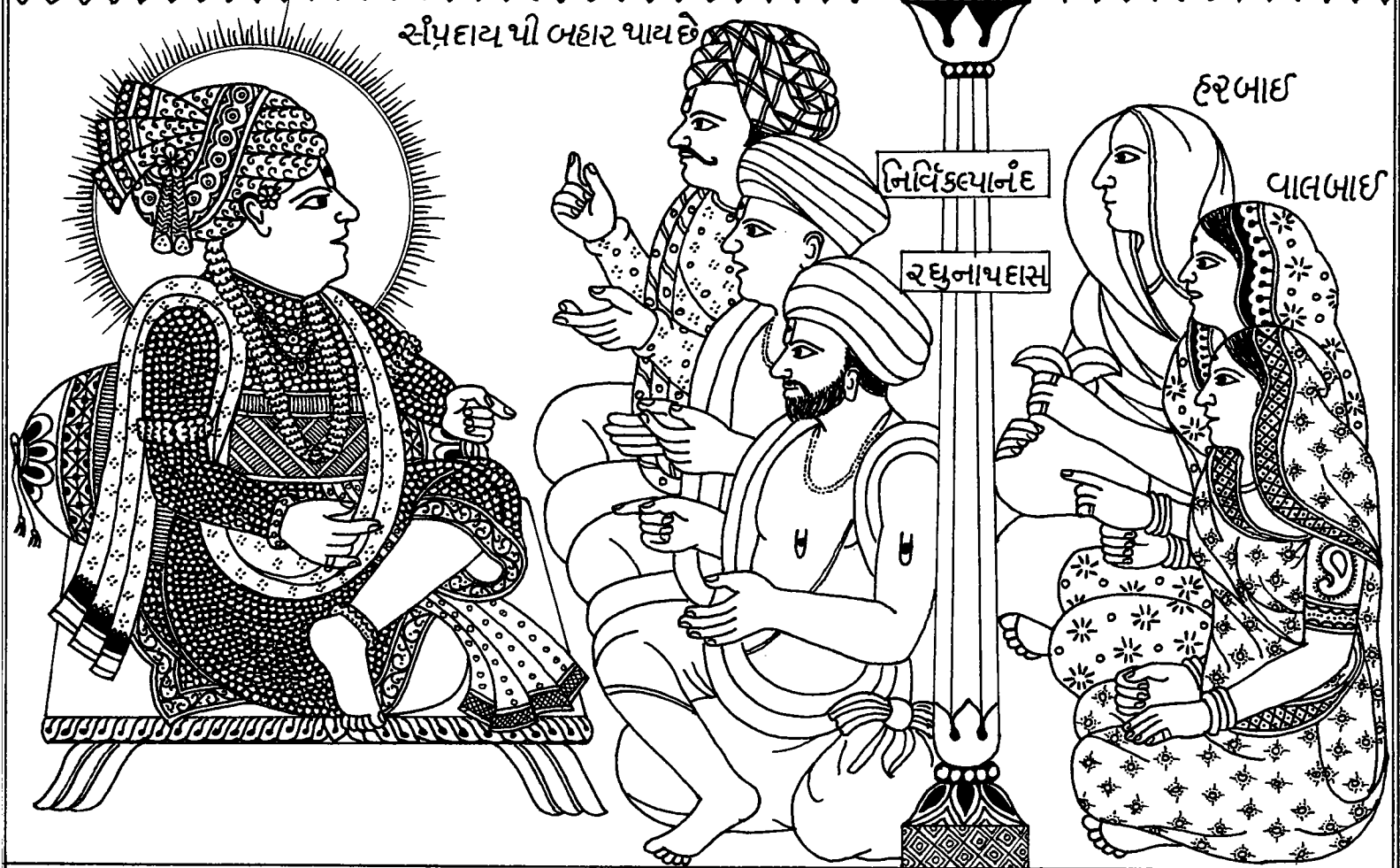


કોઈ કરીને



કૂવે પડીને

અને આત્મઘાત તો તીર્થને વિષે પાગ ન કરવો, અને કોઈ કરીને ન કરવો અને ક્યારેક કોઈ અયોગ્ય આચરણ પદ જાય તે થકી મૂંઝાઈ ને પાગ આત્મઘાત ન કરવો, અને ઝેર ખાઈને, તથા ગાળે ટૂંપો ખાઈ ને, તથા કૂવે પડીને, તથા પર્વત ઉપરથી પડીને ઇત્યાદિ કોઈ રીતે આત્મઘાત ન કરવો; ૧૪



અને જે બાઈ-બાઈ, આશિકાપત્રી પ્રમાણે નહિ વર્તે, તે તો અમારા સંપ્રદાય ખજી બાહેર છે. અમ અમારા સંપ્રદાયવાળા સ્ત્રી પુરુષ, તેમણે જાણવું; ૨૦૭





માંસનું નૈવેદ્ય

નૈવેદ્યની ના

નૈવેદ્યની ના

સુરાનું નૈવેદ્ય

અને જે માંસ છે, તેનો, યજ્ઞનું શીષ હોય તો પણ આપત્તાળ માં પણ ક્યારેય ન ખાવું; અને ગણ પ્રકારની સુરા અને અગિયાર પ્રકારનું મધ (દાર-સુરા) તે દેવતાનું નૈવેદ્ય હોય તો પણ ન ખીવું. ૧૫



પોતાના અંગનું  
દેહન

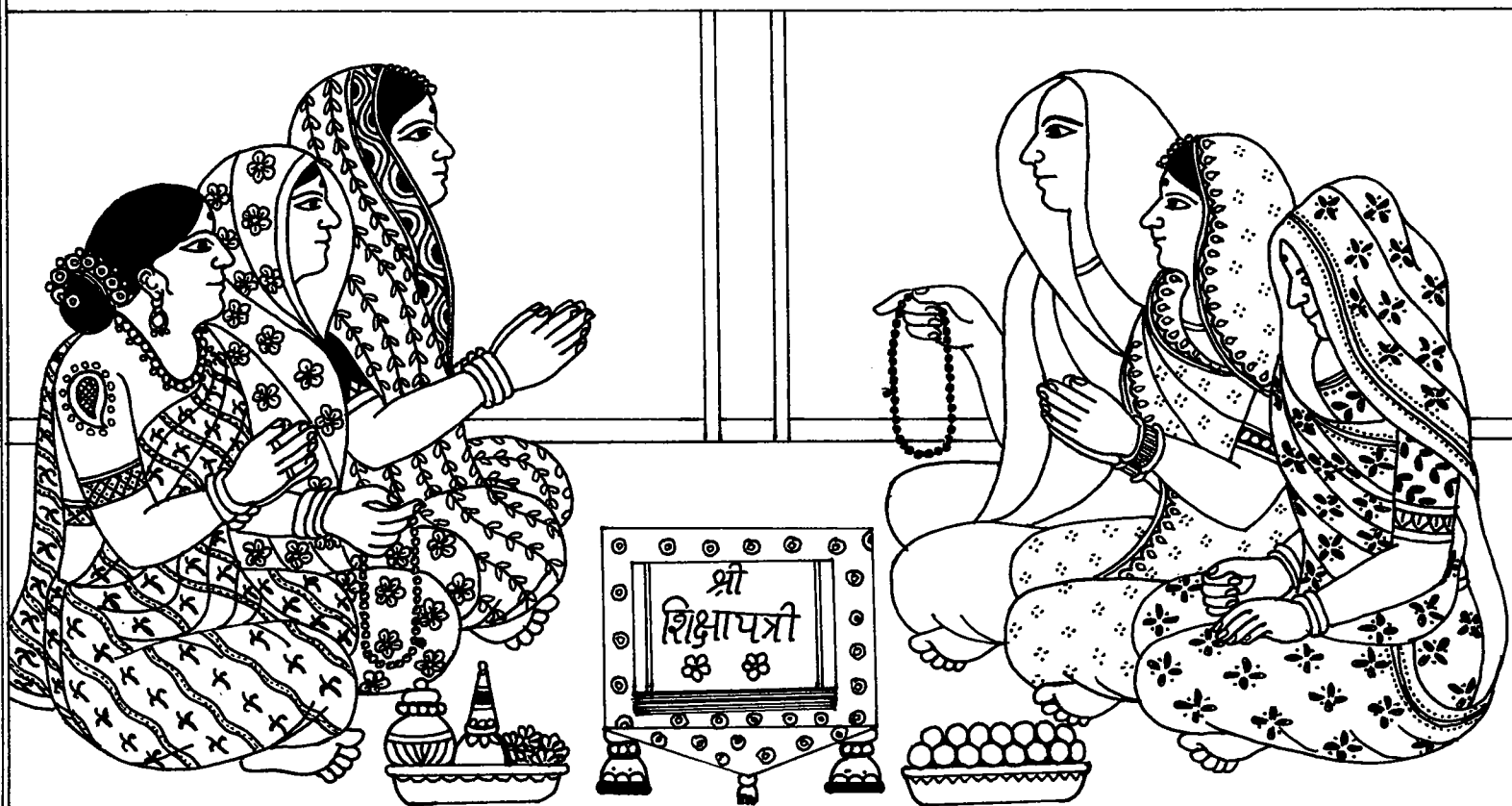


બીજાના અંગનું દેહન

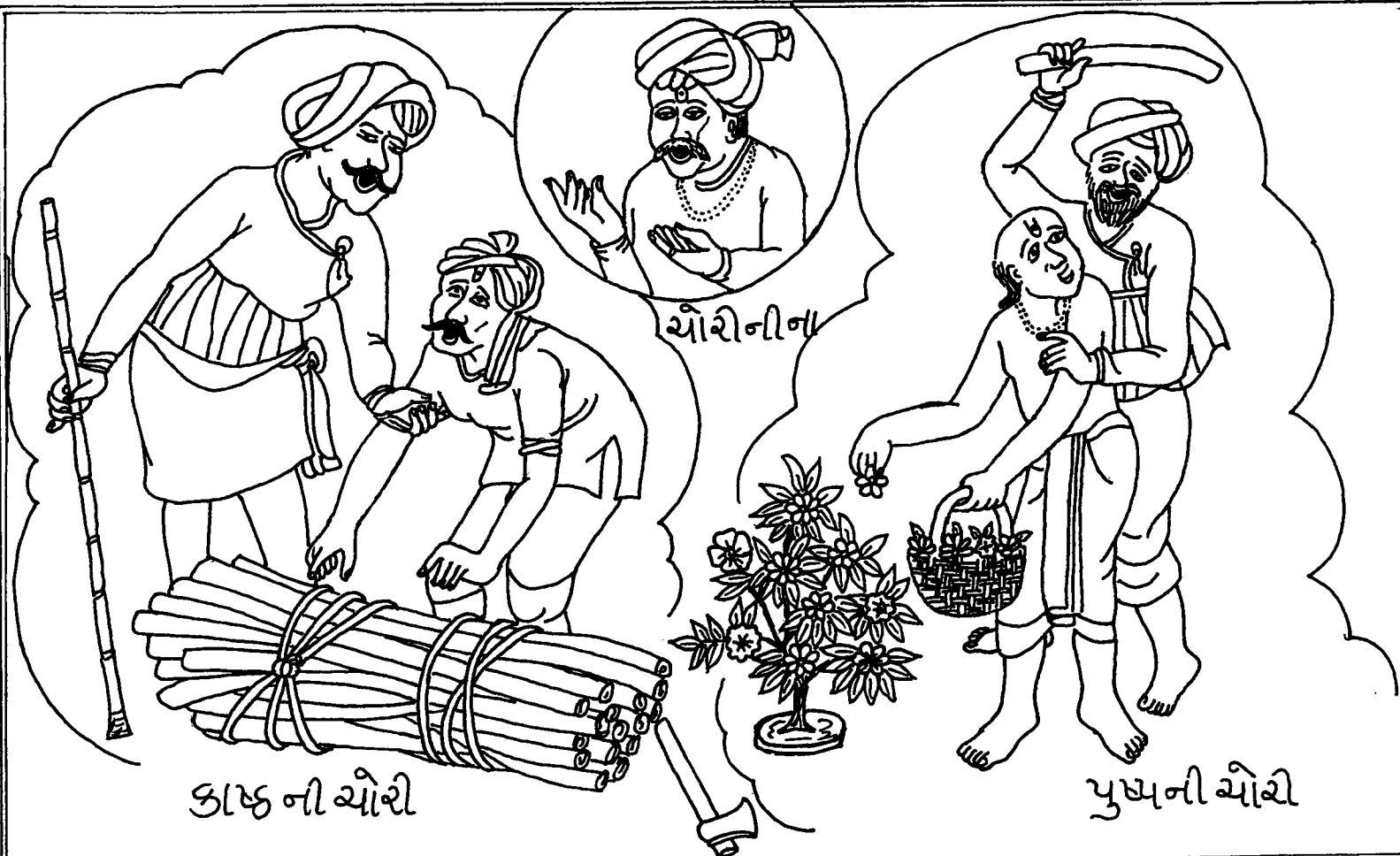
અને ક્યારે પોતાવતે કાંઈક અયોગ્ય આચરણ થઈ ગયું હોય અથવા કોઈ બીજાની અયોગ્ય આચરણ થઈ ગયું હોય તો રાસાદિકે કરીને પોતાના અંગનું તથા બીજાના અંગનું દેહન ન કરવું અથવા કોઈ કરીને પણ પોતાના અંગનું તથા બીજાના અંગનું દેહન ન કરવું. ૧૬



શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે વર્તનાર સર્વે સિદ્ધિ ને પામે છે.



અને જે અમારા આશ્રિત પુરુષ ને સ્ત્રીઓ, તે જે તે, આ શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે વર્તશે તો તે ધર્મ, અર્થ, ડામ અને મોક્ષ - એ ચારે પુરુષાર્થની સિદ્ધિ ને નિશ્ચય પામશે; ૨૦૬



કાષ્ટની ચૌરી

પુષ્પની ચૌરી

અને ધર્મ કરવાને અર્પે પાગ અમારા સત્સંગી કોઈએ ચૌરનું કર્મ ન કરવું અને ધાગ્યાતું જે કાષ્ટ, પુષ્પ આદિક વસ્તુ, તે તેના ધાગીની આજ્ઞા વિના ન લેવું, ૧૭



વ્યાભિચાર

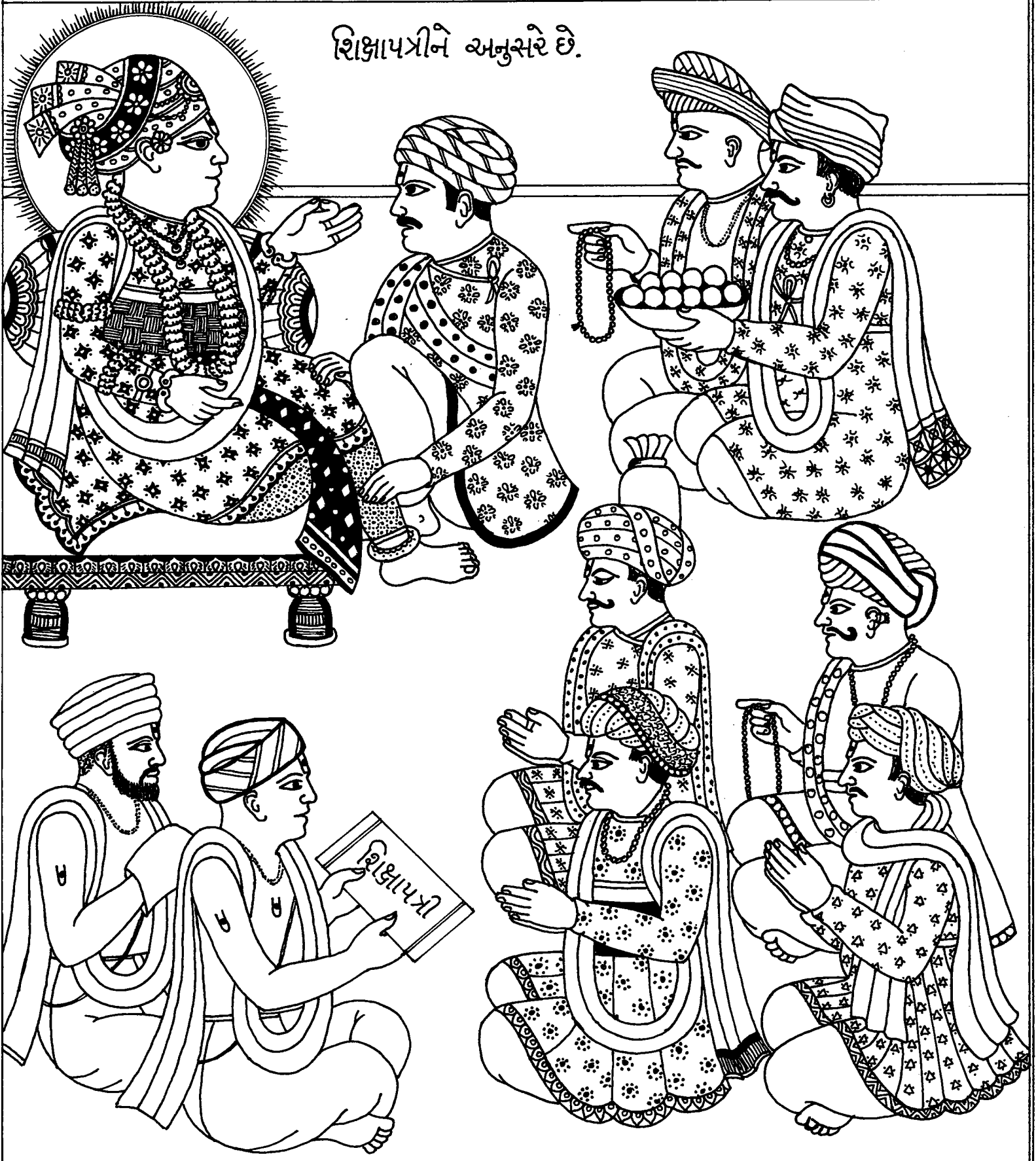
વ્યસન

જુગડું

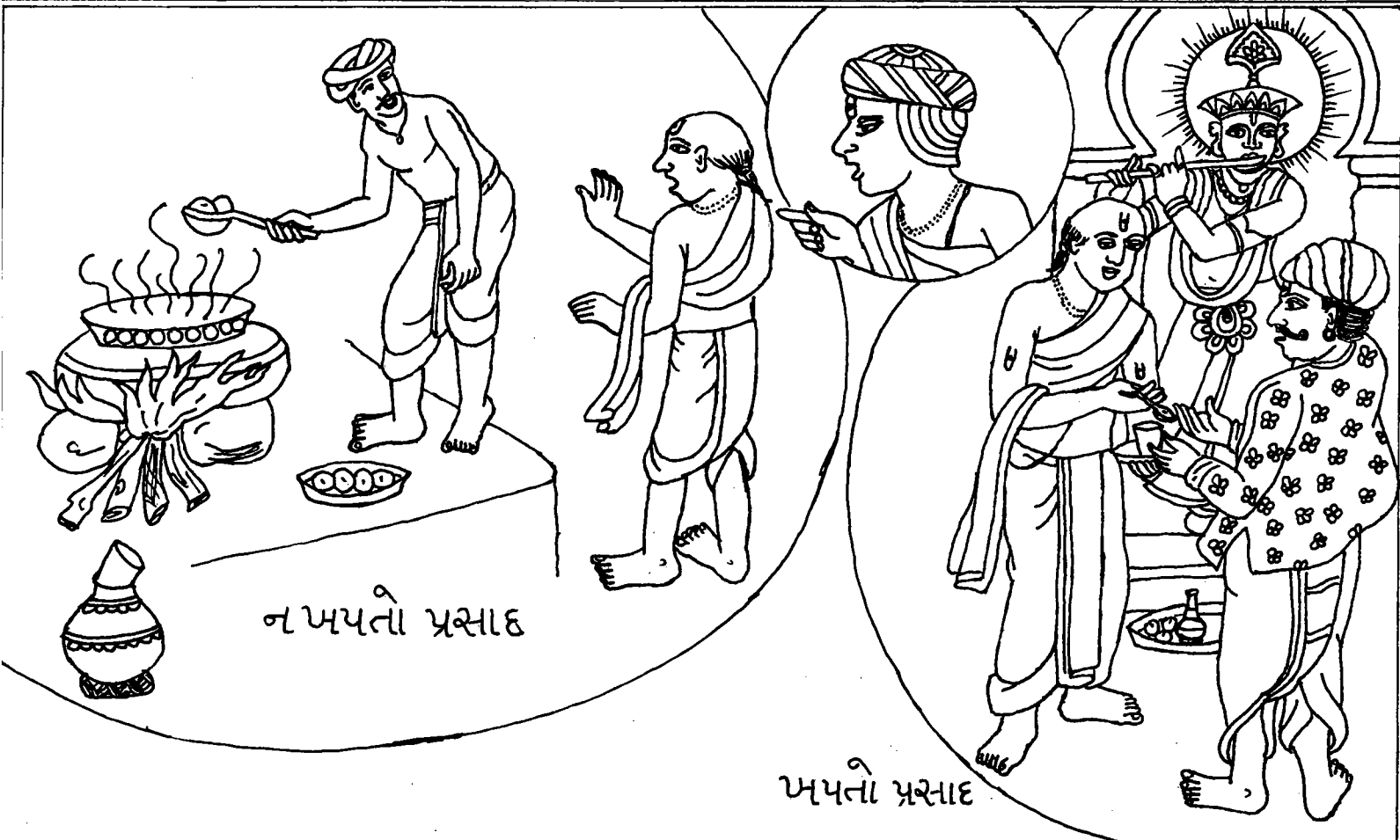
અને અમારા આશ્રિત જે પુરુષ તથા સ્ત્રીઓ-તેમણે વ્યાભિચાર ન કરવો અને જુગડું આદિક જે વ્યસન તેનો ત્યાગ કરવો, અને ભાંગ્ય મરૂર, માજમ, ગાંઠેએ આદિક જે કેરૂ કરનારી વસ્તુ તે ખાવી નહિ અને પીવી પાગ નહિ, ૧૮



શિક્ષાપત્રીને અનુસરે છે.



એ હેતુ માટે અમારા આશ્રિત જે સર્વે સત્સંગી તેમણે, સાવધાનપણે કરીને નિત્ય પ્રત્યે આ શિક્ષાપત્રી ને અનુસરીને જ વર્તવું; પણ પોતાના મનને જાણે તો ક્યારેય ન વર્તવું; ૨૦૫



ન ખપતો પ્રસાદ

ખપતો પ્રસાદ

અને જેના હાથનું રાંધેલ અન્ન તથા જેના પાત્રનું જળ- તે ખપતું ન હોય, તેણે રાંધેલ અન્ન તથા તેના પાત્રનું જળ, તે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની પ્રસાદી-ચરણામૃત ના માહત્ત્યે કરીને પણ જગન્નાથપુરી પિના અન્ય સ્થાનકને વિષે ગ્રહણ ન કરવું, અને જગન્નાથપુરીને વિષે જગન્નાથજીનો પ્રસાદ લેવાય તેનો દોષ નહિ. ૧૯



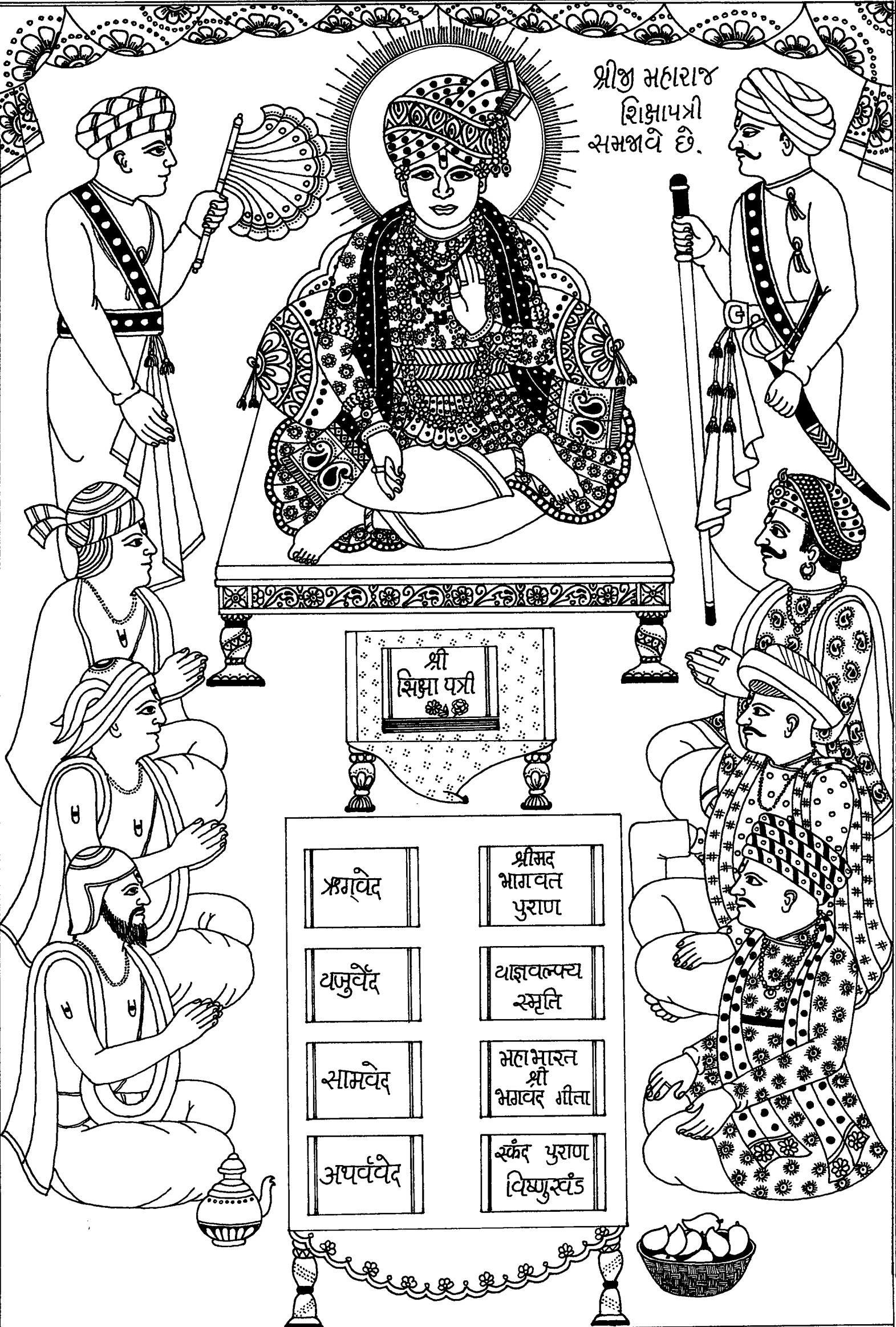
મિથ્યા અપવાદ

ગાળ દેવાની ના

ગાળા ગાળી

અને પોતાના સ્વાર્થ ની સિદ્ધિને અર્થે પણ કોઈને વિષે મિથ્યા અપવાદ આરોપ પાળ ન કરવો અને કોઈને ગાળતો ક્યારેય ન દેવી. ૨૦

શ્રીજી મહારાજ  
શિક્ષાપત્રી  
સમજાવે છે.



ઋગ્વેદ

શ્રીમદ  
ભાગવત  
પુરાણ

યજુર્વેદ

યાજ્ઞવલ્ક્ય  
સ્મૃતિ

સામવેદ

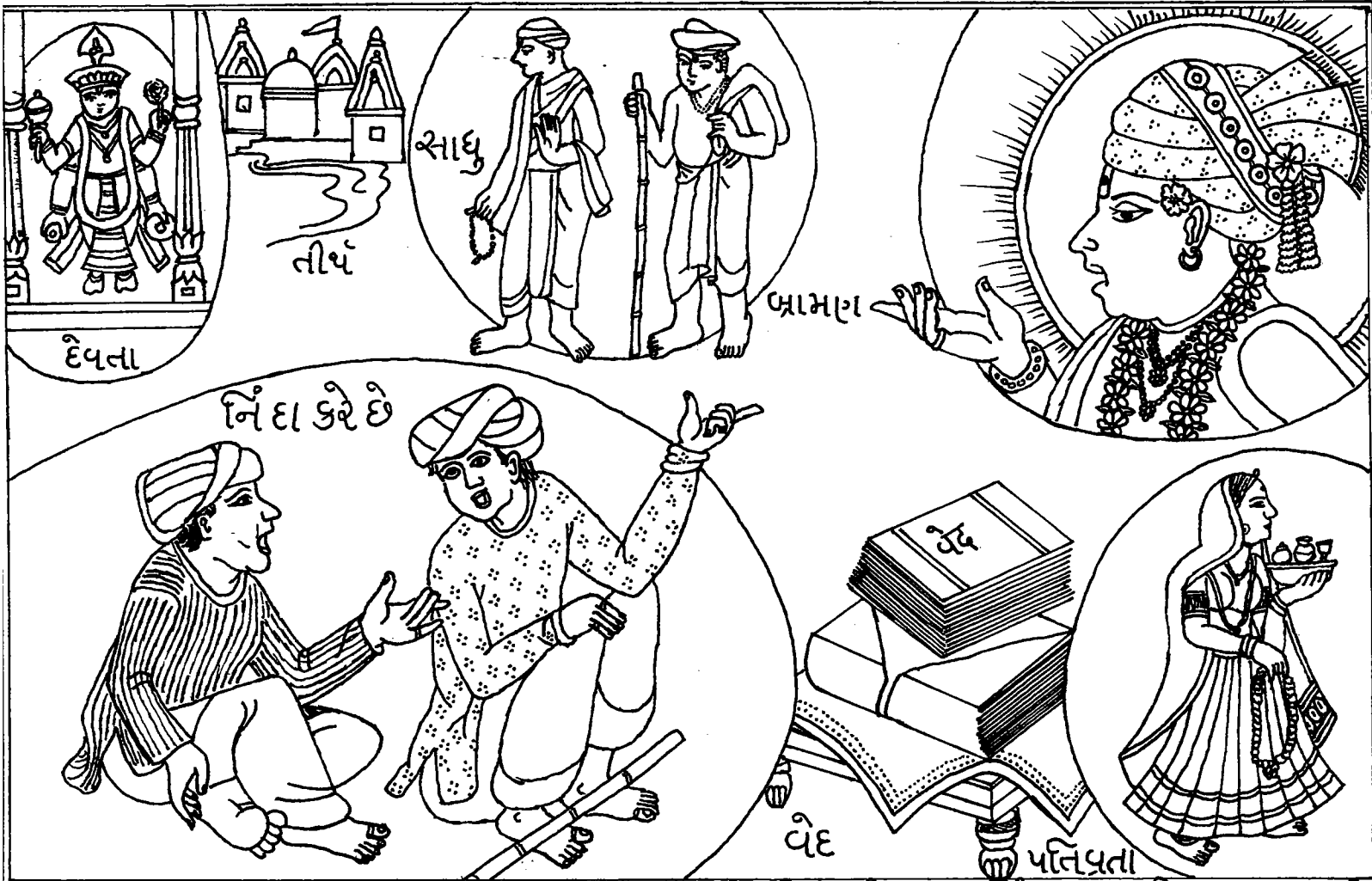
મહાભારત  
શ્રી  
ભગવદ ગીતા

અપર્વવેદ

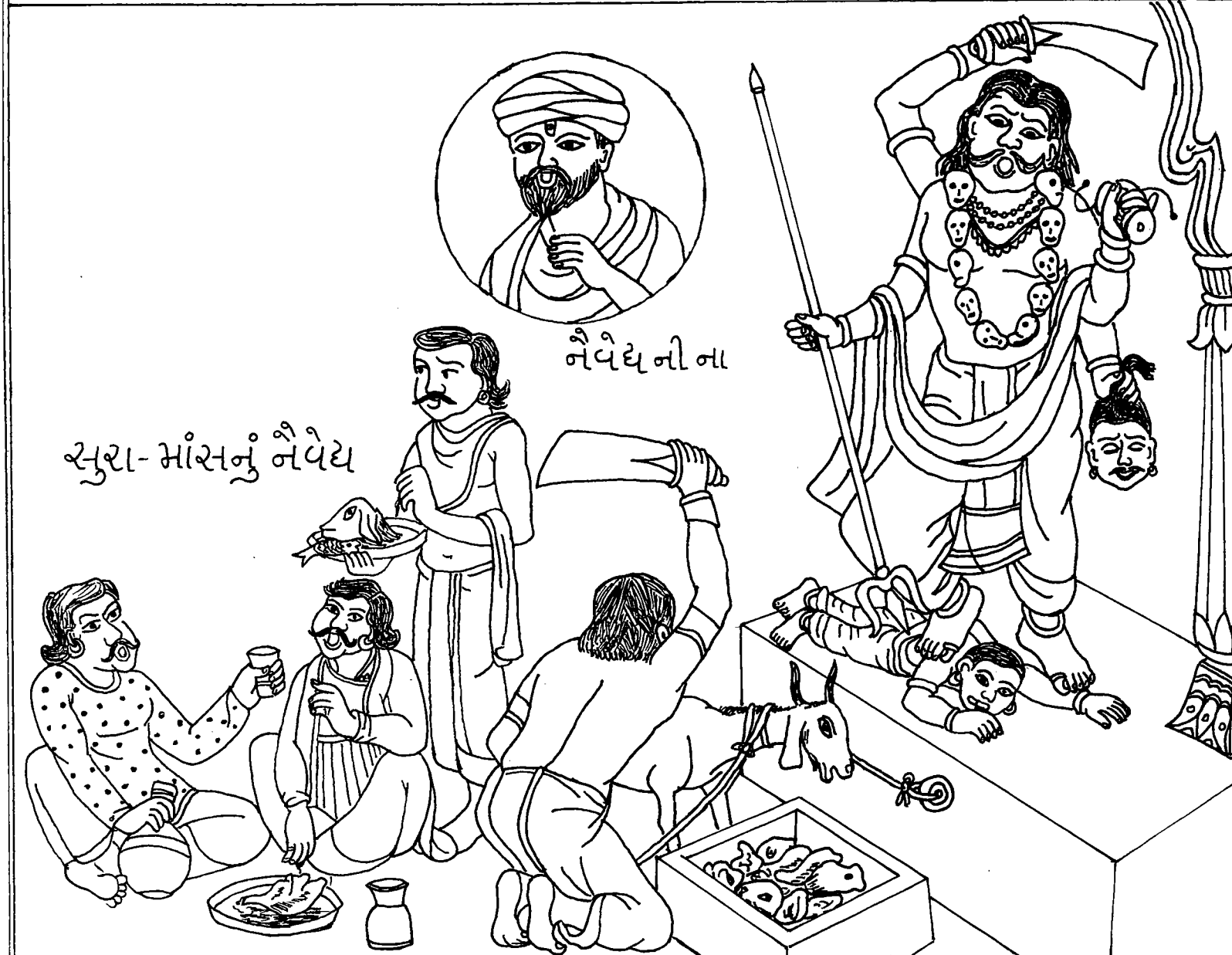
સ્કંદ પુરાણ  
વિષ્ણુસ્વંડ

અને સર્વે જે સત્શાસ્ત્ર તેનો જે સાર, તેને અમે અમારી બુદ્ધિએ કરીને ઉદ્ધારીને, આ શિક્ષાપત્રી જેતે લખી છે, તે કેવી છે, તો સર્વે મનુષ્ય માત્રને મનવાંછિત જ્ઞાની દેનારી છે, ૨૦૪





અને દેવતા, તીર્થ, આભાણ, પતિપ્રતા, સાધુ અને વેદ, અમની નિંદા ક્યારેય ન કરવી અને ન સાંભળવી. ૨૧



અને જે દેવતાને સુરા અને માંસનું નૈવેદ્ય પતું હોય અને વૂળી જે દેવતા ની આગળ જકરા આદિક જીવનીલિસાપતી હોય તે દેવતાનું નૈવેદ્ય ન ખાવું. ૨૨



શ્રીજી મહારાજ સૌ સૌના  
ધર્મ સમજવે છે.

શ્રી  
સિક્ષાયત્રી

વચના મૃત	ભક્ત ચિંતામણિ
વચના ભૃત	ભક્ત ચિંતામણિ
સત્સંગી બીયન	પ્રભાનંદ કાવ્ય
હરિ દિગવિજય	ભક્તાનંદ કાવ્ય
પ્રેમાનંદ કાવ્ય	સર્વમંગલ સ્તોત્ર

અને અમારે આપ્રિત એવા જે સત્સંગી બાઈ, ભાઈ સર્વે- તેમના જે સામાન્ય ધર્મ અને વિશેષ ધર્મ, તે જે તે સંક્રીપે કરીને આવી રીતે અમે લખ્યા છે. અને આ ધર્મનો જે વિસ્તાર તેતો અમારા સંપ્રદાયના જે ગ્રંથ, તે થકી જાગવો, ૨૦૩



નમસ્કાર કરતા નથી.

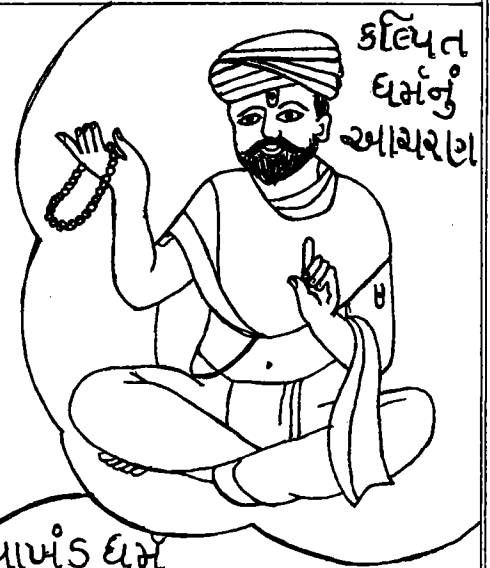


નમસ્કાર કરે છે.

અને માર્ગને વિષે ચાલતે શિવાલયાદિક જે દેવમંદિર આવે, તેને જોઈને તેને નમસ્કાર કરવા અને આદર પકી તે દેવનું દર્શન કરવું; ૨૩



વાર્તાશ્રમનો લોભ



કલ્પિત ધર્મનું આચરણ



પર ધર્મનું આચરણ



પાખંડ ધર્મનું આચરણ

અને પોતે પોતાના વાર્તાશ્રમનો જે ધર્મ, તે કોઈ સાત્સંગીએ ત્યાગ ન કરવો અને પર ધર્મનું આચરણ ન કરવું તથા પાખંડ ધર્મનું આચરણ ન કરવું તથા કલ્પિત ધર્મનું આચરણ ન કરવું ૨૪



દુષ્ટજનો મારે છે છતાં સામું ન મારતાં તેનું  
હિત પાચ એવું ઈચ્છે છે.

અને તે સાધુ, ને બ્રહ્મચારી, તેમણે, કોઈક કુમતિ વાળા દુષ્ટ જન હોય, ને તે પોતાને ગાળા દે અથવા મારે,  
તો તે સહન જ કરવું, પણ તેને સામી ગાળા ન દેવી, ને મારવો નહિ, અને તેનું જેમ હિત પાચ, તેમજ  
મન માં ચિંતવન કરવું; પણ તેનું ભુંડું પાચ એવો તો સંકલ્પ પણ ન કરવો; ૨૦૧



કોઈનું દૂતપાત્રું આડિયાપાત્રું કરતા નથી  
અને કોઈના ચાર વ્યક્તિ પતા નથી.

દેહને વિષે અહંબુદ્ધિ રાખતા નથી  
અને સ્વજનને વિષે મમતા રાખતા નથી.

અને કોઈનું દૂતપાત્રું ન કરવું તથા આડિયાપાત્રું ન કરવું; ને કોઈના ચાર વ્યક્તિનું પત્રું અને દેહને વિષે  
અહંબુદ્ધિ ન કરવી, ને સ્વજનાદિકને વિષે મમતા ન કરવી, (એવી રીતે સાધુના વિશેષ ધર્મ કથ્યા) ૨૦૨

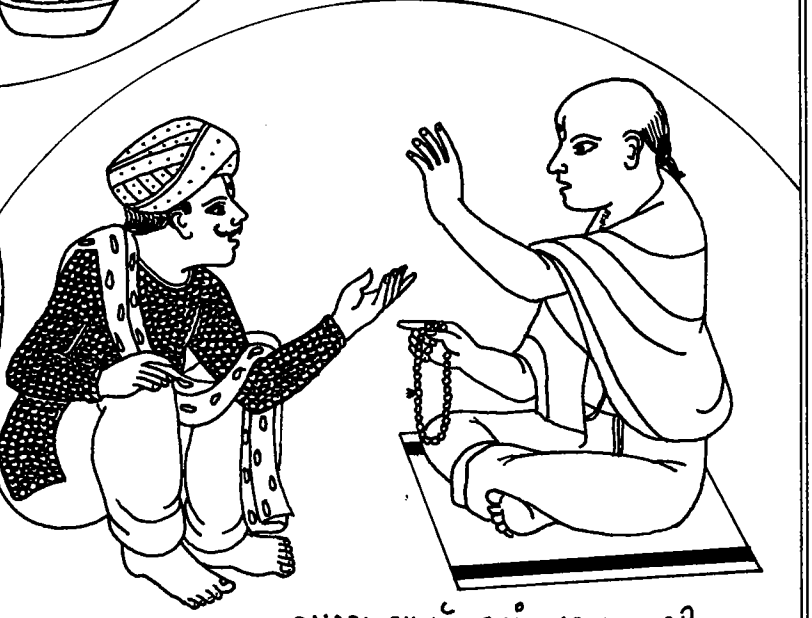


અને જેના વચનને સાંભળવે કરીને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની ભક્તિ ને પોતાનો ધર્મ એખે થકી પડી જવાય, તેના મુખ થકી ભગવાનની કથા-વાર્તા ન સાંભળવી. ૨૫



અને જે સત્ય વચન બોલવે કરીને પોતાનો દ્રોહ થાય તથા પારકો દ્રોહ થાય, એવું જે સત્ય વચન, તે ક્યારેય ન બોલવું; અને જે કુતલની દોષ તેના સંગ નો ત્યાગ કરવો; અને વ્યવહાર કાર્ય ને વિષે કોઈની લાંચ ન લેવી. ૨૬

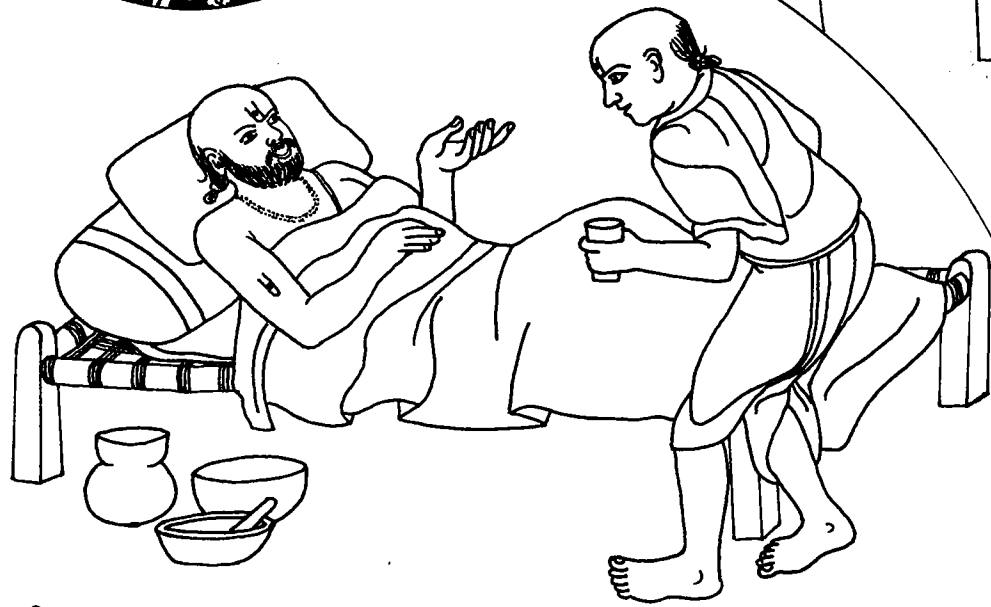
રોગનો આપત્કાળ  
દેવાથી દિવસે સુખે છે.



ગ્રામ્ય વાર્તા ન કરતાં કથા-વાર્તા કરે છે.

ગ્રામ્ય વાર્તા સાંભળતા નથી.

અને રોગાદિક આપત્કાળ પડ્યા વિના દિવસે સુવું નહિ, અને ગ્રામ્ય વાર્તા કરવી નહિ, ને જાગી ને તો સાંભળવી પણ નહિ; ૧૯૯



સાધુ સાથે નિષ્કપટ પણે વર્તે છે.

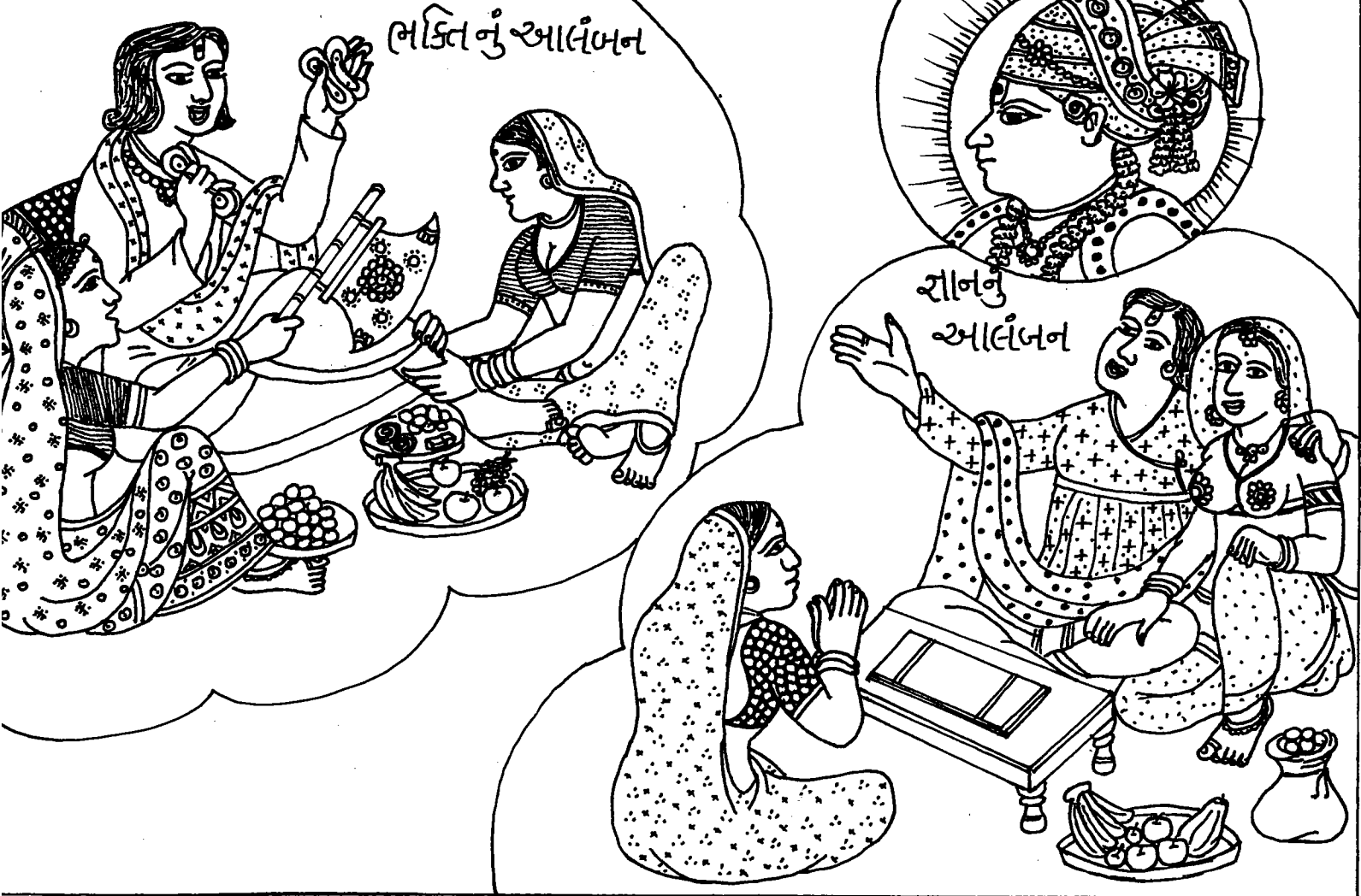
રોગાદિક આપત્કાળ થી ખારલા ઉપર સુખે છે.

અને તે નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી ને સાધુ તેમણે, રોગાદિક આપત્કાળ પડ્યા વિના ખારલા ઉપર સુવું નહિ; અને સાધુની આગળ તો નિરંતર નિષ્કપટપણે વર્તવું; ૨૦૦





અને ચોર, પાપી, વસની, પાખંડી, કામી તથા કીમિયા આદિક ક્રિયાએ કરીને જનનો ડગનારો-એ છ પ્રકારના જે મનુષ્ય તેમનો સંગ ન કરવો ૨૭

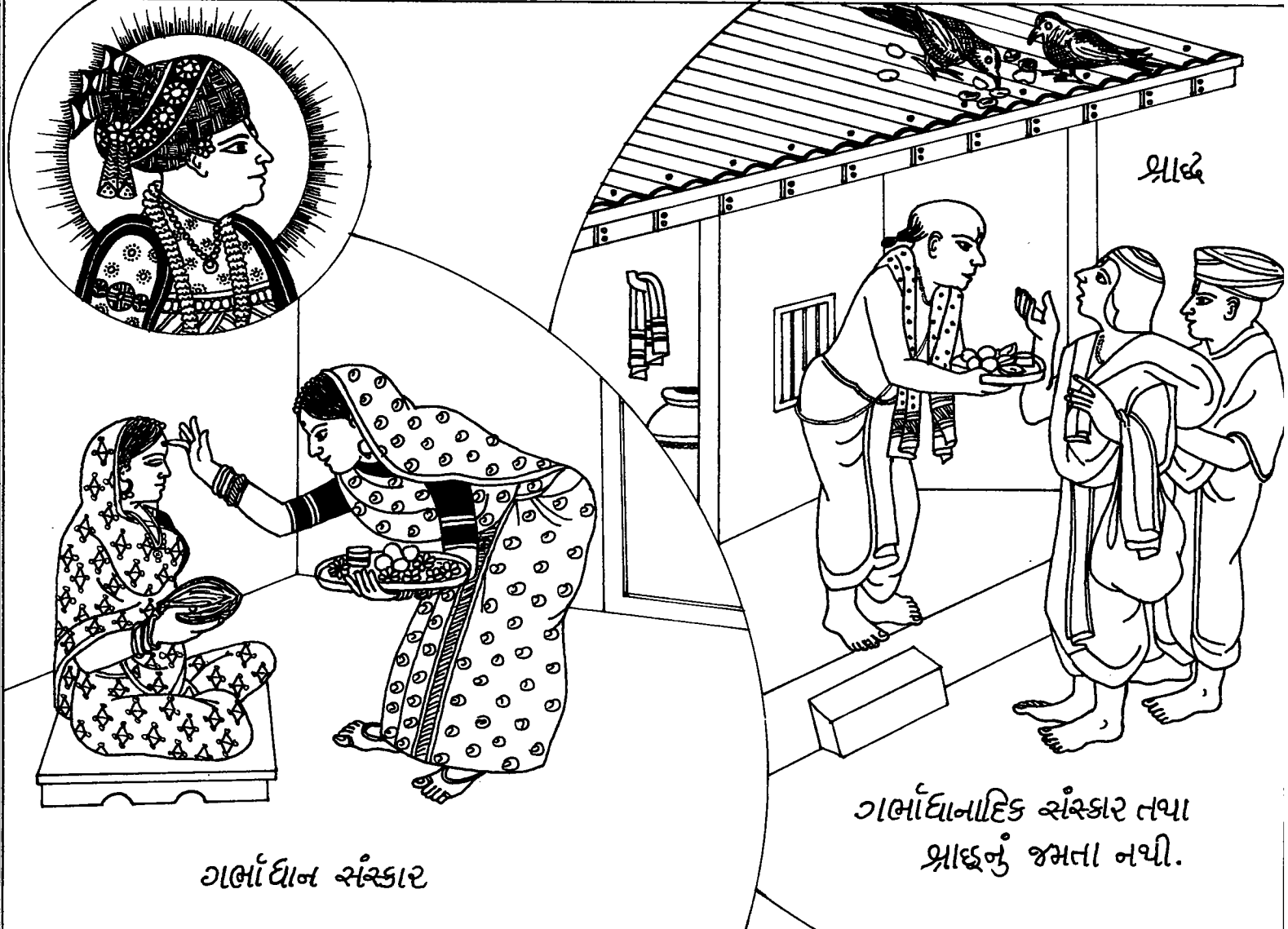


જને જે મનુષ્ય, ભક્તિનું અથવા શાનનું આલંબન કરીને સ્ત્રી, પ્રવ્ય અને રસા સ્પાદ તેને વિષે અતિશય લૌલુપ થકા પાપને વિષે પ્રવર્તતા હોય તે મનુષ્યનો સંગ ન કરવો. ૨૮



તાંબૂલ અશીગ તથા તમાકુનું ભક્ષણ કરતા નથી

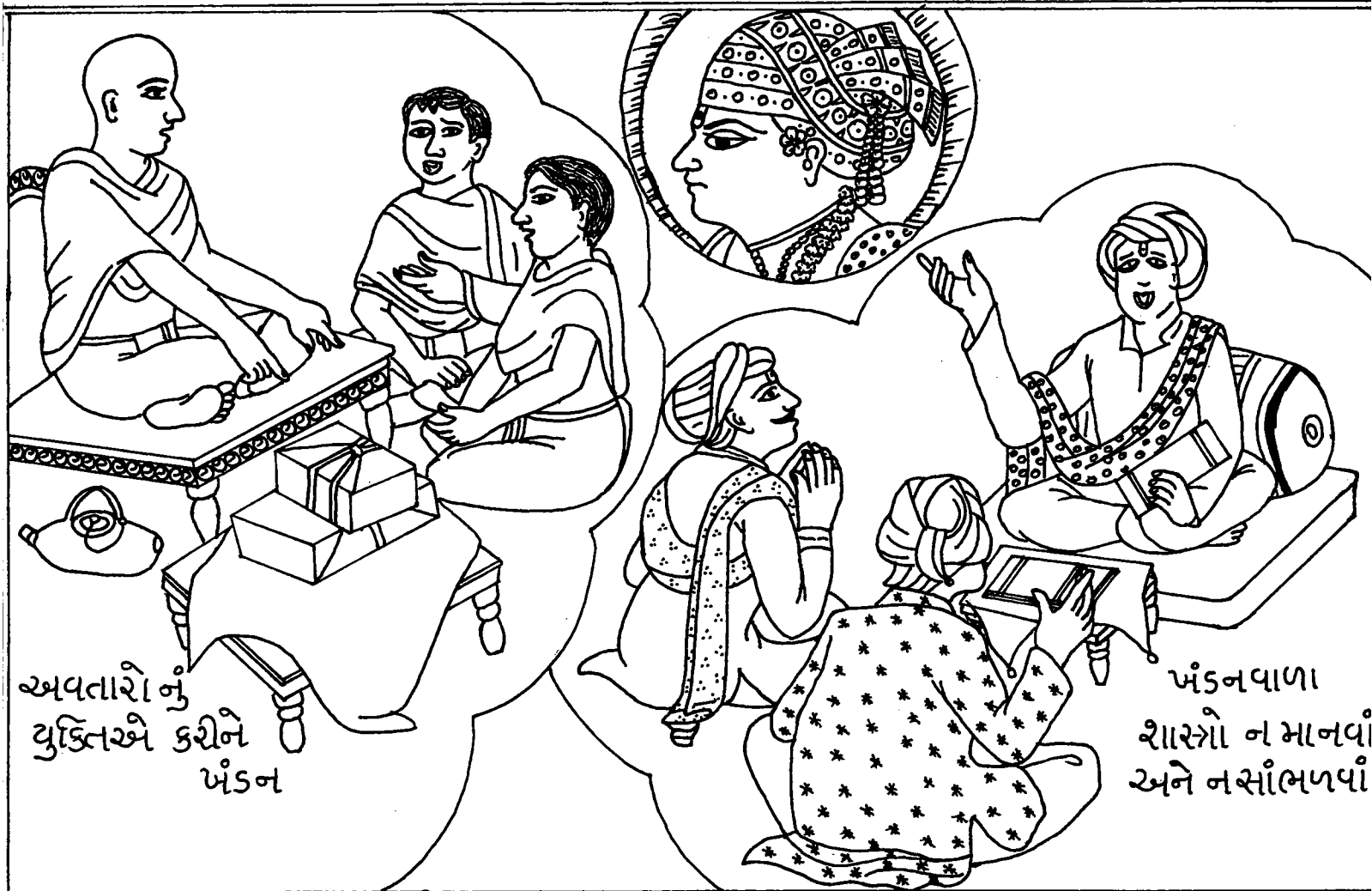
અને નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી, ને અંધ સાધુ તેમણે, તાંબૂલ તથા અશીગ તથા તમાકુ ઈત્યાદિકનું જે ભક્ષણ તે જતને કરીને વર્જ્યું; ૧૯૭



ગર્ભાધાન સંસ્કાર

ગર્ભાધાનાદિક સંસ્કાર તથા શ્રાદ્ધનું જમતા નથી.

અને તે નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી, ને સાધુ-તેમણે, ગર્ભાધાન આદિક જે સંસ્કાર તેમને વિષે જમવું નહિ, તથા દ્વાદશાહ શ્રાદ્ધ ને વિષે જમવું નહિ, ૧૯૮



અવતારોનું  
યુક્તિએ કરીને  
ખંડન

ખંડનવાળા  
શાસ્ત્રો ન માનવાં  
અને ન સાંભળવાં

અને જે શાસ્ત્રોને વિષે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન તથા શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનના પુરાહાદિક  
અવતાર, તેમનું યુક્તિએ કરીને ખંડન કર્યું હોય, એવા જે શાસ્ત્રો તે ક્યારેય  
ન માનવાં અને ન સાંભળવાં. ૨૯



ગાબ્યા  
પિનાનુ જળ  
પીવે છે.

ઝીણા જીવવાળા જળે  
કરીને સ્નાન

ગાબ્યા પિનાનું  
દુધ પીવે છે.

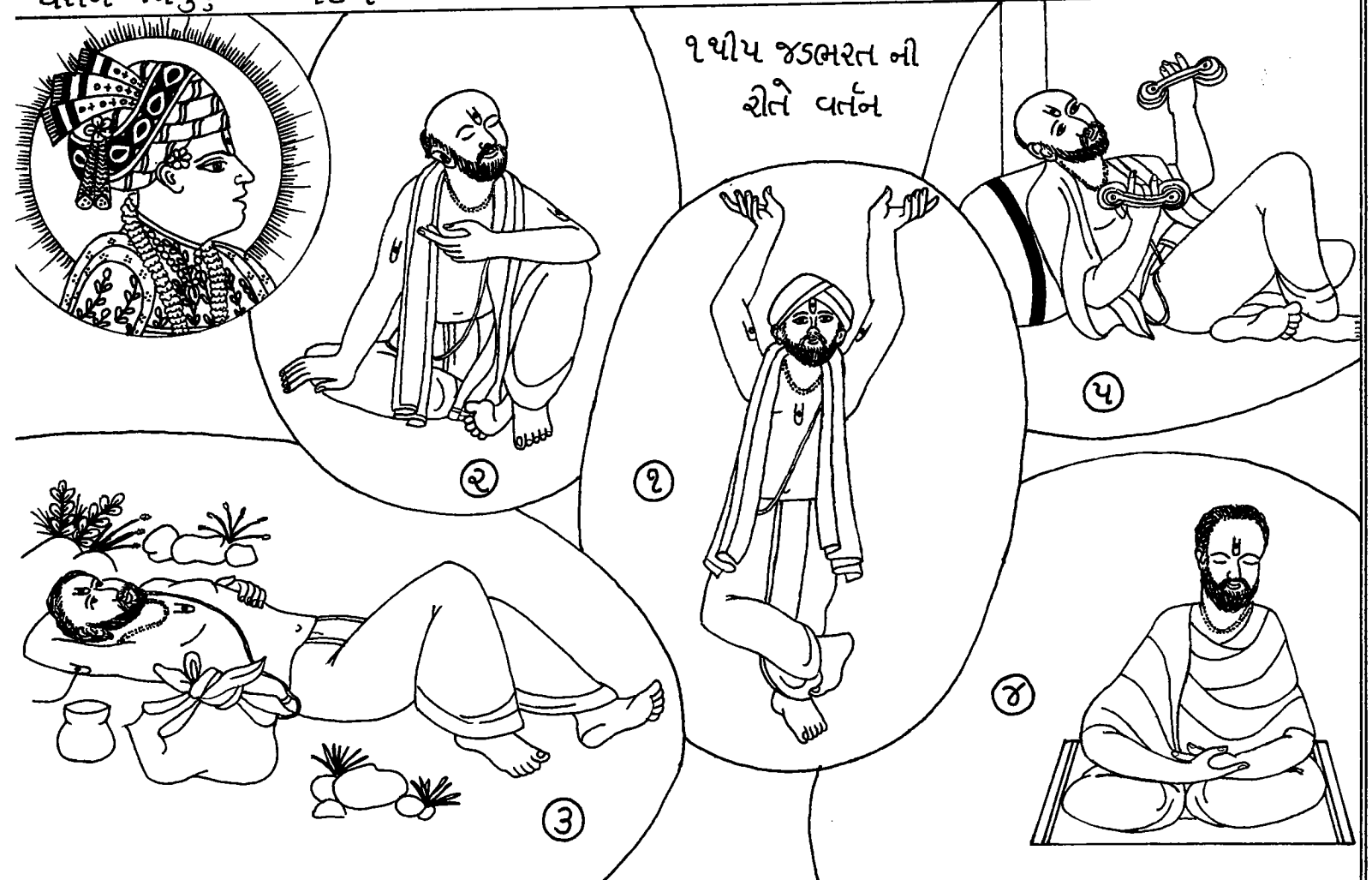
અને ગાબ્યા પિનાનું જે જળ તથા દુધ તે ન પીવાં; અને જે જળ ને વિષે ઝીણા  
જીવ ઘાગાક હોય, તે જળે કરીને સ્નાનાદિક ક્રિયા ન કરવી, ૩૦



પુરુષ પીરસનાર હોવાથી જમો છે.

સ્ત્રીના દર્શનાદિકનો પ્રસંગ હોવાથી પોતાને હાથે રાંધે છે.

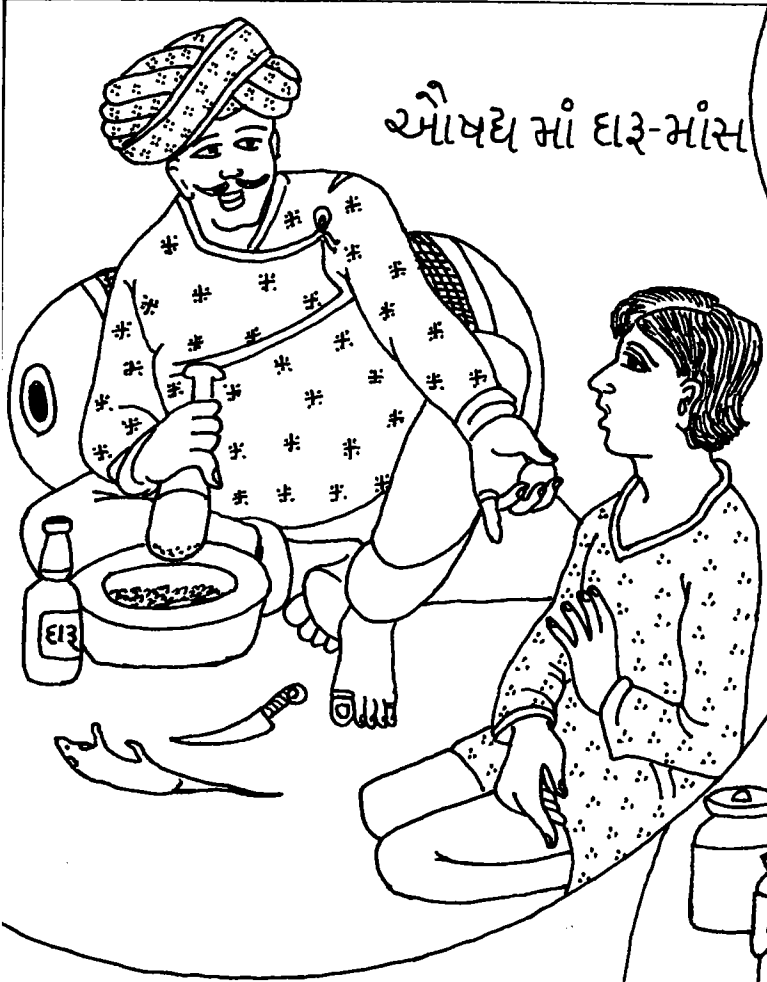
અને જે ગૃહસ્થના ઘરને વિષે રાંધેલ અન્નનો પીરસનારો પુરુષ જ હોય, તથા સ્ત્રીઓનો દર્શનાદિક પ્રસંગ કોઈ રીતે પાત્ર અમ ન હોય, ૧૯૪ તેવી રીતનું જે ગૃહસ્થનું ઘર તે પ્રત્યે અમારા સાધુ તેમણે જમવા જવું; અને એ કહ્યું તેવું ન હોય, તો કાચું અન્ન માંગીને પોતાના હાથે રસોઈ કરવી ને ભગવાનને નૈવેદ્ય ઘરીને જમવું; ૧૯૫



૧થી૫ જડભરત ની રીતે વર્તન

અને પૂર્વે ઋષભદેવ ભગવાનના પુત્ર -જે ભરતજી, તે પૃથ્વીને વિષે જડ બ્રાહ્મણ થકા જેમ વર્તતા હતા તેમ જ પરમહંસ એવા જે અમારા સાધુ, તેમણે વર્તવું; ૧૯૬

ઔષધ માં દારૂ-માંસ



આયુરગ વગર  
નો વૈદ્ય



અને જે ઔષધ, દારૂ તથા માંસ-તેજો યુક્ત હોય તે ક્યારેય ન ખાવું; અને વળી જે વૈદ્યના આયુરગને જાણતા ન હોઈએ, તે વૈદ્યે આથું જે ઔષધ, તે પણ ક્યારેય ન ખાવું. ૩૧

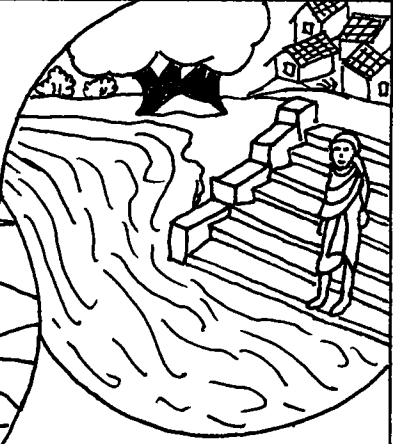


શુભાં  
દેવાલય

મળ મુગ્ર અને  
ખૂંકવાની ના



માર્ગ



નદી તળાવનો આરો



વાવેલું ખેતર



વૃક્ષની છાયા



ફૂલ વાડી  
બગીચા

અને લોક ને શાસ્ત્ર-તેમજો, મળમુગ્ર કરવાને અર્થે વજ્યાં એવાં સ્થાનક જે શુભાં દેવાલય તથા નદી-તળાવના આરો તથા માર્ગ તથા વાવેલું ખેતર, વૃક્ષની છાયા તથા ફૂલવાડી-બગીચા; એ આદિક જે સ્થાનક, તેમને વિષે ક્યારેય પણ મળમુગ્ર ન કરવું તથા ખૂંકવું પણ નહિ. ૩૨

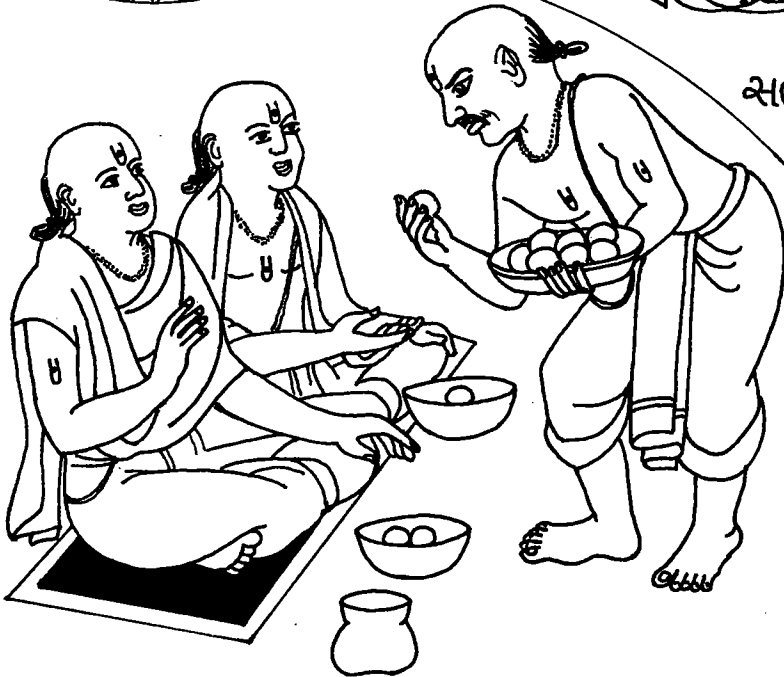


બહુ મૂલ્યવાન ચિત્ર-વિચિત્ર ભાતનું તથા કસુંબાદિક રંગે રંગેલું વસ્ત્ર ગ્રહણ કરતાં નથી.

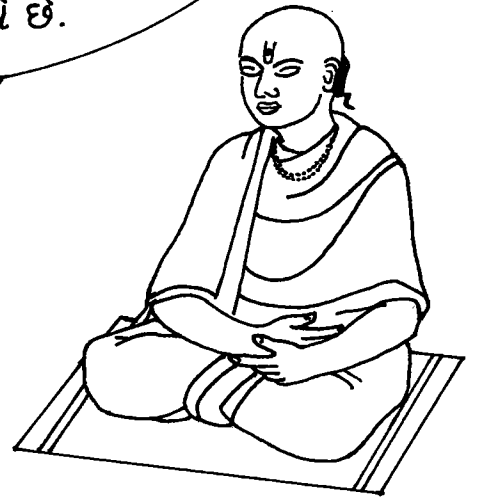
અને જે વસ્ત્ર બહુ મૂલ્યવાળું હોય તથા ચિત્ર-વિચિત્ર ભાતનું હોય તથા કસુંબાદિક જે રંગ, તેણે કરીને રંગેલું હોય તથા શાલદુશાલા હોય, તે તે જો બીજાની ઈચ્છાએ કરીને ચોતાને પ્રાપ્ત થયું હોય તો પણ તે વસ્ત્ર પોતે પહેરવું ઓઢવું નહિ; ૧૯૨



સભા પ્રસંગે ગૃહસ્થને ઘેર આવે છે.



ભિક્ષા પ્રસંગે ગૃહસ્થને ઘેર જાય છે

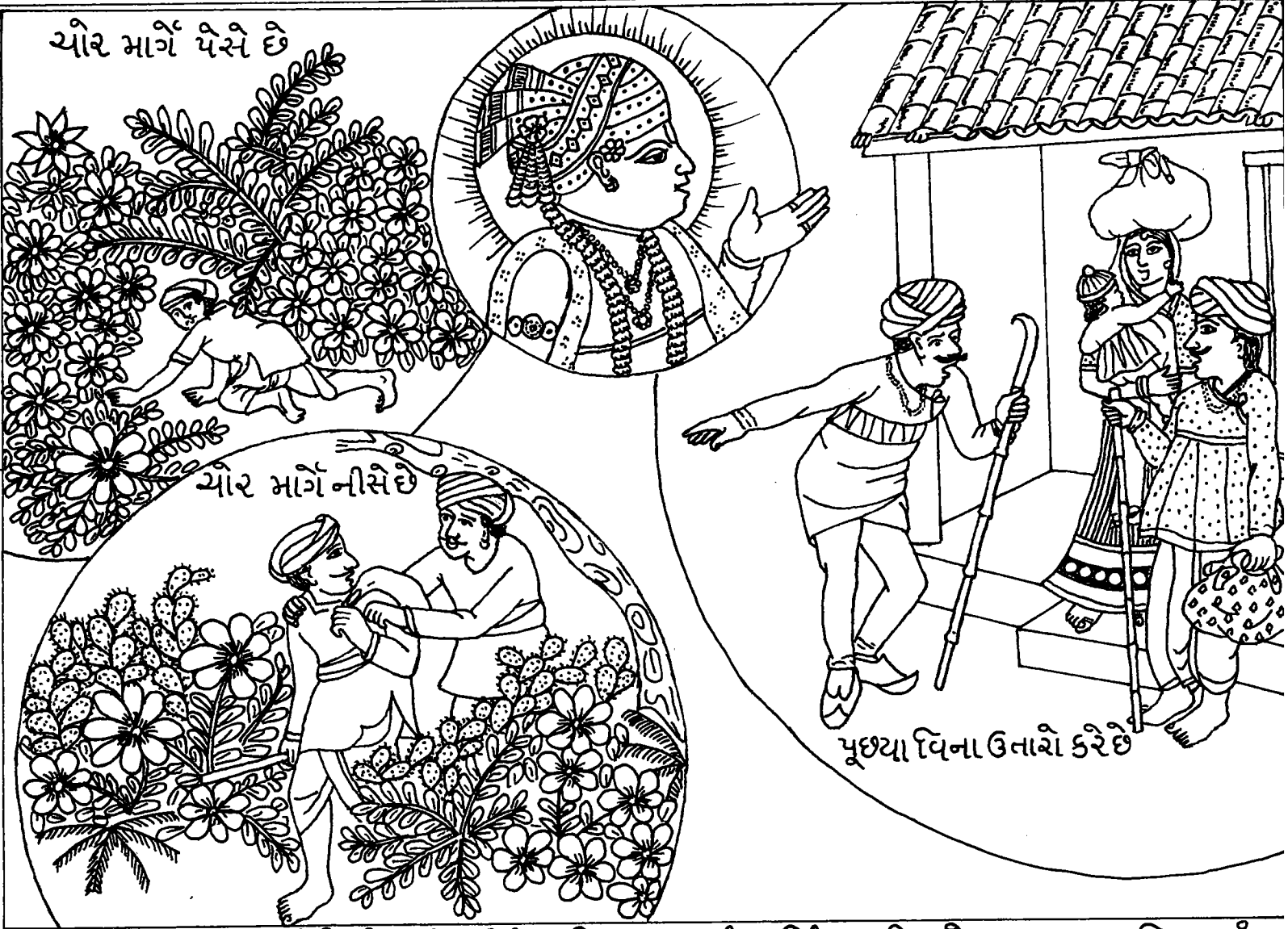


નવધા ભક્તિ વગર સમય પસાર કરતા નથી,

અને ભિક્ષા તથા સભાપ્રસંગ-એ બે કાર્ય વિના ગૃહસ્થના ઘર પ્રત્યે જવું નહિ, અને ભગવાનની જે નવ પ્રકારની ભક્તિ-તે વિનાવ્યર્થ કાળ નિર્ગમવૌ નહિ, નિરંતર ભક્તિ કરીને જ કાળ નિર્ગમવૌ; ૧૯૩



ચૌર માર્ગે પેસે છે



ચૌર માર્ગે નીસે છે

પૂછ્યા વિના ઉતારો કરે છે

અને ચૌર માર્ગે કરીને પેસવું નહિં અને નીસરવું નહિં, અને જે સ્થાનક ધાગિયાવું હોય તે સ્થાનકને વિષે તેના ધાગીને પૂછ્યા વિના ઉતારો ન કરવો. ૩૩

બાઈ થકી રાન



સ્ત્રી સાથે વિવાહ

રાજ સાથે વિવાહ



રાજના માગસ સાથે વિવાહ



અને અમારા સત્સંગી- જે પુરુષ માત્ર તેમજ બાઈ માગસ ના મુખ થકી રાન વાર્તા ન સાંભળવી; અને સ્ત્રીઓ સાથે વિવાહ ન કરવો, તથા રાજ સાંગાથે તથા રાજના માગસ સાંગાથે વિવાહ ન કરવો. ૩૪

ધીરજ નો ત્યાગ કરતા નથી  
અને કોઈની પાપાગ શખતા નથી.



પોતાના ઉતારામાં સ્ત્રીનો પ્રવેશ અટકાવે છે,

અને કોઈની પાગ પાપાગ ન શખવી, અને ક્યારેય પાગ ધીરજતાનો ત્યાગ ન કરવો; અને પોતાના ઉતારાની જાયગા ભંધિની હોય, તો તેને વિષે ક્યારેય સ્ત્રીનો પ્રવેશ થવા દેવો નહિ; ૧૯૦



સંઘ સૌખ્ય વગર ચાલે છે.

રાત્રી જોડીમાં ચાલે છે.

અને એ સાધુ તેમણે, આપત્કાળ પડ્યા વિના રાત્રિને વિષે સંઘ સૌખ્ય વિનાનું ચાલવું નહિ, તથા આપત્કાળ પડ્યા વિના ક્યારેય પાગ અંકલા ચાલવું નહિ; ૧૯૧



ગુરુનું અપમાન કરે છે.

શ્રેષ્ઠ મનુષ્યનું અપમાન કરે છે.



વિદ્વાન મનુષ્યનું અપમાન કરે છે.



શસ્ત્ર ધારીનું અપમાન કરે છે



અને ગુરુનું અપમાન ન કરવું; તથા જે અતિશય શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય હોય તથા જે લોક ને વિષે પ્રતિષ્ઠિત મનુષ્ય હોય તથા જે વિદ્વાન મનુષ્ય હોય તથા શસ્ત્ર ધારી મનુષ્ય હોય તે સર્વેનું અપમાન ન કરવું; ૩૫

વિચાર્યા વિનાનું કાર્ય



ધર્મ સંબંધી કાર્ય

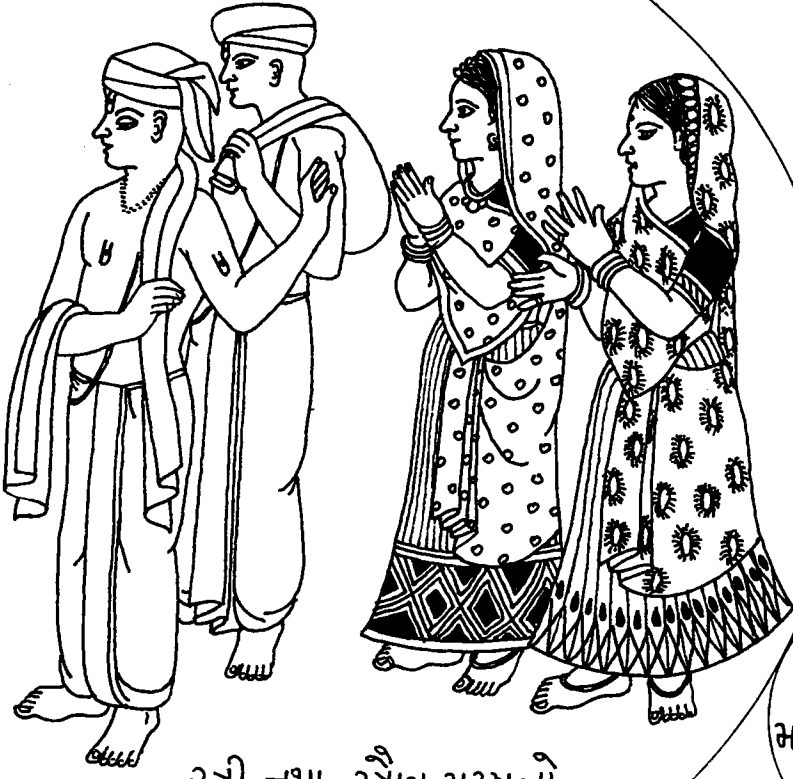


સાધુનો સમાગમ કરે છે.

બીજને ભાગ્યે છે.



અને વિચાર્યા વિના તત્કાળ કાંઈ કાર્ય ન કરવું; અને ધર્મ સંબંધી જે કાર્ય તે તો તત્કાળ કરવું અને યોતે જે વિદ્યાભણ્યા હોઈએ તે બીજને ભાગ્યે વી; અને નિત્ય પ્રત્યે સાધુનો સમાગમ કરવો ૩૬.



સ્ત્રી તથા સ્ત્રોત્ર પુરુષનો પ્રસંગ કરતા નથી



ક્રોધ

કામ

મત્સર

માન

લોભ

માયા

અંતઃશત્રુઓને જીતીને શ્રીજી નું ભજન કરે છે.

હવે સાધુના જે વિશેષ ધર્મ તે કહીએ છીએઃ અમારે આશ્રિત જે સર્વે સાધુ તેમણે, નૈહિક બ્રહ્મચારીની પેઠે સ્ત્રીઓ નાં દર્શન-ભાષાગાદિક પ્રસંગનો ત્યાગ કરવો; તથા સ્ત્રોત્ર પુરુષના પ્રસંગાદિક નો ત્યાગ કરવો અને અંતઃશત્રુ જે કામ, ક્રોધ, લોભ અને માન આદિક તેમને જીતવા; ૧૮૮

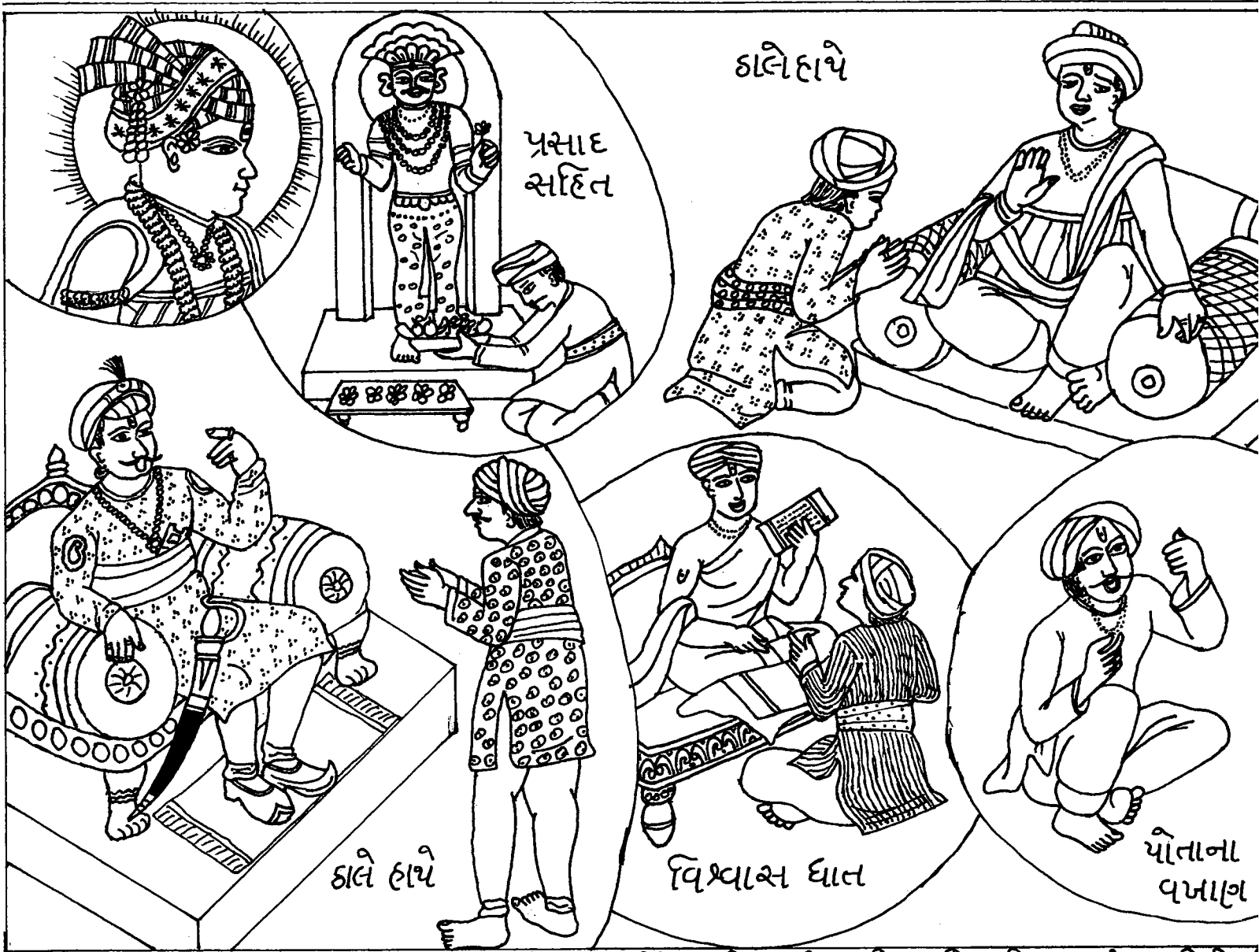


સ્વસ્ના ઈન્દ્રિયને જીતે છે.



દ્રવ્યનો સંગ્રહ કરવાની તથા કરાવવાની ના કહે છે.

અને સર્વે જે ઈન્દ્રિયો- તે જીતવી અને સ્વસ્ના ઈન્દ્રિયને તો વિશેષ કરીને જીતવી, અને દ્રવ્ય નો સંગ્રહ પોતે કરવો નહિ, ને કોઈ બીજા પાસે પાગ કરાવવો નહિ, ૧૮૯



અને ગુરુ દેવ અને રાજા-એત્રાણના દરશનને અર્પે જ્યારે જુવું ત્યારે ઠાલે હાથે ન જુવું; અને કોઈ નો વિશ્વાસઘાત ન કરવો. અને પોતાના મુખે કરીને પોતાના વખાણ ન કરવા; ૩૭



અને જે વસ્ત્ર પહેર્યે થકે પણ પોતાનાં અંગ દેખાય, તેવું જે ભુંડું વસ્ત્ર તે આમારા સત્સંગી તેમણે ન પહેરવું; ૩૮



અર્ધવારિ પીતા નથી



ડુંગળી લસણ ખાતા નથી

અને જાતિઓ કરીને જે બ્રાહ્મણ હોય, તે-કોઈએ પણ અર્ધવારિ ન પીવું અને ડુંગળી ને લસણ આદિક જે અભક્ષ્ય વસ્તુ, તે બ્રાહ્મણ જાતિ હોય, તેણે કોઈ પ્રકારે ન ખાવું, ૧૮૬

સ્નાન વિધિ કરે છે.



સંધ્યા વિધિ કરે છે



શ્રી હરિની ગાયત્રીનો જપ કરે છે



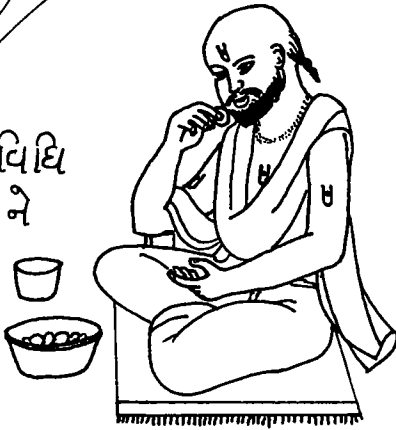
શ્રીગુની પુજા કરે છે.



હોમાત્મક પુજા કરે છે.

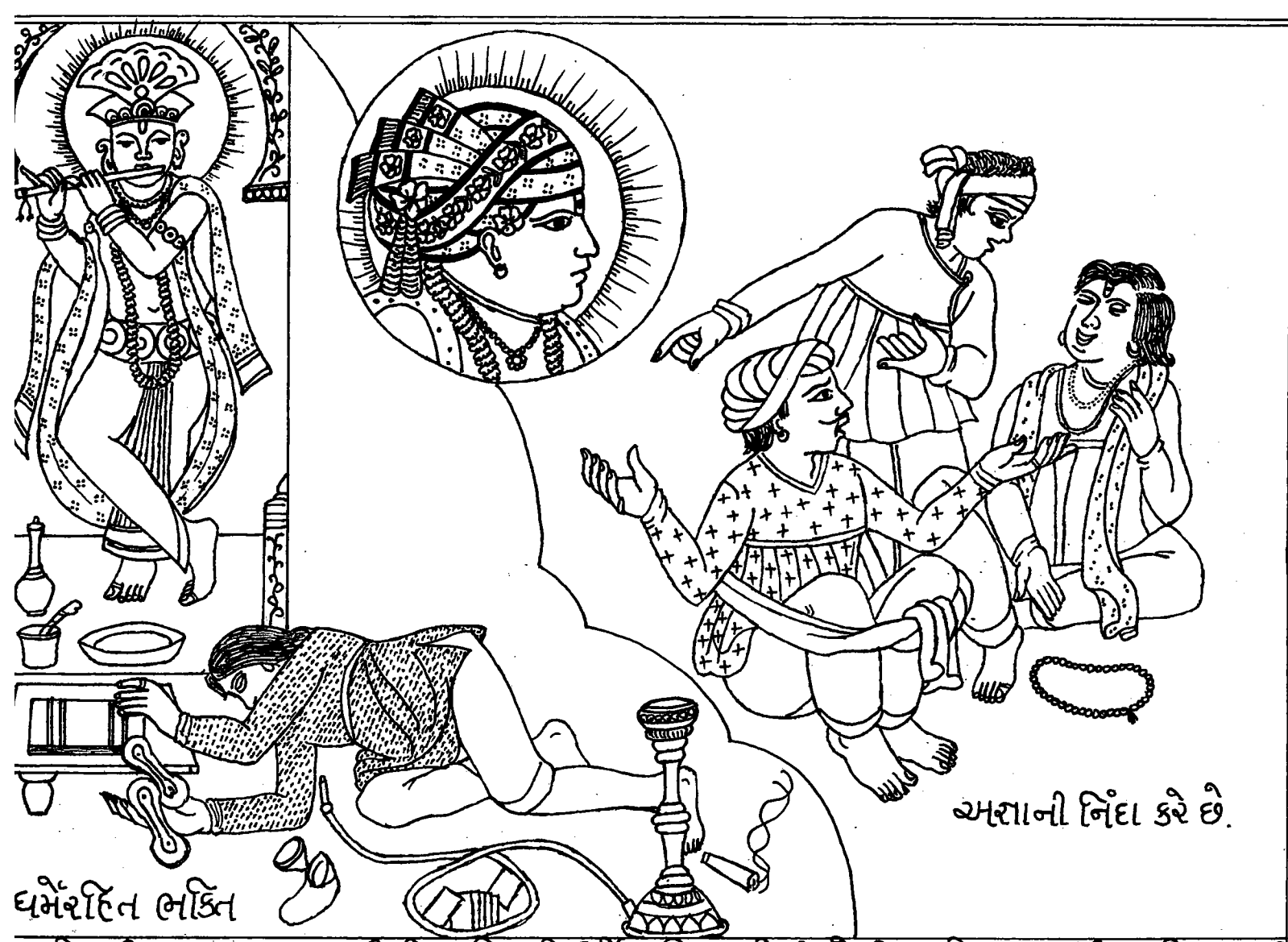


સર્વ વિધિ પતાવી ને ભોજન કરે છે.



અને જે બ્રાહ્મણ હોય-તેણે સ્નાન, સંધ્યા, ગાયત્રીનો જપ, શ્રીપિયુગુની પુજા અને વૈશ્વદેવ એટલાં વાનાં કર્યા વિના ભોજન કરવું જ નહિ (એવી રીતે નૈહિક બ્રાહ્મચારીના વિશેષ ધર્મ કહયા), ૧૮૭

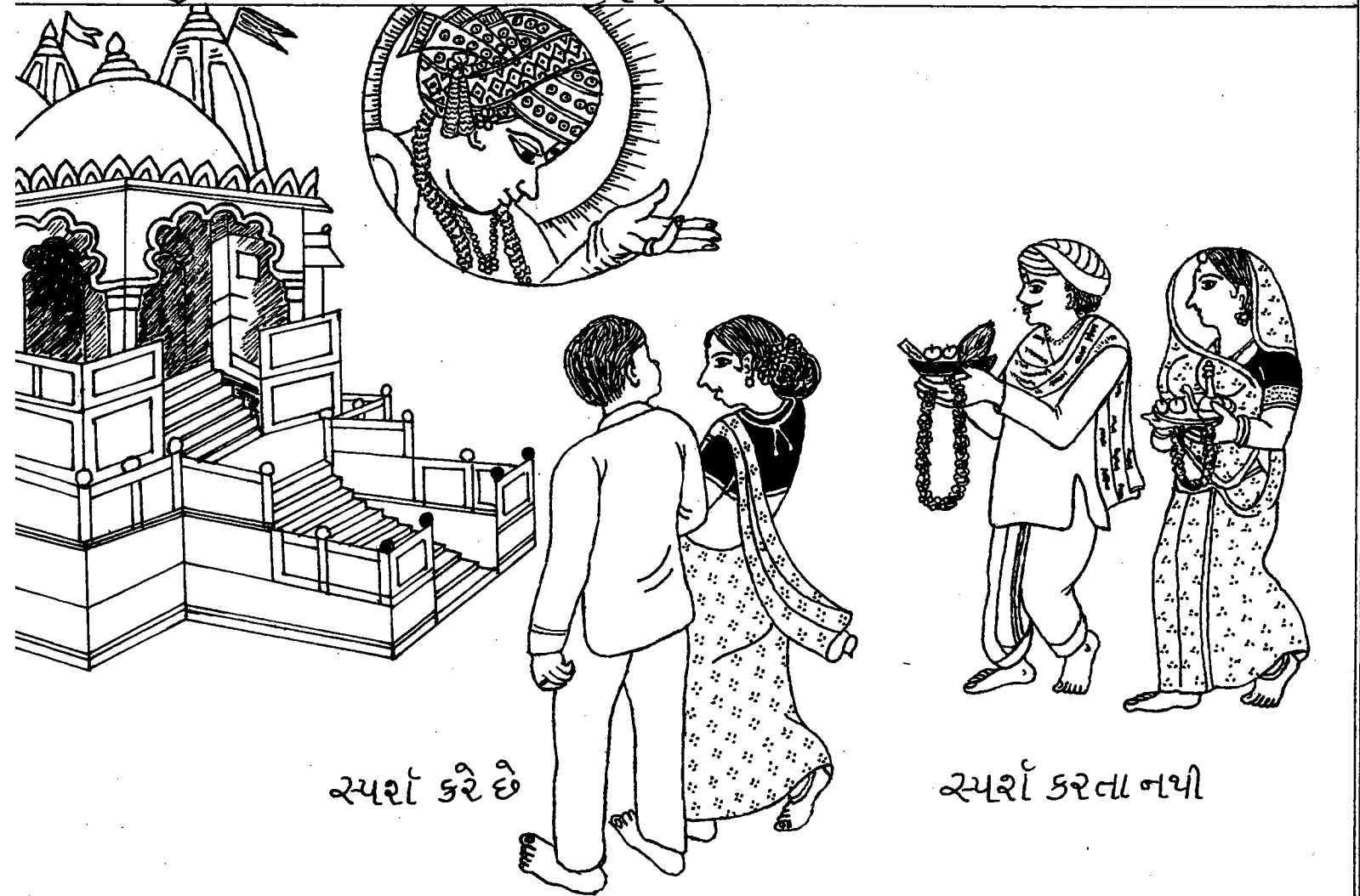




અરાની નિંદા કરે છે.

ધર્મરહિત ભક્તિ

અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની જે ભક્તિ તે ધર્મ રહિત એવી કોઈ પ્રકારે ન કરવી; અને અરાની એવા જે મનુષ્ય - તેમની નિંદાની ભયપત્રી શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની સેવાનો ત્યાગ કરવો જ નહિ. ૩૮



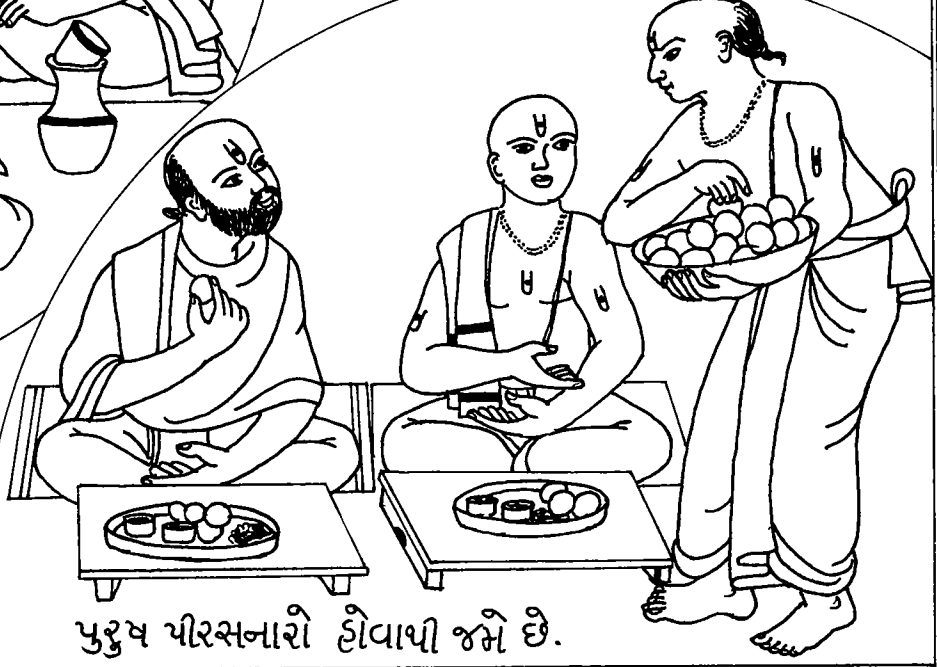
સ્પર્શ કરે છે

સ્પર્શ કરતા નથી

અને ઉત્સવના દિવસને વિષે તથા નિત્ય પ્રત્યે શ્રી કૃષ્ણના મંદિર માં આવ્યા એવા જે સત્સંગી પુરુષ તેમણે તે મંદિર ને વિષે સ્ત્રીઓનો સ્પર્શ ન કરવો તથા સ્ત્રીઓ - તેમણે પુરુષનો - સ્પર્શ ન કરવો અને મંદિર માંથી નીસર્યા પછી પોત પોતાની શીત પત્તવું; ૪૦



સ્ત્રી પીરસે છે તેથી જમવાની  
ના પાડે છે.



પુરુષ પીરસનારો હોવાથી જમે છે.

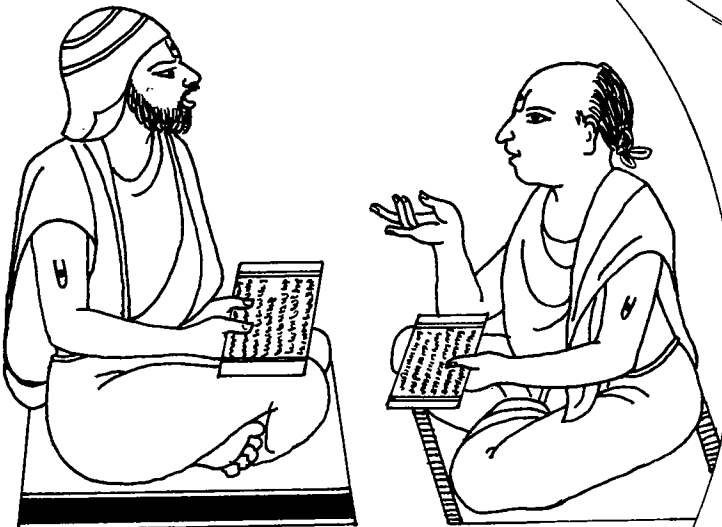
અને જે બ્રાહ્મણના ઘરને વિષે સ્ત્રી પીરસનારી હોય તેને ઘેર ભિક્ષા કરવા જવું નહિ, ને જ્યાં પુરુષ  
પીરસનારો હોય ત્યાં જવું; ૧૮૪



શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરે છે.



ગુરુની સેવા  
કરે છે.



સ્ત્રીણ પુરુષનો સંગ કરતા નથી

અને તે નૈષ્ઠિક બ્રાહ્મચારી, તેમણે વેદ શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો, ને ગુરુની સેવા કરવી ને સ્ત્રીઓની  
પેઠે જ સ્ત્રીણ પુરુષનો સંગ જે તે સર્વકાળે વર્જવો; ૧૮૫

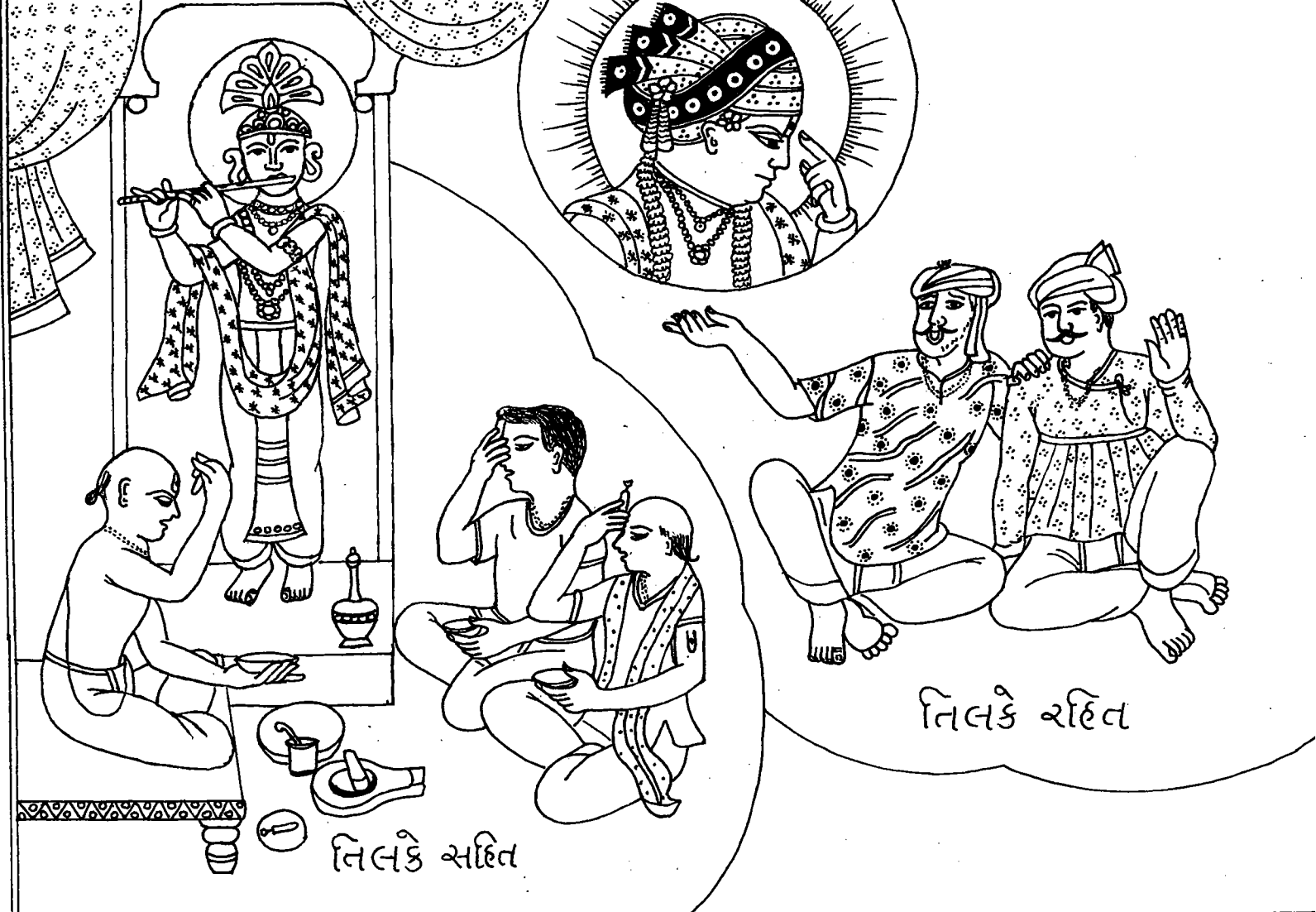


માળા અને તિલકે સહિત

માળા અને તિલકે સહિત રહિત

માળા અને તિલકે સહિત

અને ધર્મવંશી ગુરુ થકી શ્રી કૃષ્ણની દીક્ષાને પામ્યા એવા જે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિય અને વૈશ્ય એ ત્રણ વર્ણના અમારા સત્સંગી-તેમણે, કંઠને વિષે તુળસીની બેવડી માળા નિત્યે ધારવા ને લલાટ, હૃદય અને બે હાથ-એ ચારે ઠેકાણે ઉર્ધ્વપુંડ્રા તિલક કરવું ; ૪૧



તિલકે સહિત

તિલકે સહિત

અને તે તિલક જે તે ગોપીચંદને કરીને કરવું અથવા ભગવાનની પૂજા કરતાં બાકી રહ્યું અને કેસર-કુંકુમાદિકે યુક્ત એવું જે પ્રસાદી ચંદન તોળી કરીને તિલક કરવું ; ૪૨



સ્ત્રીનો પ્રાણ બચાવવા તેને અડીને તેની રક્ષા કરે છે.



પોતાનો પ્રાણનાશ થાય એવા આપત્કાળે સ્ત્રીને અડે છે.

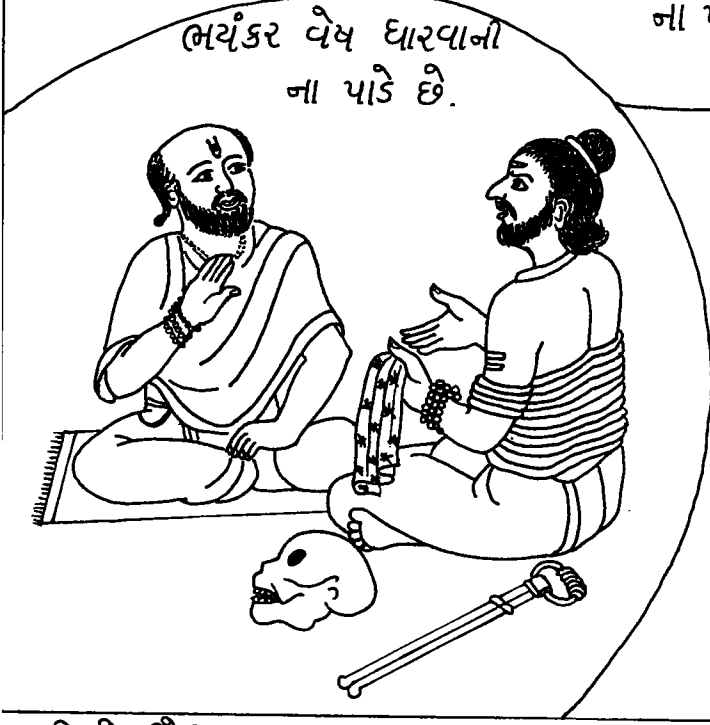
અને જે ક્યારેક સ્ત્રીઓનો અથવા પોતાનો પ્રાણનાશ થાય એવી આપત્કાળ આવી પડે, ત્યારે તો તે સ્ત્રીઓને અડીને, અથવા તે સાથે બોલીને પણ, તે સ્ત્રીઓની રક્ષા કરવી અને પોતાની પણ રક્ષા કરવી, ૧૮૨



પોતાના શરીરે તેલ મર્દન કરવાની ના પાડે છે.



દંધિયાર ધારણ કરવાની ના પાડે છે.

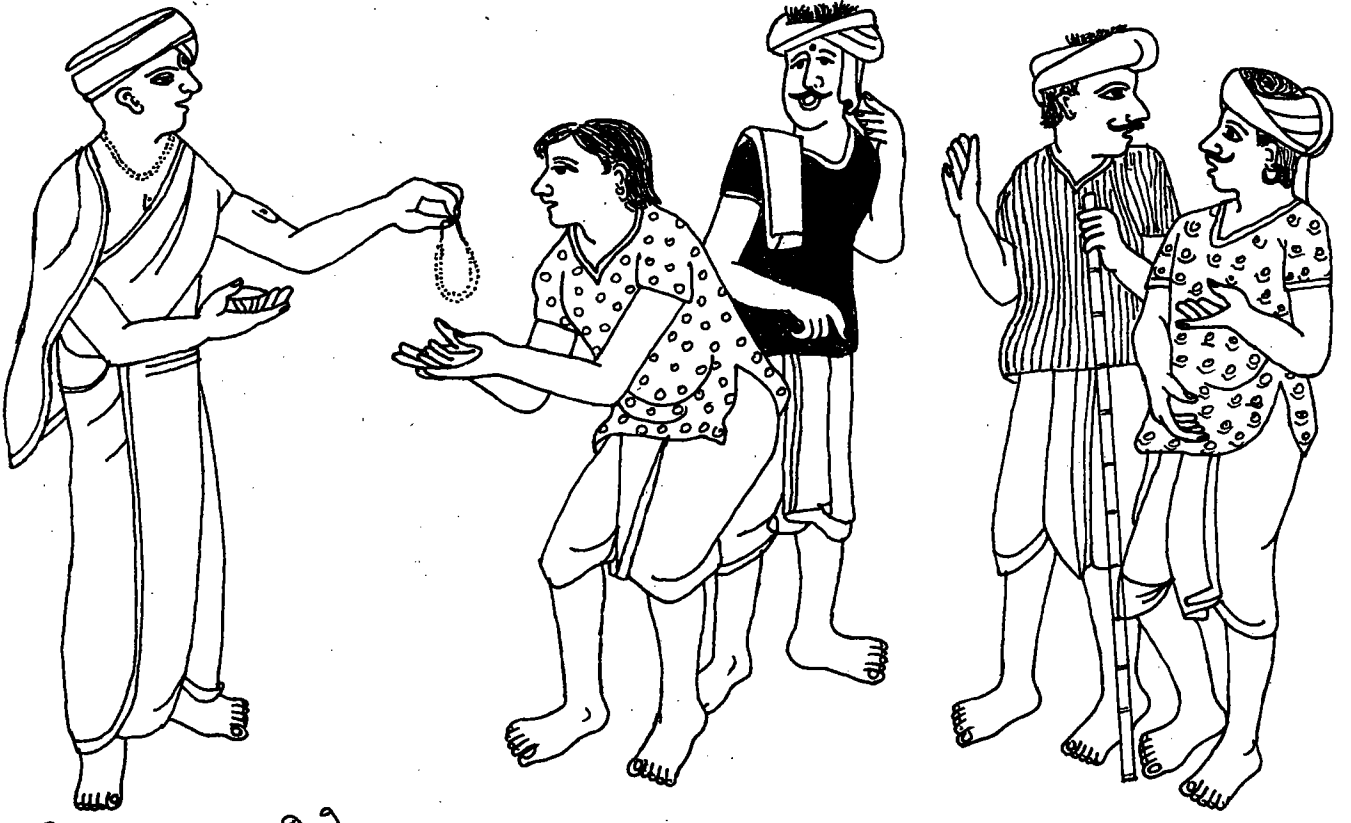


ભયંકર વૈષ ધારવાની ના પાડે છે.



રસના ઈન્દ્રિયને જુલે છે.

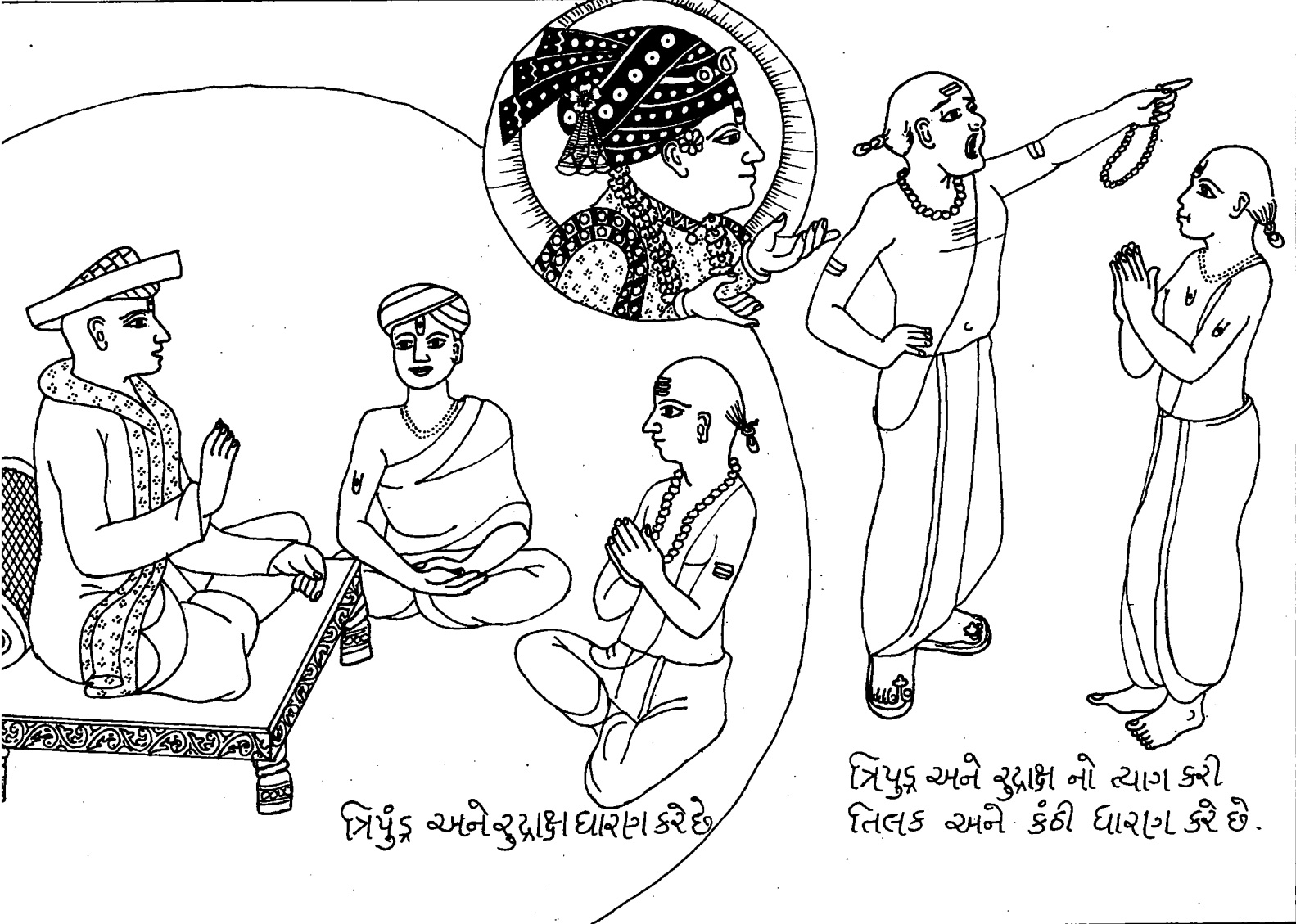
અને તે નૈહિક પ્રહારથી તેમણે, પોતાને શરીરે તેલમર્દન ન કરવું ને આયુધ ન ધારવું, ને ભયંકર એવી જે વૈષ તે ન ધારવો અને રસના - ઈન્દ્રિયને જુલવી, ૧૮૩



ચાંદલો અને માળા ધારણ કરે છે.

ચાંદલો અને માળા ધારણ કરવાની ના

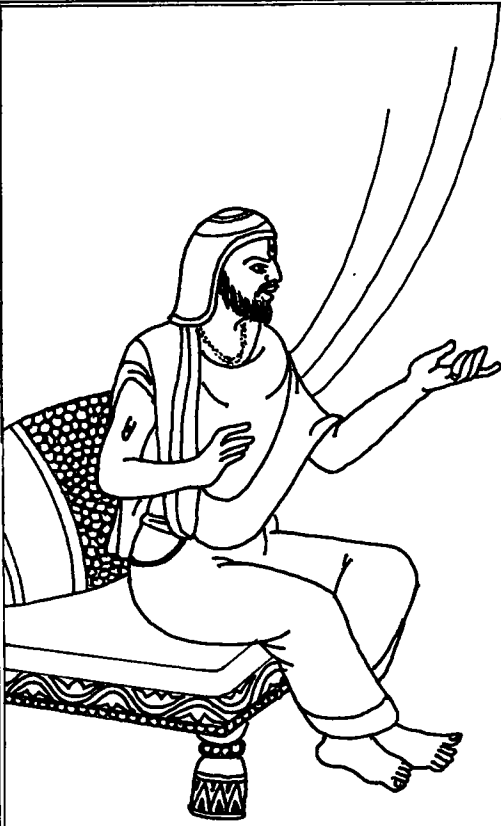
અને તે સરદાર પડી બીજા-જે જાતિએ કરીને ઊતરતા એવા ભક્તજન, તેમણે તો ચાંદનાદિક કાઢની જે જોવડી માળા, તે ભગવાનની પ્રસાદી કરાવીને કંઠને વિષે ધારવી. અને લલાટને વિષે કેવળ ચાંદલો કરવો પણ તિલક ન કરવું. ઠપ



ત્રિપુંડ્ર અને સુદ્રાક્ષા ધારણ કરે છે

ત્રિપુંડ્ર અને સુદ્રાક્ષા નો ત્યાગ કરી તિલક અને કંઠી ધારણ કરે છે.

અને જે બ્રાહ્મણાદિકને ત્રિપુંડ્ર-જે-આડું તિલક કરવું તથા સુદ્રાક્ષાની માળા ધારવી-એ જે વાનાં પોતાની કુળ પરંપરાએ કરીને ચાલ્યાં ચાલ્યાં હોય, અને તે બ્રાહ્મણાદિક અમારા આશ્રિત થયા હોય, તો પણ તેમણે ત્રિપુંડ્ર અને સુદ્રાક્ષાનો ક્યારેય ત્યાગ ન કરવો. ઠડ

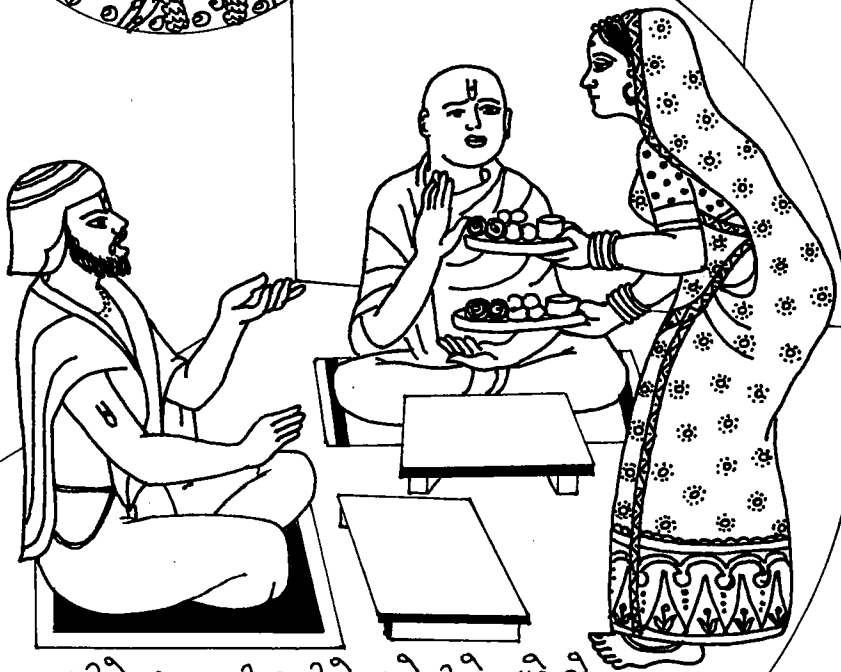


બ્રહ્મચર્ય પ્રતનો ભંગ થાય એવું  
ગુરુનું વચન માનતા નથી



સદા ધીરજ અને સંતોષે  
યુક્ત તથા માને રહિત રહે છે.

અને તે નૈમિક બ્રહ્મચારી, તેમણે પોતાના બ્રહ્મચર્ય પ્રતનો ત્યાગ થાય એવું જે વચન, તે તો પોતાના ગુરુનું પાલન માનવું અને સદાકાળ ધીરજવાન રહેવું અને સંતોષે યુક્ત રહેવું અને માને રહિત રહેવું; ૧૮૦



સમીપે આવતી સ્ત્રીને બોલીને વારે છે.



બખાલકારે કરીને સમીપે આવતી સ્ત્રી  
નો તિરસ્કાર કરે છે.

અને બખાલકારે કરીને પોતાને અતિશય સમીપે આવતી એવી જે સ્ત્રી, તેને બોલીને અથવા તિરસ્કાર કરીને પાલન તુરત વારવી, પાલન સમીપે આવવા દેવી નહિ, ૧૮૧





કુંકુમના ચાંદલે રહિત



કુંકુમના ચાંદલે રહિત

અને તે તિલકના મધ્યને વિષે જ ગોળ એવો જે ચાંદલો; તે જે તે ગોપીચંદને કરીને કરવો અથવા શદિકાજી અને લક્ષ્મીજી, તેનું પ્રસાદી એવું જે કુંકુમ તેજી કરીને તે ચાંદલો કરવો, ૪૩



માળા અને તિલક ધારણ કરતા નથી.



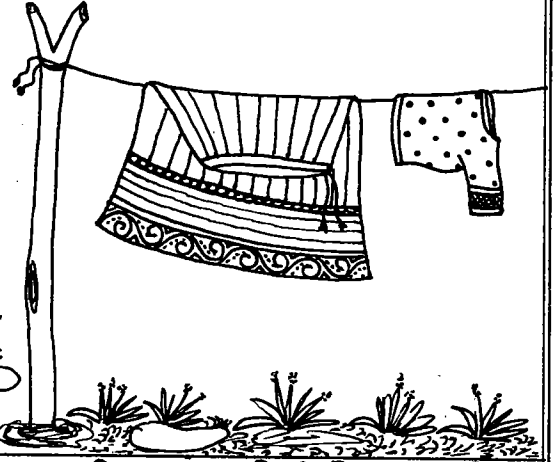
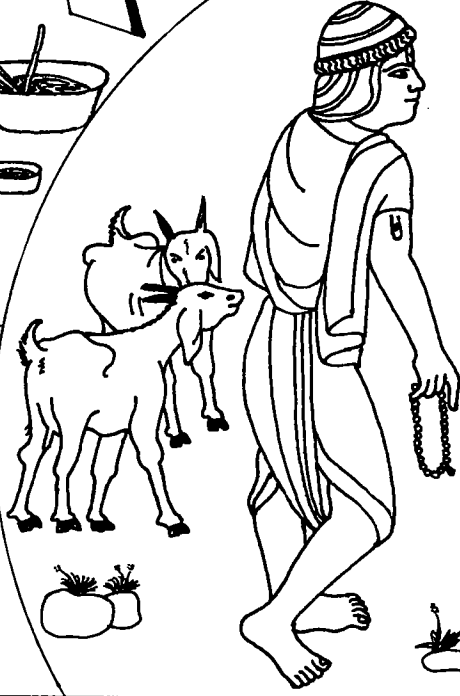
માળા અને તિલક ધારે છે.

અને પોતાના ધર્મને વિષે રહ્યા અને શ્રી કૃષ્ણના ભક્ત એવા જે સચ્ચદ્રનેમાર્ગીતી તુલસીની માળા અને ઊર્ધ્વપુંડ્રતિલક તે બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્યની પૈઠી ધારવાં, ૪૪

સ્ત્રીની પ્રતિમા ન કરતાં શ્રીજી મહારાજની પ્રતિમા  
બનાવે છે.



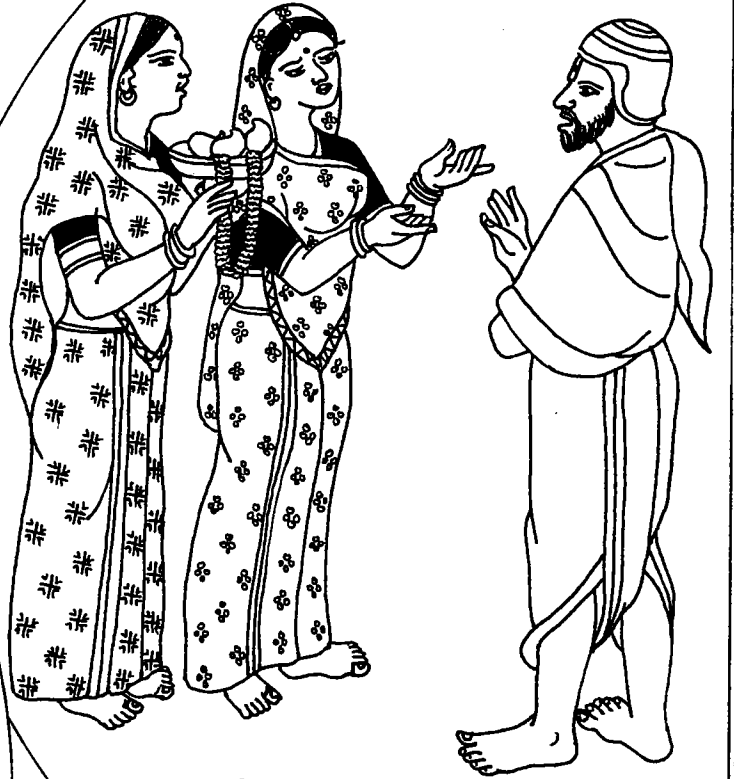
મૈથુનાસ્કત પશુને જાણીને જોતા  
નથી અને સ્ત્રીએ ધારેલા વસ્ત્રોને  
અડતા નથી.



અને તે નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી તેમણે સ્ત્રીની પ્રતિમા ન કરવી, અને સ્ત્રીએ પોતાના શરીર ઉપર ધારેલું જે વસ્ત્ર, તેને  
અડવું નહિ, અને મૈથુનાસ્કત એવાં જે પશુપક્ષી આદિક પ્રાણી માત્ર, તેમને જાણીને જોવાં નહિ. ૧૭૮

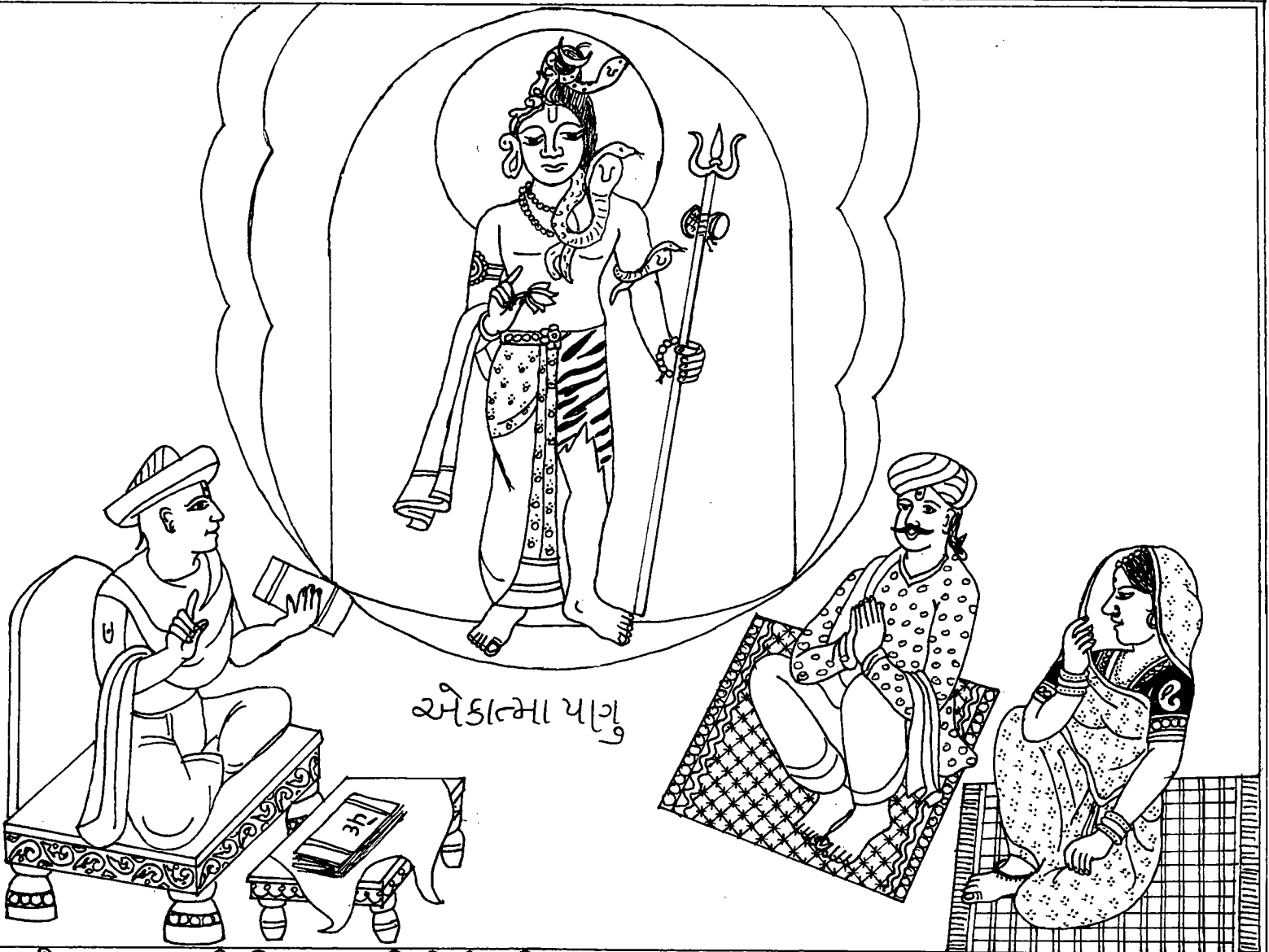


સ્ત્રીણ પુરુષને અડતા નથી  
અને જોતા નથી.



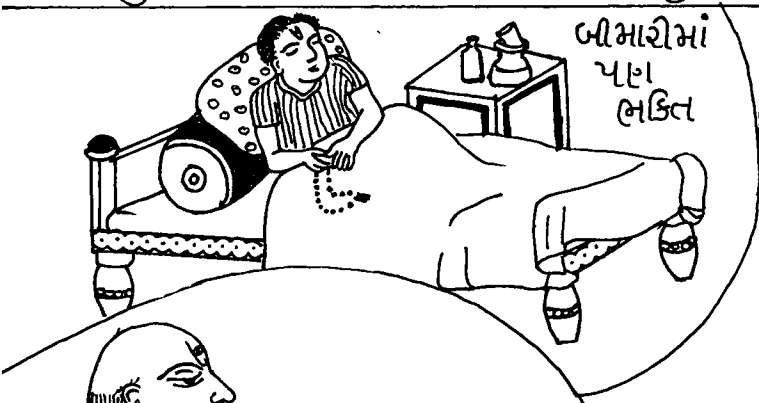
સ્ત્રીને ઉદ્દેશીને કથા-કીર્તન કરવાની  
ના પાડે છે.

અને સ્ત્રીના વેષને ઘરી રહ્યો એવો જે પુરુષ, તેને અડવું નહિ અને તેની સામે જોવું નહિ અને તે સાથે  
બોલવું નહિ અને સ્ત્રીને ઉદ્દેશ કરીને ભગવાનની કથા, વાર્તા, કીર્તન યાગ ન કરવાં; ૧૭૯



એકાત્મા પાત્રુ

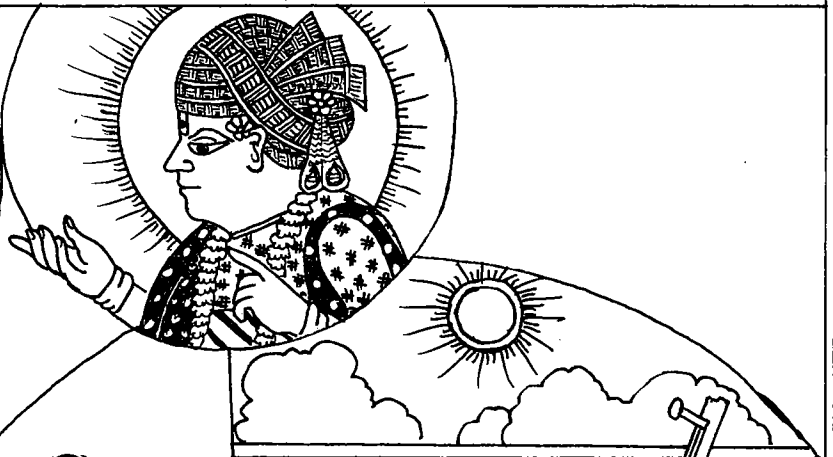
અમને નારાયણને શિવજી-એકાત્મા પાત્રુ જ ગાણુ; કેમ જ વેદને વિષે અમે બેયનું બ્રહ્મરૂપે કરીને પ્રતિપાદન કર્યું છે. ૪૭



બીમારીમાં પાલ ભક્તિ



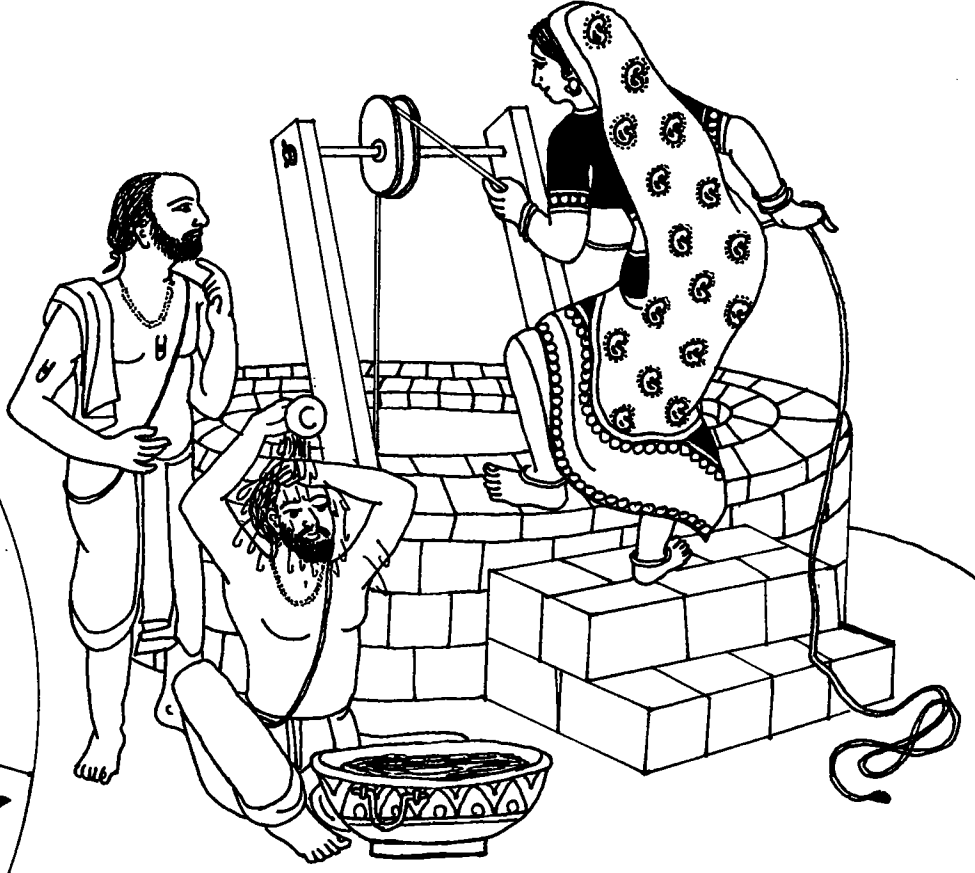
આપદ્ધર્મ માં પાલ ભક્તિ



સામાન્ય બિમારી માં પાલ ભક્તિનો ત્યાગ.

અમને અમારા આપ્રિત જે મનુષ્ય તેમણે, શાસ્ત્રી કહ્યો જે આપદ્ધર્મ, તે અલ્પ આપકાળને વિષે મુખ્યપણે કરી ને ક્યારેય ગ્રહણ ન કરવો ; ૪૮

સ્ત્રીના પગફેર સ્થળે નહાવાની ના.



સ્ત્રીઓની વાત સાંભળવાની ના.

અને તે સ્ત્રીઓની વાતો જ્યારેય ન કરવી અને ન સાંભળવી, અને જે સ્થાનકને વિષે સ્ત્રી ઓનો પગફેર હોય, તે સ્થાનકને વિષે સ્નાનાદિક ક્રિયા કરવા ન જવું ; ૧૭૬

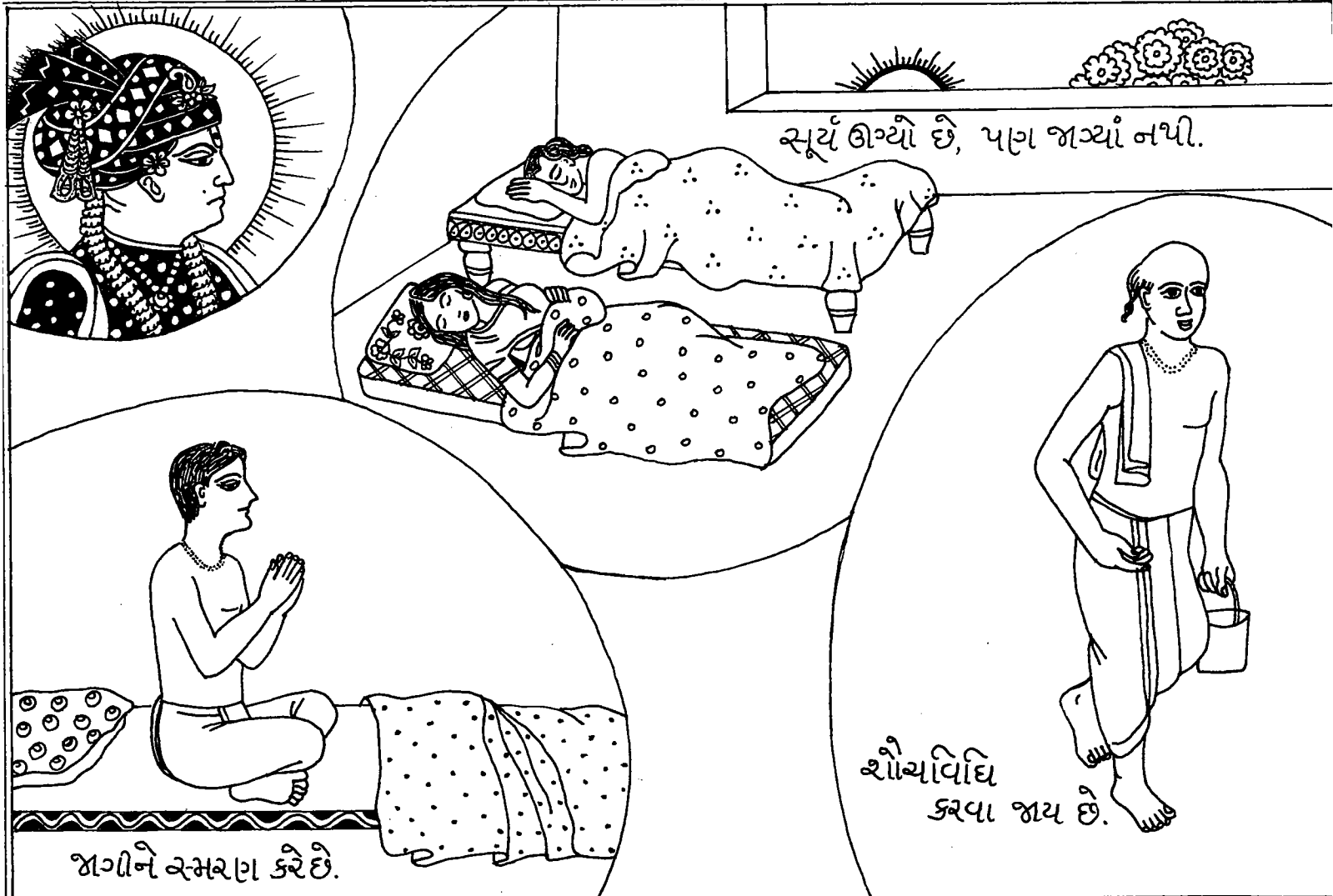


સ્ત્રીની પ્રતિમા જોવાની નાં



ભક્તિભાતા નું દર્શન કરે છે.

અને દેવતાની પ્રતિમા વિના બીજી સ્ત્રીની પ્રતિમા, ચિત્રની અથવા કાષ્ઠાદિકની હોય, તેનો સ્પર્શ ન કરવો, અને જાણીને તો તે પ્રતિમાને જોવી પણ નહિ ; ૧૭૭

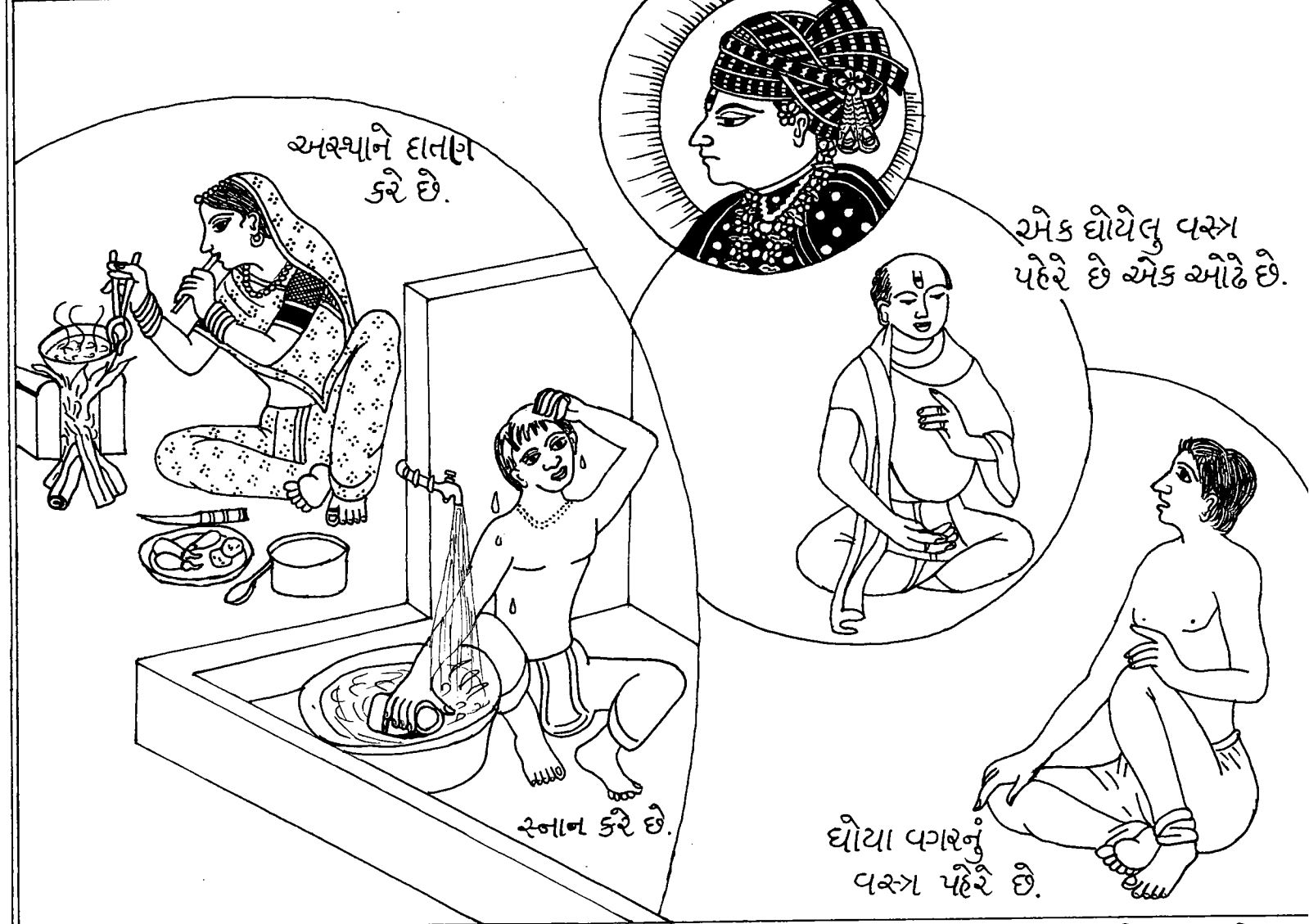


સૂર્ય ઊઠ્યો છે, પણ જાગ્યાં નથી.

શૌચવિધિ કરવા જાય છે.

જાગીને સ્મરણ કરે છે.

અને અમારા સુત્રસંગી તેમણે નિત્યે સૂર્ય ઊઠ્યાથી પ્રથમ જ જાગવું, અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન નું સ્મરણ કરીને પછી શૌચવિધિ કરવા જવું; ૪૯



અસ્થાને દાતાગ કરે છે.

એક ઘોયેલુ વસ્ત્ર પહેરે છે એક ઓઢે છે.

સ્નાન કરે છે.

ઘોયા વગરનું વસ્ત્ર પહેરે છે.

અને પછી એક સ્થાનક ને વિષે બેસીને દાતાગ કરવું અને પછી પવિત્ર જળે કરીને સ્નાન કરીને, પછી ઘોયેલું વસ્ત્ર એક પહેરવું, અને એક ઓઢવું; ૫૦

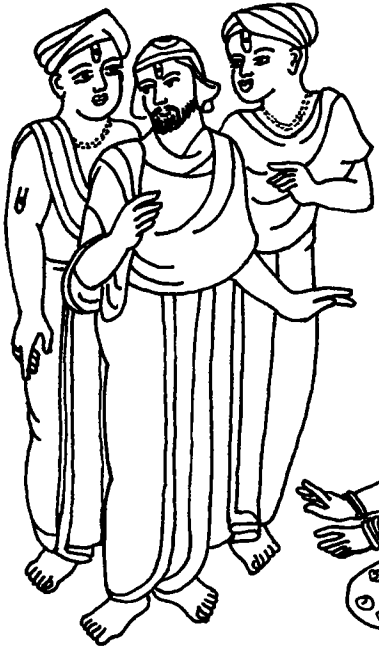


ગ્રાહ દિવસ સુધી અડવાની ના પાડે છે.



ચોથે દિવસે નાહીને અડે છે.

અને વાળી રજસ્વલા એવી જે સુવાસેની અને વિધવા સ્ત્રીઓ, તે ગ્રાહ દિવસ સુધી કોઈ મનુષ્યને તથા વસ્ત્રાદિક ને અડે નહિ અને ચોથે દિવસે નાહીને અડવું (એવી રીતે ગૃહ સ્થાપ્તમી એવા જે પુરુષ અને સ્ત્રીઓ તેમના જે આ વિશેષ ધર્મ કહ્યાતે, સર્વે ધર્મવંશી આચાર્ય અને તેમની પત્નીઓ તેમણે પણ પાળવા, કેમ કે એ ગૃહસ્થ છે, ) ૧૭૪



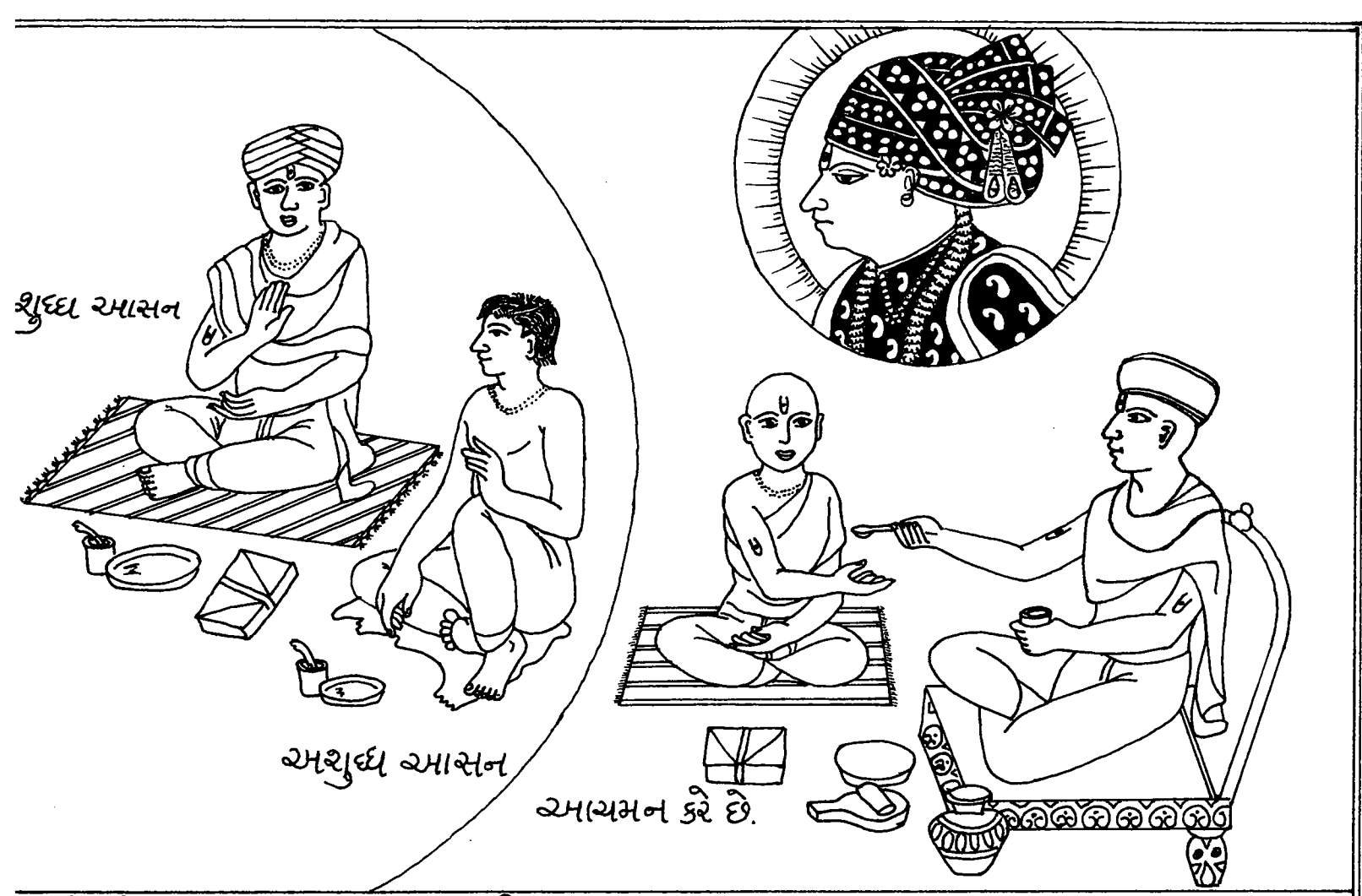
સ્ત્રીનો સ્પર્શ કરવાની ના



સ્ત્રી સાથે ખોલવાની અને જોવાની ના

હવે નૈહિક પ્રાહ્યારીના જે વિશેષ ધર્મ તે કહીએ છીએ, અમારે આપ્રિત એવા જે નૈહિક પ્રાહ્યારી તેમણે સ્ત્રીમાત્રનો સ્પર્શ ન કરવો, અને સ્ત્રીઓ સંગાથે ખોલવું નહિ, અને જાગીને તે સ્ત્રીઓ સન્મુખ જોવું નહિ; ૧૭૫



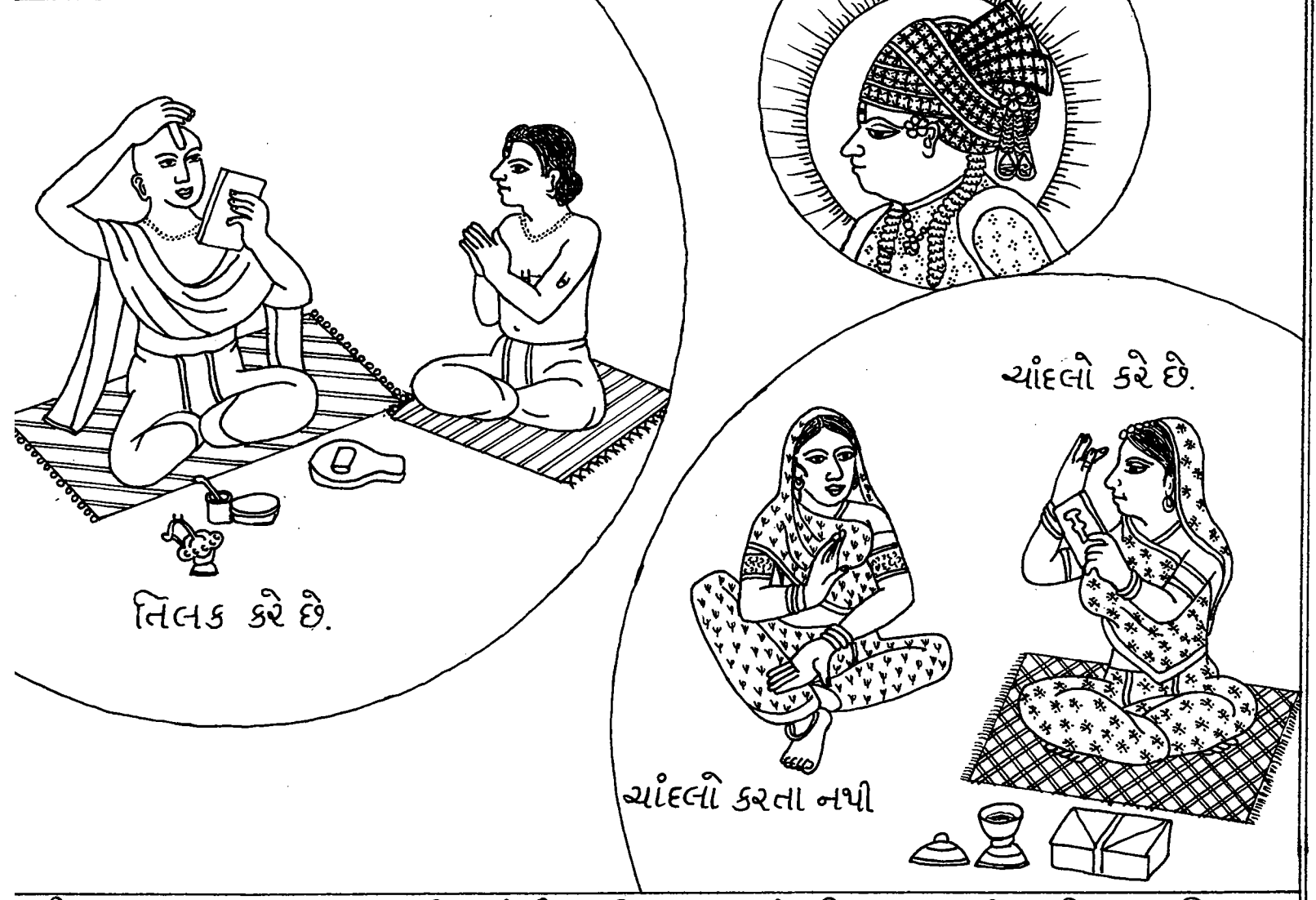


શુદ્ધ આસન

અશુદ્ધ આસન

આચમન કરે છે.

અને તે વાર પછી, પવિત્ર પૃથ્વીને વિષે પાપર્યું અને શુદ્ધને કોઈ બીજા આસનને અડ્યું ન હોય અને જે ઉપર સારી પેઠે બેસાય, એવું જે આસન- તેને વિષે, પૂર્વ મુખે અથવા ઉત્તર મુખે બેસીને, આચમન કરવું, પર



તિલક કરે છે.

ચાંદલો કરે છે.

ચાંદલો કરતા નથી

અને પછી સત્સંગી પુરુષ માત્રને ચાંદલો સહિત ઊર્ધ્વપુંડ્ર તિલક કરવું, અને સુવાસિની જે સ્ત્રીઓ, તેમણે તો પોતાના ભાલને વિષે કુંકુમનો ચાંદલો કરવો, પર



વિધવા હોળી રમવાની ના પાડે છે.



વિધવા આભુષણાદિક પહેરવાની ના પાડે છે.



અને હોળીની રમત ન કરવી, અને આભુષણાદિકનું ધારણ ન કરવું; અને સુવાર્ણાદિક ધાતુના તારે યુક્ત એવા જે ઝીલા વસ્ત્ર, તેનું ધારણ પણ ક્યારેય ન કરવું; ૧૭૨



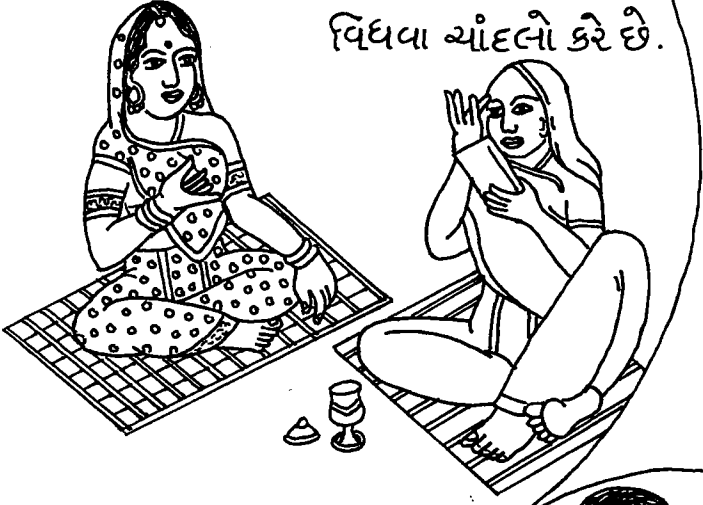
વસ્ત્ર પહેરીને નહાય છે



રજસ્વલાપાત્રું ગુપ્ત રાખે છે,

અને સુવાસિની ને વિધવા એવી જે સ્ત્રીઓ, તેમણે વસ્ત્ર પહેર્યા વિના નહાવું નહિ અને પોતાનું જે રજસ્વલાપાત્રું, તે કોઈ પ્રકારે ગુપ્ત ન રાખવું; ૧૭૩

વિધવા ચાંદલો કરે છે.



વિધવા ચાંદલો કરતા નથી.

માનસી પૂજા કરે છે.



માનસી પૂજા કરે છે.



અને તે વિધવા સ્ત્રીઓ માત્રને પોતાના ભાલને વિષે તિલક ન કરવું, ને ચાંદલો પાન ન કરવો, અને તે પછી તે સર્વે જે અમારા સત્સંગી તેમણે, મને કરીને કલ્યાણ જે ચાંદન પૂજાદિક ઉપચાર, તેમણે કરીને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન ની માનસી પૂજા કરવી, ૫૩

આદર પકી નમસ્કાર કરે છે.

દર્શનનો અનાદર કરે છે.



મંત્ર જાપ કરે છે.



મંત્ર જાપ કરી કામ કરે છે.



મંત્ર જાપનો અનાદર



અને તે પછી શ્રીરાધાકૃષ્ણની જે ચિત્ર પ્રતિમા, તેનું આદર પકી દર્શન કરીને, નમસ્કાર કરીને પછી પોતાનું સામર્થ્ય પ્રમાણે શ્રીકૃષ્ણનો અચાકુર મંત્ર, તેનો જાપ કરીને તે પછી પોતાનું વ્યાવહારિક કામકાજ કરવું; ૫૪

ગર્ભ પાડનાર સ્ત્રીના સંગની ના.



પુરુષ નાં શૃંગાર રસ સંબંધી વાત સાંભળવાની ના.

અને ગર્ભની પાડનારી જે સ્ત્રી, તેનો સંગ ન કરવો, ને તેનો સ્પર્શ પાગલ કરવો, અને પુરુષ ના શૃંગાર રસ સંબંધી જે વાત, તે ડ્યારેય ન કરવી અને ન સાંભળવી; ૧૭૦



વિધવા સંબંધી  
પુરુષ સાથે એકાંતમાં



રોગને કારણે એકાંતમાં

અને યુવા અવસ્થાને વિષે રહી એવી જે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમણે યુવા અવસ્થાવાળા જે પૌતાના સંબંધી પુરુષ, તેમની સંગાથે પાગ એકાંત સ્થાને વિષે આપત્કાળ પડ્યા વિના ન રહેવું; ૧૭૧

માનસી પૂજા



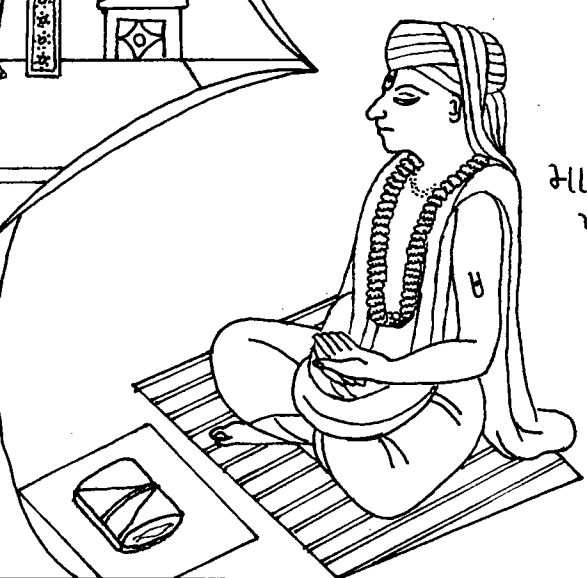
માનસી પૂજા



માનસી પૂજા



માનસી પૂજા



અને જે અમારા સત્સંગીમાં અમ્બરીષરાજાની પેઠે આત્મનિપેદી એવા ઉત્તમ ભક્ત હોય તેમણે પણ પ્રથમ કલ્પ્યું તેવી રીતે અનુક્રમે કરીને માનસી પૂજા પર્યંત સર્વે ક્રિયા કરવી, ૫૫



ભગવાનની પ્રતિમા ની પૂજા



લાલજની પૂજા

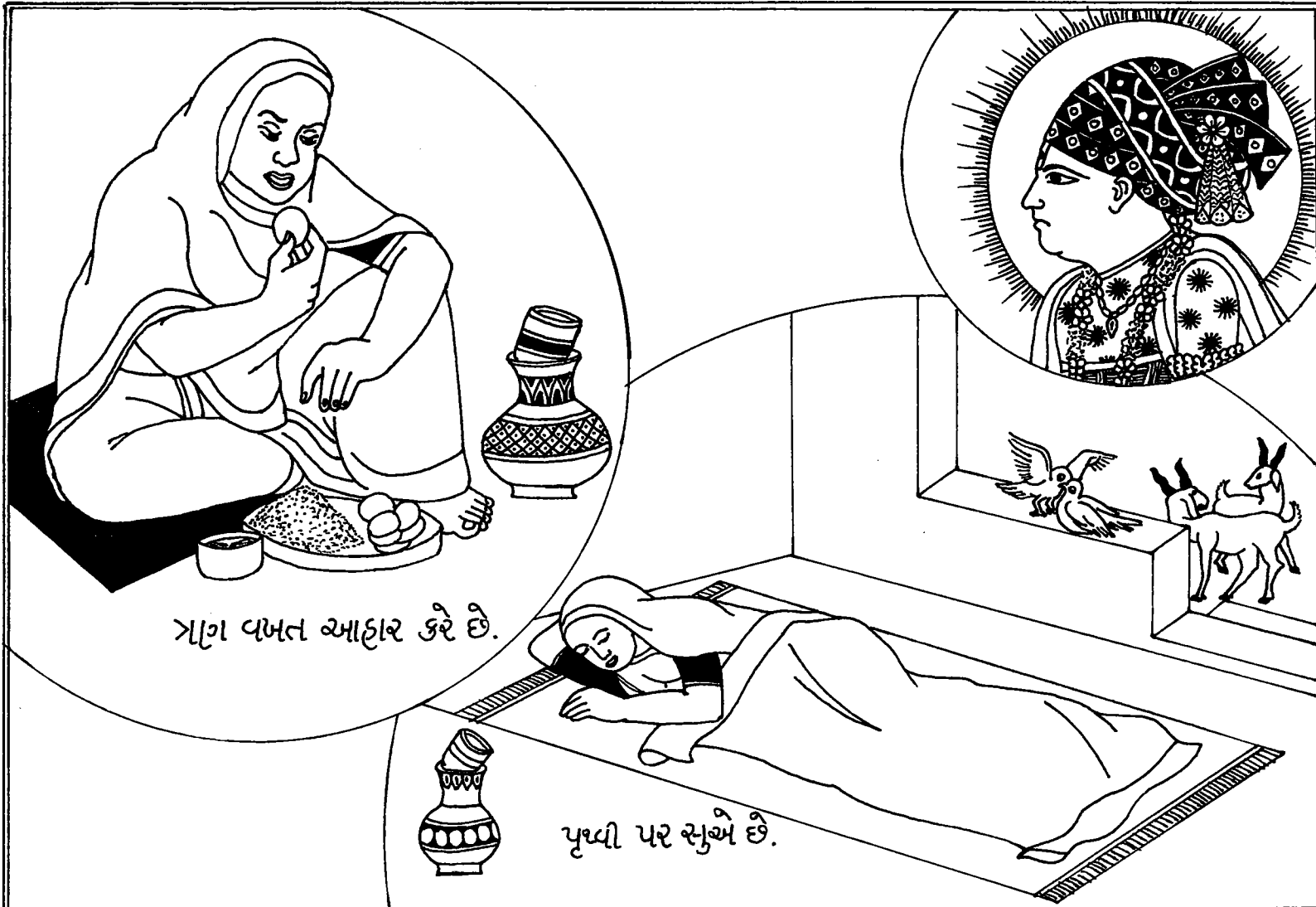


પૂજાએ રહિત

શાલગ્રામની પૂજા



અને એ જે આત્મનિપેદી ભક્ત-તેમણે પાષાણની અથવા ઘાતુની જે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની પ્રતિમા અથવા શાલગ્રામ તેની જે પૂજા તે દેશ કાળને અનુસરીને પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે પ્રાપ્ત પુષ્પ ફળાદિક વસ્તુ તેણે કરીને કરવી અને પછી શ્રીકૃષ્ણ-ભગવાનને જે અષ્ટાક્ષર મંત્ર તેનો જ્પ કરવો, ૫૬



ગાંધ વખત આહાર કરે છે.

પૃથ્વી પર સુષ્ઠે છે.

અને વિધવા સ્ત્રીઓ તેમણે એક વાર આહાર કરવો અને પૃથ્વીને વિષે સુવું અને મૈથુનાસ્કત એવા જે પરુપક્ષી આદિક જીવ-પ્રાણીમાત્ર, તેમને ક્યારેય જાણીને જોવાં નહિ; ૧૭૮



વિધવા  
વિરુદ્ધ  
વેશમાં.



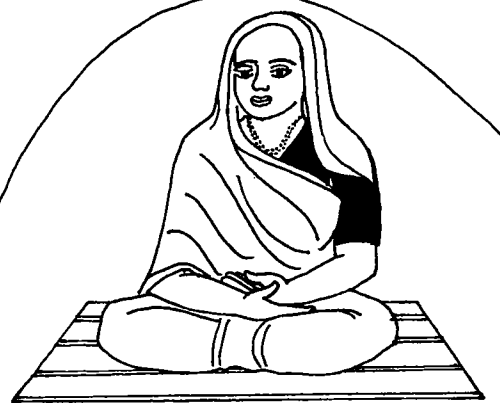
વિધવા  
વિરુદ્ધ  
વેશમાં



વિધવા વિરુદ્ધ વેશમાં.



વિધવા વિરુદ્ધ વેશમાં.



વિધવા મુજ વેશમાં,

અને તે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમણે સુવાસિની સ્ત્રીના જેવો વેશ ન ધારવો, તથા સંન્યાસાગી તથા વૈરાગાગી- તેના જેવો વેશ ન ધારવો, પોતાનો દેશ, કુલ અને આચાર- તેના વિરુદ્ધ એવો જે વેશ, તે પણ ક્યારેય ન ધારવો, ૧૭૯



સ્તોત્ર નો પાઠ કરે છે.



ગ્રંથનો પાઠ કરે છે.



નામ કીર્તન કરે છે.



નામે રહિત.

અને તે પછી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનાં જે સ્તોત્ર અથવા ગ્રંથ તેનો જે પાઠ, તે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવો, અને જે સંસ્કૃત ન ભાષ્યાદીય, તેમણે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું નામ કીર્તન કરવું; ૫૭

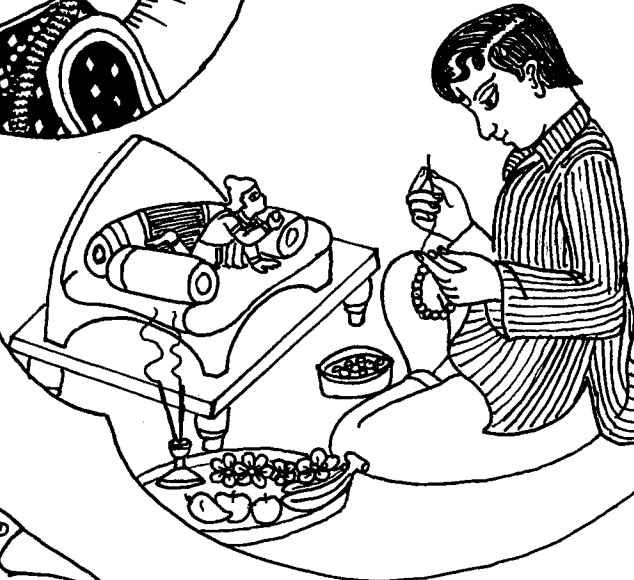
ભગવાનને ઘરાવીને જમે છે.



ઘરાયા વારનું જમે છે.



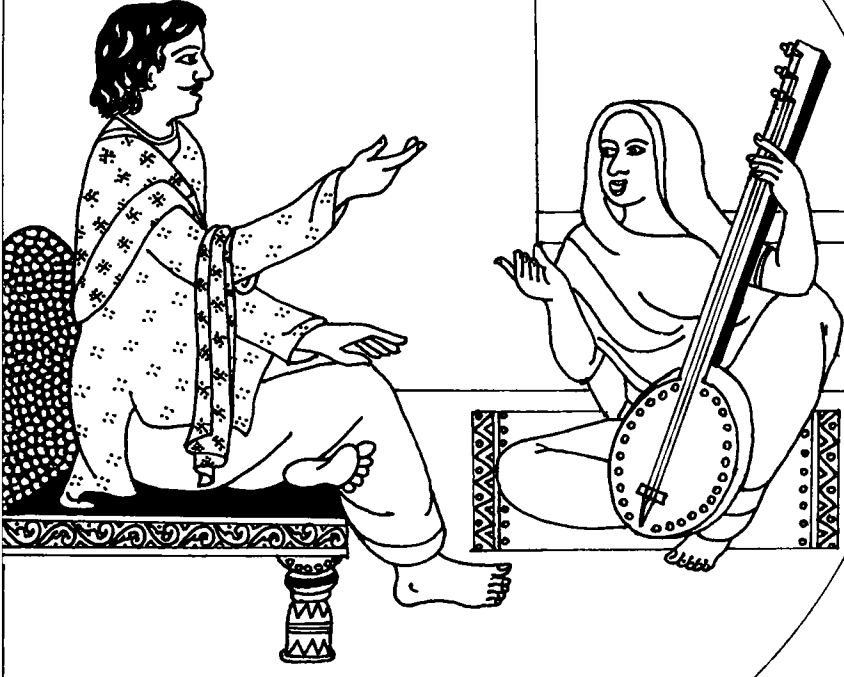
ભગવાન માટે હાર બનાવે છે.



ભગવાનની સેવાએ રહિત

અને પછી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને નૈવેદ્ય કરીને પછી તે પ્રસાદી એવું જે અન્ન તે જમવું; અને તે જે આત્મનિવેદી વૈષ્ણવ તેમણે, સર્વકાળને વિષે પ્રીતિએ કરીને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની સેવાપરાયાણ થવું; ૫૮

સાંભંધ વગરના પુરુષ પાસેથી  
વિધવા વિદ્યા શીખે છે.



વિધવા પ્રત  
ઉપવાસ  
કરે છે.



અને તે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમણે પોતાના સમીપ સાંભંધ વિનાના જે પુરુષ તેમજ કોઈ પણ વિદ્યા ન  
ભાગવી, અને પ્રત ઉપવાસ કરીને વારંવાર પોતાના દેહ નું દમન કરવું ; ૧૬૬

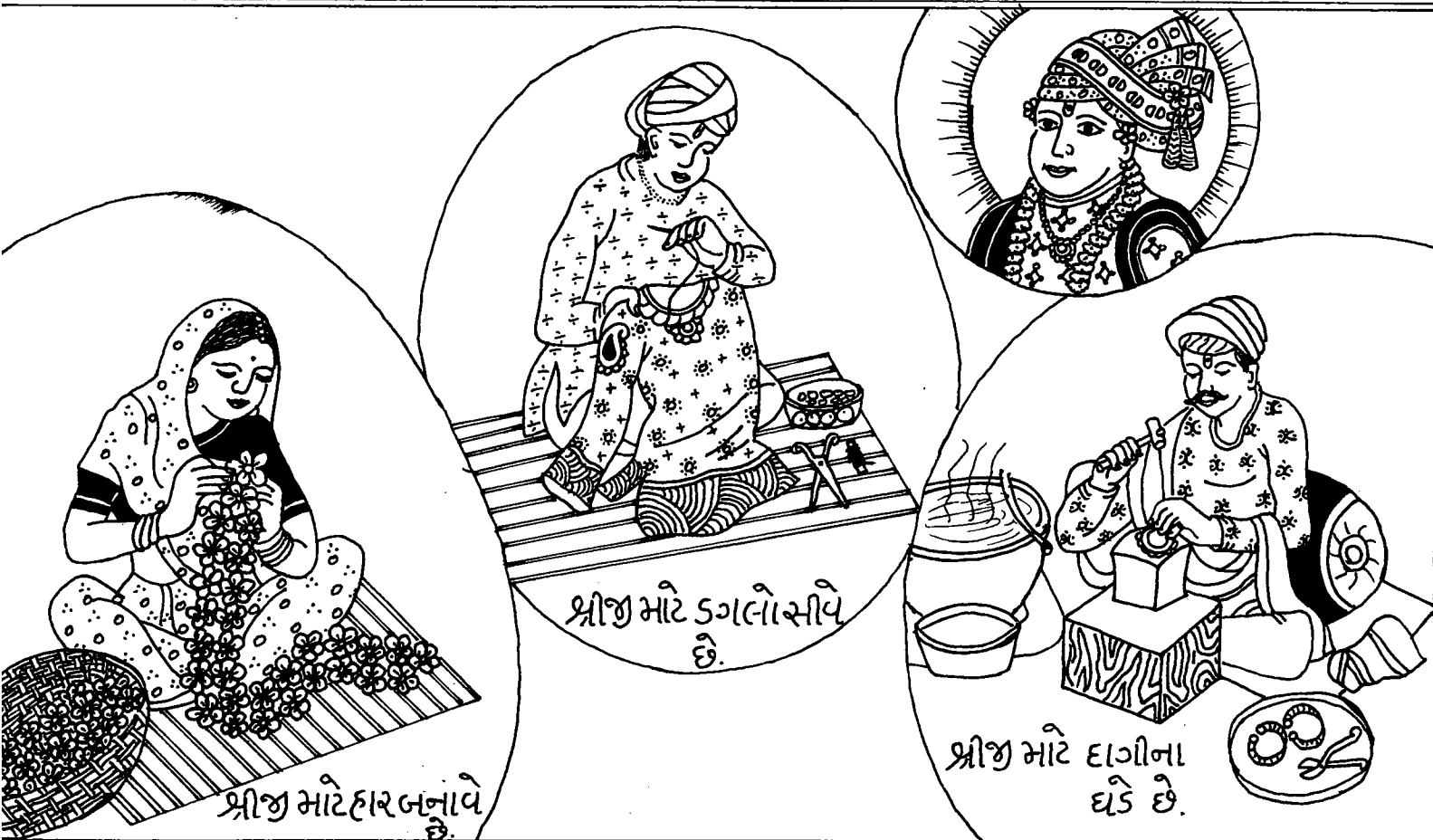


ધન આપવી ની ના પાડે છે.



દેહનિવાહ પાત્ર તેટલુ છે તેથી  
ધર્મ કાર્ય માં ધાન આપે છે.

અને તે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમણે પોતાના ઘરમાં પોતાના જીવન પર્યંત દેહનિવાહ પાત્ર એટલું જ જો ધન  
હોય, તો તે ધન, જે તે ધર્મકાર્યને વિષે પાગ ન આપવું અને જો તેથી અધિક હોય તો આપવું ; ૧૬૭

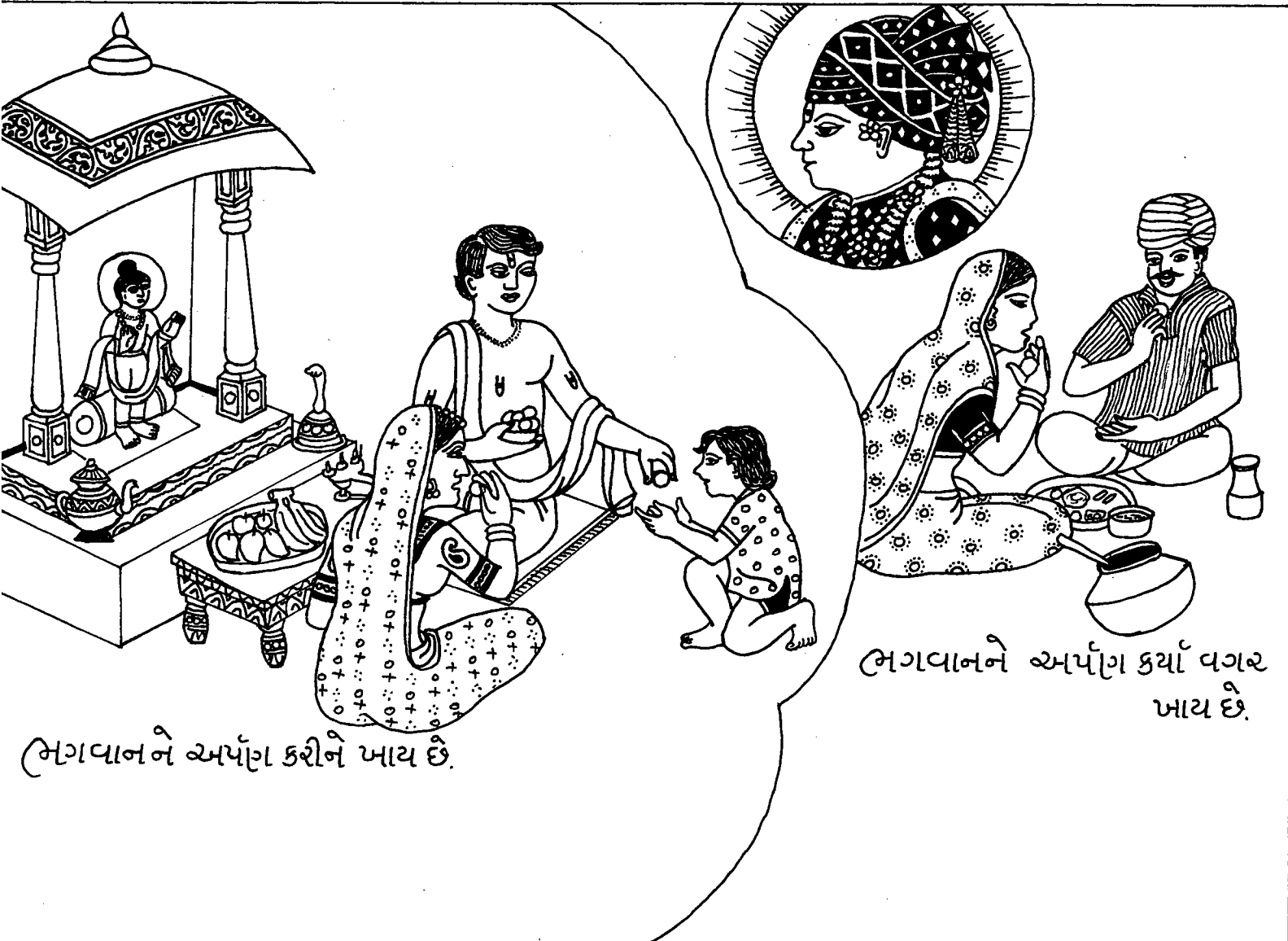


શ્રીજી માટે હાર બનાવે છે.

શ્રીજી માટે ડગલો સીવે છે.

શ્રીજી માટે દાગીના ઘડે છે.

અને નિર્ગુણ કહેતાં માયાના જે સ્ત્વાદિક ત્રણ ગુણ, તેણે રહિત એવા જે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન તેના સંબંધ પડી તે આત્મનિવેદી ભક્તની જે સર્વે ક્રિયા તે નિર્ગુણ ખાય છે. તે હેતુ માટે તે આત્મનિવેદી ભક્ત, જે તે નિર્ગુણ કહ્યા છે. ૫૮



ભગવાનને અર્પણ કરીને ખાય છે.

ભગવાનને અર્પણ કર્યા વગર ખાય છે.

અને એ જે આત્મનિવેદી ભક્ત, તેમણે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને અર્પણ કર્યા વિનાનું જીવન પણ ક્યારેય ન પીવું; અને પત્ર, કંદ, કુળાદિક જે વસ્તુ, તે પણ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને અર્પણ કર્યા વિનાનું ન ખાવું; ૬૦

સંબંધ વગરના પુરુષનો સ્પર્શ  
કરવાની ના.



અવશ્ય કાર્ય વિના પુરુષ  
સાથે બોલવાની ના.



અને તે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમણે પોતાના સમીપ સંબંધ વિનાના જે પુરુષ, તેમનો સ્પર્શ કરાવેલ ન કરવો, અને પોતાની યુવાવસ્થાને વિષે અવશ્ય કાર્ય વિના સમીપ સંબંધ વિનાના જે યુવાન પુરુષ, તેમની સાથે કરાવેલ બોલવું નહિ, ૧૬૪

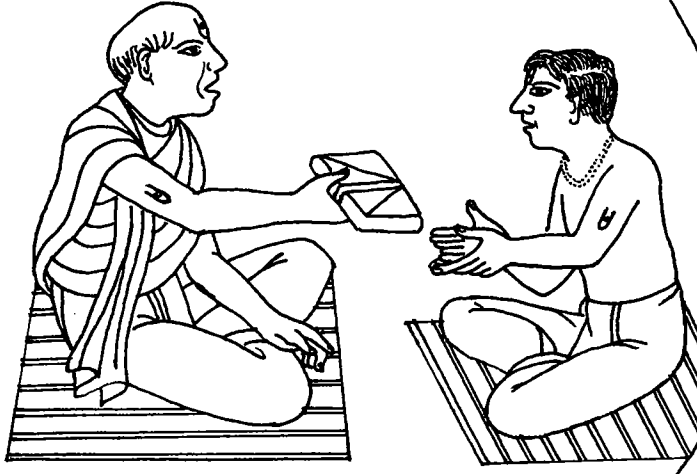


અવશ્યના કામને લઈને વિધવા  
પૃથ્થ સાથે બોલે છે.

સ્ત્રી ધાવાગો બાળક  
નો વિધવા સ્પર્શ કરે છે.



અને ધાવાગો જે બાળક, તેના સ્પર્શને વિષે તો જેમ પરિણે અડી જવાય અને દોષ નથી, તેમ દોષ નથી, અને કોઈ અવશ્યનું કામકાજ પડે, તેને વિષે કોઈક પૃથ્થ પુરુષને અડી જવાય, તથા તે પૃથ્થ સાથે બોલાય, તેને વિષે દોષ નથી, ૧૬૫



વૃદ્ધ પાગાના કારાગથી બીજા ભક્તને પૂજા આપે છે.



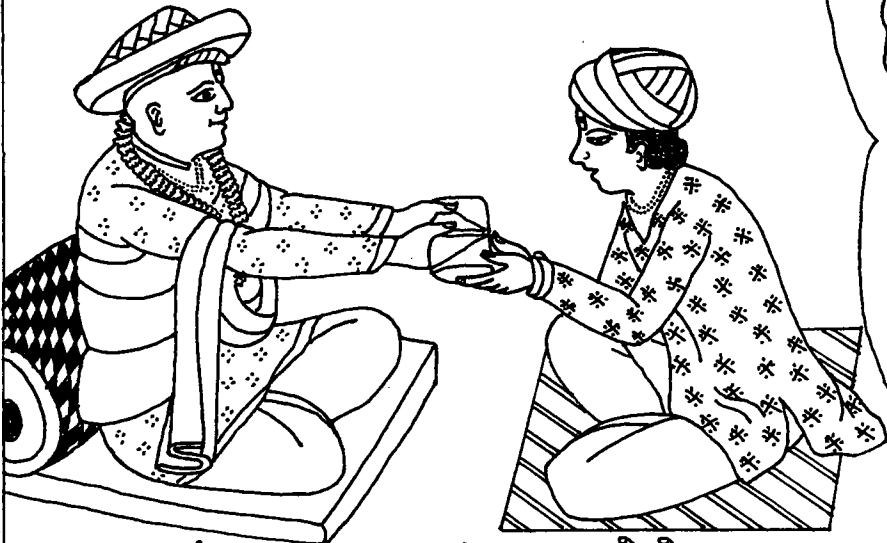
આપત્કાળને કારણે બીજા ભક્તને પૂજા આપે છે.



અને વળી સર્વે જે અમારા સત્સંગી, તેમણે વૃદ્ધપાગાપત્કી અથવા કોઈ મોટા આપત્કાળે કરીને અસમર્થ પાગું પદ ગયે સતે પોતે સેવવાનું જે શ્રી કૃષ્ણનું સ્વરૂપ, તે બીજા ભક્તને આપીને પોતે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે વર્તવું; ૬૧.



પ્રતિષ્ઠા કર્યા વગરનું સ્વરૂપ



ભગવાનનું સ્વરૂપ આચાર્ય શ્રી પૂજા આપે છે.



આચાર્ય શ્રી પ્રતિષ્ઠા કરે છે.

અને જે શ્રી કૃષ્ણનું સ્વરૂપ, પોતાને સેવવાને અર્થે ધર્મવંશના જે આચાર્ય, તેમણે જ આચાર્ય હોય અથવા તે આચાર્ય જે સ્વરૂપની પ્રતિષ્ઠા કરી હોય, તે જ સ્વરૂપને સેવવું; અને તે વિના બીજું જે શ્રી કૃષ્ણનું સ્વરૂપ, તે તો નમસ્કાર કરવા યોગ્ય છે. પાલ સેવવા યોગ્ય નથી, ૬૨



પતિ પરદેશ જવાથી  
આભુષાગનો ત્યાગ.



પતિ પરદેશ  
જવાથી પારકે ઘેર હાસ્ય  
વિનોદ કરે છે.



અને સુવાસિની સ્ત્રીઓ, તેમણે પોતાનો પતિ પરદેશ ગયે સતે આભુષાગ ન ધારવાં, ને રૂડાં વસ્ત્ર ન પહેરવાં, ને પારકે ઘેર બેસવા ન જવું, અને હાસ્ય વિનોદાદિકનો ત્યાગ કરવો, ૧૭૨



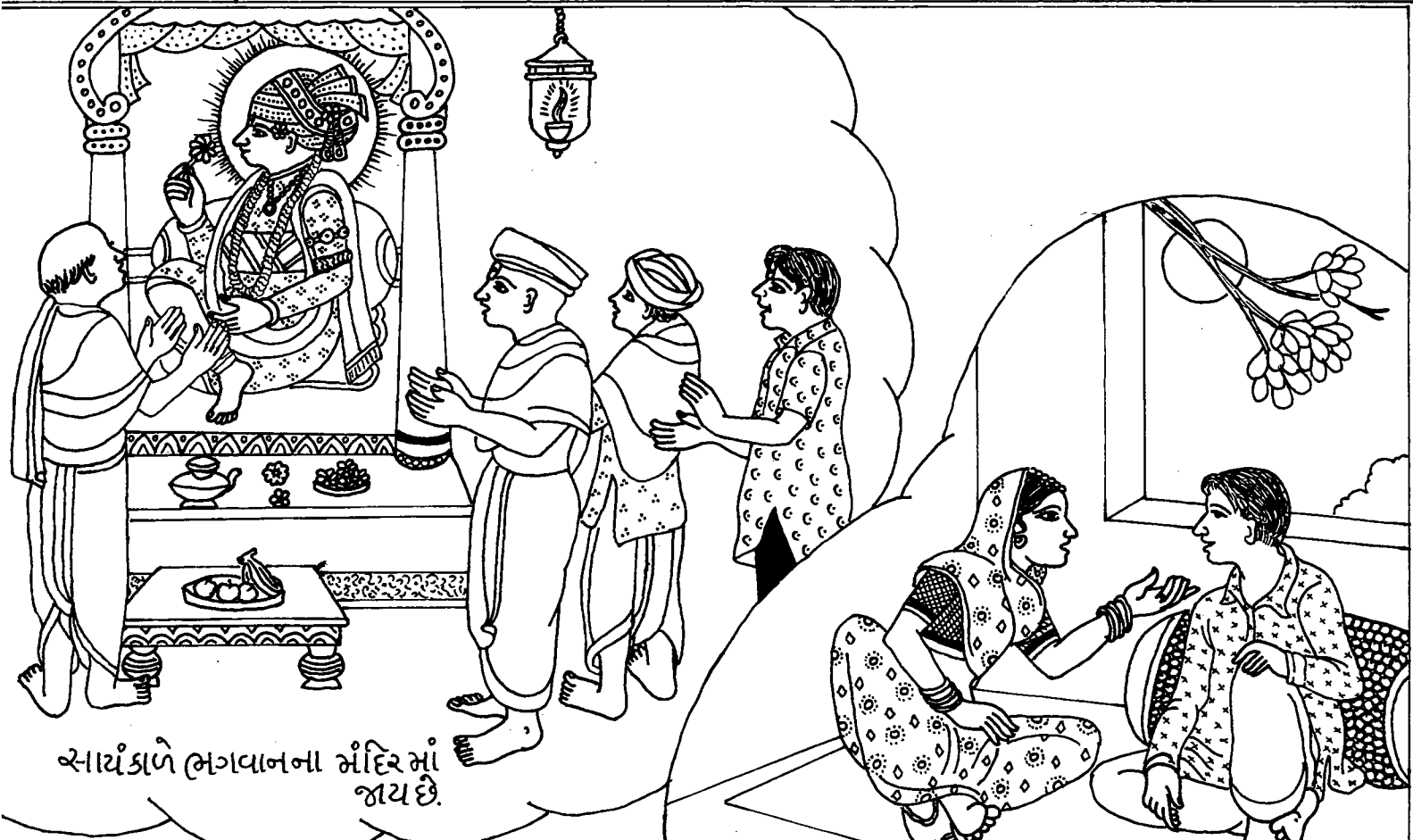
વિધવા સ્વતંત્ર વર્તે છે



વિધવા-પતિ-બુદ્ધિએ  
કરીને ભગવાનની સેવા  
કરે છે.

હવે વિધવા સ્ત્રીઓના વિશેષ ધર્મ કહીએ છીએ, અમારે આશ્રિત જે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમણે તો પતિ-બુદ્ધિએ કરીને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને સેવવા, અને પોતાના પિતા પુત્રાદિક જે સંબંધી, તેમની આશાને વિષે વર્તવું, પણ સ્વતંત્ર પાળે ન વર્તવું, ૧૭૩





સાચાંકાળે ભગવાનના મંદિર માં જાય છે.

સાચાંકાળે ભગવાનના મંદિર માં જતાં નથી

અને અમારા જે સર્વે સત્સંગી, તેમણે નિત્ય પ્રત્યે સાચાંકાળે ભગવાનના મંદિર પ્રત્યે જવું. અને તે મંદિરને વિષે, શ્રીરાધિકાજીના પતિ એવા જે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન. તેના નામનું ઉચ્ચ સ્વરે કરીને કીર્તન કરવું; ૬૩



ઉત્સવના દિવસે કીર્તન કરે છે.

આદર થકી કથા કરે છે અને સાંભળે છે.

અને તે શ્રીકૃષ્ણની જે કથા વાર્તા તે પરમ આદર થકી કરવી ને સાંભળવી અને ઉત્સવને દિવસે વાજિંત્રે સાહિત શ્રીકૃષ્ણનાં કીર્તન કરવાં; ૬૪

રૂપ, યૌવન અને ગુણવાન પુરુષનો પ્રસંગ  
કરવાની સ્ત્રી ના પાડે છે.



રૂપ, યૌવન અને  
ગુણવાન પુરુષનો  
સ્ત્રી પ્રસંગ કરે છે



અને તે સુવાસિની સ્ત્રીઓ, તેમણે રૂપ નૂ યૌવન- તોળે યુક્ત અને ગુણવાન એવો જે  
અન્ય પુરુષ, તેનો પ્રસંગ સહજ સ્વભાવે યાગ ન જ કરવો, ૧૬૦



વસ્ત્ર  
ઓઢીને



વસ્ત્ર ઓઢ્યા વિના



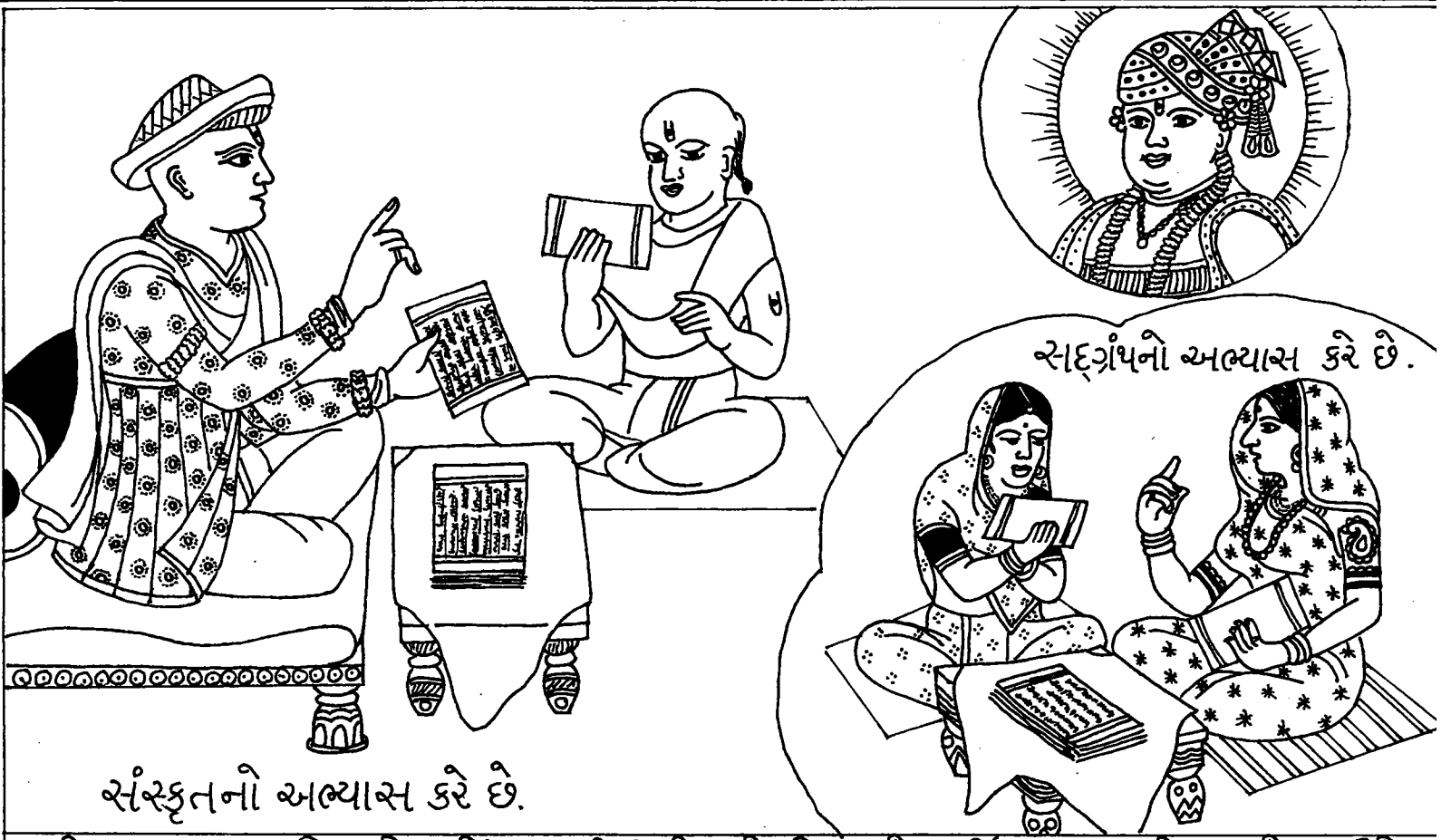
નિલજ્જ સ્વૈરિંગી કામિની અને પુંશ્વલી  
સ્ત્રીનો સંગ કરવાની ના.



નાભિ, સાધાન  
અને છાતીને ઢાંકીને  
વર્તે છે;



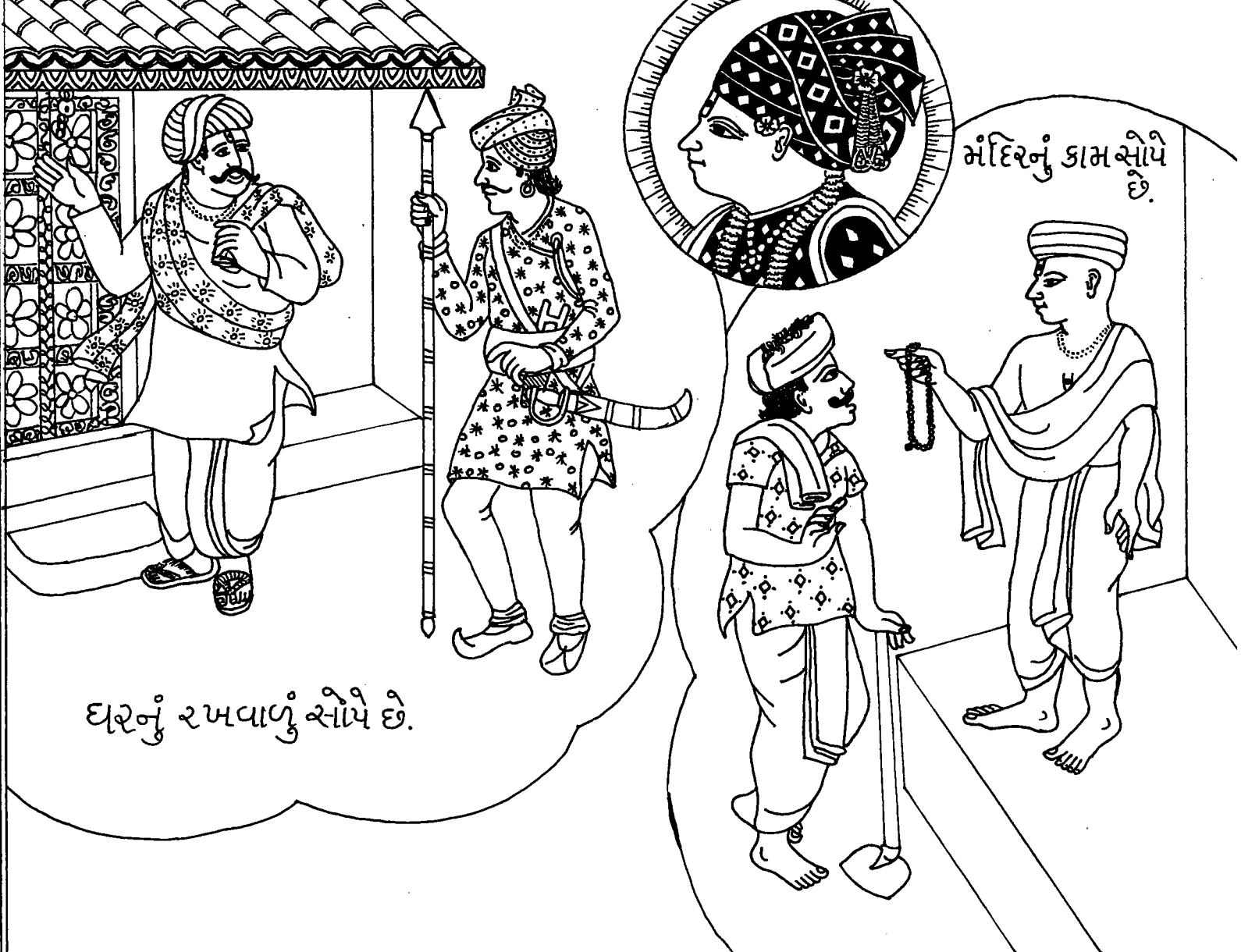
અને પતિવ્રતા એવી જે સુવાસિની સ્ત્રીઓ, તેમણે પોતાની નાભિ સાધાન અને છાતી, તેને બીજો પુરુષ દેખે  
એમ ન વર્તવું; અને ઓઢ્યાના વસ્ત્ર વિના ઉઘાડે શરીરે ન રહેવું; અને ભાંડ ભવાઈ જોવાન જવું;  
અને નિલજ્જ એવી જે સ્ત્રીઓ તથા સ્વૈરિંગી કામિની અને પુંશ્વલી એવી જે સ્ત્રીઓ તેમનો સંગ ન કરવો, ૧૬૧



સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કરે છે.

સાદગ્રંથનો અભ્યાસ કરે છે.

અને અમારા આશ્રિત જે સર્વે સાત્સંગી, તેમણે જે પ્રકારે પૂર્વે કહ્યું; એ પ્રકારે કરીને જ નિત્ય પ્રત્યે કરવું; અને સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત એવા જે સાદગ્રંથ, તેમનો અભ્યાસ પણ પોતાની બુદ્ધિને અનુસારે કરવો; ૬૫



દારનું રખવાળું સોપે છે.

મંદિરનું કામ સોપે છે.

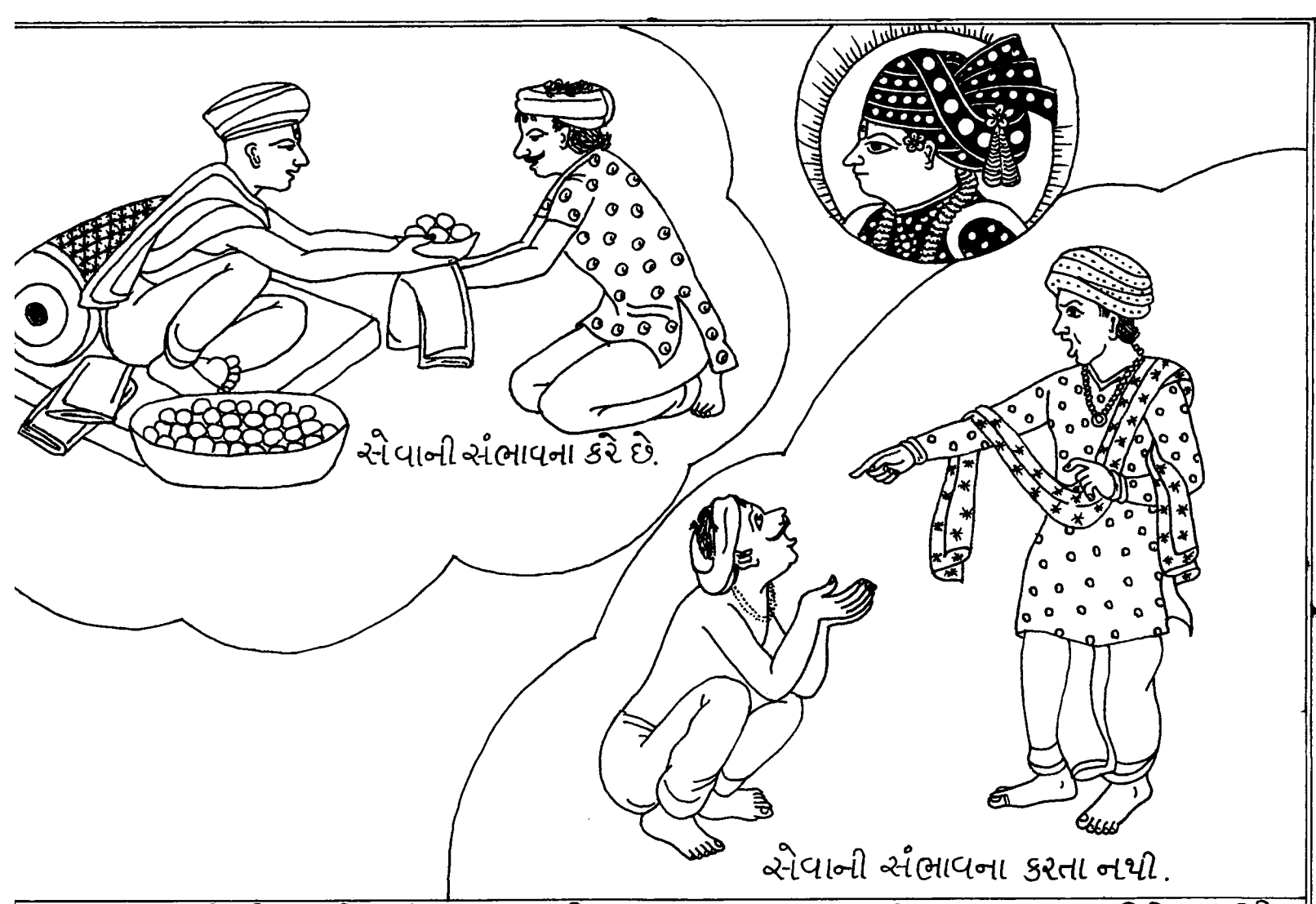
અને જે મનુષ્ય, જેવાગુણે કરીને યુક્ત હોય, તે મનુષ્યને તેવા કાર્યને વિષે વિચારીને જ પ્રેરવો, પણ જે કાર્યને વિષે જે યોગ્ય ન હોય તે કાર્યને વિષે તેને ક્યારેય ન પ્રેરવો; ૬૬



તીર્થ જે શાર મોકલ્યાનાં સ્થાનક, તથા વ્યવહારના જાગનારા જે સભાસદ તથા દેડવા યોગ્ય જે માગસ તથા દેડવા-યોગ્યનાં જે એવા જે માગસ એ સર્વને લક્ષણ કરીને યથાર્થપણે જાગવા, ૧૫૮



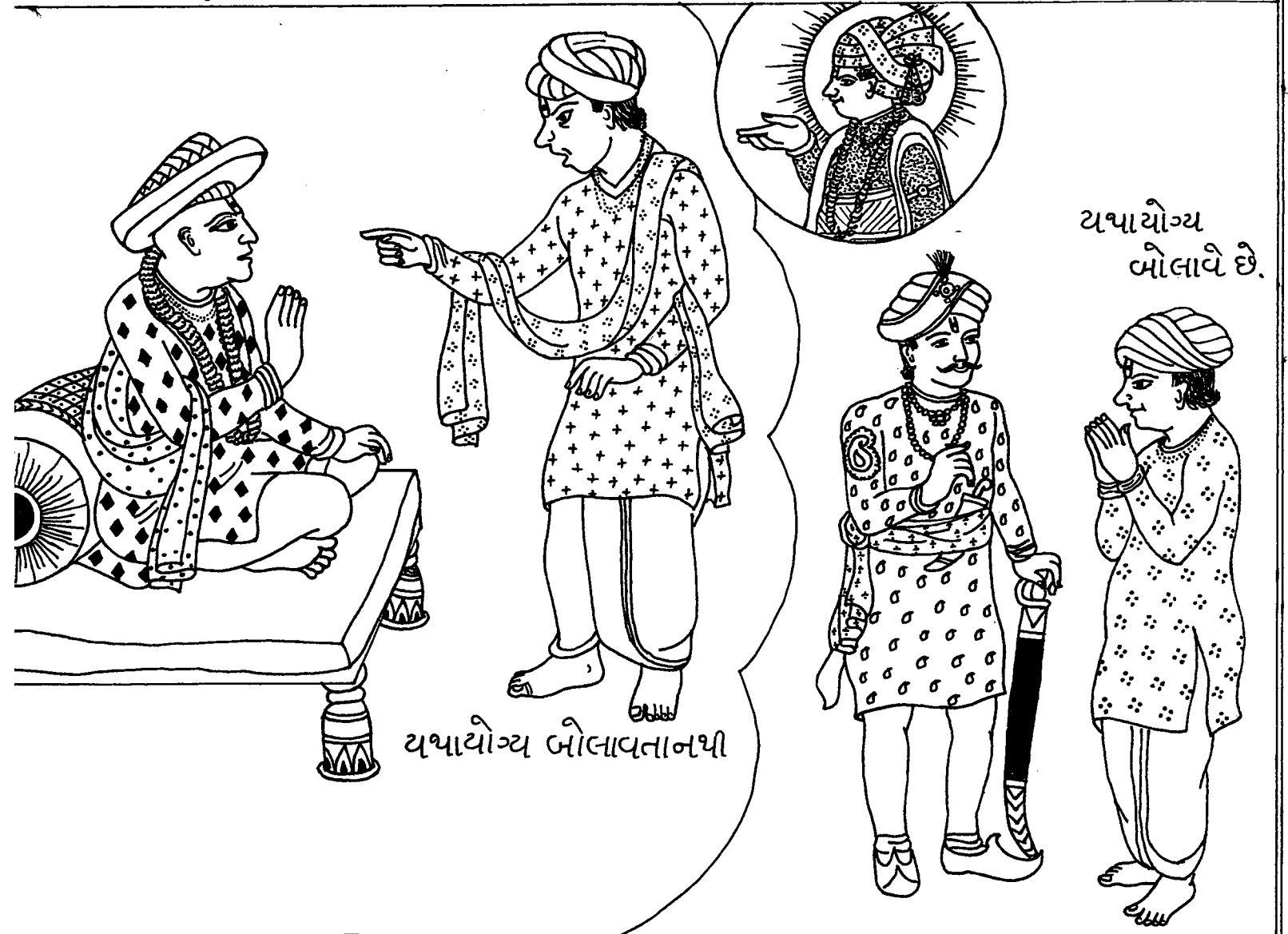
હવે સુવાસિની બાઈઓના વિશેષ ધર્મ કહીએ છીએ: અમારે આશ્રિત જે સુવાસિની બાઈઓ, તેમણે પોતાનો પતિ અંધ હોય, રોગી હોય, દરિદ્ર હોય, નપુંસક હોય તો પણ તેને ઈશ્વરની પૈઠે સેવવો અને પતિ પ્રત્યે કુટુંબ વચન ન બોલવું, ૧૫૯



સેવાની સંભાવના કરે છે.

સેવાની સંભાવના કરતા નથી.

અને પોતાના જે સેવક હોય, તે સર્વની પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્ન વસ્ત્રાદિકે કરીને યથાયોગ્ય સંભાવના નિરંતર રાખવી, ૭૭



યથાયોગ્ય  
ઝોલાવે છે.

યથાયોગ્ય ઝોલાવતા નથી

અને જે પુરુષ જેવા ગુણવાળો હોય, તે પુરુષને તેવા વચને કરીને દેશકાળાનુસારે યથાયોગ્ય ઝોલાવવો પણ અેધો બીજી રીતે ન ઝોલાવવો; ૭૮

સામ



દામ



ચાર  
ઉપાય



દંડ



ભેદ



રાજા

અમાત્ય

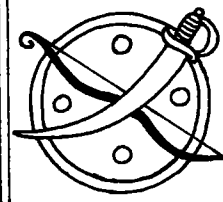
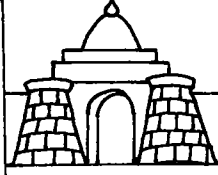
સુહૃદ

સાત અંગ

દુર્ગ

સૈન્ય

પ્રજા



સંઘિ

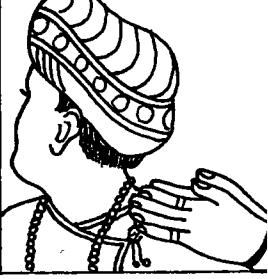
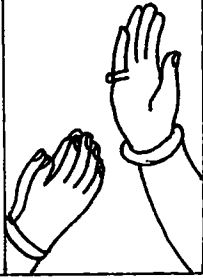
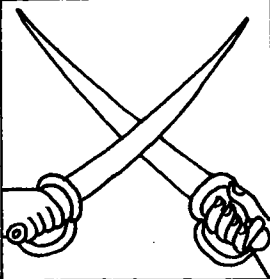
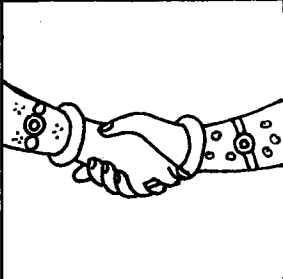
વિગ્રહ

છ વર્ગ

દૈધીભાવ

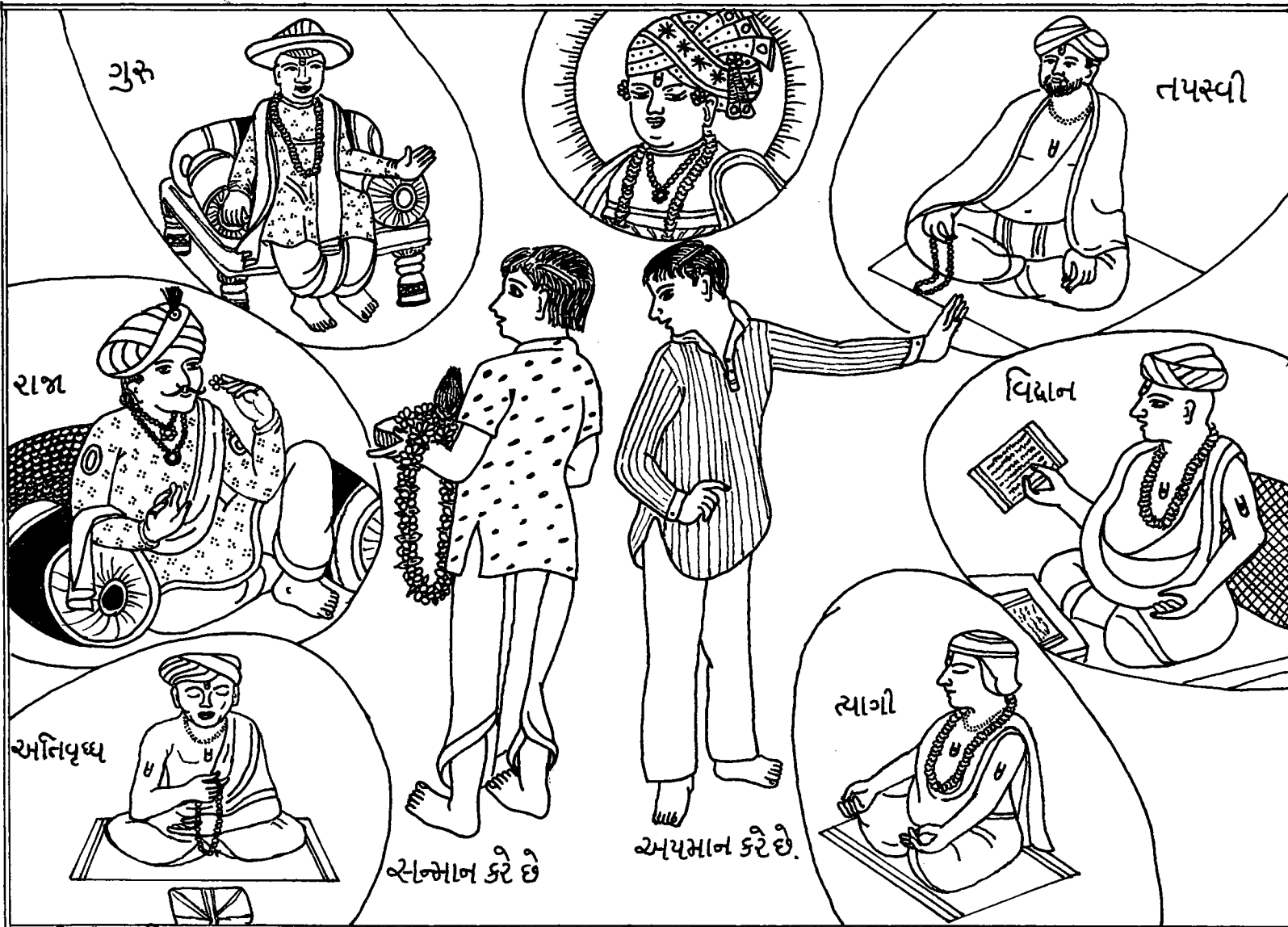
સમાપ્રય

સ્થાન



અને તે રાજા-તેમણે રાજ્યનાં જે સાત અંગ તથા ચાર ઉપાય તથા છ ગુણ તે જે તે લક્ષણે કરીને વ્યર્થ પાળે જાણવાં અને.....





અને વિનય કરીને યુક્ત એવા જે અમારા આશ્રિત સત્સંગી-લેભાગે ગુરુ, રાજા, અતિવૃદ્ધ, ત્યાગ વિદ્યાન અને તપસ્વી, એ છ જાગા આવે, ત્યારે સન્મુખ ઊઠવું તથા આસન આપવું તથા મધુરે વચને બોલાવવું ઇત્યાદિક ક્રિયાએ કરીને એમનું સન્માન કરવું; ૭૯



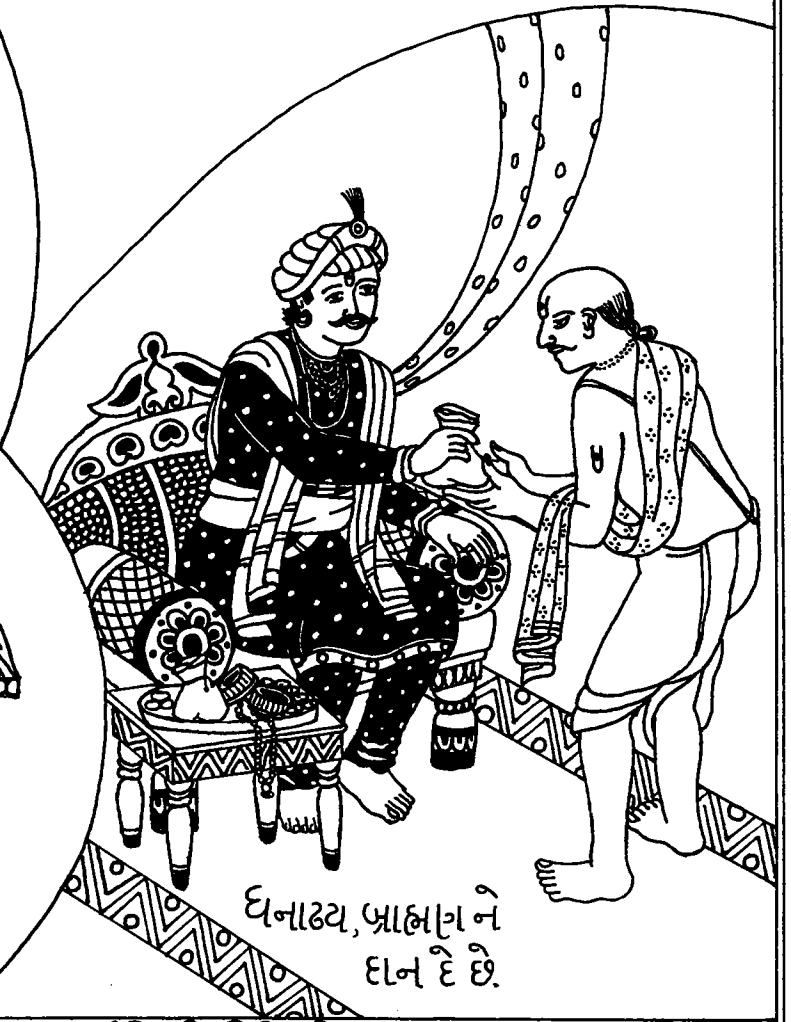
ગુરુની સમીપે વિનયથી બેઠા છે.

સભામાં પગ ઉપર પગ ચડાવીને તથા વસ્ત્રો કરીને ઢોચાગને બાંધીને બેઠા છે.

અને ગુરુ, દેવ ને રાજા એમની સમીપે તથા સભાને વિષે પગ ઉપર પગ ચડાવીને ન બેસવું તથા વસ્ત્રો કરીને ઢોચાગને બાંધીને ન બેસવું; ૭૦

મંદિરમાં

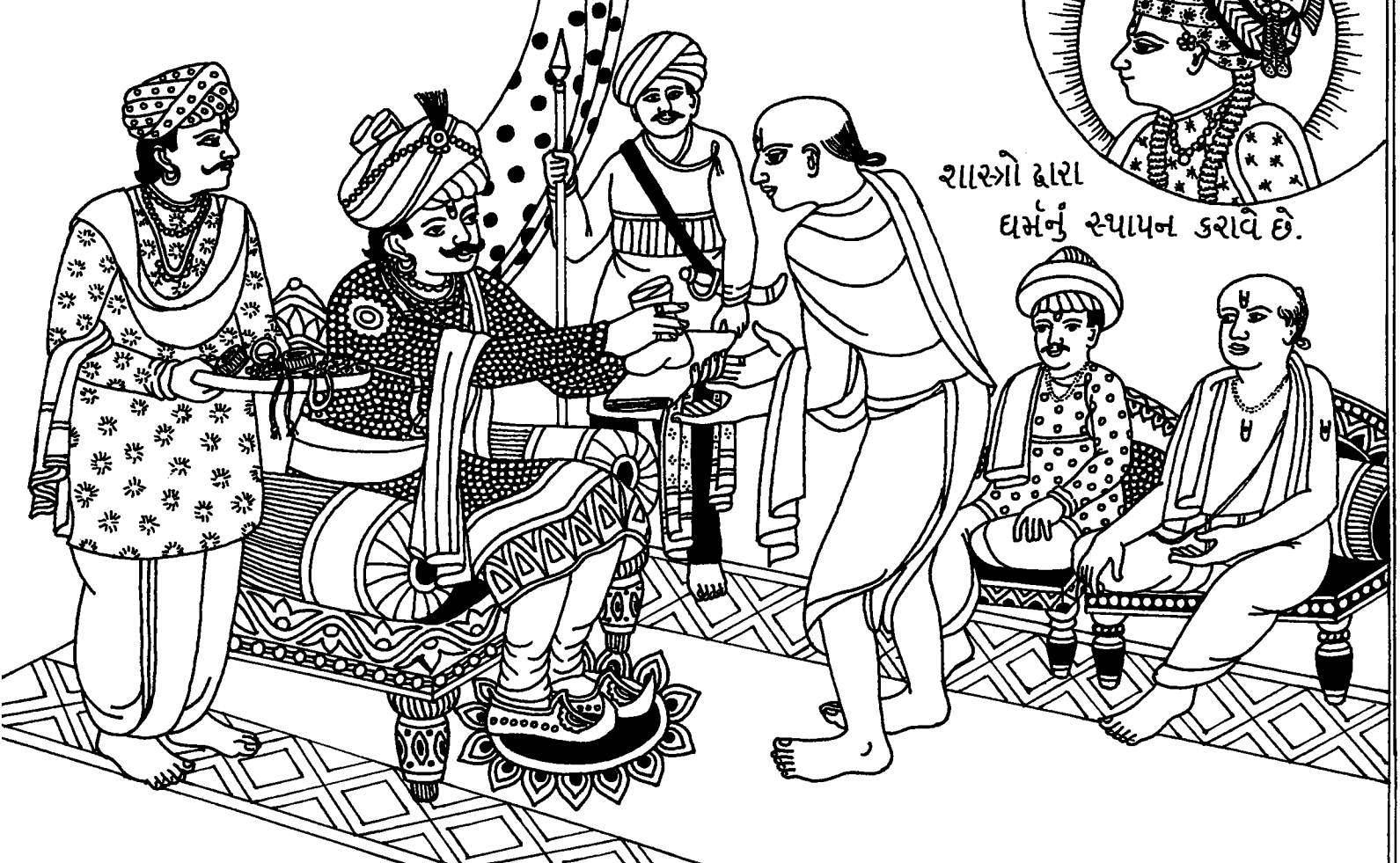
ઉત્સવ



ધનાઢય, પ્રાહ્મણને  
દાન દે છે.

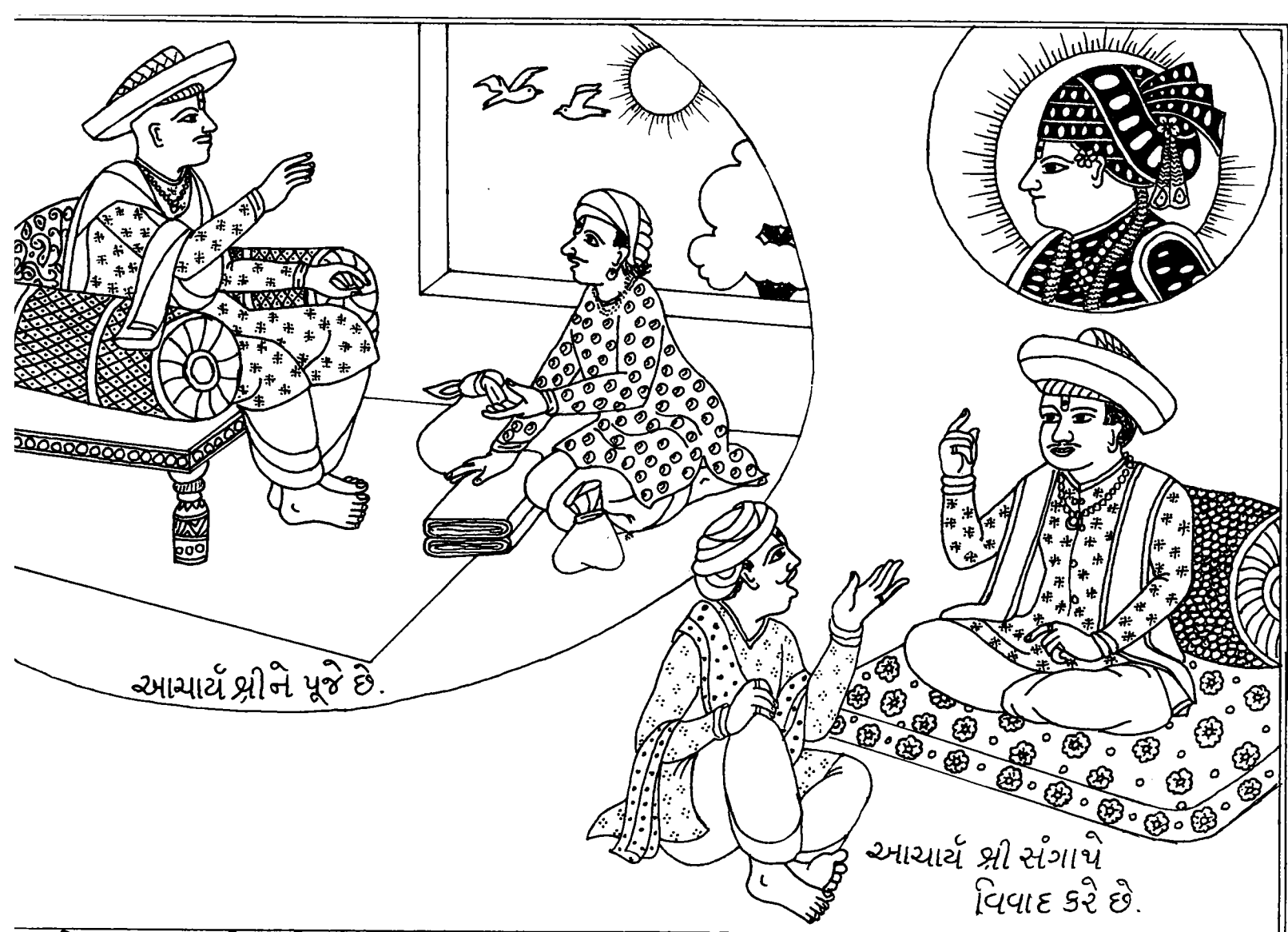
અને ધનાઢય એવા જે ગૃહસ્થ સત્સંગી, તેમણે ભગવાનના મંદિરને વિષે મોટા ઉત્સવ કરાવવા તથા સુપાત્ર એવા જે પ્રાહ્મણ, તેમને નાના પ્રકારનાં દાન દેવાં; ૧૫૬

રાજા પોતાની પ્રજાનું પાલન કરે છે.



શાસ્ત્રો દ્વારા  
ધર્મનું સ્થાપન કરાવે છે.

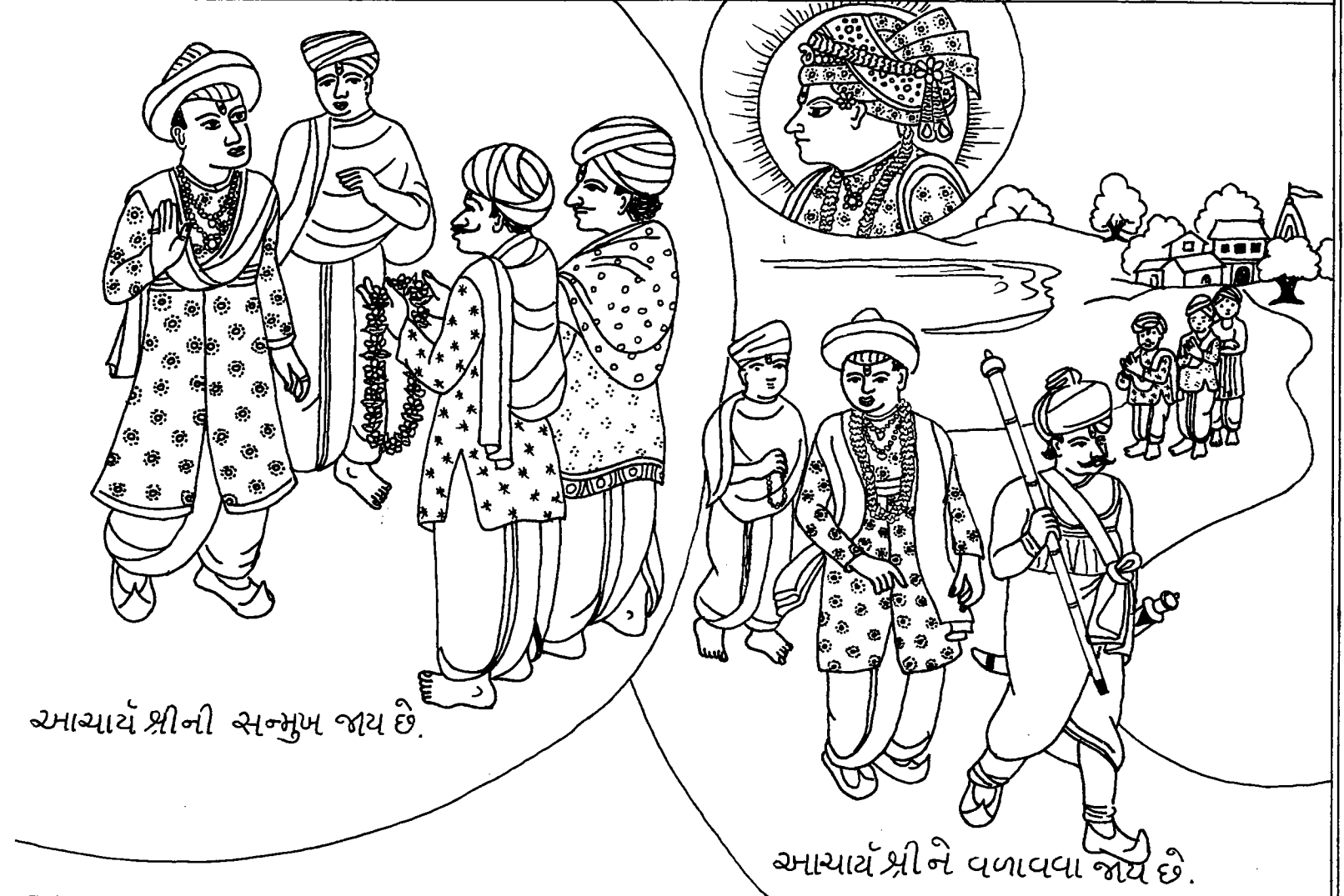
અને અમારે આપ્રિત એવા જે સત્સંગી રાજા તેમણે ધર્મશાસ્ત્રને આશરીને પોતાના પુત્રની પેઠે પોતાની પ્રજાનું પાલન કરવું; અને પૃથ્વીને વિષે ધર્મનું સ્થાપન કરવું; ૧૫૭



આચાર્ય શ્રીને પૂજે છે.

આચાર્ય શ્રી સંગાથે  
વિવાહ કરે છે.

અને અમારા આશ્રિત જે સર્વે સત્સંગી-તેમણે, પોતાના આચાર્ય સંગાથે ક્યારેય પણ વિવાહ ન કરવો. અને પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્ન, ઘન વસ્ત્રાદિકે કરીને તે પોતાના આચાર્યને પૂજવા, ૭૧



આચાર્ય શ્રીની સન્મુખ જાય છે.

આચાર્ય શ્રીને વળાવવા જાય છે.

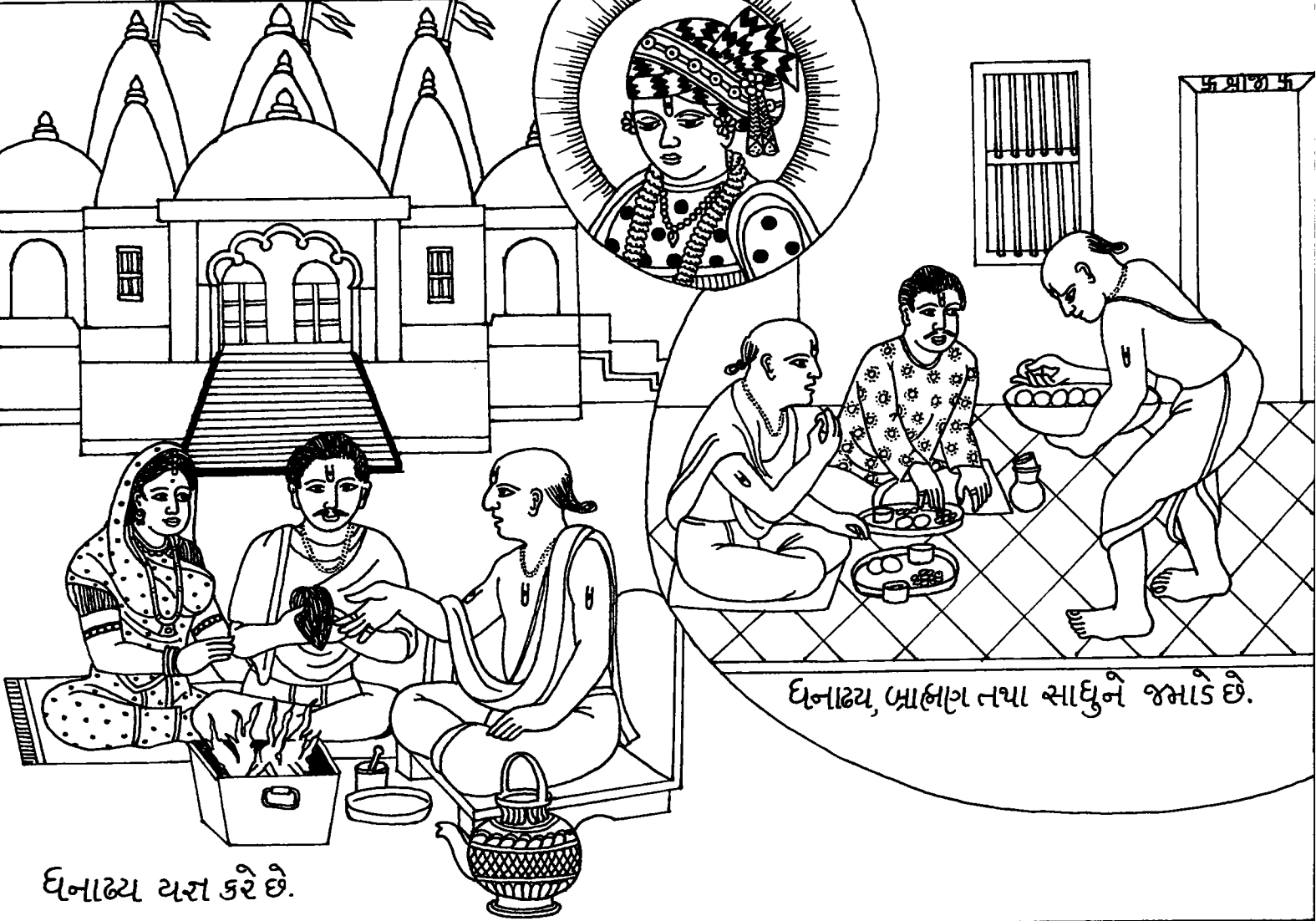
અમારા જે આશ્રિત જન, તેમણે પોતાના આચાર્યને આવતા સાંભળીને, આદર પકી તત્કાળ સન્મુખ જવું; અને તે આચાર્ય પોતાના ગામ પાછા પધારે, ત્યારે ગામની ભાગીલ સુધી વળાવવા જવું. ૭૨

રાજાનો ઉપદ્રવ.



બીજા દેરામાં સુખેથી રહે છે.

અને જે ઠેકાણે પોતે રહેતા હોઈએ, તે ઠેકાણે કોઈક કઠણ-ભુંડો કાળ અથવા શત્રુ અથવા રાજા, તેમના ઉપદ્રવે કરીને સર્વ પ્રકારે પોતાની લાજ જતી હોય કે ધનનો નાશ પતો હોય કે પોતાના પ્રાણનો નાશ પતો હોય, ૧૫૩ અને તે જો પોતાના મુળ ગરાસનું તથા વૃત્તનું ગામ હોય, તો પાલ તેનો વિવેકી એવા જે અમારા સત્સંગી ગૃહસ્થ, તેમણે તત્કાળ ત્યાગ કરી દેવો; અને જ્યાં ઉપદ્રવ ન હોય, તેવો જે બીજા દેરા, તે પ્રત્યે જઈને સુખેથી રહેવું; ૧૫૪



ધનાઢ્ય, બ્રાહ્મણ તથા સાધુને જમાડે છે.

ધનાઢ્ય વરા કરે છે.

અને ધનાઢ્ય એવા જે ગૃહસ્થ સત્સંગી, તેમણે હિસાંએ રહિત એવા જે વિષ્ણુ સંબંધી વરા, તે કરવા, તથા તીર્થને વિષે તથા દ્વાદશી આદિક પર્વને વિષે બ્રાહ્મણ તથા સાધુ, તેમને જમાડવા; ૧૫૫



ધર્મનો ત્યાગ કરે છે.

ધર્મ ત્યાગ કરતા નથી.

અને ધાર્મિક છે ક્રૂપ જેને વિષે એવું પણ જે કર્મ, તે જો ધર્મ રહિત હોય, તો તેનું આચરણ ન જ કરવું; ક્રમ જે ધર્મ છે, તે જ સર્વ પુરુષાર્થનો આપનારો છે. માટે કોઈક ક્રૂપના લીભે કરીને ધર્મ નો ત્યાગ ન કરવો. ૭૩



મિત્ર જોભનજી



અધર્માચરણનું ગ્રહણ કરે છે.



ધર્માચરણનું ગ્રહણ કરે છે.

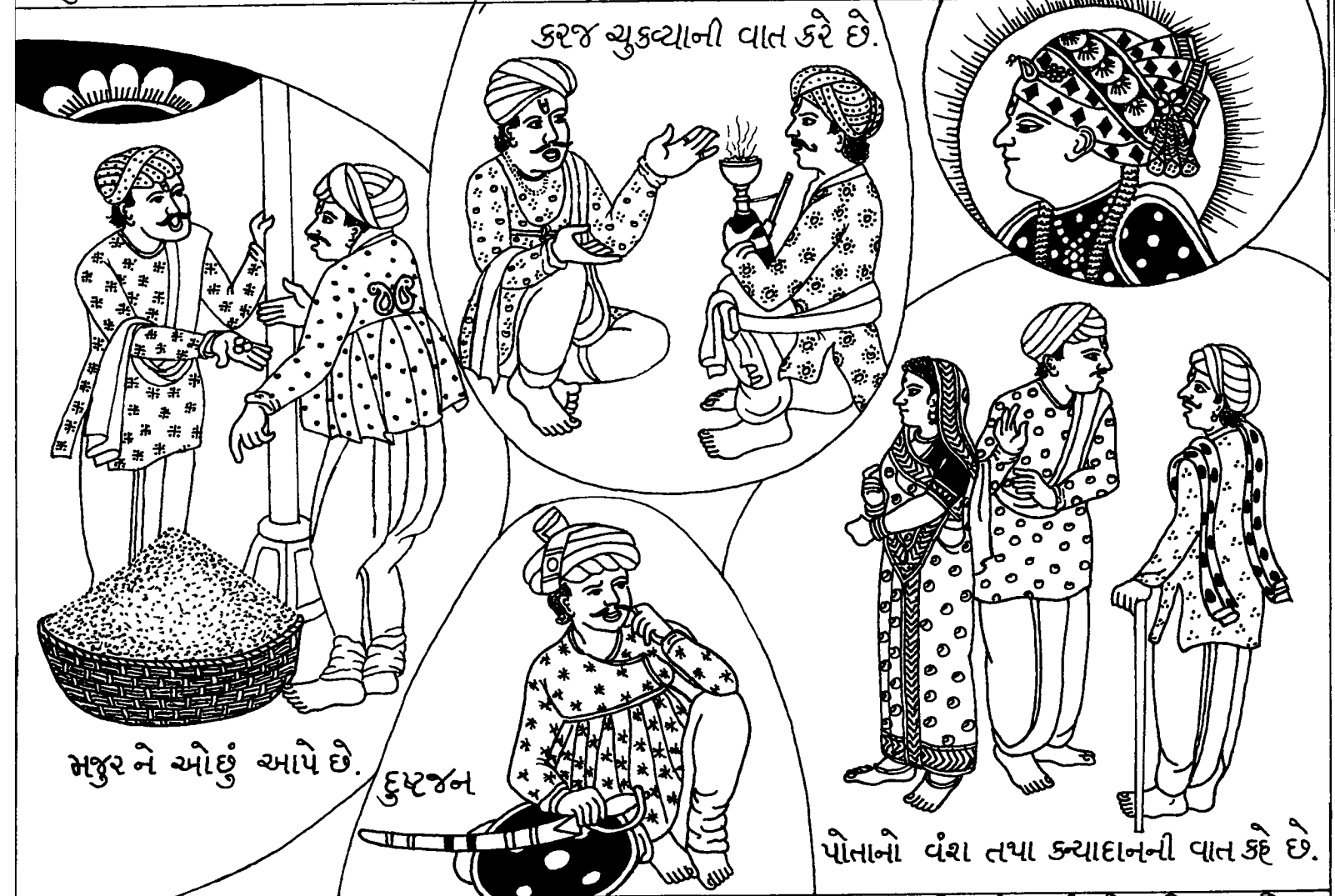
અને પૂર્વે થયા જે મોટા પુરુષ, તેમણે પણ જો ક્યારેક અધર્માચરણ કર્યું હોય, તો તેનું ગ્રહણ ન કરવું; અને તેમણે જે ધર્માચરણ કર્યું હોય તેનું ગ્રહણ કરવું; ૭૪



પારકું અન્ન ખાય છે.

પારકું અન્ન લેવાનીના

અને શ્રીકૃષ્ણભગવાન તથા પોતાના ગુરુ તથા સાધુ, અમને દર્શન કરવાને અર્થે જાતે સમે. માર્ગને વિષે પારકું અન્ન ખાવું નહિ; તથા શ્રીકૃષ્ણભગવાન તથા પોતાના ગુરુ તથા સાધુ. તેમનાં જે સ્થાનક તેમને વિષે પણ પારકું અન્ન ખાવું નહિ; કેમ જે તે પારકું અન્ન તો પોતાના પુણ્યને હરી લે એવું છે, માટે પોતાની ગાંઠનું ખરથ ખાવું; ૧૫૧



કરજ ચુકવ્યાની વાત કરે છે.

મજુર ને ઓછું આપે છે.

દુષ્ટજન

પોતાનો વંશ તથા કન્યાદાનની વાત કરે છે.

અને પોતાના કામકાજ કરવા તેડ્યાં જે મજુર, તેમને જેટલું ધન અથવા ધાન્યદીધાનું કહ્યું હોય, તે પ્રમાણે જ આપવું, પણ તેમાંથી ઓછું આપવું; અને પોતા પાસે કોઈ કરજ માગતો હોય અને તે કરજ દઈ ચુક્યા હોઈએ તે વાતને છાનીન રાખવી તથા પોતાનો વંશ તથા કન્યાદાન, તે પણ છાનું ન રાખવું અને દુષ્ટ એવા જે જન, તેમની સાથે વ્યવહાર ન કરવો; ૧૫૨



ગુહ્ય વાતો કરે છે.

રાજાનું સન્માન ખતું નથી.



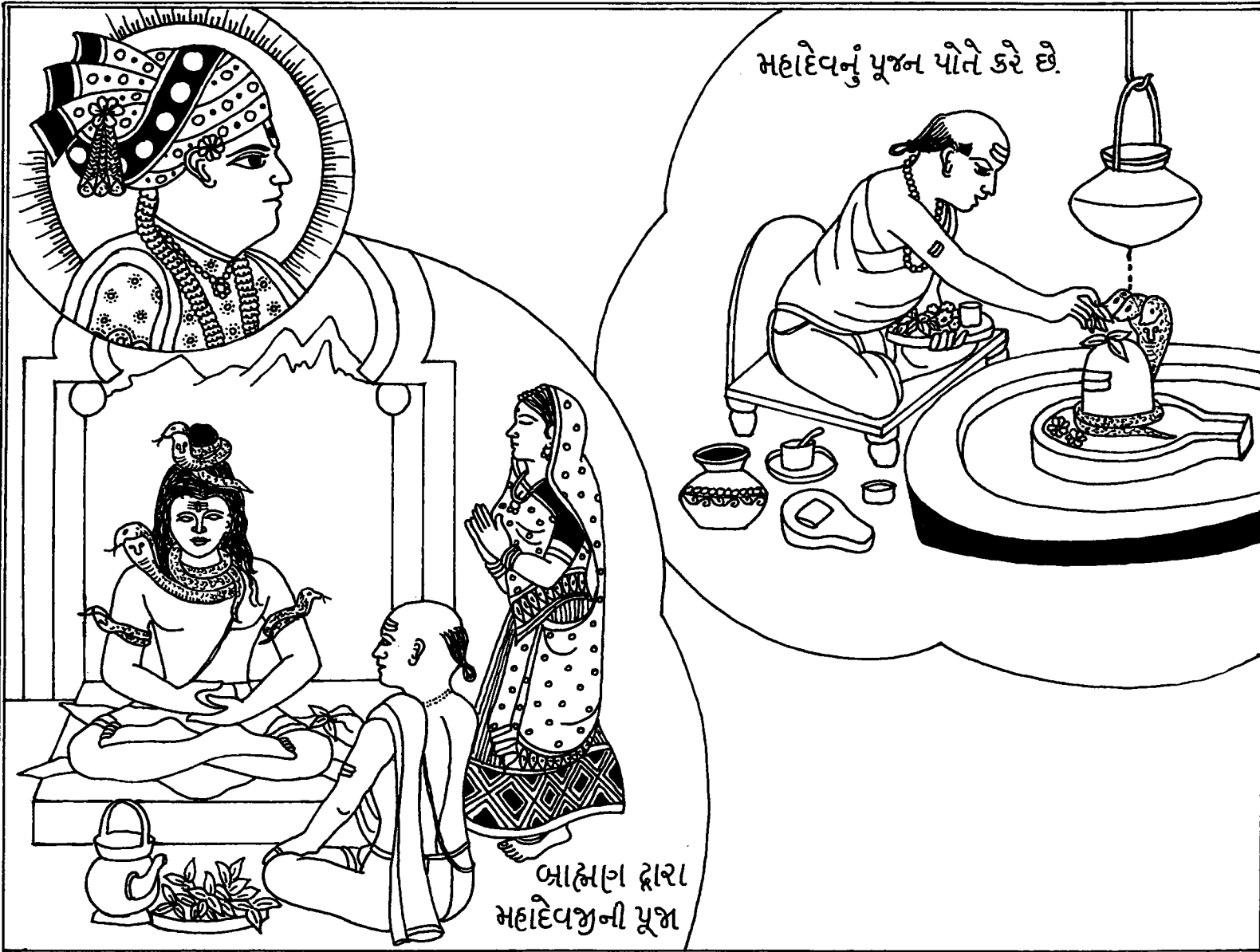
અને કોઈની પાગ જે ગુહ્યવાતા તો કોઈ ઠેકાણે પાગ પ્રકાશ કરવી જ નહિ, અને જે જીવનું જેવી રીતે સન્માન કરવું ઘટવું હોય, તેનું તેવી જ રીતે સન્માન કરવું, પાગ સમદષ્ટિ એ કરીને એ મર્યાદાનું ઉલ્લંઘન કરવું નહિ; ૭૫



અસમર્થ નિયમ ધારે છે.

સમર્થ નિયમ ધારે છે.

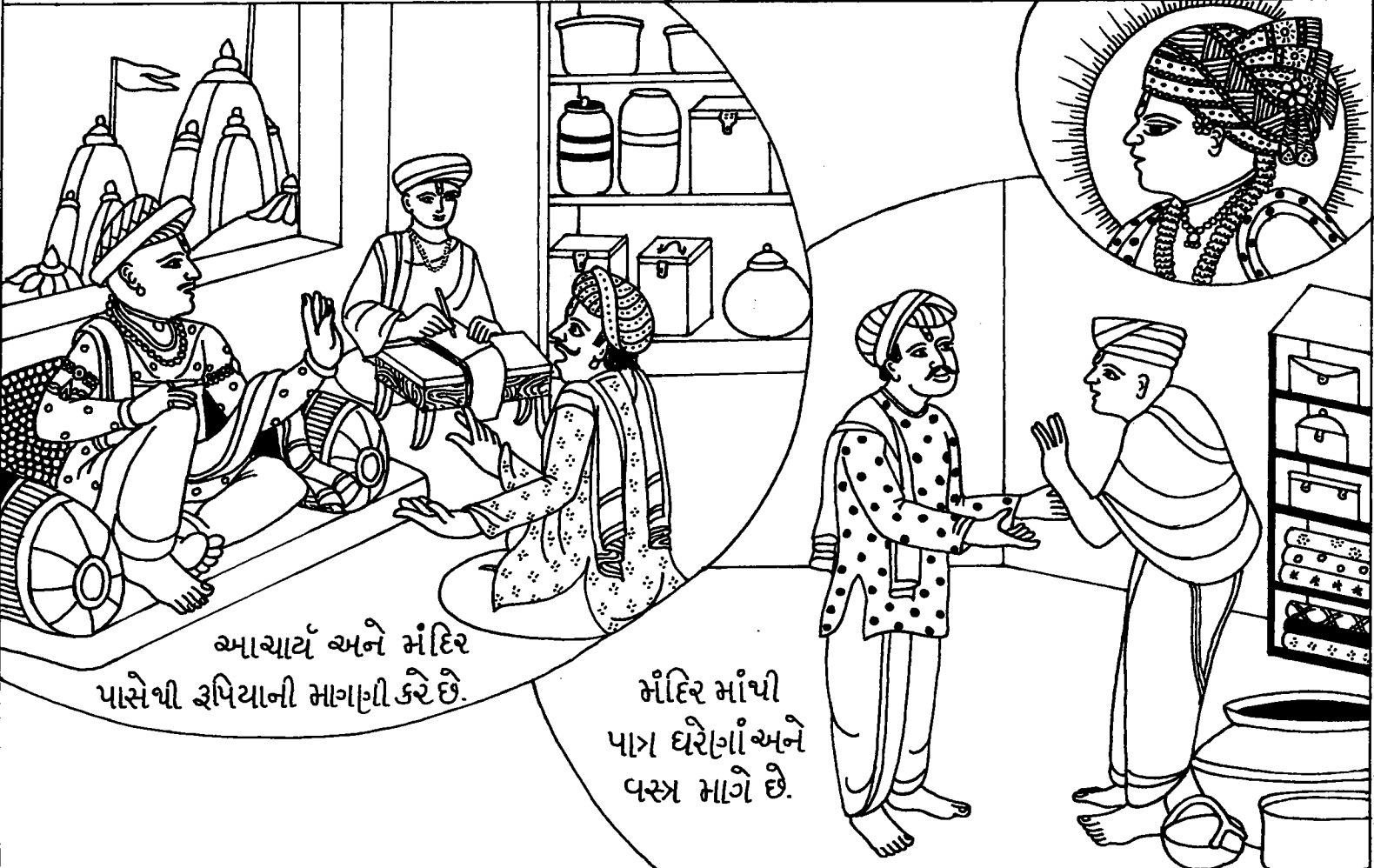
અને અમારા જે સર્વે સત્સંગી-તેમણે, આતુમાંસને વિષે વિશેષ નિયમ ધારવો, અને જે મનુષ્ય અસમર્થ હોય, તેમણે તો એક પ્રાપાગ માસને વિષે વિશેષ નિયમ ધારવો; ૭૬



મહાદેવનું પૂજન પોતે કરે છે.

બ્રાહ્મણ દ્વારા  
મહાદેવજીની પૂજા

અને શ્રાવણ માસને વિષે શ્રી મહાદેવનું પૂજન જે તે બિલ્વપત્રાદિકે કરીને પ્રીતિ પૂર્વક સર્વ પ્રકારે પોતે કરવું અથવા બીજા પાસે કરાવવું; ૧૪૯



આચાર્ય અને મંદિર  
પાસેથી રૂપિયાની માગણી કરે છે.

મંદિર માંથી  
પાત્ર ઘરેણાં અને  
વસ્ત્ર માગે છે.

અને પોતાના જે આચાર્ય, તે પકી તથા શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનનાં જે મંદિર તે પકી કરજ ન કાઢવું, અને વળી તે પોતાના આચાર્ય પકી અને શ્રી કૃષ્ણના મંદિર પકી પોતાના વ્યવહારને અર્થે પાત્ર - ઘરેણાં અને વસ્ત્રાદિક જે વસ્તુ તે માગી લાવવાં નહિ; ૧૫૦

કથાનું વાચન

કથાનું શ્રવણ

શ્રીજીની મહાપૂજા



શ્રીજીના ગુણનું કિર્તન

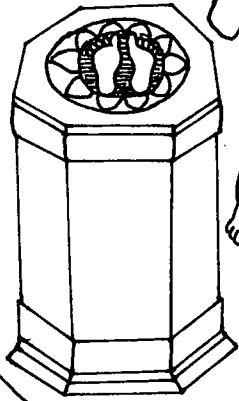


અને તે વિશેષ નિયમ, તે ક્રિયા તો ભગવાનની કથાનું શ્રવણ કરવું, તથા કથા વાંચવી, તથા ભગવાન ના ગુણનું કિર્તન કરવું, તથા પંચામૃત સ્નાને કરીને ભગવાનની મહાપૂજા કરવી તથા ભગવાનના મંત્રનો જપ કરવો, તથા સ્તોત્રનો પાઠ કરવો તથા ભગવાનને પ્રદક્ષિણાઓ કરવી, ૭૭



પ્રદક્ષિણા કરે છે.

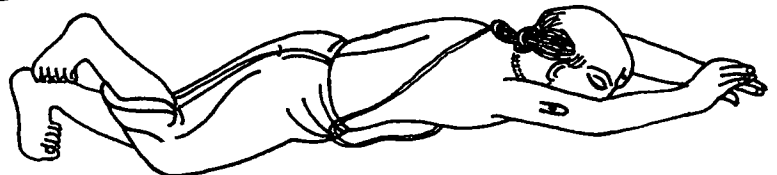
સ્તોત્રનો પાઠ કરે છે.



સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કરે છે.



મંત્ર જપ કરે છે.



તથા ભગવાનને સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કરવો; એ જે આઠ પ્રકારના નિયમ, તે અમને ઉત્તમ માન્યા છે, તે માટે એ નિયમમાંથી કોઈ એક નિયમ, જે તે ઓમાસાને વિષે વિશેષપણે ભક્તિઓ કરીને ધારવો. ૭૮

ઉધાપન કરે છે.



અને એકાદશી આદિક જે પ્રત, તેમનું જે ઉધાપન તે જે તે પૌતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે  
યથાશક્તિ કરવું, તે ઉધાપન કરવું છે, તો મનવાંછિત ફળનું આપનારું છે, ૧૪૮

સ્વામિનારાયણ ભગવાનનું પ્રત કરે છે.

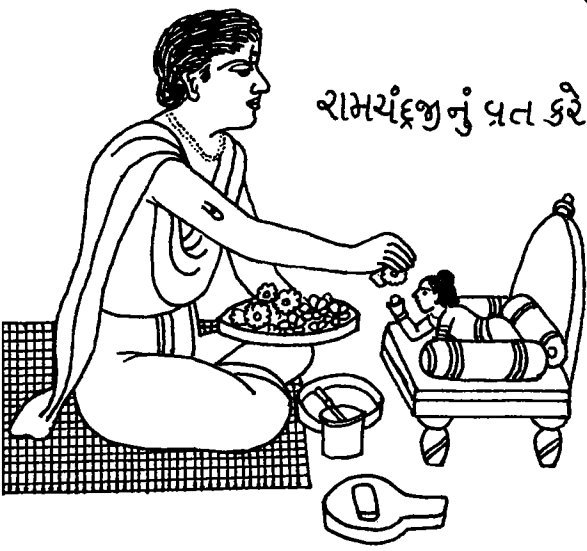


જન્માષ્ટમીનું પ્રત કરે છે.



શિવરાત્રિનું પ્રત કરે છે

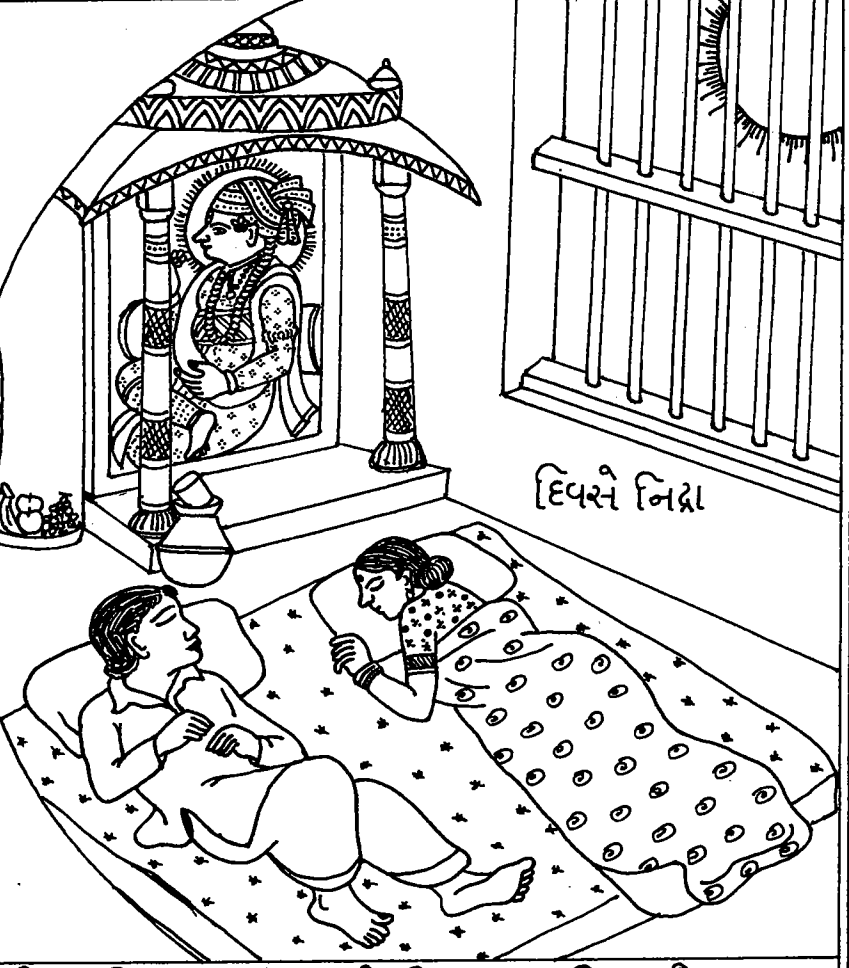
રામચંદ્રજીનું પ્રત કરે છે.



અને સર્વ જે એકાદશીઓ, તેમનું પ્રત જે તે આદર પકી કરવું; તથા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના જે જન્માષ્ટમી આદિક જન્મદિવસ, તેમનું પ્રત જે તે આદર પકી કરવું; તથા શિવરાત્રિનું પ્રત જે તે આદર પકી કરવું. અને તે પ્રતના દિવસને વિષે મોટા ઉત્સવ કરવા, ૭૯



દિવસની નિદ્રાનો ત્યાગ



દિવસે નિદ્રા

અને જે દિવસે પ્રતનો ઉપવાસ કર્યો હોય, તે દિવસે અતિશયત્ને કરીને, દિવસની નિદ્રાનો ત્યાગ કરવો. કેમ જે, જેમ મૈપુને કરીને મનુષ્યના ઉપવાસનો નાશ પાય છે તેમજ દિવસની નિદ્રાએ કરીને, મનુષ્યના ઉપવાસનો નાશ પઈ જાય છે. ૮૦

ઉપજ અને ખર્ચનું નામું લખતાં નથી.



ઉપજ અને ખર્ચનું પોતે નામું લખે છે.

અને પોતાના વ્યવહાર કાર્યને વિષે જેટલા ઘનની ઉપજ હોય તથા જેટલો ખર્ચ હોય તે બેયને સંભારીને નિત્ય પ્રત્યે રૂડા અક્ષરે કરીને પોતે તેનું નામું લખવું, ૧૪૭

શ્રીજી મહારાજને વીસમો ભાગ અર્પણ કરે છે.

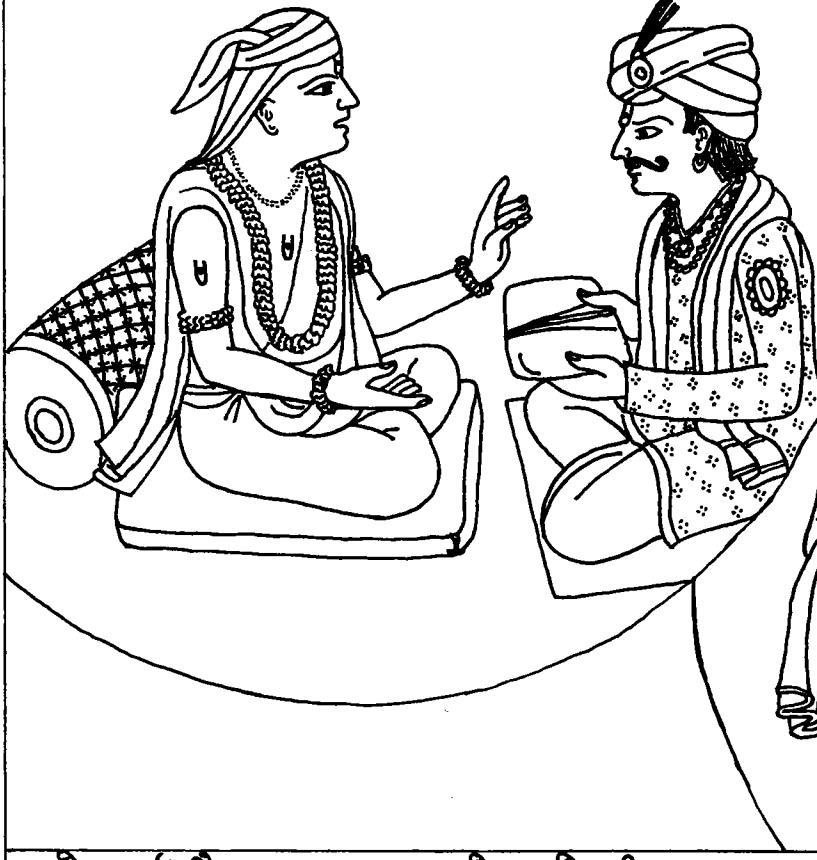
શ્રીજી મહારાજને દશમો ભાગ અર્પણ કરે છે.



અને તે ગૃહસ્થાપ્રમી સત્સંગી તેમણે, પોતાની જે વૃત્તિ અને ઉદ્યમ તે થકી પામ્યું જે ધન ધાન્યાદિક, તે થકી દશમો ભાગ કાઢીને શ્રી કૃષ્ણભગવાનને અર્પણ કરવો, અને જે વ્યવહારે દુર્ખળ હોય, તેમણે વીસમો ભાગ અર્પણ કરવો, ૧૪૭



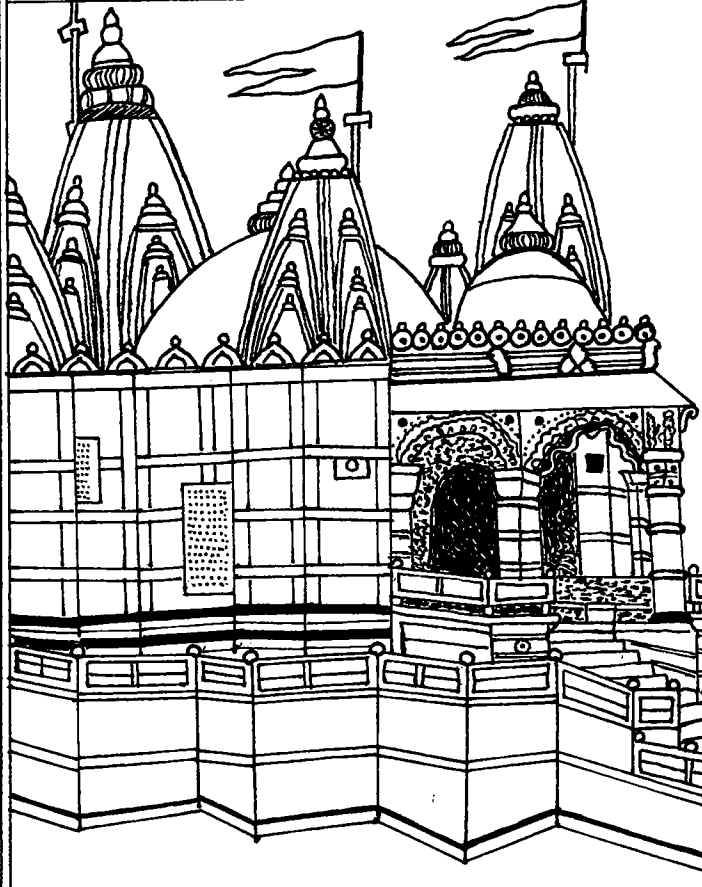
સૈવારીતિ સમજાવે છે.



પ્રતવિધિ સમજાવે છે.



અને સર્વ વૈષ્ણવના રાજ એવા જે શ્રીવદ્ધભાચાર્ય-તેના પુત્ર, જે શ્રીવિક્કલનાથજી તે જે તે પ્રત અને ઉત્સવના નિર્ણયને કરતા હવા; ૮૧ અને તે વિક્કલનાથજી એ કયો જે નિર્ણય, તેને જ અનુસરીને સર્વે પ્રતને ઉત્સવ કરવા, અને તે વિક્કલનાથજી એ કહી જે શ્રીકૃષ્ણની સૈવારીતિ તેનું જ ગ્રહણ કરવું; ૮૨



તીર્થ યાત્રા કરે છે.



દયાવાન થાય છે.



અને સર્વે જે અમારા અખિત-તેમણે દ્રારિકા આદિક જે તીર્થ, તેમની યાત્રા જે તે પૌતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે યથાવિધિએ કરીને કરવી અને વળી પૌતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે, દીનજનને વિષે દયાવાન થવું; ૮૩

વિવાહ સંબંધી કાર્ય



સાક્ષી સહિત લખત

અને પોતાનું અપવા બીજાનું જે વિવાહ સંબંધી કાર્ય, તેને વિષે આપવા યોગ્ય જે ધન, તેનું - સાક્ષીએ સહિત લખત કર્યા વિના કેવળ બોલી જ ન કરવી, ૧૪૪



ઉપજના દ્રવ્ય કરતાં વધારે ખર્ચ કર્યું છે.



ઉપજના દ્રવ્યના અનુસારે ખર્ચ કરે છે.



અને પોતાની ઉપજનું જે દ્રવ્ય, તેને અનુસારે નિરંતર ખર્ચ કરવો પણ તે ઉપરાંત ન કરવો, અને જે ઉપજ કરતાં વધારે ખર્ચ કરે છે. તેને મોટું દુઃખ પાવે છે, એમ સર્વે ગૃહસ્થોએ મનમાં જાણવું; ૧૪૫



શિવ



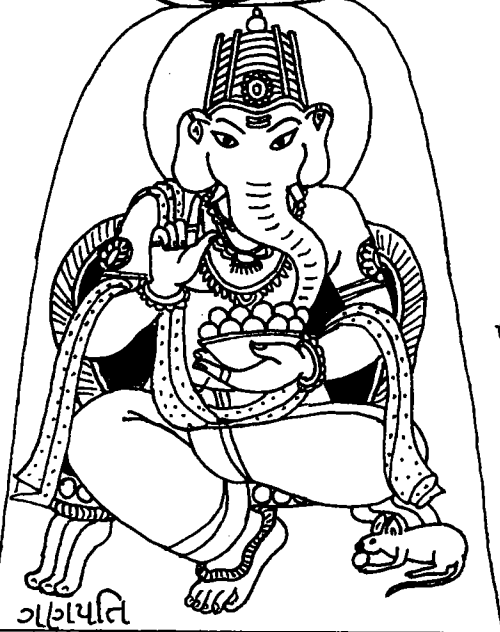
પાર્વતી



સૂર્ય



વિષ્ણુ



ગણપતિ



પૂજ્ય પાત્રે માને છે.

અને અમારા જે આશ્રિત-તેમણે વિષ્ણુ, શિવ, ગણપતિ, પાર્વતી અને સૂર્ય એ પાંચ દેવ, જે તે પૂજ્યપાત્રે કરી ને માનવા, ૮૪.



ક્રુદ્રદેવના મંત્રો જ્યે છે.



દેનુમાનજના મંત્રો જ્યે છે.

અને જો ક્યારેક ભૂતપ્રેતાદિક નો ઉપદ્રવ પાવ ત્યારે તો નારાયણ કવચનો જપ કરવો અથવા દેનુમાનના મંત્રો નો જપ કરવો, પણ અંધ વિનાજીજ કોઈ ક્રુદ્રદેવના સ્તોત્ર અને મંત્રો જપ ન કરવો, ૮૫

તૃણ-જળથી સંભાવના.



તૃણ-જળની સંભાવના વગર.

અને ગાય, બળદ, ભેંસ, ઘોડા આદિ જે પશુ, તેમની તૃણ-જળાદિકે કરીને પોતાવતે જે સંભાવના પાથ, તો તે પશુને રાખવાં, અને જે સંભાવના ન પાથ, તો ન રાખવા, ૧૪૨

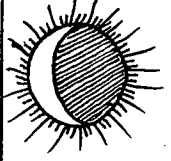


લાભત કરીને પુત્ર અને મિત્ર સાથે વ્યવહાર કરે છે.

લાભત કર્યા સિવાય પુત્ર અને મિત્ર સાથે વ્યવહાર કર્યો છે.

અને સાક્ષીએ સહિત લાભત કર્યા વિના તો પોતાના પુત્ર અને મિત્રાદિક સાથે પણ પૃથ્વીને ધનનાં લોભદોભે કરીને વ્યવહાર, જે તે ક્યારેય ન કરવો, ૧૪૩

ગ્રહણ સમયે મંત્રજપ કરે છે.



ગ્રહણ સમયે ખાય છે.

અને સૂર્યનું વ્યંદનું ગ્રહણપયે સતે અમારા જે સર્વે સત્સંગી તેમણે જીજ્ઞ સર્વે ક્રિયાનો તત્કાળ ત્યાગ કરીને, પવિત્ર થઈને શ્રી-કૃષ્ણભગવાનના મંત્રનો જપ કરવો, ૮૭



વસ્ત્રો સહિત સ્નાન



દાન કરે છે.



શ્રીદેવિની પૂજા કરે છે.

અને તે ગ્રહણ મુકાઈ રહ્યા પછી, વસ્ત્રો સહિત સ્નાન કરીને જે અમારા ગૃહસ્થ સત્સંગી હોય તેમણે, પૌતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે દાન કરવું, અને જે ત્યાગી હોય તેમણે ભગવાનની પૂજા કરવી, ૮૭



ક્રત્રિયકર્મ બ્રાહ્મણને યોચ્ય નથી.

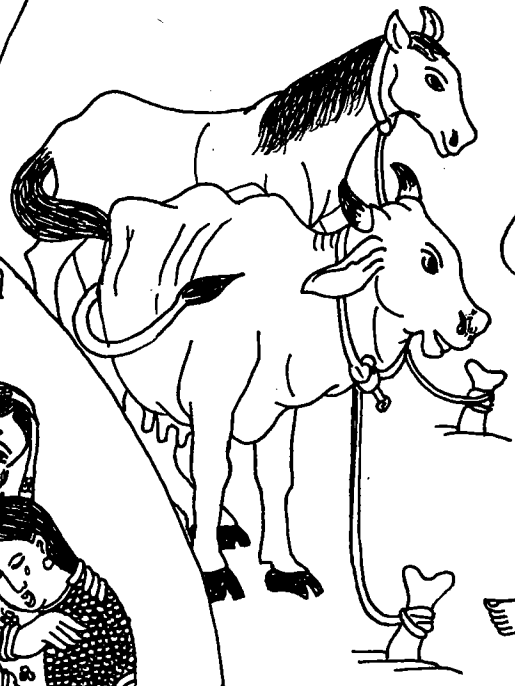


બ્રાહ્મિયાના વૃષણનો ઉચ્છેદ કરે છે.

અને વળી પોતાના વર્ણાશ્રમને ઘટિત એવો જે ઉદ્યમ, તે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવો અને કૃષિવૃત્તિવાળા જે ગૃહસ્થ સંત્સંગી, તેમણે બ્રાહ્મિયાના વૃષણનો ઉચ્છેદ ન કરવો. ૧૪૦



અન્ન-દ્રવ્યનો સંગ્રહ કર્યો નથી



આર્યપૂજાનો સંગ્રહ કર્યો નથી.

અને તે ગૃહસ્થ સંત્સંગી, તેમણે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે સમયને અનુસરીને જેટલો પોતાના ઘરમાં પરોહીય, તેટલાં અન્ન-દ્રવ્યનો સંગ્રહ, જે તે કરવો અને જેના ઘરમાં પરુ હોય એવા જે ગૃહસ્થ, તેમણે, પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે આર્યપૂજાનો સંગ્રહ કરવો, ૧૪૧

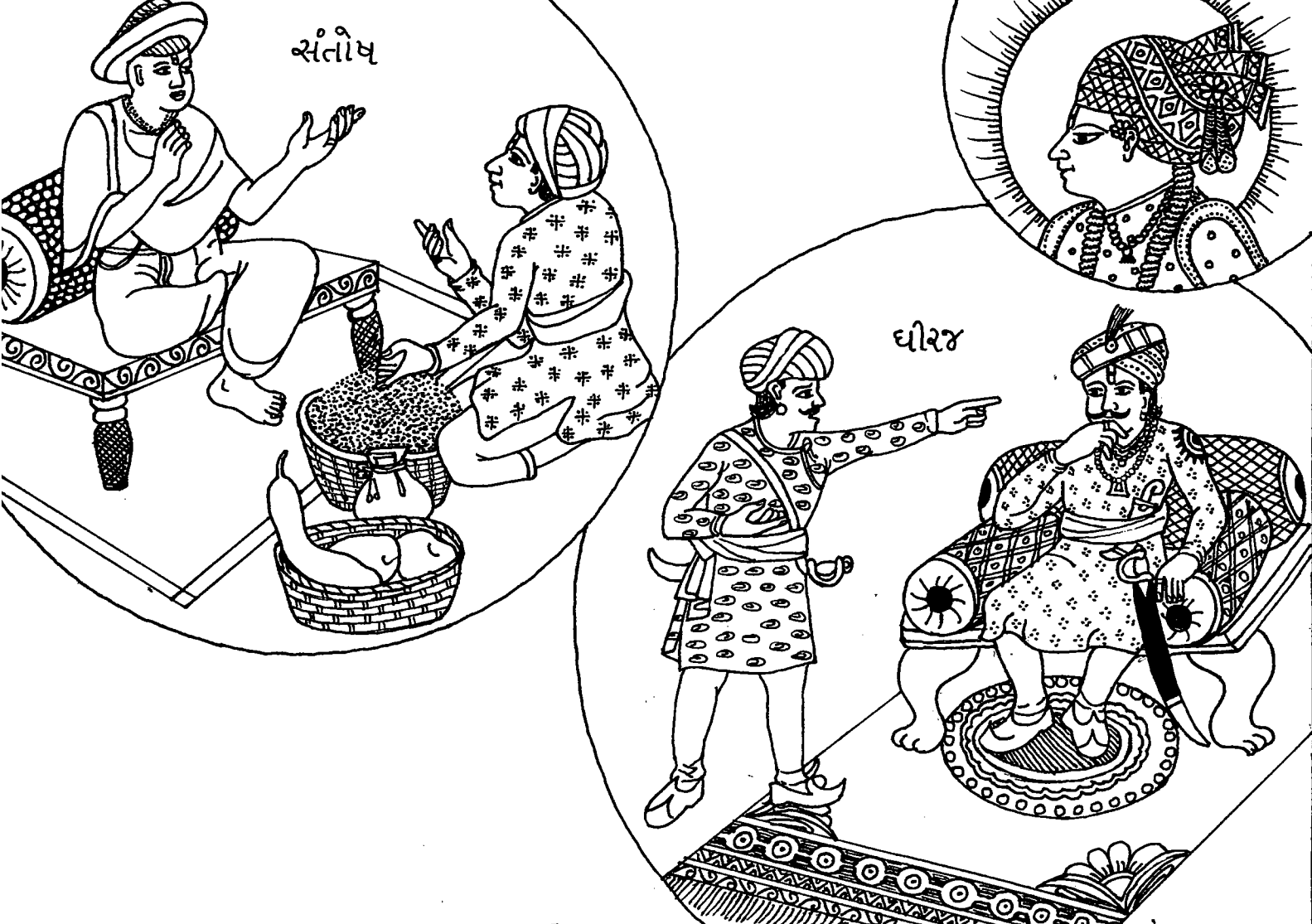




જન્મનું સૂતક પાળે છે.

મરાગનું સૂતક પાળે છે.

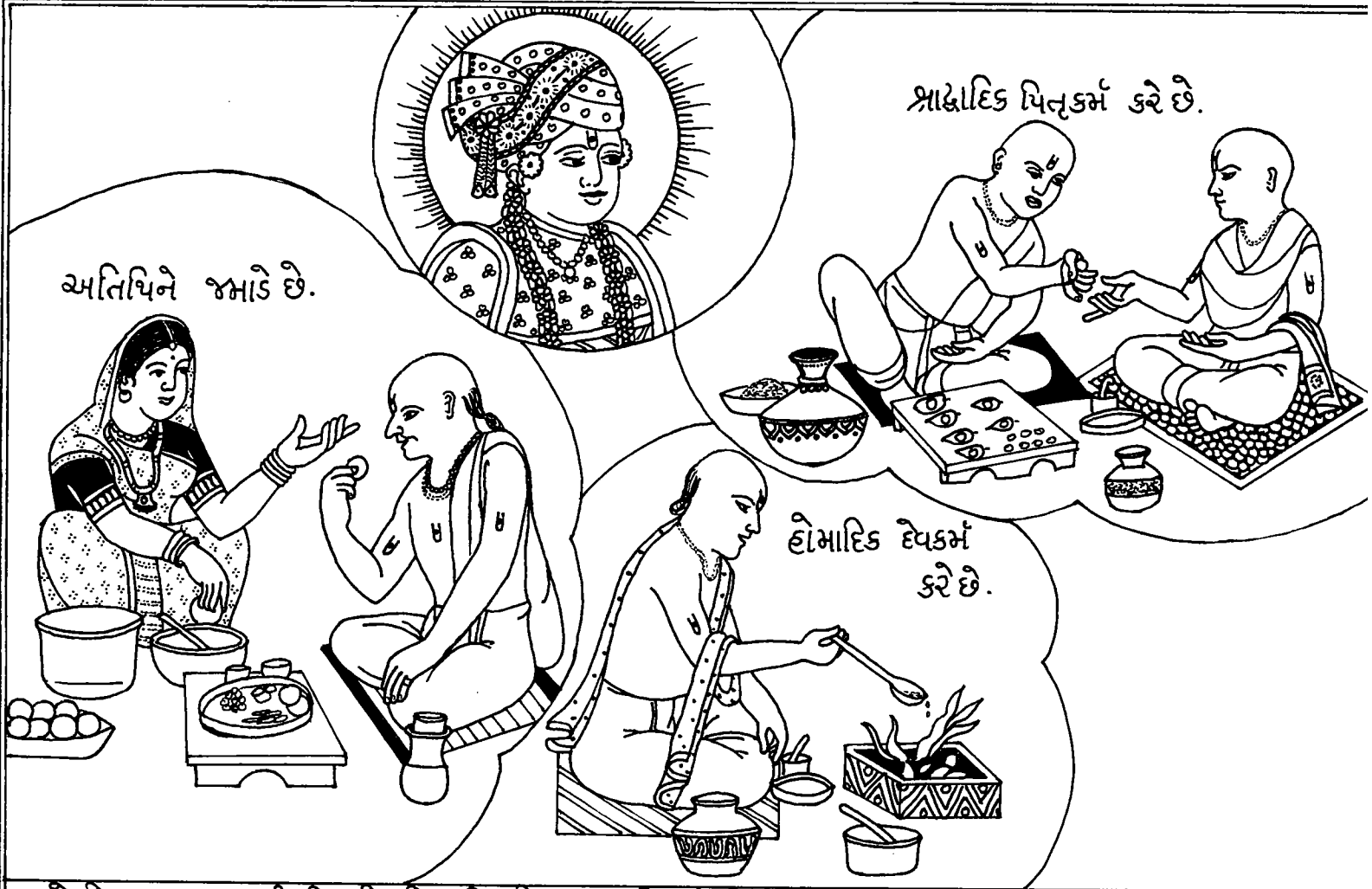
અને અમારા સત્સંગી એવા જે ચારે વર્ગના મનુષ્ય, તેમણે, જન્મનું સૂતક તથા મરાગનું સૂતક, તે પોત-પોતાના સંબંધને અનુસારે કરીને, વધાશાસ્ત્ર પાળવું ૐ



સંતોષ

ધીરજ

અને જે જાહાગ વર્ગ હોય તેમણે શમ, દમ, કામા અને સંતોષ, એ આદિક જે ગુણ, તેમણે યુક્ત થવું અને જે ક્ષત્રિય વર્ગ હોય તેમણે શુરવીર વર્ગ અને ધીરજ એ આદિક જે ગુણ, તેમણે યુક્ત થવું; ૐ

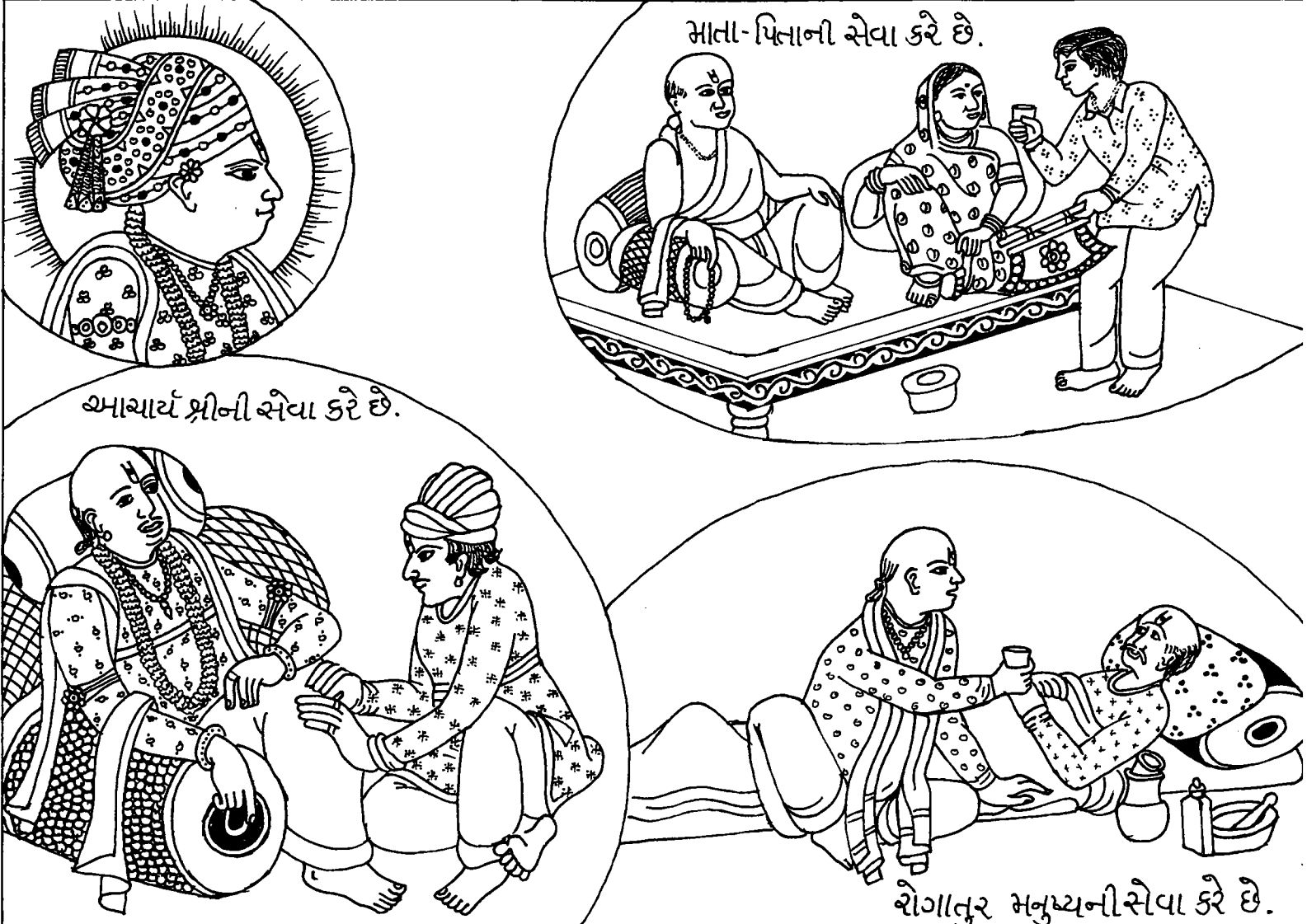


અતિથિને જમાડે છે.

શ્રાદ્ધાદિક પિતૃકર્મ કરે છે.

હોમાદિક દેવકર્મ કરે છે.

અને તે ગૃહસ્થાશ્રમી, તેમણે પોતાને ઘર આવ્યાં એવો જે અતિથિ, તેને, પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્નાદિકે કરીને પૂજવો, અને વળી હોમાદિક જે દેવકર્મ અને શ્રાદ્ધાદિક જે પિતૃકર્મ તે જે તે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે યથાવિધિ જેમ ઘટે તેમ કરવું; ૧૩૮

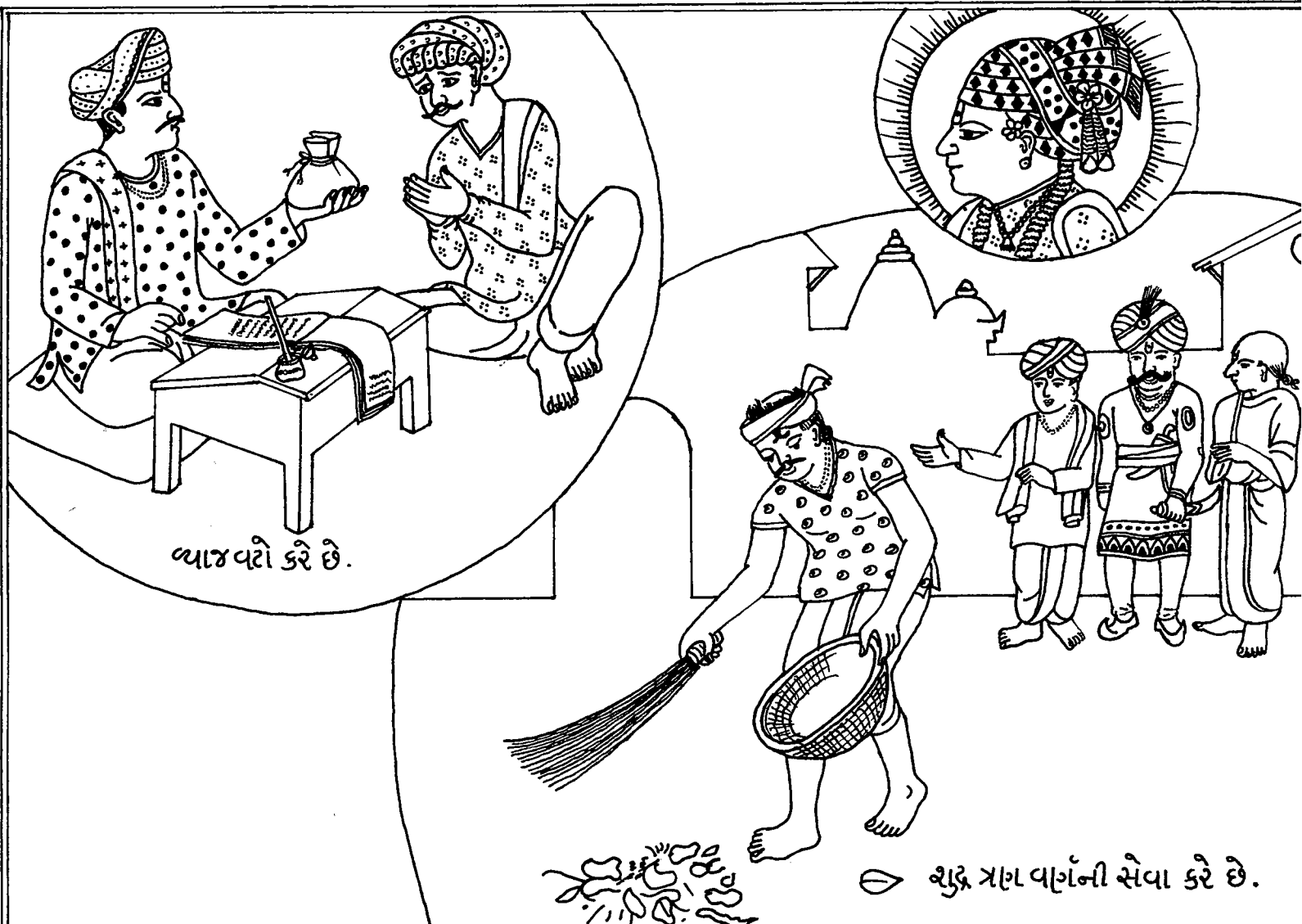


માતા-પિતાની સેવા કરે છે.

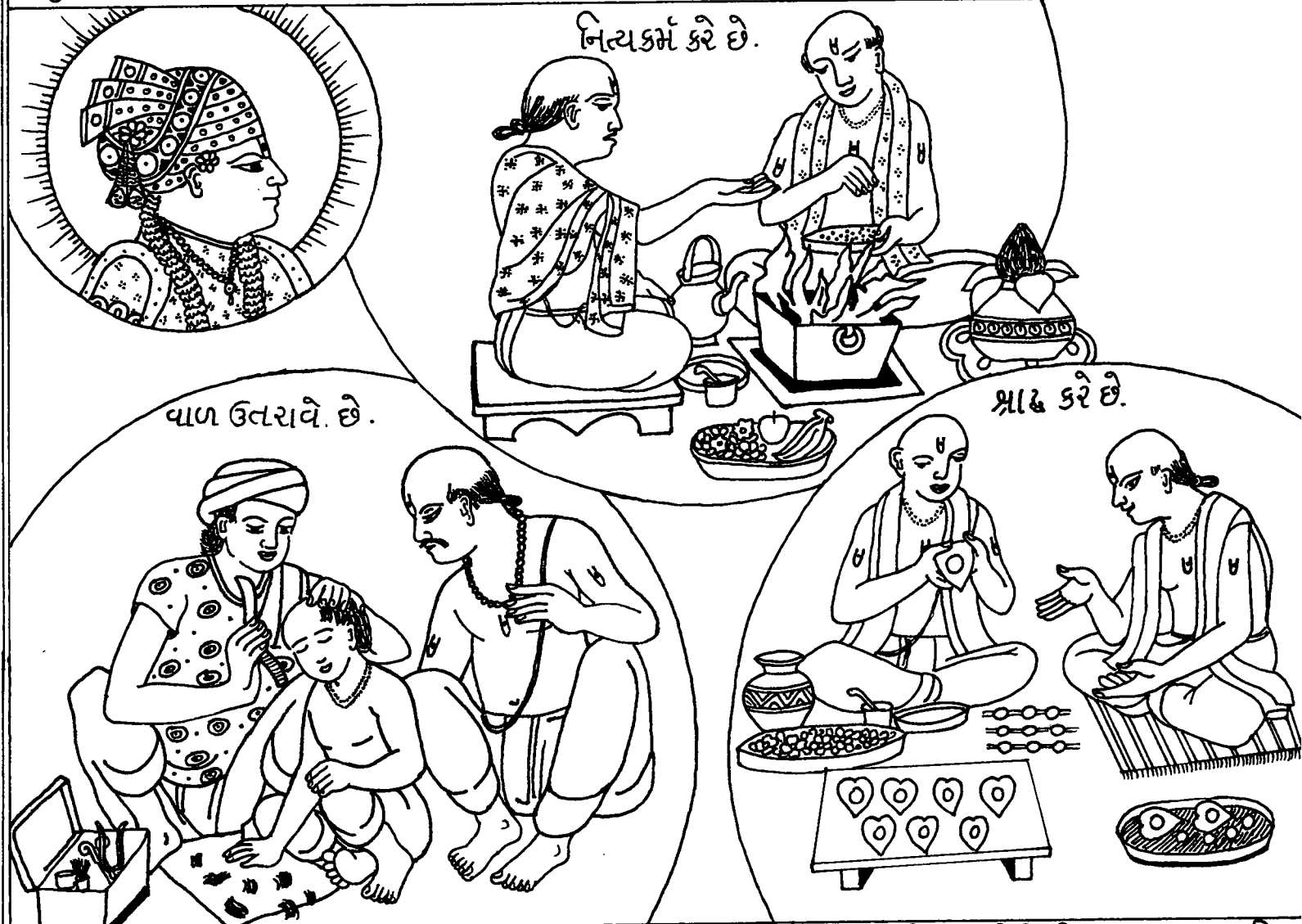
અમાચાર્ય શ્રીની સેવા કરે છે.

રોગાતુર મનુષ્યની સેવા કરે છે.

અને અમારા આશ્રિત જે ગૃહસ્થ, તેમણે માતા-પિતા અને ગુરુ તથા રોગાતુર એવા જે કોઈ મનુષ્ય તેમની જે સેવા, તે જીવન પર્યંત પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવી; ૧૩૯

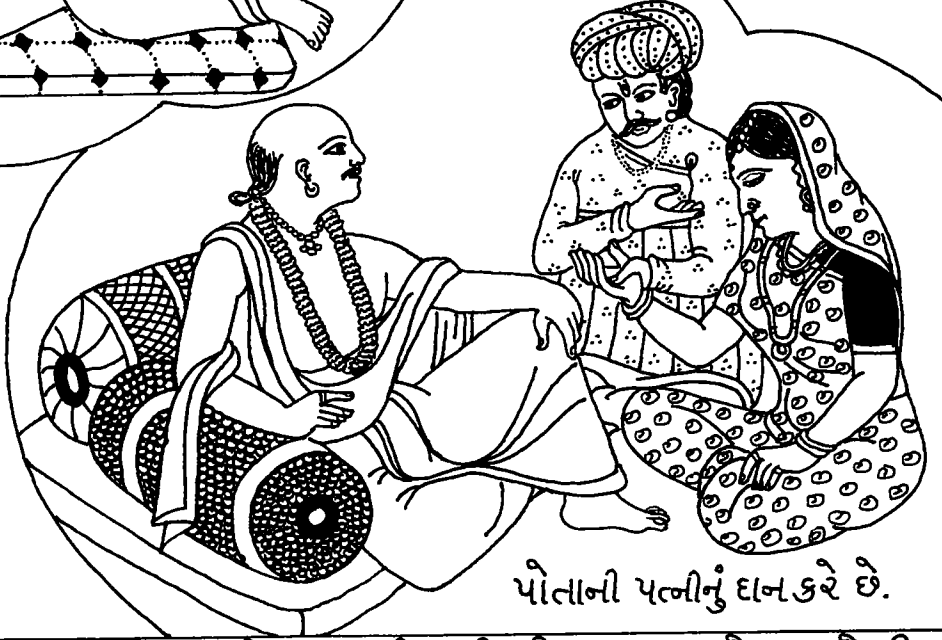
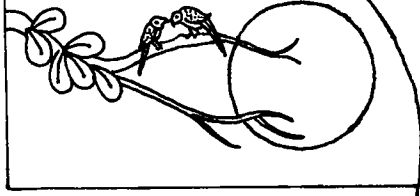
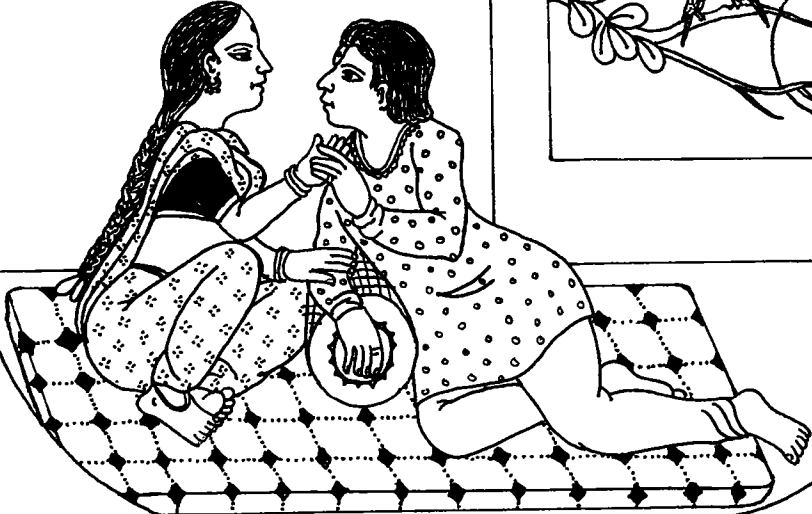


અને વૈશ્ય વાગં હોય, તેમણે કૃષિકર્મ તથા પાલક વ્યાપાર તથા વ્યાજવરોએ આદિક જે વૃત્તિઓ તેમણે કરીને વર્તવું; અને જે શુદ્ધ વાગં હોય, તેમણે જ્ઞાણપ્રાદિક ગ્રાહ વાગંની સેવા કરવીએ આદિક જે વૃત્તિઓ, તેમણે કરીને વર્તવું; ૮૦



અને જે દ્વિજ હોય, તેમણે ગર્ભાધાનાદિક સંસ્કાર તથા આહનિક તથા શ્રાદ્ધ એ ગ્રાહ જેતે પીતાના ગૃહ્યસૂત્ર ને અનુસારે કરીને, જેવો જેનો અવસાર હોય અને જેવી ધન સંપત્તિ હોય, તે પ્રમાણે કરવા; ૮૧

બહેન સાથે એકાન્તમાં



પોતાની પત્નીનું દાન કરે છે.

અને તે ગૃહસ્થાશ્રમી પુરુષ, તેમણે યુવાન અવસ્થાએ યુક્ત એવી જે પોતાની મા, બહેન અને દીકરી, તે સંગાથે પણ આપત્કાળ વિના એકાન્ત સ્થાને વિષે ન રહેવું અને પોતાની સ્ત્રીનું દાન કોઈને ન કરવું; ૧૩૬



સી રાજના બાળકને  
રમાડે છે.

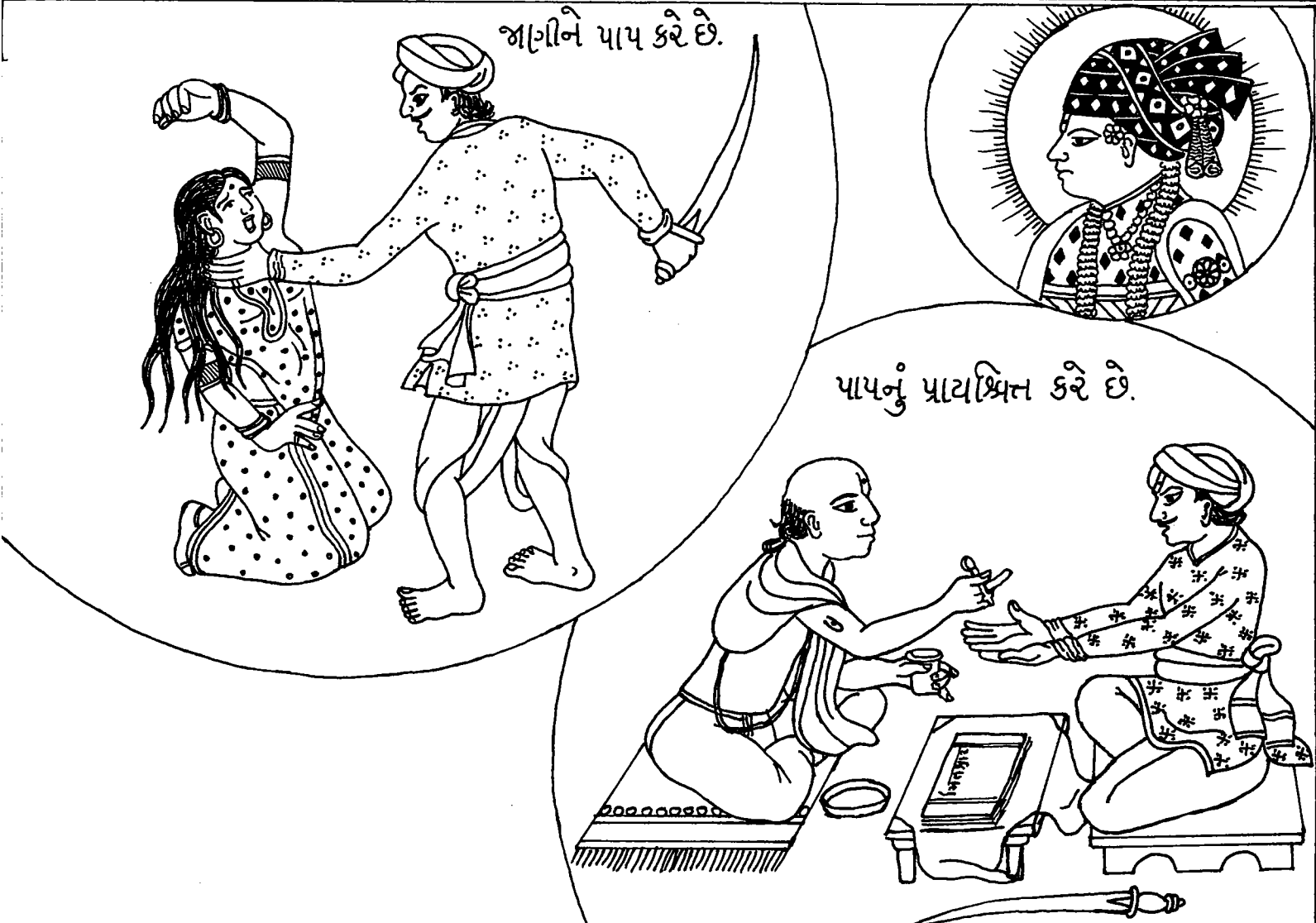


રાજના સંબંધવાળી સ્ત્રીની  
સાથે પ્રસંગ.



સ્ત્રીની ભંભેરાગી થી  
મારે છે.

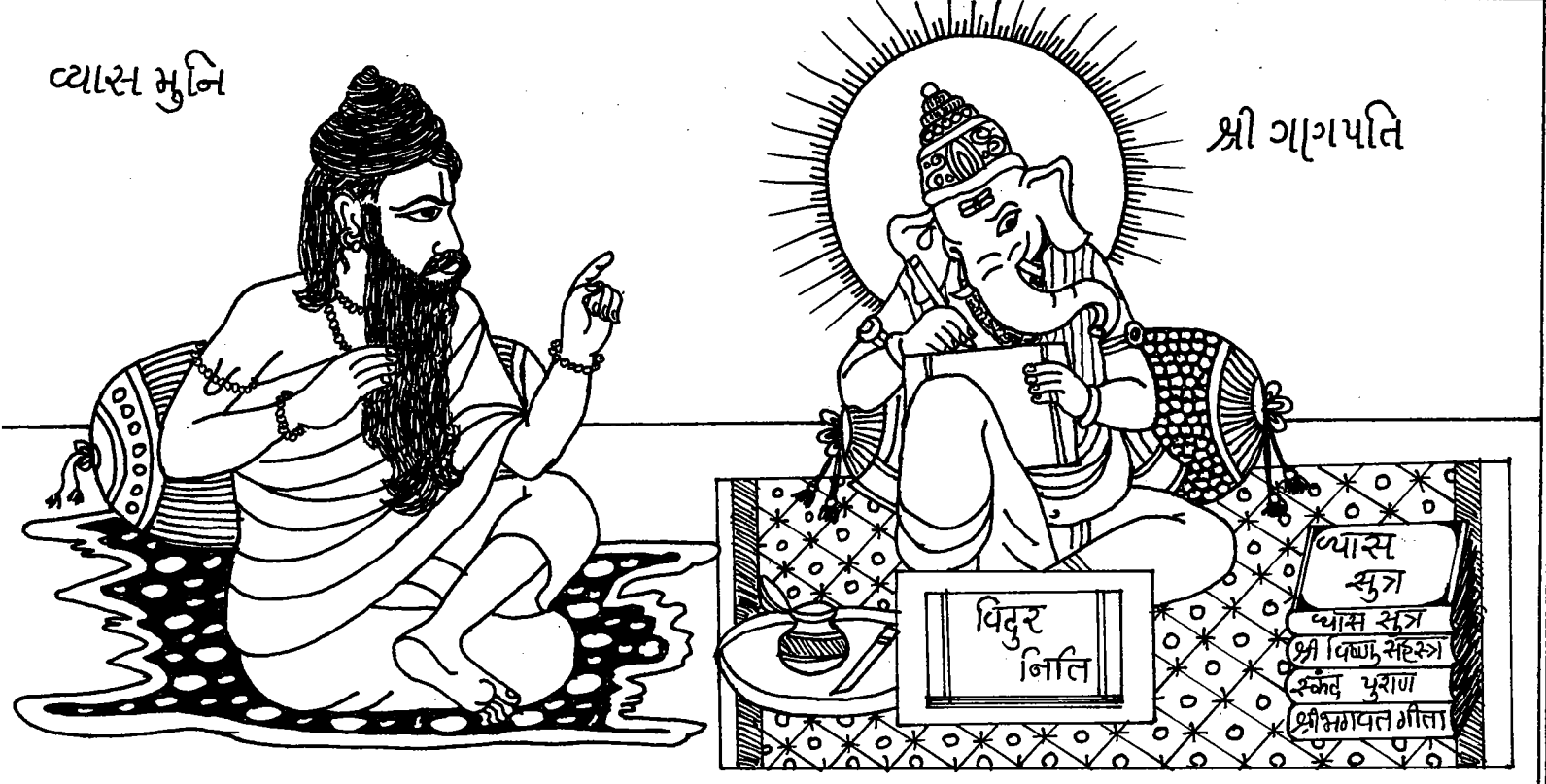
અને જે સ્ત્રીને કોઈ પ્રકારના વ્યવહારે કરીને, રાજનો પ્રસંગ હોય તેવી સ્ત્રીનો જે પ્રસંગ તે, કોઈ પ્રકારે પણ ન જ કરવો; ૧૩૭



જાગીને પાપ કરે છે.

પાપનું પ્રાયશ્ચિત્ત કરે છે.

અને ક્યારેક જાગે અથવા અજાગે જો નાનું મોટું પાપ થઈ જાય, તો પોતાની શક્તિ પ્રમાણે, તે પાપનું પ્રાયશ્ચિત્ત કરવું; ૯૨.



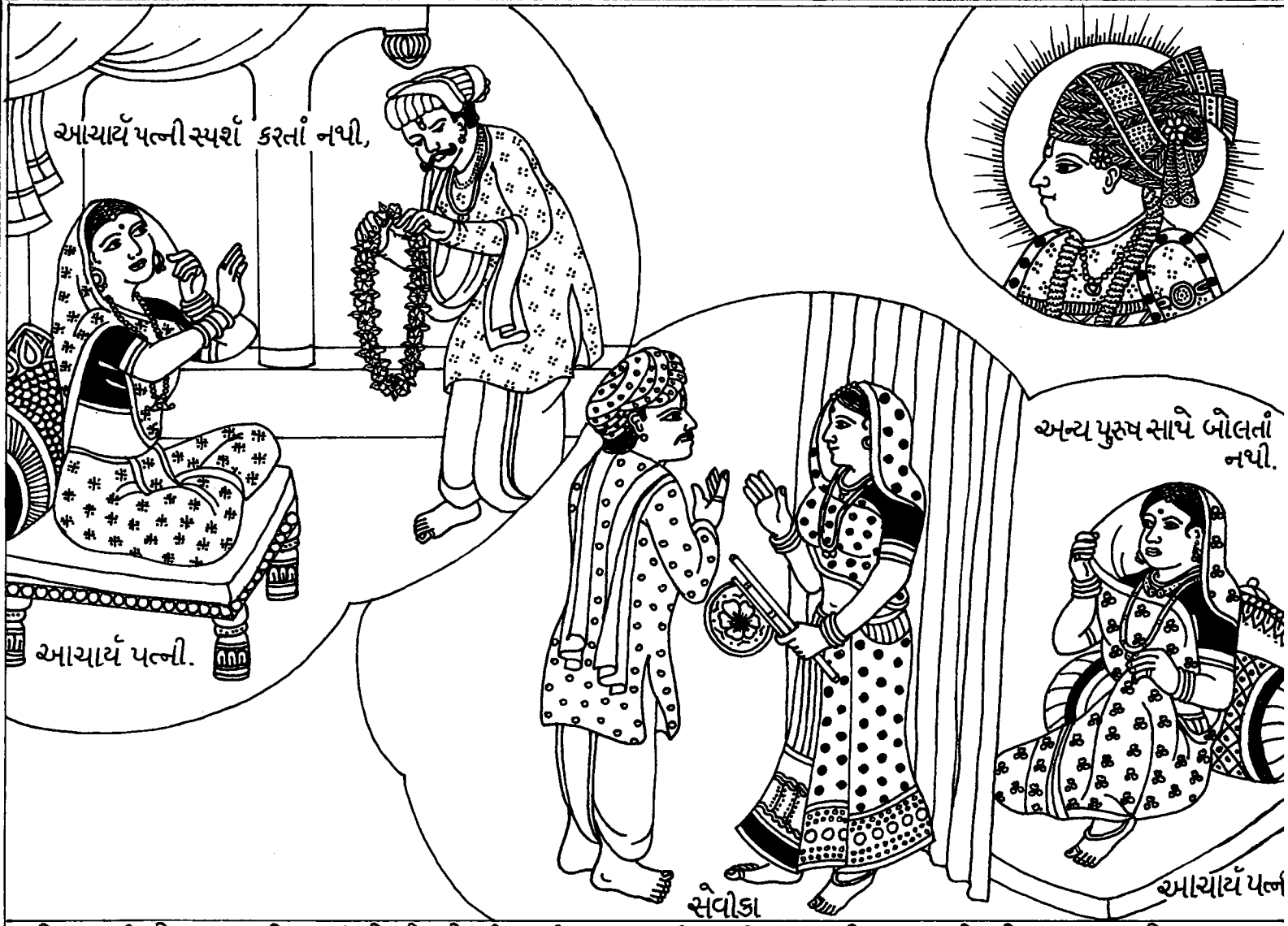
વ્યાસ મુનિ

શ્રી ગાંગપતિ

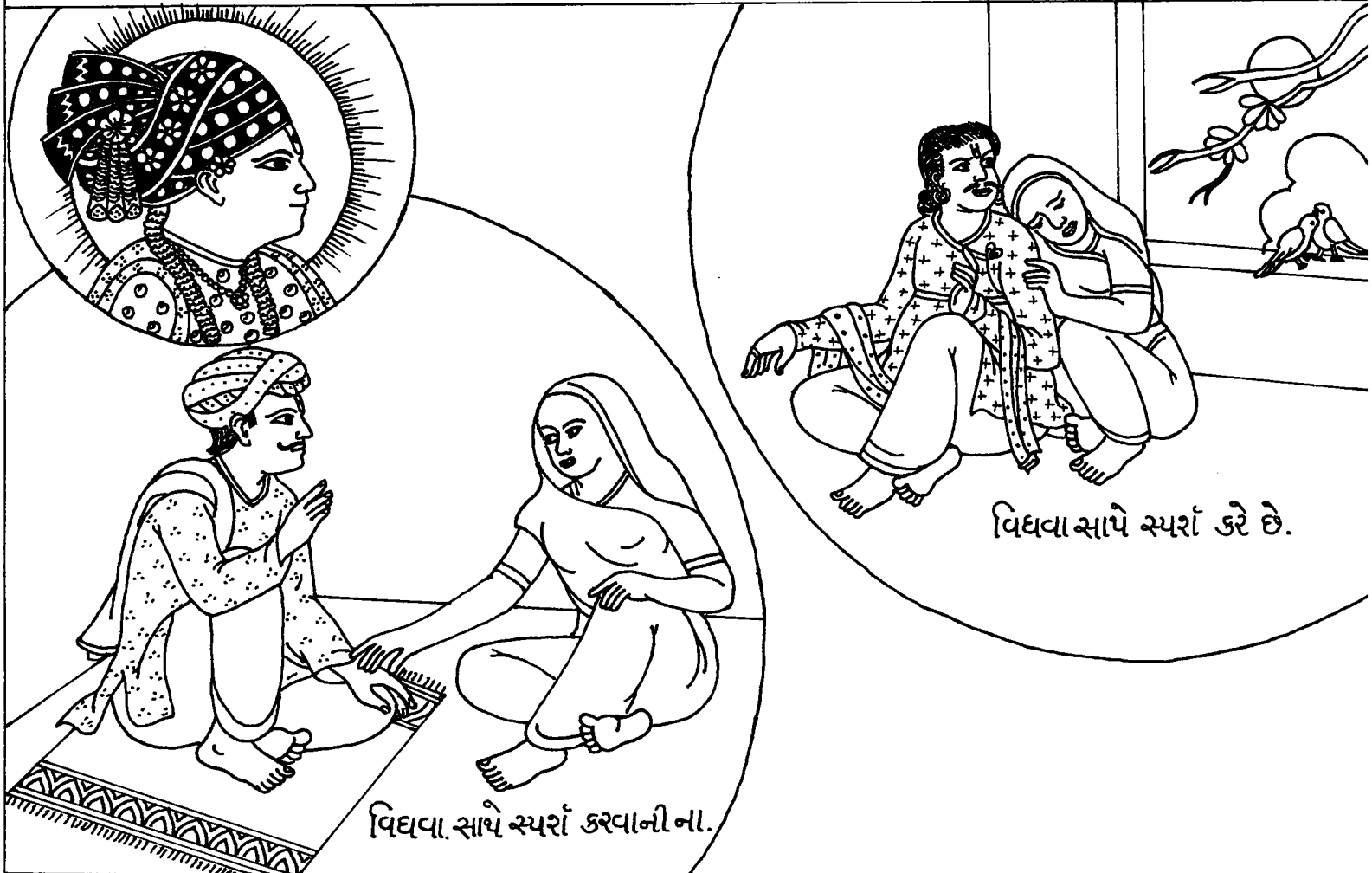
વિદુર નિતિ

વ્યાસ સુત્ર  
વ્યાસ સૂત્ર  
શ્રી વિષ્ણુ સંહિતા  
સ્કંદ પુરાણ  
શ્રી ભગવાત ગીતા

અને ચાર વેદ તથા વ્યાસસૂત્ર; તથા શ્રી મદભાગવત નામે પુરાણ, તથા મહાભારત ને વિષે તો શ્રી વિષ્ણુસંહિતા નામ; ૯૩.  
તથા શ્રી ભગવદગીતા, તથા વિદુરજીએ કહેલી જે નીતિ, તથા સ્કંદપુરાણનો જે વિષ્ણુખંડ તેને વિષે રહ્યું એવું જે શ્રી વાસુદેવ માહાત્મ્ય; ૯૪.  
એ ધર્મશાસ્ત્રના મધ્યમાં રહી એવી જે વારાવલ્ક્યઋષિની સ્મૃતિએ જે આઠ - સઠ્ઠાસા તે, અમને દર્ષ છે. ૯૫.



અને વળી તે બે જગની જે પત્નીઓ, તેમણે પોતાનાં સમીપ સંબંધ વિનાના જે પુરુષ, તેમનો સ્પર્શ ક્યારેય ન કરવો, અને તેમની સાથે બોલવું નહિ, ને તેમને પોતાનું મુખ પાગ ન દેખાડવું; (એવી રીતે ધર્મવંશી - આચાર્ય અને તેમની પત્નીઓ તેમના જે વિશેષ ધર્મ તે કહ્યા.) ૧૩૪



હવે ગૃહસ્થાપ્રમીના જે વિશેષ ધર્મ છે, તે કહીએ છીએ: અમારે આપ્રિત જે ગૃહસ્થાપ્રમી પુરુષ તેમણે પોતાના સમીપ સંબંધ વિનાની જે વિધવા સ્ત્રીઓ, તેમનો સ્પર્શ ન કરવો, ૧૩૫

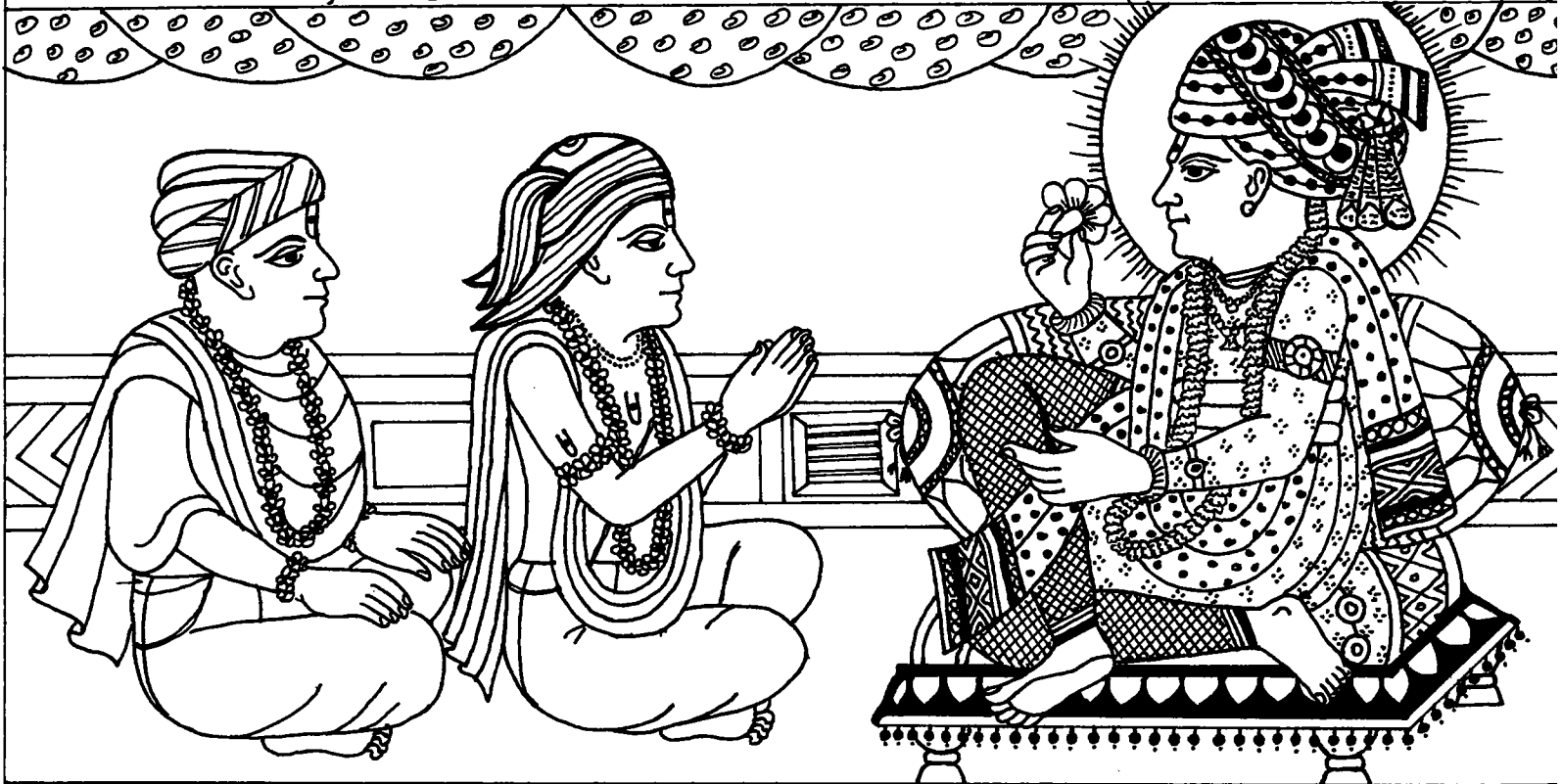


શાસ્ત્ર સાંભળે છે.

દિગ્ધે ભાગે છે. ભણાવે છે. અને કથા કરે છે.



અને પૌતાના હિતને ઈચ્છતા એવા જે અમારા સર્વે શિષ્ય-તેમણે એ આઠ સરઘાસ્ત્ર, જે તે સાંભળવાં અને અમારા આશ્રિત, જે દ્વિજ તેમણે એ સરઘાસ્ત્ર જે તે ભાગવાં તથા ભણાવવાં તથા એમની કથા કરવી, ૯૬



અને તે આઠ સરઘાસ્ત્રમાંથી આચાર, ધવહાર અને પ્રાયશ્ચિત-એ ત્રણનો જે નિર્ણય કરવો તેને વિષેતો, મિતાકારા ટીકાએ યુક્ત એવી જે યારાવલ્ક્ય ઋષિની સ્મૃતિ, તેનું ગ્રહણ કરવું ; ૯૭ અને વળી એ આઠ સરઘાસ્ત્રને વિષે જે પ્રીમદ ભાગવત પુરાણ તેના દશમ ને પંચમ નામે જે બે સ્કંધ તે જે પ્રીકૃષ્ણ ભાગવાનના માહાત્મ્ય જાણવાને અર્થે સર્વથી અધિકપણે જાણવા ; ૯૮ અને દશમ સ્કંધ તથા પંચમ સ્કંધ તથા યારાવલ્ક્યની સ્મૃતિ-એ જે ત્રણ તે અનુક્રમે કરીને અમારું ભક્તિશાસ્ત્ર, યોગશાસ્ત્ર, અને ધર્મશાસ્ત્ર છે. કહેતાં દશમ સ્કંધ તે ભક્તિ-શાસ્ત્ર છે. અને પંચમ સ્કંધ તે યોગશાસ્ત્ર છે. અને યારાવલ્ક્ય ની સ્મૃતિ તે ધર્મશાસ્ત્ર છે. એમ જાણવું ; ૯૯

બ્રાહ્મણ દ્વારા વિદ્યા દાન અપાય છે.

શ્રી અયોધ્યા પ્રસાદ્ય  
મહારાજ

શ્રી રઘુવીરજી  
મહારાજ

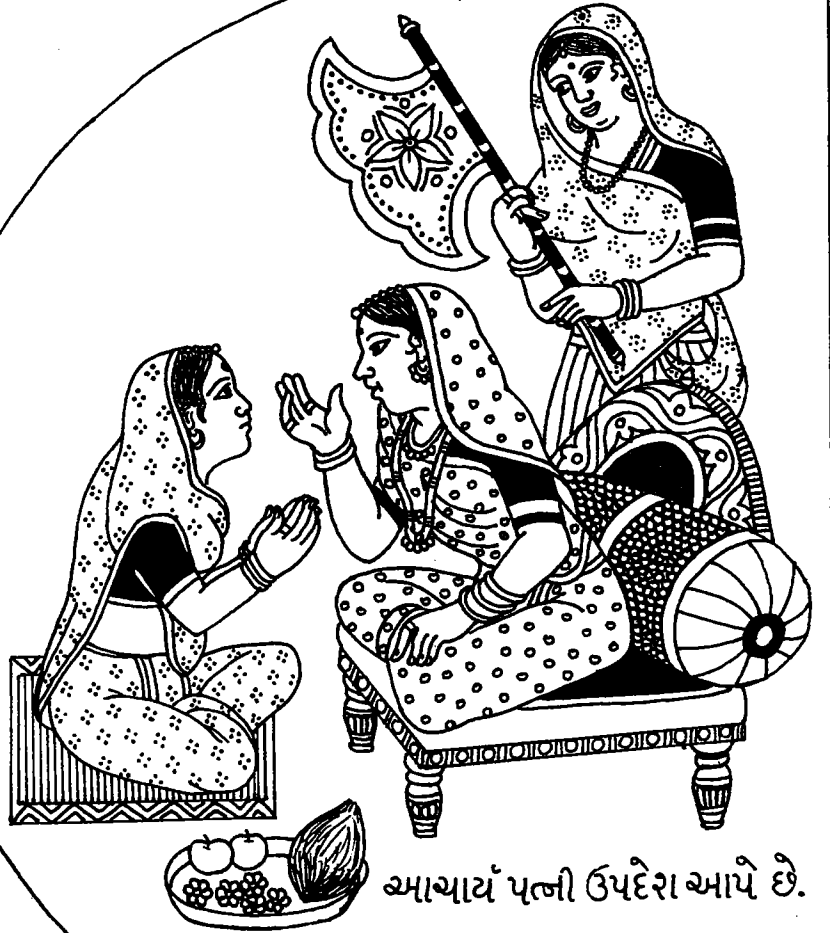


બ્રાહ્મણ દ્વારા સદ્વિદ્યાની પ્રવૃત્તિ

અને વિદ્યાર્થી ભાગ્યાની શાળા કરાવીને, પછી તેમાં એક વિદ્વાન બ્રાહ્મણને રાખીને, પૃથ્વીને વિષે સદ્વિદ્યાની પ્રવૃત્તિ કરાવવી, કેમ જે વિદ્યાદાને કરીને મોટું પુણ્ય પાવ્ય છે, ૧૩૨

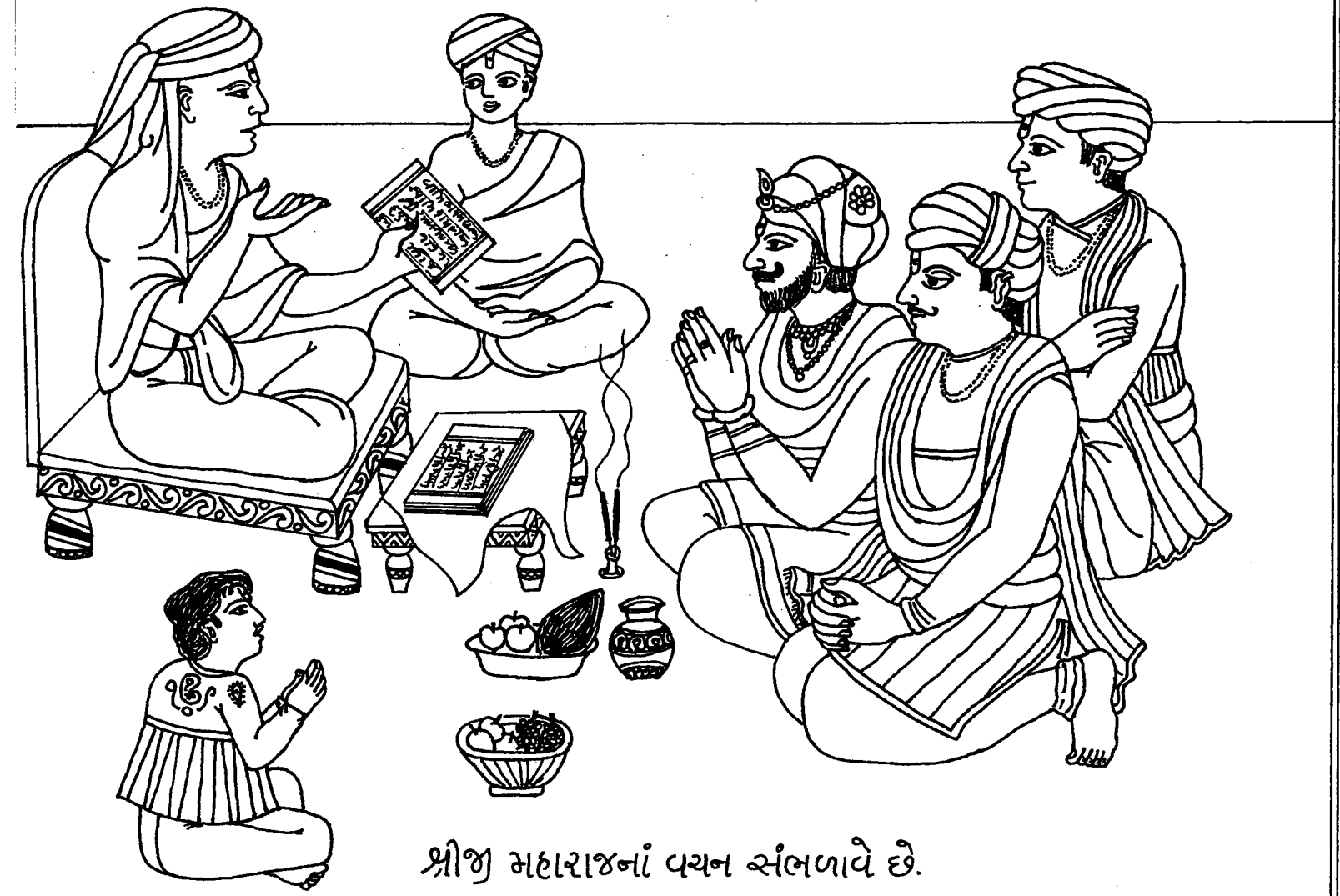
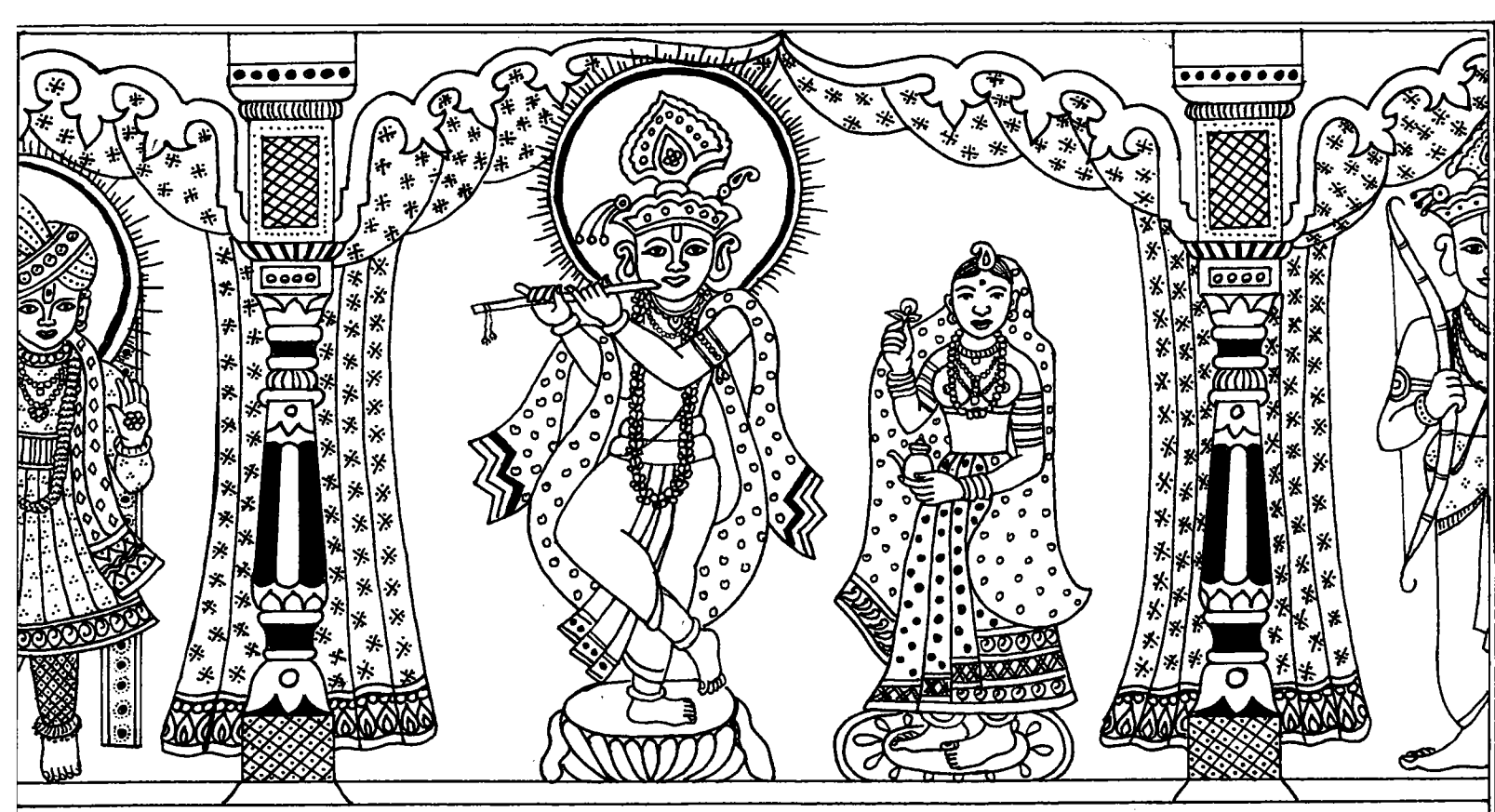


આચાર્ય પત્ની મંગ્ર આપે છે.



આચાર્ય પત્ની ઉપદેશ આપે છે.

અને હવે એ અયોધ્યા પ્રસાદ અને રઘુવીર એ બંનેની જે પત્નીઓ, તેમણે પોત પોતાના પતિની આજ્ઞાએ કરીને સ્ત્રીઓને જ શ્રી કૃષ્ણના મંગ્રનો ઉપદેશ કરવો, પણ પુરુષને ન કરવો, ૧૩૩



શ્રીજી મહારાજનાં વચન સંભળાવે છે.

અને શ્રી રામાનુજાચાર્યે કર્યું એવું જે વ્યાસસૂત્રનું શ્રી ભાષ્ય તથા શ્રી-  
ભગવદ્ગીતાનું ભાષ્ય, એ જે તે અમારું અધ્યાત્મશાસ્ત્ર છે. એમ જાણવું; ૧૦૦  
અને એ સર્વે સ્વછાસ્ત્રને વિષે જે વચન, તે જે તે શ્રીકૃષ્ણભગવાનનું સ્વરૂપ  
તથા ધર્મ તથા ભક્તિ તથા પૈરાય એ ચારના અતિ ઉત્કર્ષ પાળા ને કહેતા  
હોય; ૧૦૧  
તે વચન જે તે બીજા વચન કરતાં પ્રધાન પાળે માનવાં અને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન-  
ની ભક્તિ, તે જે તે ધર્મ સહિત જ કરવી, એવી રીતે તે સર્વે સ્વછાસ્ત્ર  
નું રહસ્ય છે. ૧૦૨



શ્રીજી મહારાજ

આચાર્ય સેવા કરે છે.

શ્રી કૃષ્ણ

આચાર્ય સેવા કરે છે.

શ્રીરાધિકાજી

અને મોટા જે મંદિર - તેમને વિષે અમે સ્થાપન કર્યા એવાં જે શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ આદિ શ્રી કૃષ્ણનાં સ્વરૂપ, તેમની જે સેવા તે યથાવિધિએ કરીને કરવી; ૧૩૦



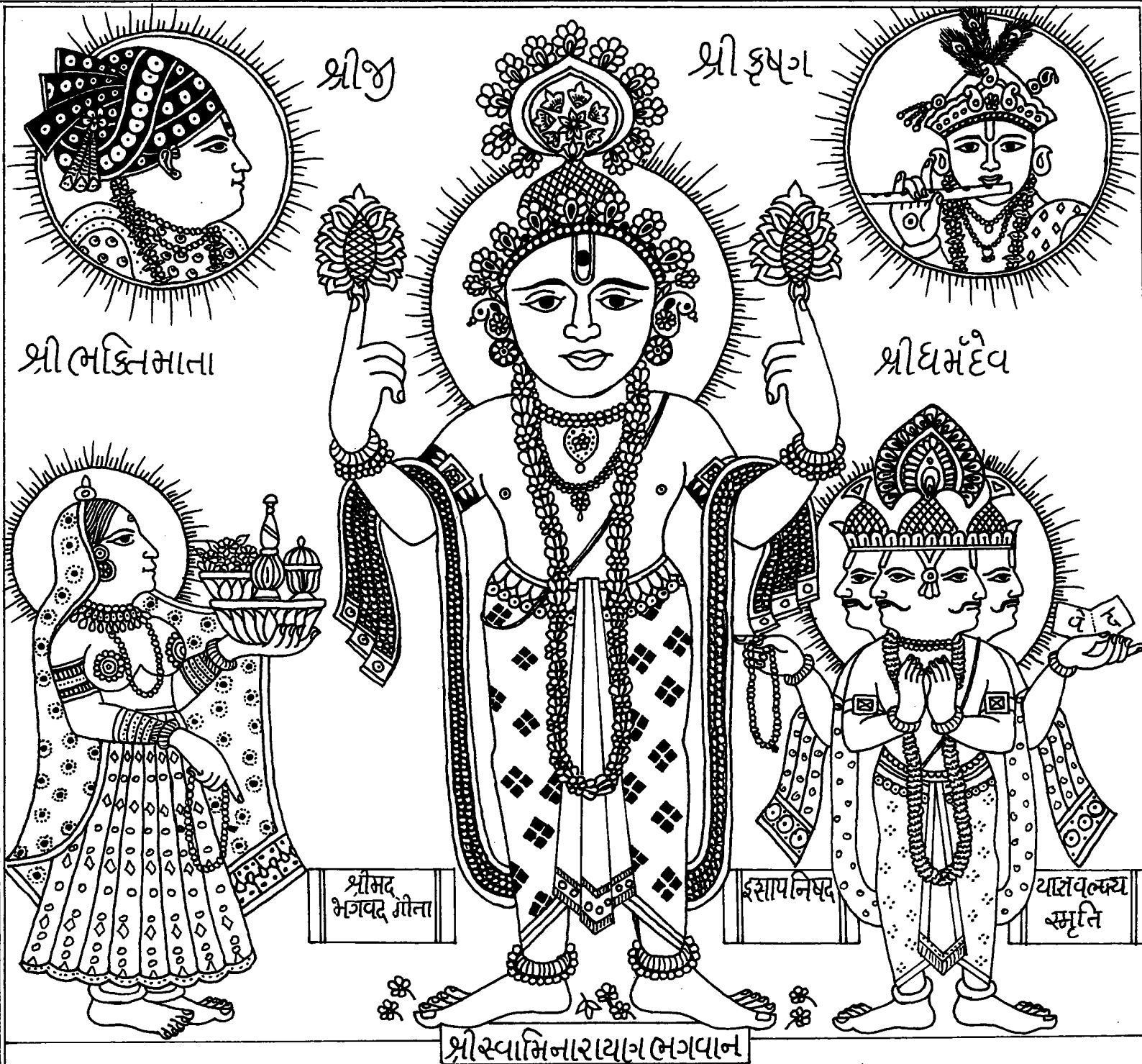
આચાર્ય શ્રી અન્નદાન આપે છે.

શ્રી રઘુવીરજી મહારાજ

આચાર્ય શ્રી અન્નદાને કરીને સંભાવના કરે છે.

શ્રી અયોધ્યા પ્રસાદજી મહારાજ

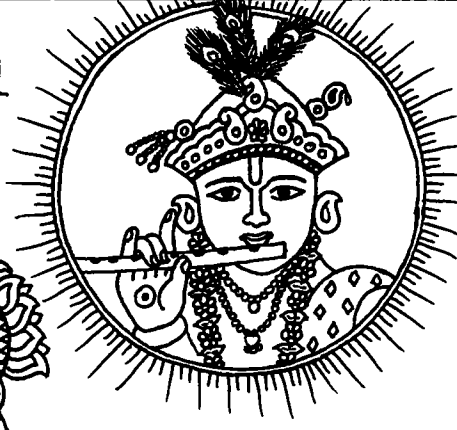
અને ભગવાનના મંદિર પ્રત્યે આચાર્ય જે હરકોઈ અન્નાર્થી મનુષ્ય, તેની પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્નદાને કરીને આદર પકી સંભાવના કરવી; ૧૩૧



શ્રી ભક્તિમાતા

શ્રીજી

શ્રી કૃષ્ણ



શ્રી ધર્મદેવ



શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા



ઈસાપનિષદ

યજુર્વેદ્ય સ્મૃતિ

શ્રીસ્વામિનારાયણભગવાન



શૌન

વૈરાગ્ય

અને શ્રુતિને સ્મૃતિ, તેમણે પ્રતિપાદન કર્યો એવો જે સદાચાર, તે ધર્મ જાગવો. અને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને વિષેમાહાત્મ્યશાને સહિત જે ઘણો સ્નેહ, તે ભક્તિ જાગવી. ૧૦૩

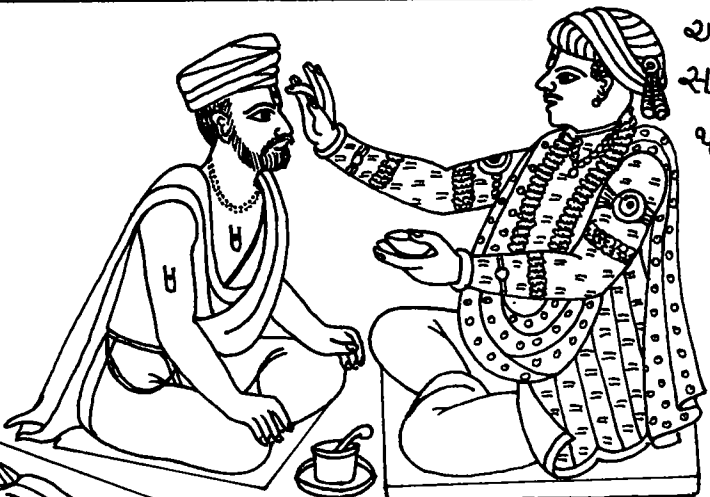
આચાર્ય શ્રી મંત્ર આપે છે.



આચાર્ય શ્રી  
દીક્ષા આપે છે.



અને અમારે આપ્રિત જે સર્વે સત્સંગી, તેમના ધર્મની રક્ષા કરવાને અર્થે, એ સર્વેના ગુરુપાગા ને વિષે અમે સ્થાપન કર્યાં, એવા જે તે અયો ધ્યાપ્રસાદ અને રઘુવીર, તેમણે મુમુક્ષુજનને દીક્ષા આપવી, ૧૨૮



આચાર્ય શ્રી  
સાધુ નો આદર  
પકી સત્કાર  
કરે છે.



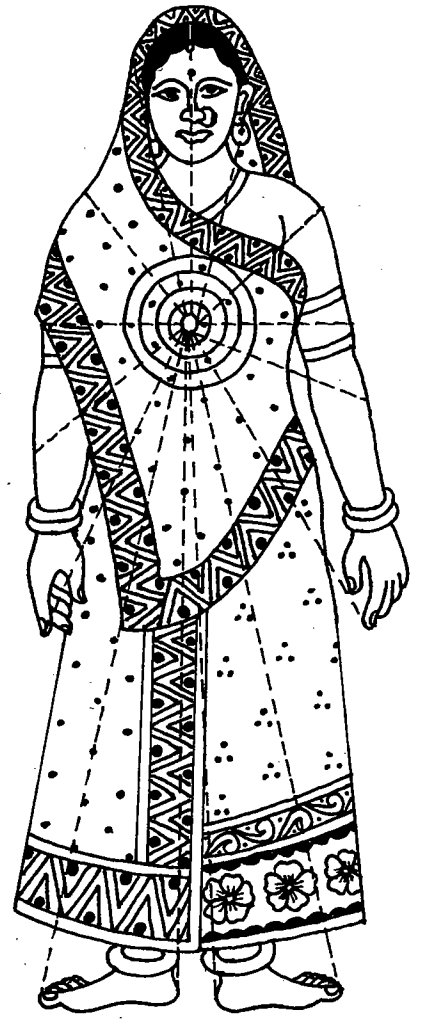
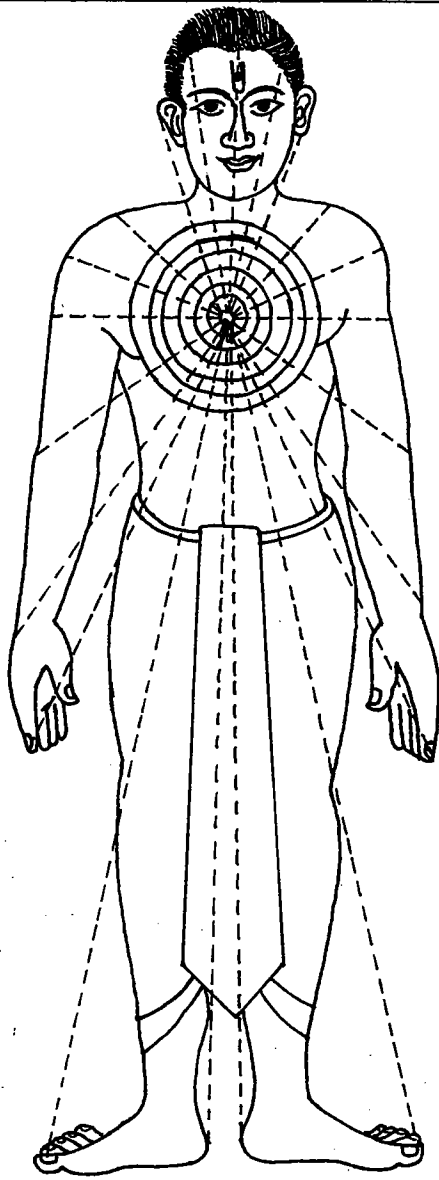
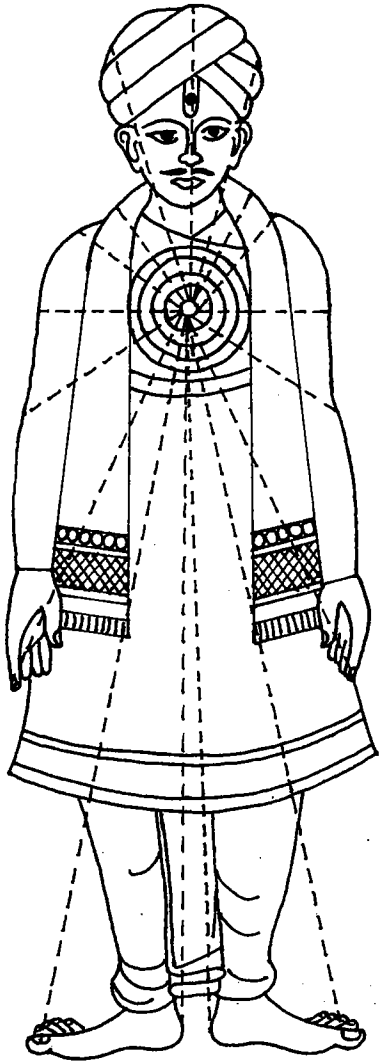
આચાર્ય શ્રી સાધુને આદર પકી માને છે.



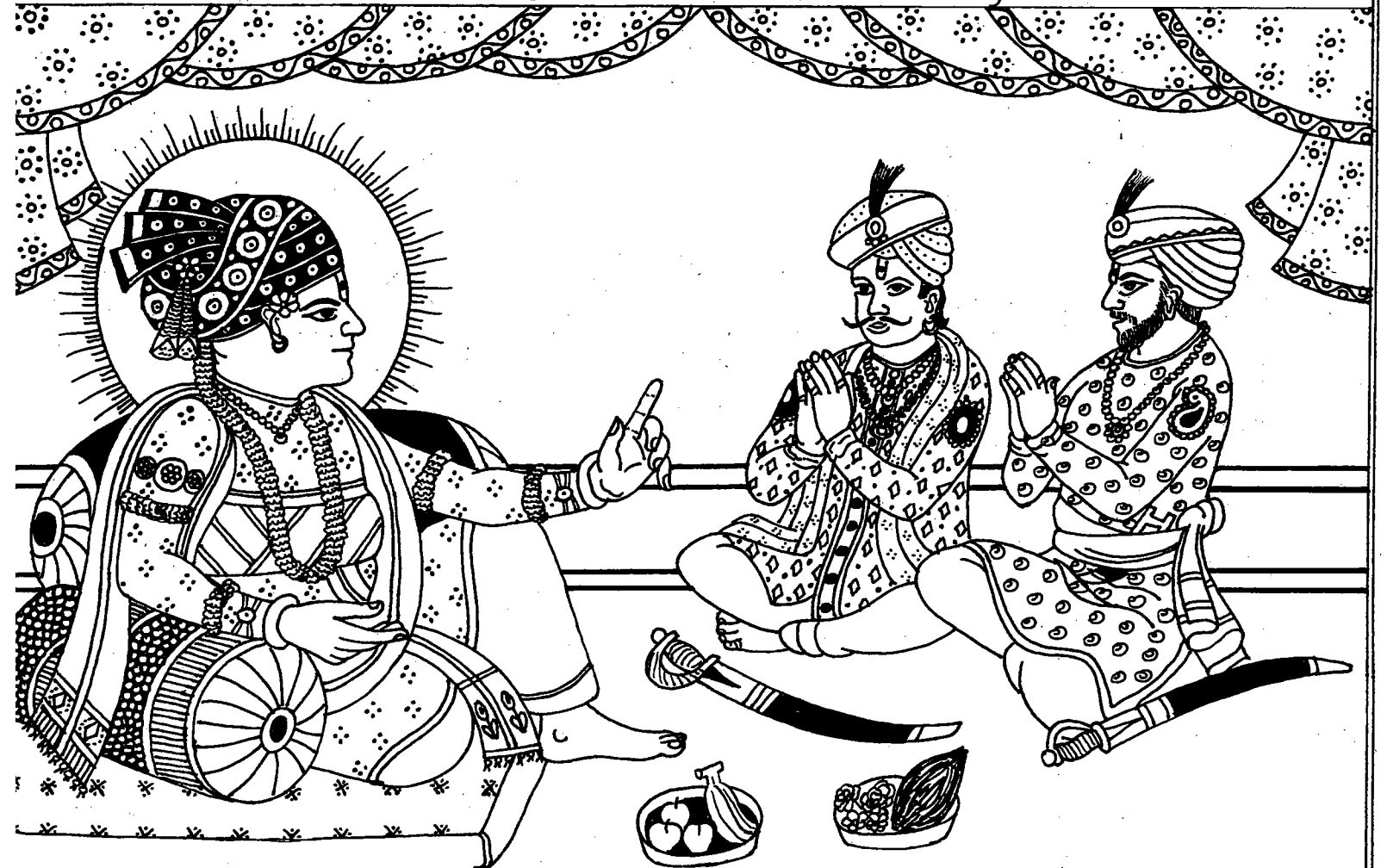
આચાર્ય શ્રી શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરે છે.

અને પૌતાના આપ્રિત જે સર્વે સત્સંગી, તેમને અધિકાર પ્રમાણે પૌતપૌતાના ધર્મને વિષે રાખવા અને સાધુને આદર પકી માનવા, તથા સચ્ચાસ્ત્રનો અભ્યાસ આદર પકી કરવો, ૧૨૯





અને શ્રી કૃષ્ણભગવાન વિના અન્ય પદાર્થમાં પ્રીતિ નહિ તે વૈરાગ્ય જાણવો, અને જીવ, માયા અને  
 ઈશ્વર તેમના સ્વરૂપને જે રૂડી રીતે જાણવું, તેને જ્ઞાન કહેવું. ૧૦૪  
 અને જીવ છે, તે હૃદયને વિષે રહ્યો છે, ને આગુ સરખો સૂક્ષ્મ છે, ને ચૈતન્ય રૂપ છે, ને જાગનારો છે, અને  
 પોતાની જ્ઞાનશક્તિએ કરીને નખતી શિખા પર્યંત સમગ્ર પોતાના દેહ પ્રત્યે વ્યાપી ને રહ્યો છે, અને અભેદ  
 અભેદ, અજર, અમર, ઈત્યાદિક છે, લક્ષણ જેનાં એવો જીવ છે, એમ જાણવો. ૧૦૫



આચાર્યશ્રી અન્ન વેચવાની  
ના પાકે છે.



આચાર્યશ્રી જૂનું અન્ન  
આપી નવું લે છે.

અને પોતાના જે શિષ્ય, તેમણે ધર્મનિમિત્તે પોતાને આચાર્ય જે અન્ન, તે વેચવું નહિ; અને તે અન્ન  
જૂનું ખાયતો તે જૂનું કોઈક ને દઈને નવું લેવું; અંતે રીતે જે જૂનાનું નવું કરવું, તે વેચ્યું ન કહેવાય, ૧૨૬



આચાર્યશ્રી  
ગાગપતિની પૂજા  
કરે છે.

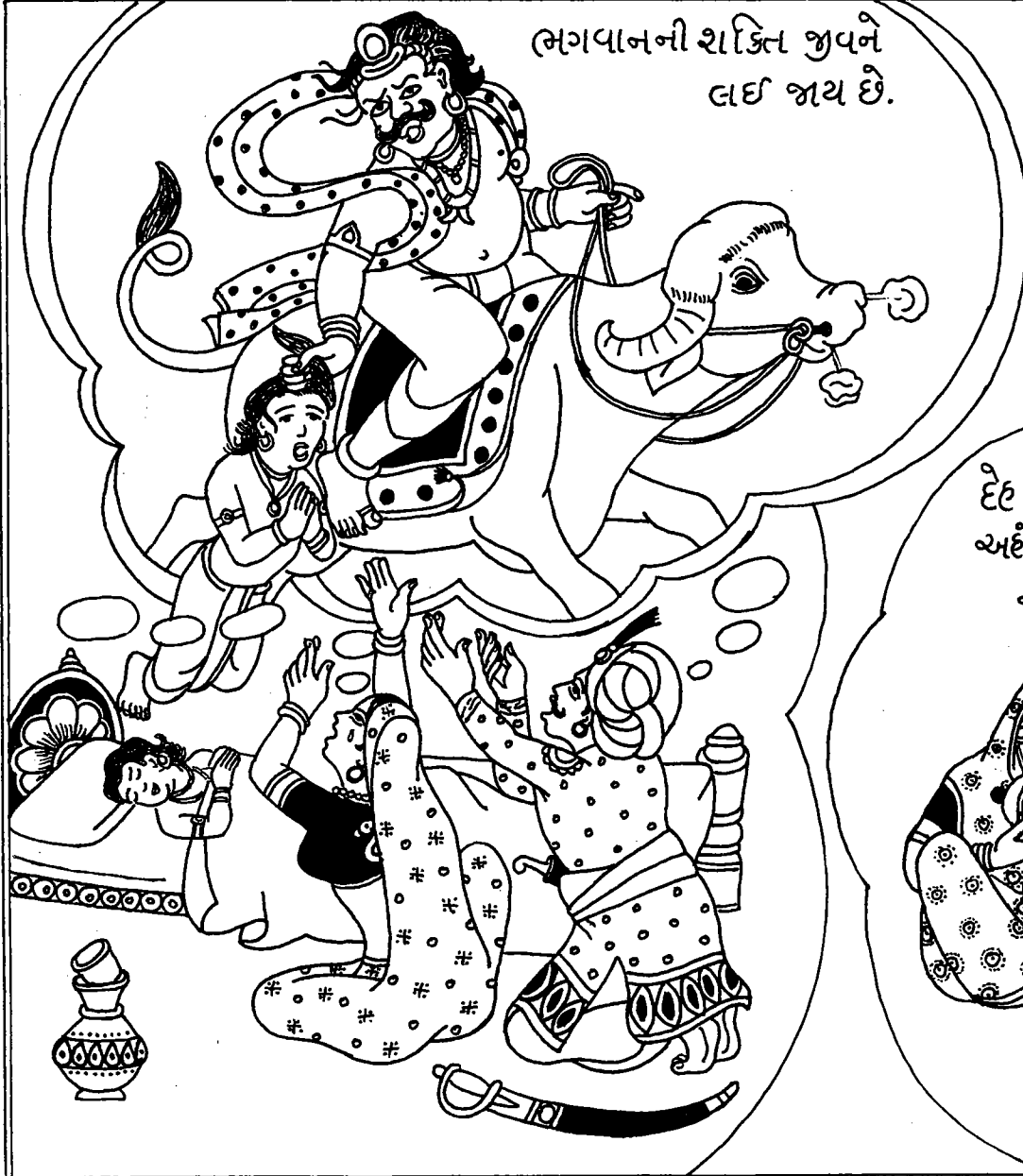


આચાર્યશ્રી હનુમાનજી  
ની પૂજા કરે છે.



અને ભાદરવાસુદિ ચતુર્થીને દિવસે ગાગપતિની પૂજા કરવી તથા આસોવદિ ચતુર્દશીને  
દિવસે હનુમાનની પૂજા કરવી, ૧૨૭

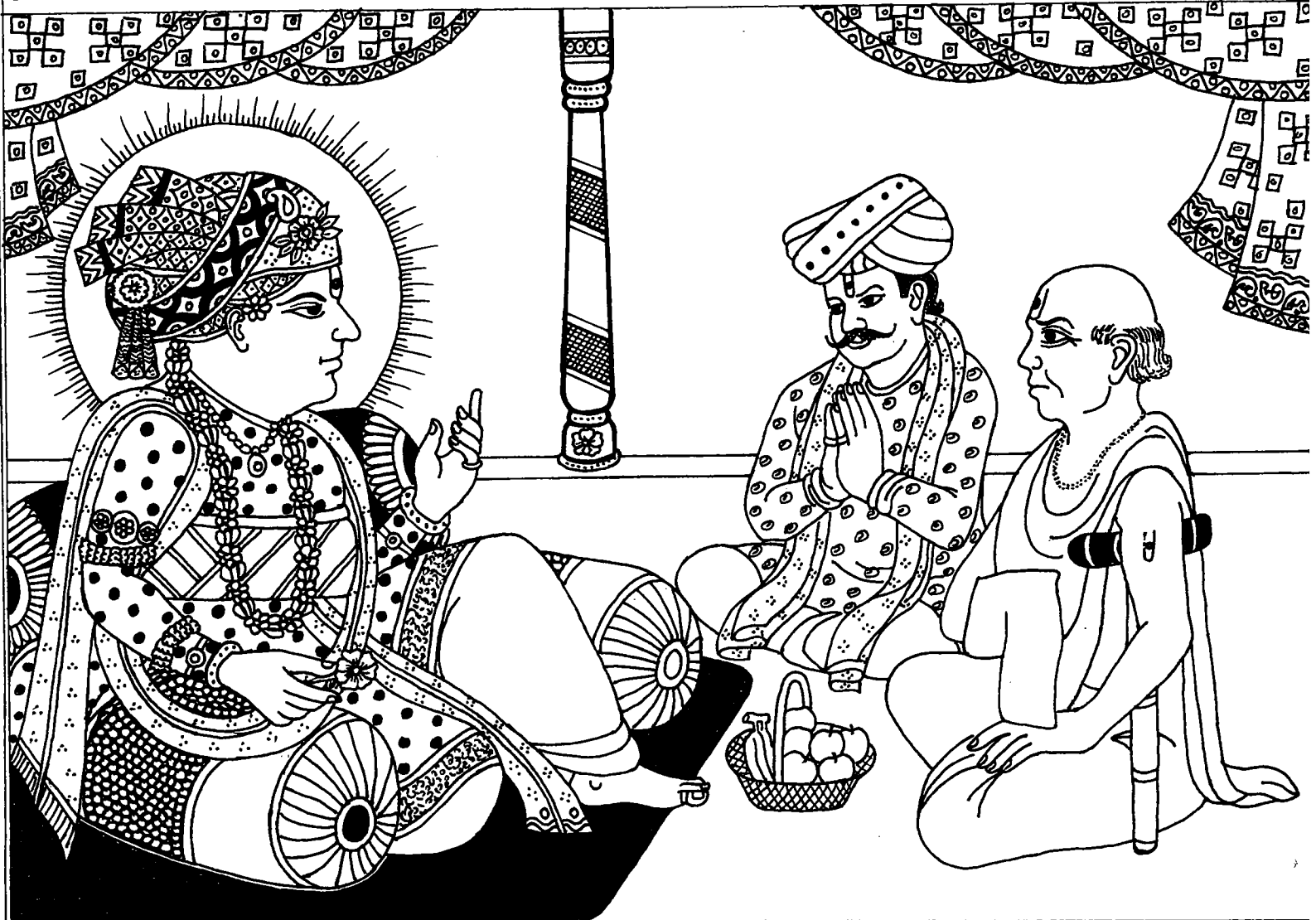
ભગવાનની શક્તિ જીવને  
લઈ જાય છે.



દેહ તથા દેહના સંબંધી લેમને વિષે  
અહંમત્વની કરાવનારી છે.  
એમ માયાને જાણવી.



અને જે માયા છે, તે ત્રિગુણાત્મિકા છે, ને અંધકાર રૂપ છે, ને શ્રીકૃષ્ણભગવાનની શક્તિ છે, અને આ  
જીવને દેહ તથા દેહના જે સંબંધી લેમને વિષે અહંમત્વની કરાવનારી છે, એમ માયા ને જાણવી. ૧૦૬



આચાર્યશ્રી પર સ્ત્રીને અડકતા નથી  
તથા તેની સાથે બોલતા નથી.



ભંભેરણી  
કરે છે.



આચાર્યશ્રી કોઈ જીવને વિષે ક્રૂરપાત્રું  
કરતા નથી.

આચાર્યશ્રી પાપાળ  
લેવાની ના પાડે છે.



અને તે સ્ત્રીઓને ક્યારેય પાગ અડવું નહિ અને તે સાથે બોલવું નહિ અને કોઈ જીવને વિષે  
ક્રૂરપાત્રું ન કરવું અને કોઈની પાપાળ ન રાખવી, ૧૨૪



આચાર્યશ્રી જમીન ખતા નથી



આચાર્યશ્રી  
કરજ કરવાની ના પાડે છે.

અને વ્યવહાર-કાર્યને વિષે કેનું પાગ જમાનગરું ન કરવું અને કોઈ આપલ્કાળ આવી પડે તો  
ભિક્ષા માગીને પોતાનો નિવાહ કરીને તે આપલ્કાળને ઉદ્ધવૌ પાગ કોઈનું કરજ તો ક્યારેય ન કરવું. ૧૨૫

શુભ કર્મથી રાજ બન્યા છે.



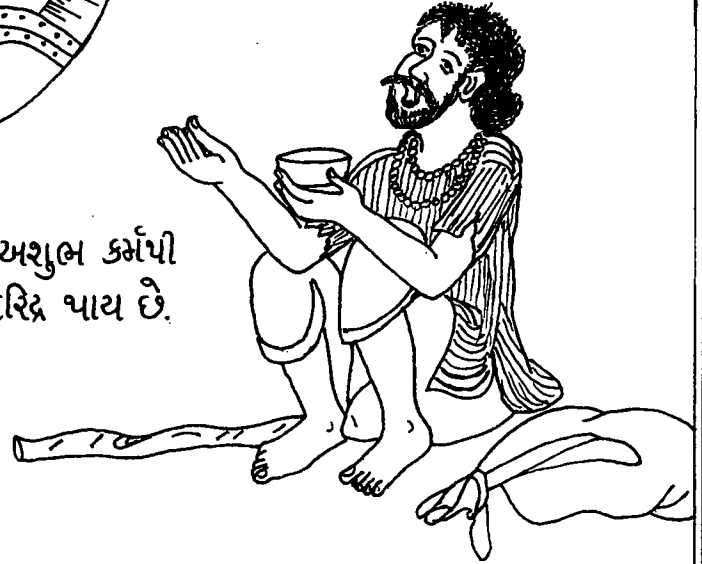
શુભ કર્મથી રાણી બન્યા છે.



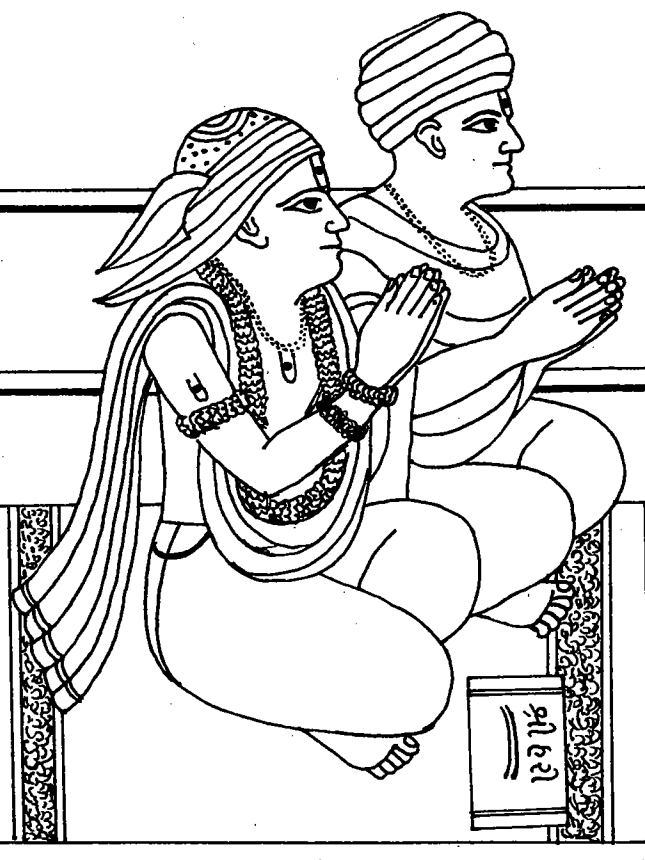
શુભ કર્મથી  
મૂકતાનંદ સ્વામી  
શાની બન્યા છે.

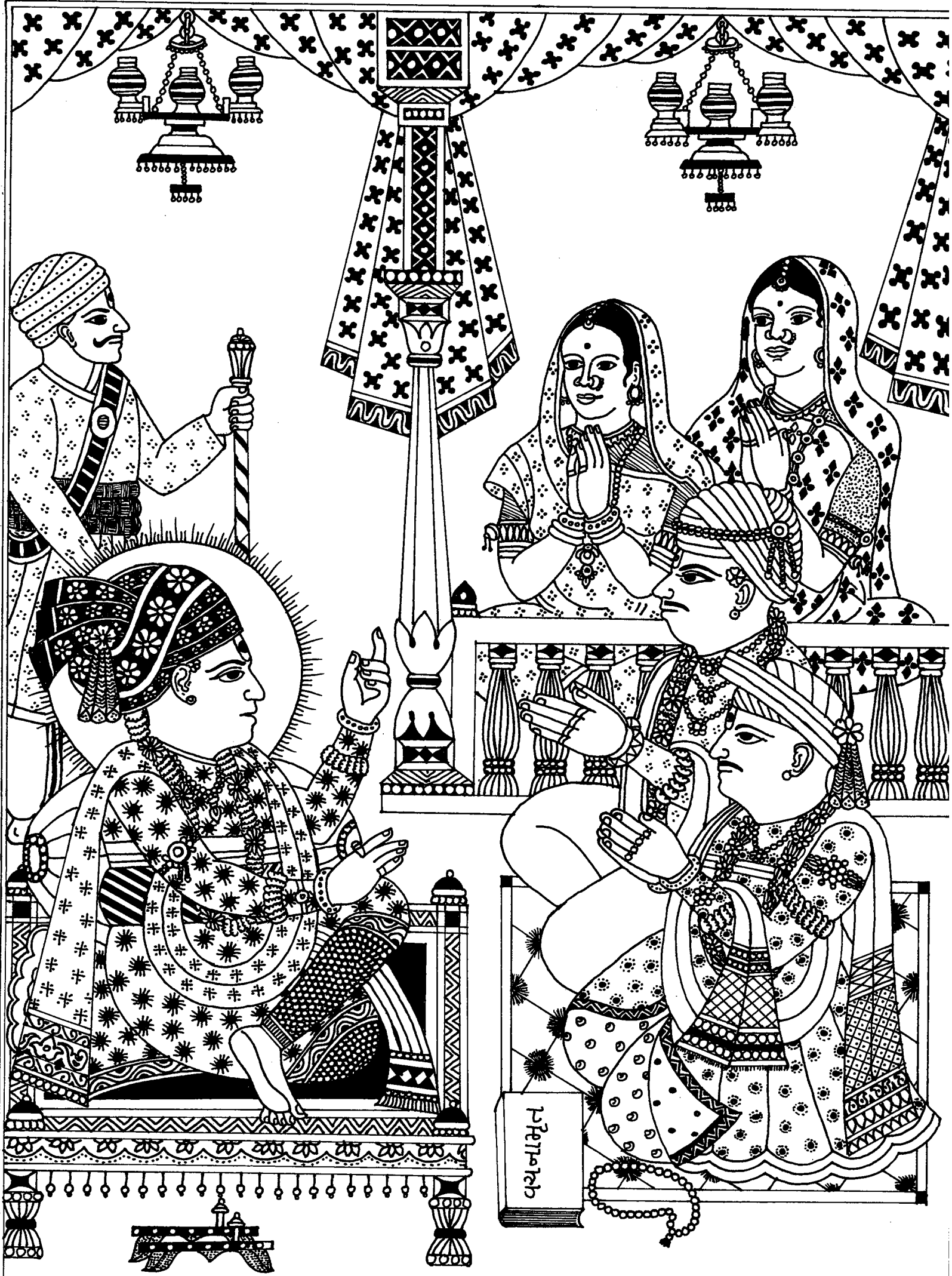


અશુભ કર્મથી  
દરિદ્ર પાય છે.



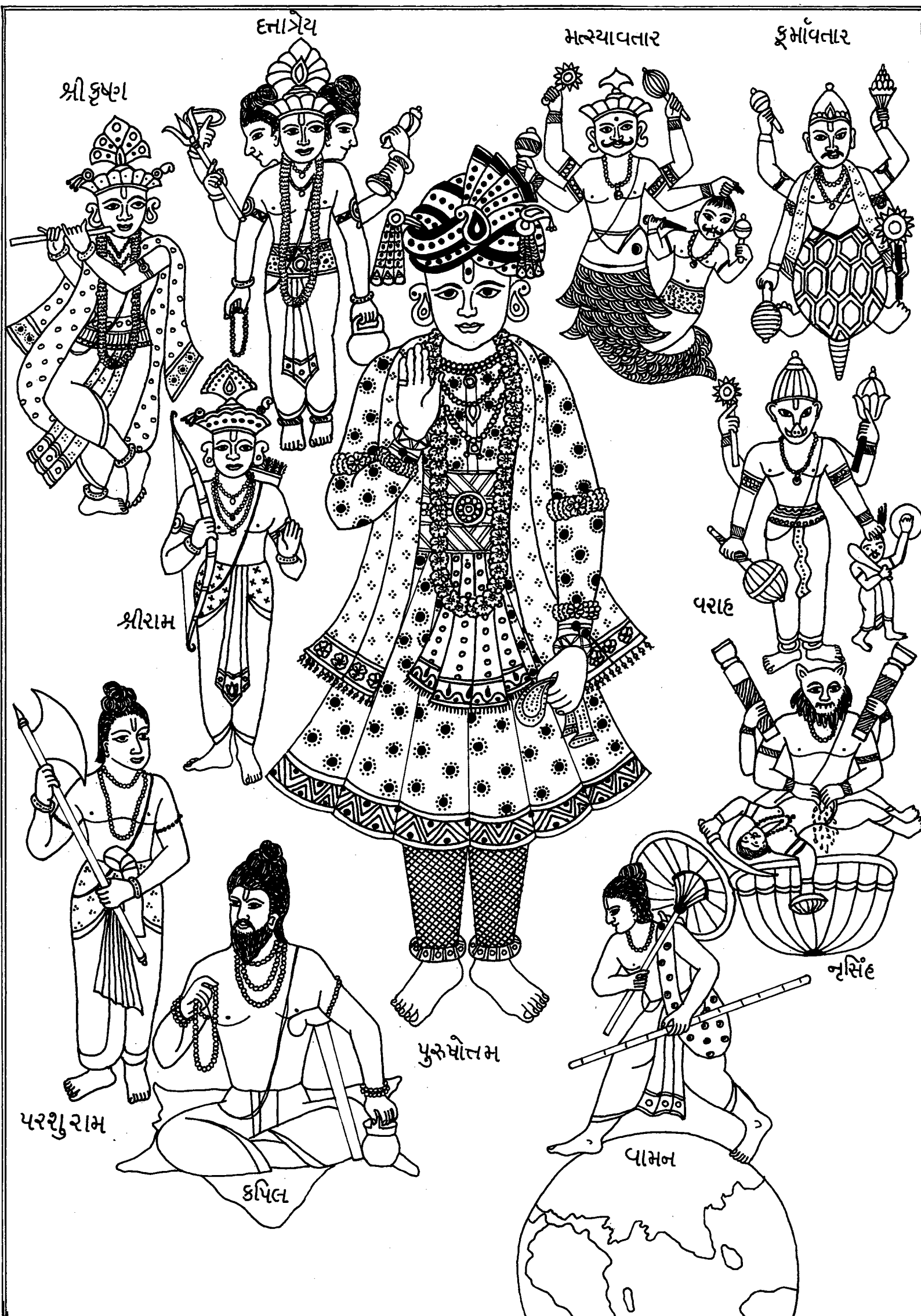
અને જે દીપ્તર છે, તે જે તે, જેમ હૃદયને વિષે જીવ રહ્યો છે, તેમ તે જીવ ને વિષે અંતર્યામી પાલે કરી ને રહ્યા છે ને સ્વતંત્ર છે, ને સર્વજીવને કર્મ ફળના આપનારા છે. એમ દીપ્તર ને જાણવા, ૧૦૭





દવે પ્રથમ ધર્મવંશી જે આચાર્ય અને તેમની પત્નીઓ, તેમના જે વિશેષ ધર્મ, તે કહી  
 એ ધીએ: અમારા મોટા ભાઈ અને નાના ભાઈ- તેમના પુત્ર જે અયોધ્યા પ્રસાદ  
 અને રઘુવીર, તેમણે પોતાના સમીપ સંબંધ વિનાની જે બીજી સ્ત્રીઓ, તેમને  
 મંગા- ઉપદેશ કરાવેય ન કરવો; ૧૨૩





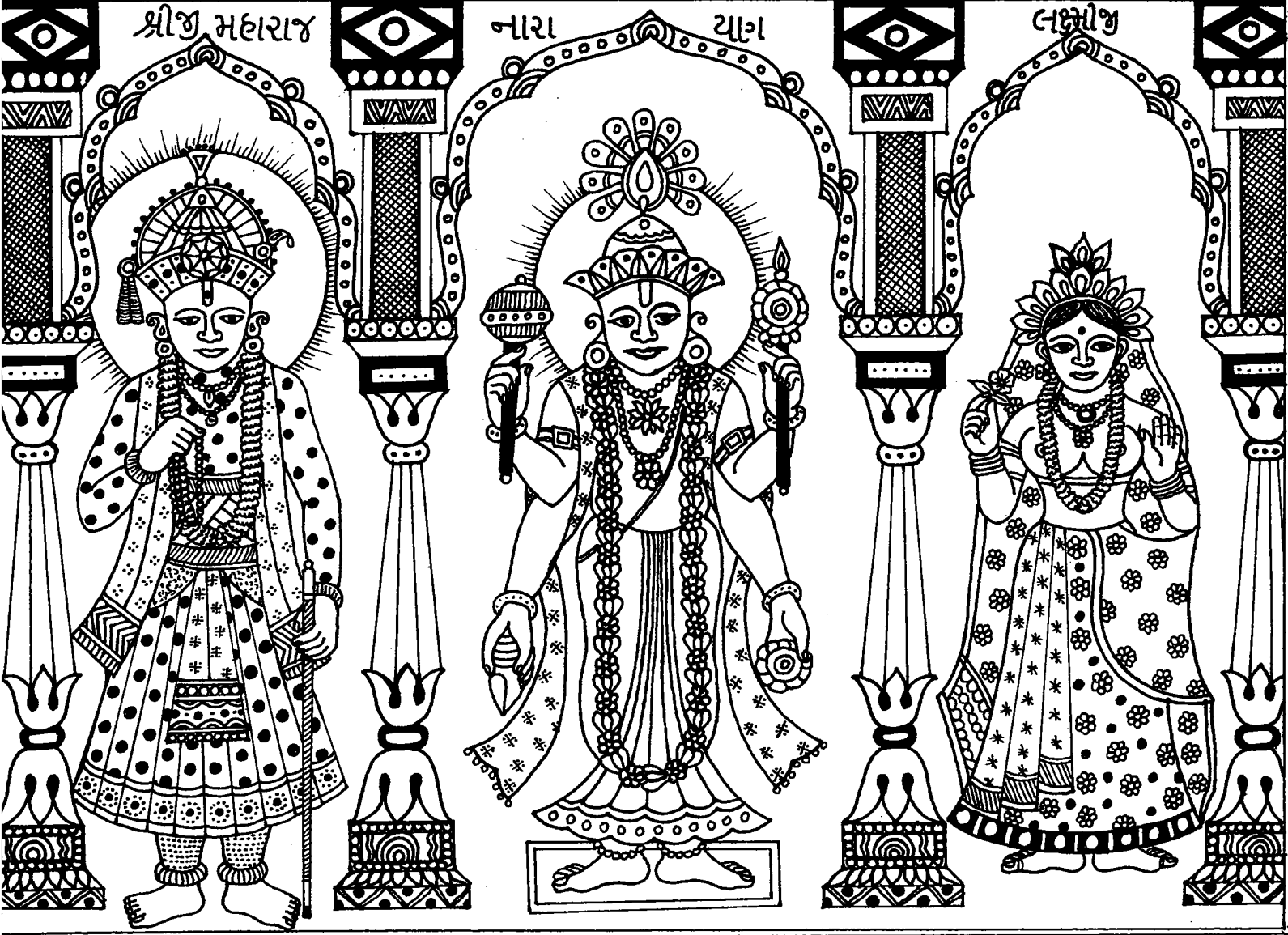
અને તે ઈશ્વર તે કયા-તો પરબ્રહ્મપુરુષોત્તમ એવા જે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન તે ઈશ્વર છે, અને તે શ્રીકૃષ્ણ જે તે આપણા ઈષ્ટ દેવ છે, ને ઉપાસના કરવા યોગ્ય છે, અને સર્વ અવતારના કારણ છે, ૧૦૮



અને આજે પૂર્વે સર્વે ધર્મ કહ્યા, તે જે તે અમારા આશ્રિત-જે ત્યાગી, ગૃહસ્થ, બાઈ, ભાઈ-સર્વે સત્સંગી- તેમના સામાન્ય ધર્મ કહ્યા છે. કહેતાં સર્વ સત્સંગી માત્રને સરખા પાળવાના છે, અને એ સર્વેના જે વિશેષ ધર્મ છે, તેમને પૃથક્ પૃથક્ પાળે કરીને કહીએ છીએ. ૧૨૨

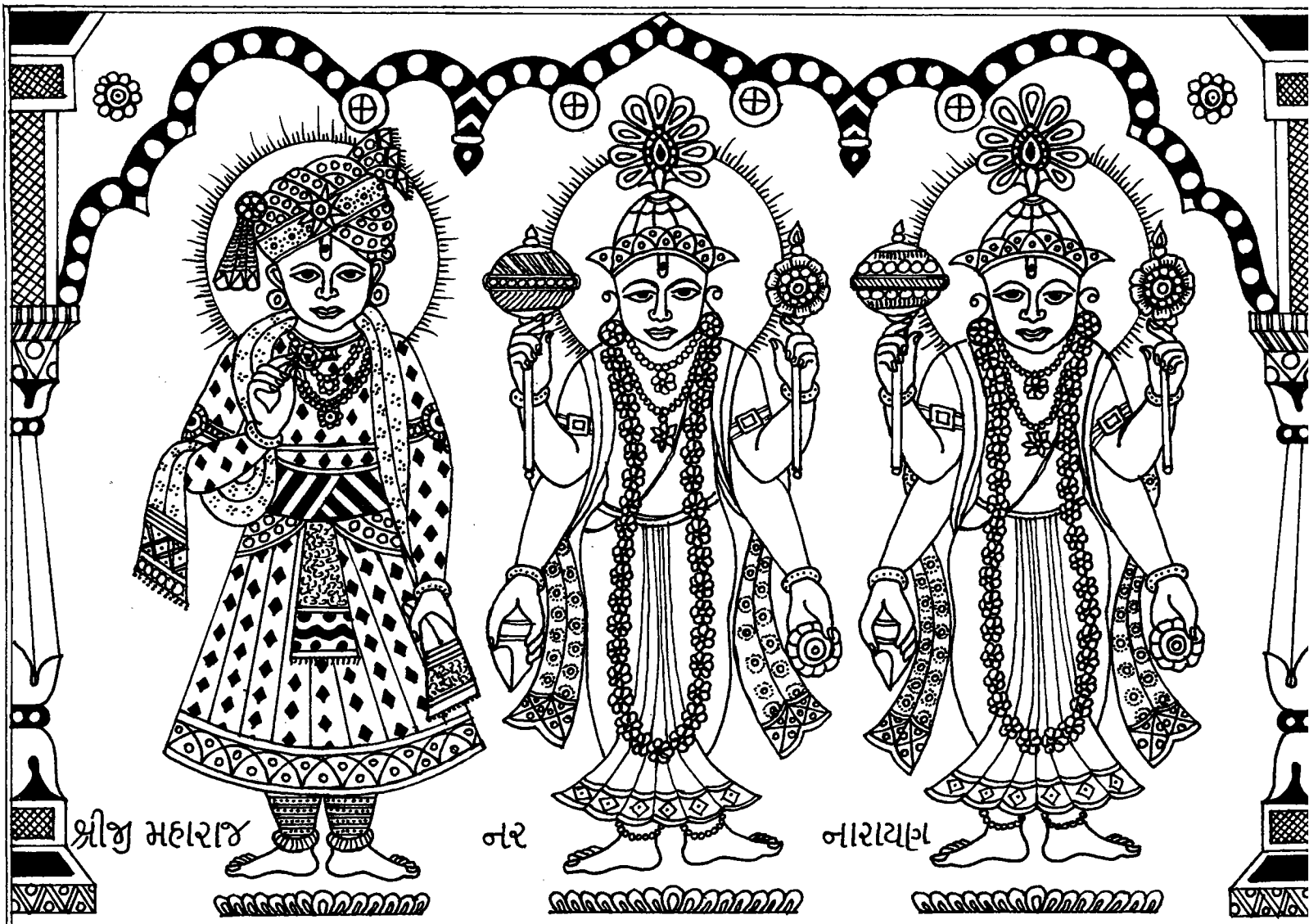


અને સમર્થ એવા જે શ્રી કૃષ્ણ, તે જે તે રાધિકાજીએ યુક્ત હોય, ત્યારે 'રાધાકૃષ્ણ' એવે નામે જાણવા, અને સુક્રમિણી રૂપ જે લક્ષ્મી તેમણે યુક્ત હોય, ત્યારે 'લક્ષ્મીનારાયણ' એવે નામે જાણવા ; ૧૦૯





અને અમારો જે મત, તે વિશિષ્ટ છે, એમ જાણવું; અને અમને પ્રિય એવું જે ધામ તે ગોલીક છે, એમ જાણવું, અને તે ધામને વિષે, બ્રહ્મરૂપે કરીને જે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની સેવા કરવી, તે અમે મુક્તિમાની છે, એમ જાણવું; ૧૨૧

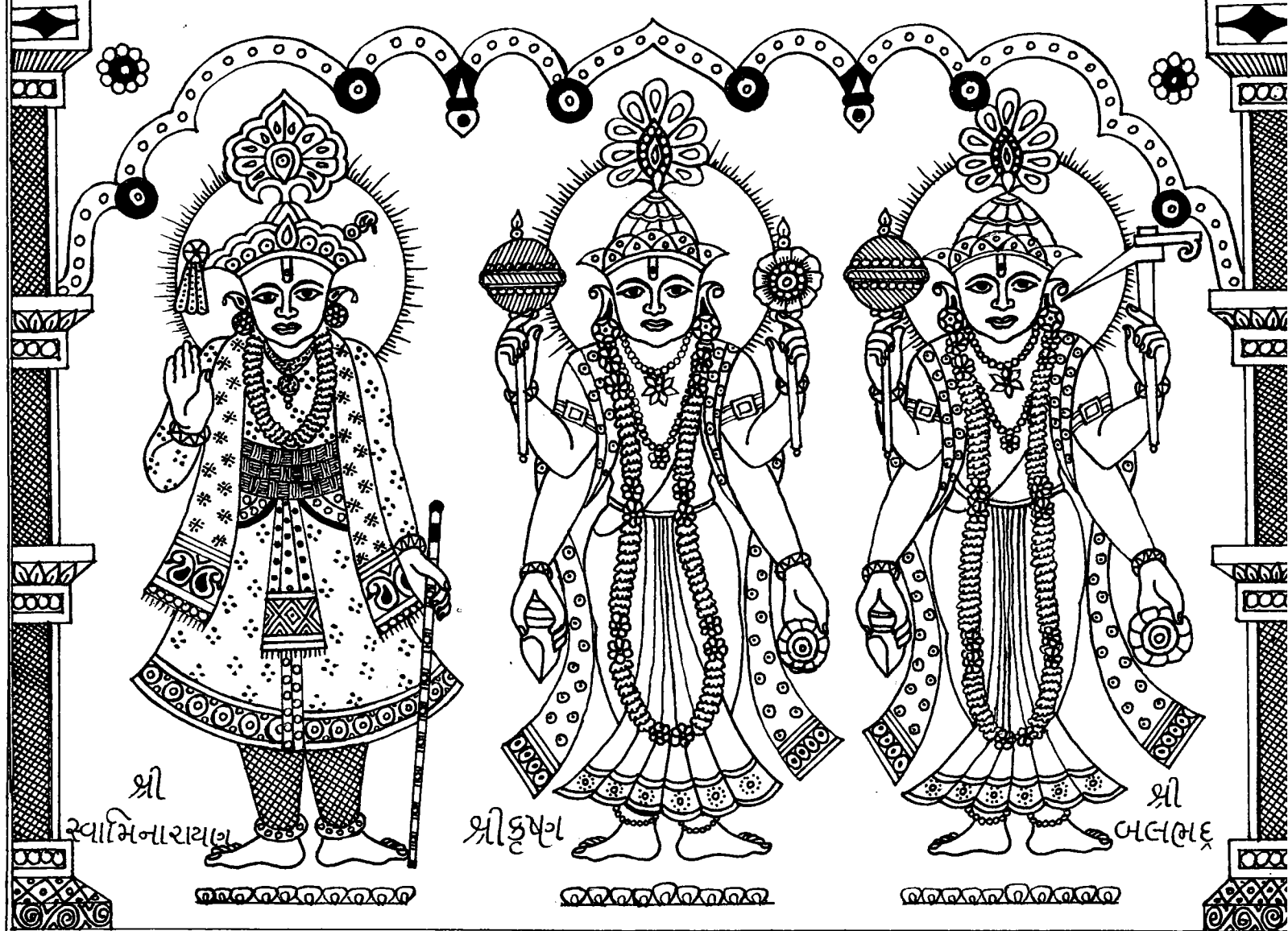


શ્રીગુ મહારાજ

નર

નારાયણ

અને એ શ્રીકૃષ્ણ, જે તે અર્જુને યુક્ત હોય, ત્યારે 'નરનારાયણ' એવે નામે જાણવા અને વળી તે શ્રીકૃષ્ણ જે તે બલભદ્રાદિકને યોગે કરીને તે તે નામે કહેવાય છે, એમ જાણવું; ૧૧૦



શ્રી  
સ્વામિનારાયણ

શ્રીકૃષ્ણ

શ્રી  
બલભદ્ર



દેવ સંબંધી આપદમાં શુભ વિચાર



રોગાદિક આપદમાં શુભ વિચાર

મનુષ્ય સંબંધી આપદમાં શુભ વિચાર

અને કષ્ટની દેનારી એવી કોઈ દેવસંબંધી આપદ આવી પડે તથા મનુષ્ય સંબંધી આપદ આવી પડે, તથા રોગાદિક આપદ આવી પડે, તેને વિષે જેમ પોતાની ને બીજાની રક્ષા થાય, તેમ વર્તવું, પાગબીજી રીતે ન વર્તવું; ૧૧૯



વૃદ્ધ અવસ્થામાં અને દુબ્ધ વિના યાત્રાએ જાય છે.



બવહાર સંબંધી વિચાર કરે છે.

પ્રાયશ્ચિત્ત કરે છે.

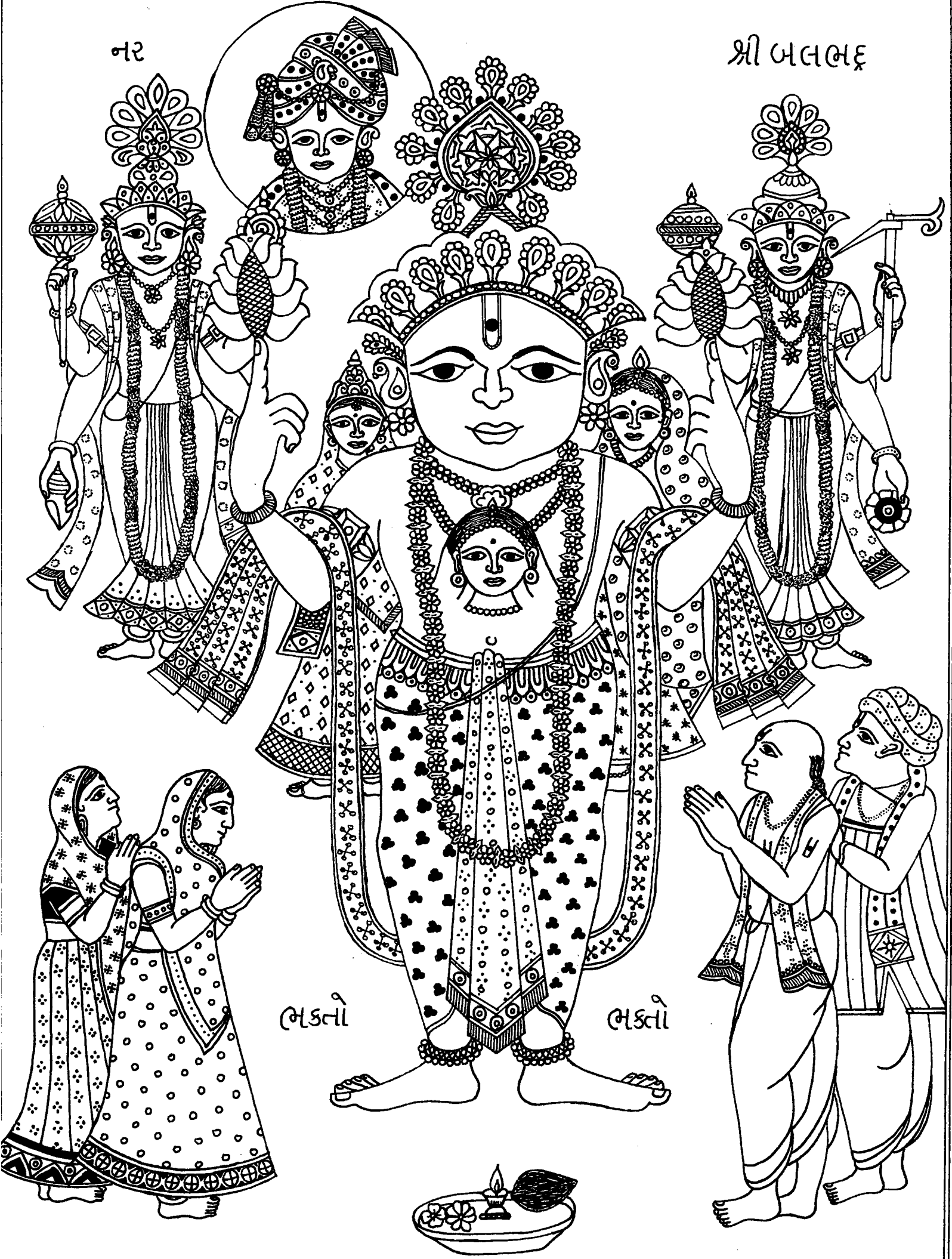


અને આચાર, બવહાર અને પ્રાયશ્ચિત્ત એ જે જાગવાનાં, તે જે તે દેશ, કાળ, અવસ્થા, દુબ્ધ જાતિ અને સામર્થ્ય, - એટલાંને અનુસારે કરીને જાગવા, ૧૨૦



નર

શ્રી બલભદ્ર



ભક્તો

ભક્તો

અને એ જે સ્વાધ્યાયિક ભક્ત, તે જે તે જ્યારેક તો શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને પડખે હોય છે. અને અતિ સ્નેહ કરી ને, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના અંગને વિષે રહે છે, ત્યારે તો તે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન એકલા જ હોય, એમ જાગવા, ૧૧૧



અને એ જે દશમસ્કંધ તેનું પુસ્તક કરે, જે તે પુણ્યસ્થાનકને વિષે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવું-કરાવવું, અને વાળી વિષ્ણુસહસ્રનામ આદિક જે સાચાં, તેનું પુસ્તક કરવું પાલ પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવું-કરાવવું, તે પુસ્તક કરે છે, તે પોતાના મનવાંચિત ક્ષાને આપે એવું છે, ૧૧૮

દિભુજ



શ્રી સદશનંદ સ્વામી

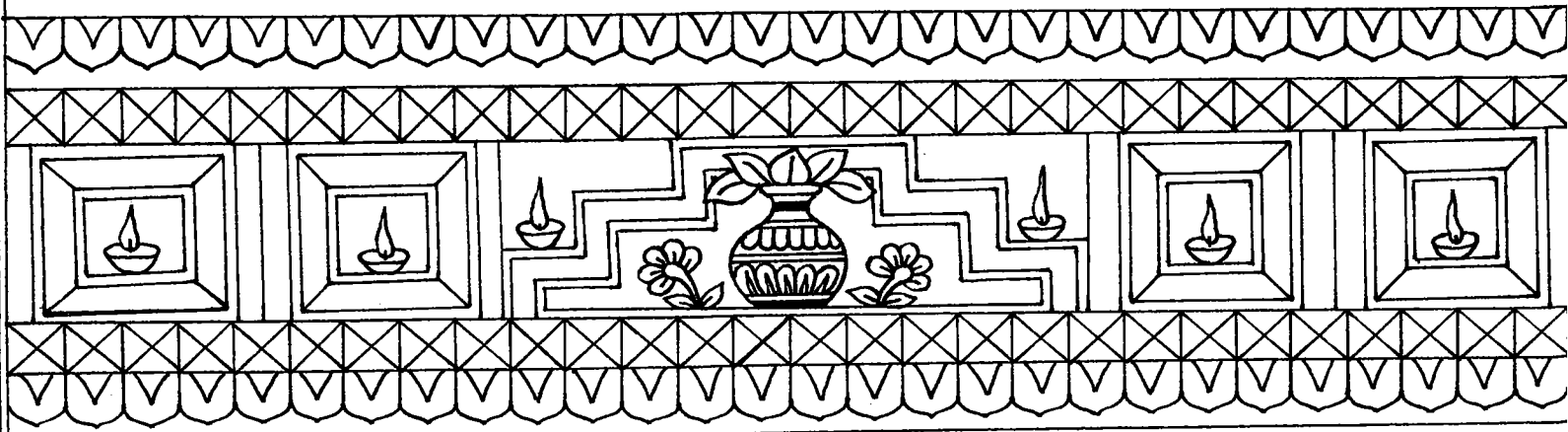


શ્રી કૃષ્ણ

ચતુર્ભુજ



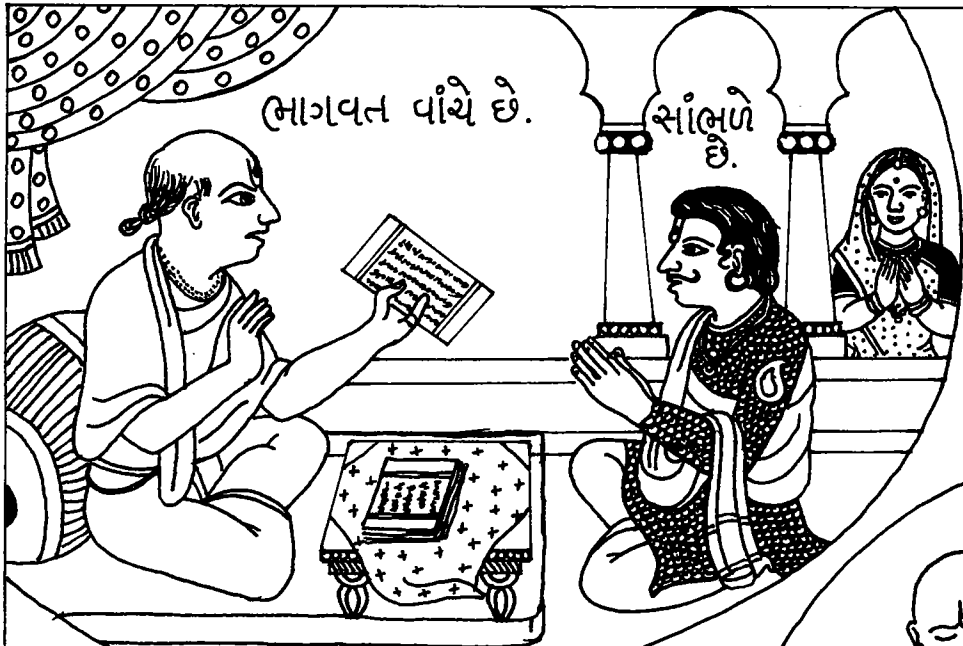
અષ્ટ ભુજ



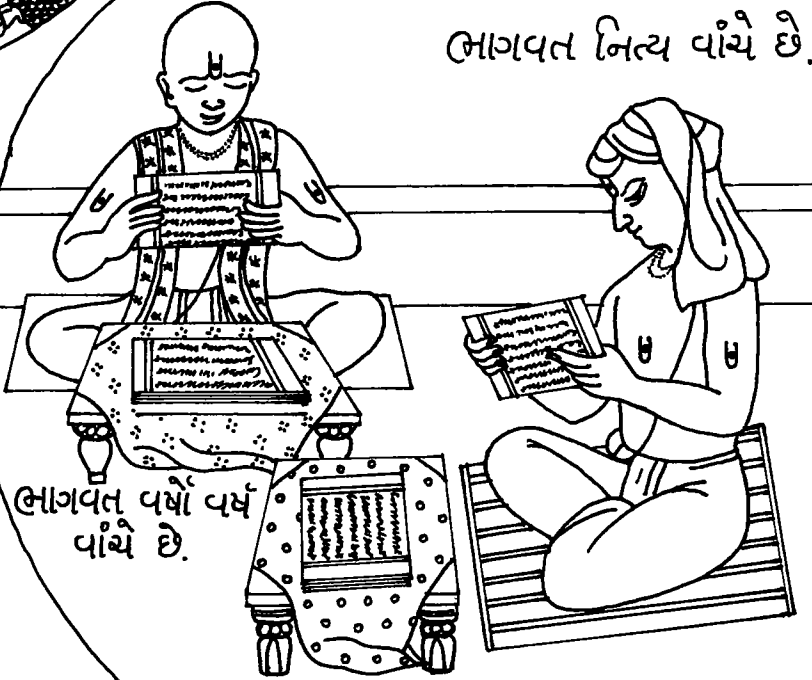
એ હેતુ માટે એ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનાં જે સ્વરૂપ, તેમને વિષે સર્વે પ્રકારે કરીને ભેદ ન જાગવો; અને ચતુર્ભુજપાત્રું, અષ્ટભુજપાત્રું, સદશભુજ પાત્રું, ઈત્યાદિક જે ભેદ જાણાય છે, તે તો દિભુજ એવા જે તે શ્રી કૃષ્ણ, તેમની ઈચ્છાએ કરીને છે, એમ જાગવું; ૧૧૨

ભાગવત વાંચે છે.

સાંભળે છે.



ભાગવત નિત્ય વાંચે છે.



ભાગવત વર્ષો વર્ષ વાંચે છે.

અને શ્રીમદ્ ભાગવત પુરાણનો જે દશમ સ્કંધ તે જે તે નિત્ય પ્રત્યે આદર થકી સાંભળ વાં, અથવા વર્ષો વર્ષ એક વાર સાંભળવાં, અને જે પંડિત હોય તેમણે નિત્ય પ્રત્યે વાંચવાં અથવા વર્ષો વર્ષ એક વાર વાંચવાં, ૧૧૭





શ્રીસ્વામિનારાયણ



શ્રી કૃષ્ણ



ભક્તિ કરે છે.

ભક્તિ કરે છે.



અને એવા જે તે શ્રીકૃષ્ણભગવાન, તેની જે ભક્તિ તે જે તે પૃથ્વી ને વિષે  
સર્વ મનુષ્ય તેમણે કરવી અને તે ભક્તિ પકી બીજું કલ્યાણકારી સાધન  
કાંઈ નથી, એમ જાગવું; ૧૧૩



બ્રહ્મરૂપે ભક્તિ કરતા અરદેસરજી

અને સ્થૂલ સૂક્ષ્મ અને કારણ-એ જે ત્રણ દેહ, તે થકી વિલક્ષણ એવો જે પોતાનો જીવાત્મા, તેને બ્રહ્મરૂપની ભાવના કરીને, પછી તે બ્રહ્મરૂપે કરીને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની ભક્તિ, જે તે સર્વ કાળને વિષે કરવી, ૧૧૭

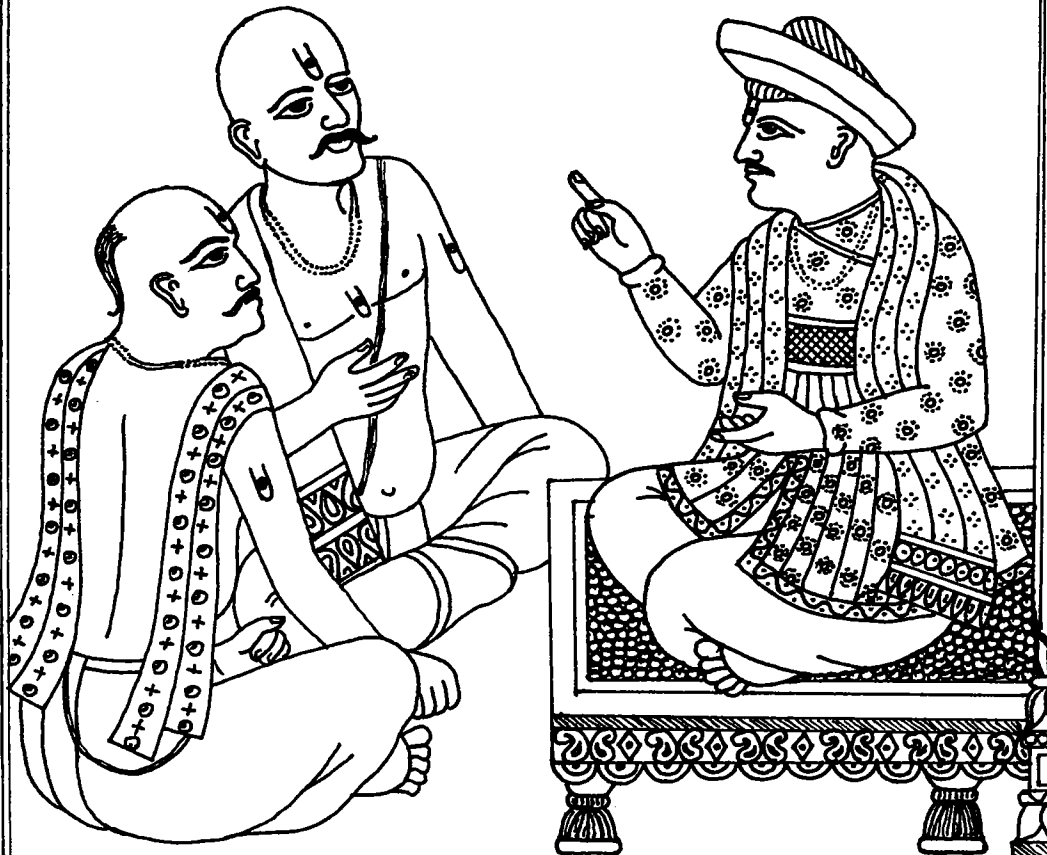




શ્રીજી મહારાજની ભક્તિ કરે છે.



ભક્તિ કરે છે.



સત્સંગ કરે છે.



સત્સંગ કરે છે.

અને વિદ્યાદિક ગુણવાળા જે પુરુષ, તેમના ગુણવાન પાળાનું એ જ પરમ ફળ જાગવું; ક્યું તો જે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને વિષે ભક્તિ કરવી ને સત્સંગ કરવો; અને એમ ભક્તિ ને સત્સંગ - એ બે વિના તો વિદ્વાન હોય, તે પણ અધોગતિને પામે છે. ૧૧૪



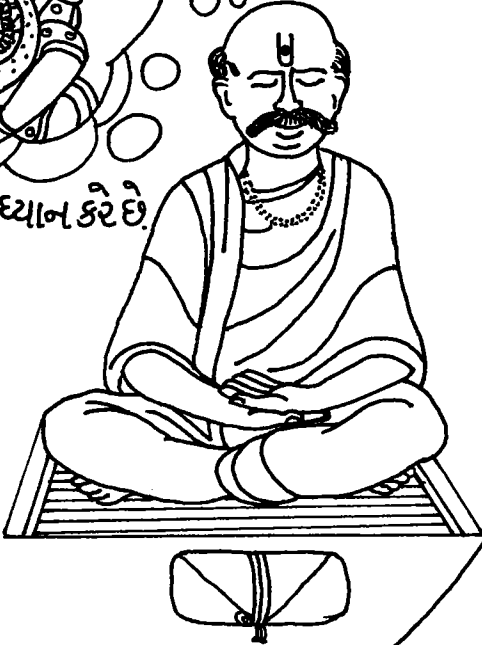
શ્રીજી મહારાજ

શ્રીરામ

શ્રીકૃષ્ણ



શ્રીજી મહારાજનું ધ્યાન કરે છે.



બ્રહ્મવૈતાનું ધ્યાન કરે છે જે કરવા યોગ્ય નથી



અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન તથા શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનના જે અવતાર, તે જે તે ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે, તથા શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની જે પ્રતિમા, તે પણ ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે; માટે એમનું ધ્યાન કરવું અને મનુષ્ય તથા દૈવાદિક જે જીવ, તે તો શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનના ભક્ત હોય અને બ્રહ્મવૈતા હોય તો પણ ધ્યાન કરવા યોગ્ય નથી માટે એમનું ધ્યાન ન કરવું, ૧૧૫